

Flori Bruqi

POLEMIKA SHQIP

Biblioteka

FENIKSI

Redaktor

NEHAT S.HOXHA

Recensent

NAIM KELMENDI

**Ballina dhe thyrja
teknike**

ÇAJUP KAJTAZI

RUGOVA ART

**Prishtinë
2009**

Flori Bruqi

POLEMIKA SHQIP

Fjala e recensentit

Reagime dhe polemika që sfidojnë të pavërtetat serbe të kohës?!...

Naim Kelmendi,shkrimtar-Prishtinë

Në librin "Polemika shqip", shkrimtari Flori Bruqi, spikat me sensin për të polemizuar,në të shumtën për të reaguar në shumë çështje, që për temë kishin atë,çështjen e të vërtetës historike shqiptare,por të shkruara dhe të thëna në kohë dhe hapësirë të caktuar nga emra akademikësh serbë dhe shkruesish serbë.

Polemisti Flori Bruqi, në blogun e tij virtual:"Foart Press","Politika" etj. Polemizon dhe reagon shpejtë kundrejtë të pavërtetave të thëna nga akëcilët akademikë serbë, që me "të vërtetën" e tyre publike, ushqenin opinionin vendor e ndërkombëtar për akëcilën çështje a problematikë kundër çështjes shqiptare, qoftë politike,historike, etnike etj.Flori Bruqi polemizon intelektualisht dhe me kundërargumente kundrejtë shpifjes publike serbe,më mirë të thuhet, kundër rrenës serbe,që sipas thënies së njohur të Dobrica Qosiçit etj, është moral serb,për ta mendësuar opinionin me pseudoinformim, me pseudoshkencë,me pseudopolitikë etj,por që këtyre, polemisti Flori ua heq maskën me kundërargumente.Pra, në këtë libër, që përmbledhë,në të shumtën polemikat e kohës së pasluftës për shumë çështje,sa të ndieshme, siç është e vërteta mbi masakrën e Reçakut, aty ku më 1999 ishte kryer krim kundër njerëzimit, apo shumë çështje të tjera, që nga pseudoshkruesit,pseudopakademikët,pseudointelektualët serbë të Beogradit,interpretoheshin ndryshe nga ajo që ishte e vërtetë e përmnjëmendët, Flori Bruqi i problematizon çështjet, kuptohet reagon pas shkrimit të atyre, për t'i ndrikuar dhe për t'i vënë në vend të vet të vërtetat,apo për t'ua thënë secilës emrin e vet ashtu siç e kanë në të vërtetë.Sepse,krimi e ka emrin krim,shpifja e ka emrin

shpifje,masakra e ka emrin masakër,e kështu me radhë.Ky libër ofron mjaft material të polemikës,një zhanër ky,jo fort i lëruar në letrat tona të kohës moderne,por ja që,Flori Bruqi,reagon dhe polemizon në nivelin më të mirë me pseudoshkencën serbe...Në të vërtetë,ky libër ofron për lexuesin edhe mjaft reagime të tjera nga shkrues të ndryshëm në Blogun virtual"Floart Press".Në këtë libër,jipet gjithashtu një listë e gjatë emrash të të vrarëve shqiptarë,me datëlindje dhe vende ku janë masakruar apo vrarë, në luftën e fundit më 1998-1999 në Kosovë, nga ish ushtria,policia apo paramilitarët serbë.Kështu që edhe ky kapitull plotëson një anë tjetër të vërtetash, mbi krimet serbe në Kosovë, e që plotësojnë atë kriterin e polemikës argumentuese në raport me polemizuesin/shkruesin shpifës e falsifikator të vërtetash historike,politike etj.Flori Bruqi,reagon dhe polemizon duke mos dashur që t'i lë të heshtura çështjet,në të shumtën,atëherë kur ata, nga tabori i "intelektualizimit"serb, pa argumente, shkruajnë e gënjejnë, për çështjet, tashmë të njohura edhe nga opinioni botëror.

NUK HARROHET REÇAKU

Vujadin Otasheviç

Nish – Mashtrimi më i madh medial në botë ndodhi me rastin e konfliktit në krahinën serbe të jugut, denjoi një vend me rëndësi në librin: “Kosova - zëri i viktimave”. E vërteta është vetëm një. Me këto fjalë nis rrëfimin Prof. Dr. Vujadin Otasheviq, i pensionuar tash tre vjet. Ndryshe, një patolog me reputacion botëror, profesor i fakultetit të mjekësisë në Nish, drejtor i Institutit të Mjekësisë ligjore, dhe anëtar i shumë organizatave europiane e botërore, si dhe i asociacioneve dhe ekipeve të patologëve.

Profesori Otasheviq, prej dy vitesh e gjysmë, këto ditë, si ko-autor me Slavisha Dobriçanin, botoi librin me titull: “Kosova - zëri i viktimave”. Një kapitull i veçantë është dokumentacioni që prezanton Prof. Dr. Otasheviq me argumentime dhe gjetje, tok me kolegët dhe ekspertët më të njohur nga Finlanda, Danimarka, Norvegjia, Belorusia dhe, natyrisht - nga Serbia, por edhe nga vende të ndryshme, lidhur me mashtrimin më të madh mediatik në botë që ndodhi në Kosovë, në dimrin e vitit 1999 - për masakrën e pandehur në fshatin Reçak.

Në janar të atij dimri, të gjitha mediat e botës ndërpresin emetimet e programeve të tyre, për të lajmëruar se në fshatin „Reçak, në Kosovë e Metohiu, forcat e sigurimit serb kanë bërë një masakër, që nuk mbahet mend, mbi popullatën e pafajshme dhe mbi qytetarët shqiptarë, se janë vrarë të gjithë banorët e Reçakut: fëmijët, gratë dhe pleqët e paarmatosur, dhe se është bërë një masakër e paparë në botën e qytetëruar”.

Të nesërmen, të gjitha gazetat botuan “fotografitë më monstruoze mbi masakrën e paparë më parë”. Dhe sot, tetë vjet më pas, ajo u ndriçua në librin „Kosova – zëri i viktimave” - e vetmja e vërtetë mbi paraqitjen e “ndodhjes së trishtë”.

Të vërtetën e punës shumëmuajshe të profesorit Otasheviq në Prishtinë, dhe të patologëve të botës, të cilët i kishte kontaktuar Bashkësia Europiane dhe OSBE, askush dhe asnjëherë nuk mundi t’i mohonte dhe as t’i ndryshonte.

– Fshati i largët Reçak në Komunën e Shtimes, në Metohi, me lojën e fatit dhe kombinatorikës njerëzore, brenda natës bëhet pika e ndarjes ndërmjet jetës dhe vdekjes, ndërmjet dretësisë dhe padrejtësisë, ndërmjet të vërtetës dhe gënjeshtërisë, moralit dhe amoralitetit.

Askund dhe kurrë nuk ka ndodhur që një fshat i tillë si Reçaku, me një shpejtësi marramendëse, të bëhet një vend i njohur botërisht, dhe e gjithë kjo, „për masakrën“ e një populli dhe satanizimin e popullit tjetër – shkruan në gazetën „Politika“ prof. Otasheviq.

Për masakrën e pandehur, kanë gjëmuar mediat më të mëdha dhe më të fuqishme të botës. Filloi fushata e madhe kundër Jugosllavisë dhe Serbisë.

Reçaku doli në plan të parë.

Atëbotë, me ditë të tëra - ndonëse, asnjë ngjarje në botë nuk ka shkaktuar aq kërkime dhe vëmendje dhe nuk ka qenë edhe aq interesant, ndonëse tërësisht i pavërtetë dhe i shpifur, thotë Prof. Otasheviq.

– Shprehja „masakër“, pa asnjë argument të vërtetë dhe të sigurt, dhe pa kurrfarë vërtetimi, hap dyert e opinionit botëror nëpërmjet askujt tjetër, veçse përmes Shefit të Misionit Vëzhgues të OSBE-së në Serbi, ambasadorit të pensionuar, gjeneralit Uiliem Uoker. Apriori, ai shpall forcat e polic serbe si kriminelë në Kosovë e Metohiji, ndërsa fushata mediatike e politike, edhe pse që nga fillimi me shumë kontroversa dhe pa pardon, nëpërmjet Reçakut gjeti shkakun për bombardimet e NATO-s mbi Serbinë dhe Malin e Zi, thotë Prof. Dr. Vujadin Otasheviq.

Fill pas kësaj, Presidenti i SHBAO, Bill Klinton, paralajmëron sulmin shkatërrimtar të NATO-s mbi Jugosllavinë. Klintonit i bashkangjitet Riçard Holbruk, Uezli Klark dhe shumë të tjerë. Ndonëse „versionet“ e tyre mbi ngjarjet prahen lehtësisht nga Uoker i demanton krejtësisht Kristof Shatelo në revistën „Le Mond“ dhe pas tij edhe xhiruesit e AP (Asoshejtëd Pres); „Figaro“ e Francës, italianin Xhixhi Riva, të cilët, ose kanë qenë në vendin e ndodhjes gjatë konfliktit, ose menjëherë pas, ose gjatë ditës kur është kumtuar informata sensacionale për masakrën e pandehur në Reçak, porse rrjedha e ndodhjes nuk ndryshon.

Edhe pranë asaj se gazetarë të shumtë, por edhe zyrtarë, pohojnë se banorët e Reçakut, një muaj më parë ishin zhvendosur në fshatrat përreth, ndërsa fshati ishte një bastion i UÇK-së terroriste dhe se forcat e sigurimit serb kishin të bënin me terroristët, masakrën e pandehur dhe „krimin“ e shpifur. Ky ishte shkaku për sulmin mbi vendin tonë.

Libri „Kosova – zëri i viktimave“, është botuar në gjuhën serbishte dhe ka shkaktuar interesim të madh të botuesve të huaj për përkthim në anglisht,

frenjgisht, rusisht dhe në gjuhë të tjera.

Toma Todorović

[Botuar në gazetë "Politika", Beograd, më: 03.05.2007]

Burimi: <http://www.novinar.de/2007/05/04/racak-nije-zaboravljen.html>

Nuk është harruar një koment për "Reçakun"

Letër e hapur: Pse gënjejnë shkencëtarët serbë - patologët?

LETËR E HAPUR PËR WEB: NOVINAR.DE

E NDERUAR REDAKSI,

Lexova artikullin me titull "Reçaku nuk harrohet" në web faqen tuaj:

<http://www.novinar.de/2007/05/04/racak-nije-zaboravljen.html#more-3272>.

Turp për dy ekspertë "të shquar" të mjekësisë ligjore – dmth. dy patologë: Otasheviq dhe Dorbiçanin për gënjeshtër para opinionit botëror. Tani keni rastin të shihni të vërtetën për viktimat shqiptare, shkaktuar nga armata e juaj jugosllave, të formacioneve paramilitare, etj.

Klikoni linket dhe do të bindeni se në cilën anë është e vërteta.

Mr.sci. Flori Bruqi, nga Prishtina.

Prishtinë, 7.5.2007.

Komenti i Redaksisë

I nderuar z. Bruqi, linket e cituar janë fshirë përkohësisht, derisa redaksia të vërtetojë autëtitetin e fotografive.

Jemi ngopur së shikuari "krimet e shpifura" dhe marifetllëqet e mediave të ndryshme botërore dhe magnatëve të tyre.

Ju lutemi, z. Bruqi, por edhe lexuesve tanë të nderuar për mirëkuptim.
Ju faleminderit.

S.M.

7. maj 2007

Burimi: <http://www..novinar.de/2007/05/04/racak-nije-zaboravljen.html>

Reagimi i mr.sci. Flori Bruqi, shkencëtar nga Prishtina

7. maj 2007.

Flori Bruqi

E nderuar Redaksi,

E lexova artikullin me titull "Nuk harrohet Reçaku" në ëeb faqen tuaj. Turp për të dy "ekspertët" e shquar ligjorë; për patologët gjyqësorë, Ota-sheviq dhe Dobriçanin, të cilët gënjyen opinionin botëror për viktimat e shqiptarëve, të bëra nga Ushtria Jugosllave(VJ),Njësitë Speciale Serbe(SJP) dhe formacionet paramilitare serbe . Klikoni : <http://www.novinar.de/index.php?s=Flori+Bruqi>

F. Bruqi: "Po zgjidhet lëmshi i së vërtetës për Reçakun

Ju transmetojmë letrën-reagimin për artikullin "Reçaku nuk harrohet" nga z. Bruqi, të cilin e kemi pranuar nëpërmjet postës elektronike.

Z. Bruqi është, shkrimtar dhe shkencëtar nga Prishtina.

E nderuar Redaksi,

Së pari, gazetari juaj Vujadin Otasheviq botoi të pavërtetën, sepse Kosova është nën protektoratin e UNMIK-ut që nga viti 1999 dhe nuk është më "krahinë jugore e Serbisë". E vërteta është se është një dhe e vetme - ajo e masakrës së Reçakut (Kosovë), të cilën e bënë Njësitet Speciale të Ushtrisë Jugosllave dhe MPB të Serbisë.

Rrëfimi i prof. Dr. Vujadin Otasheviq dhe prof. Dr. Slavisha Dobriçanin në librin "Kosova - zëri i viktimave" është një kallëzim për fëmijë. Të dy shkencëtarët, para së gjithash, patologë të shquar me reputacion ndërkombëtar, ka qenë dashur të tregonin vetëm të vërtetën. E vërteta e fotografive të masakrës mbi fëmijë të pafajshëm dhe shqiptarëve të moshuar, më 15 janar 1999 në fshatin

Reçak afër Shtimes (Kosovë). Librin nuk e kam lexuar, por e di tejet bukur seç kanë punuar patologët e njohur gjyqësorë lidhur me viktimat e pafajshme. Kurrfarë mashtrimi nuk ka ekzistuar nga ana e UÇK-së dhe gazetarëve të medias vendore dhe atyre ndërkombëtare.

Mashtrimi ka ndodhur në "Qendrën e Medias" në Prishtinë, nga na e mjeeteve serbe të informacionit, shërbimeve të inteligjencës së KOS-it të AJ dhe njësive speciale të SPB të Serbisë. Masakra ka ndodhur, dhe në atë masakër janë vrarë egërsisht shqiptarët e pafajshëm: - në vijim shihni 45 emra shqiptarësh.

Në konfliktin me AJ, NjPS, NjSS të MPB të Serbisë, forcave të paramilitarëve radikalë të Vojislav Sheshelit, ato të paramilitarëve të Zhelko Razhnatoviç - Arkan, me ç'rast janë vrarë në fushëbetejë ushtarët e UÇK-së - në vijim shihni emrat e 15 shqiptarëve dhe mbiemrat me vitet e lindjes.

Patronët kryesorë të masakrës mbi qytetarët e pafajshëm - shih 19 emra dhe mbiemra serbësh.

Shefi i Misionit Vëzhgues i OSBE-së në Prishtinë, gjenerali amerikan, Uiliem Uoker ka shpallur forcat serbe për kriminelë në Kosovë, dhe më pas ky ishte preteksti për bombardimet e NATO-s mbi Serbinë dhe Malin e Zi.

Menjëherë pas kësaj, presidenti i SHBA-ve, Bill Clinton paralajmëroi sulmin shkatërrues të NATO-s mbi Jugosllavinë. Presidentit iu bashkangjitën: Riçard Holbruk, Uezli Klark dhe shumë prijës të shquar nga bota.

Klikoni linket dhe do të bindeni se në ilën anë ishte e vërteta mbi masakrën e shqiptarëve në Kosovë, Z. S.Kostiq. Do të kishte qenë më mirë nëse do të shpenzonit më shumë kohë dhe energji për ngjarjet e vërteta, të ilat do t'i keni ankth sa të jeni gjallë, sepse ka Zot në këtë botë. Nga ana tjetër, ne i besojmë Zotit dhe të vërtetës!!!

Urdhëroni të hapim polemikën, porse vetëm me argumente dhe jo me histori të rreme dhe propagandë, me të cilën z. Kostiq synon shpërlarjen e trurit (tanimë të shpërlarë fare) të POPULLIT TUAJ SERB!!!

Flori Bruqi

i mbyllur citati

Koment i Redaksisë

I nderuar vendës dhe zotëri Bruqi, për fat të keq nuk kemi pasur mundësinë që të kontaktonim për një kohë të shkurtër me z. Otasheviq, andaj do të përpiqemi të ju shpjegojmë pikëpamjet tona për rastin e "Reçakut". Ne

çmojmë lart lajmërimin tuaj dhe dëshirën për të na e thënë të VËRTETËN. Të gjithë ne e dimë se e VËRTETA është një, dhe e vetme. Na vjen mirë që disa mendje në Kosmet (?) nuk qenkan të shpëlara dhe se “objektivisht” shtjellojnë situatën e Kosmetit. Në një det artikujsh, analizash dhe komentesh rreth rastit të Reçakut, shkruar nga autorë serbë dhe të huaj, kemi zgjedhur vetëm një, të cilin e ka shkruar kanadezi Peter Ëorthington, kolumnist i revistës së Torontos “Toronto Sun”.

*<http://www.canoe.ca/Columnists/ëorthington.html>
Toronto, 1. prill 2001.*

PETER UWRTHINGTON — Toronto Sun

Mashtrimi që nisi luftën.

Si u mashtruan SHBA-të, NATO dhe mediat e Perëndimit për Kosovën.

Ajo që ka pasur peshën vendimtare në muajin mars të vitit 1999, që presidenti Bill Clinton të lancojë fushatën ajrore kundër Serbisë, ishin raportet për masakrën e 45 shqiptarëve civilë, që e kishin bërë forcat serbe të sigurimit në Reçak, rreth 30 km larg në jug të Prishtinës në Kosovë.

Klintoni i tha botës më 19 mars 1999: “Duhet mbajtur mend se ajo që ka ndodhur në Reçak... njerëz të pafajshëm, gra e fëmijë janë marrë nga shtëpitë e tyre dhe janë dërguar në një hendek, janë detyruar të përgjunjen në pluhur dhe janë kositur me rrebeshe armësh”.

Fotografitë ishin përhapur anembanë botës. Bombardimi i NATO-s filloi më 24 mars dhe zgjati për 78 ditë.

Sekretari i Shtëpisë së Bardhë, Xho Llokhart, tha për rastin e Reçakut: “Një mesazh i fuqishëm do t’i dërgohet kryetarit (Slobodan) Milosheviq për sjelljen para gjyqit dhe drejtësisë të të gjithë atyre që duhet dënuar për këtë...”

Ministresha e jashtme e SHBA, Medlinë Ollbrajte, e gatshme për të luftuar kundër Jugosllavisë së atëhershme, duke folur në emisionin “Përballu me Kombin”, në kanalin e CBS, fliste për Reçakun, ku thoshte: “dhjetëra njerëzve u është prerë qafa”. Ajo e quajti këtë “incident i galvanizuar”, gjë që donte të thoshte se bisedimet pagesore në Rambuje nuk kishin kurrfarë kuptimi, porse e vetmja rrugë ishte “bombardimi humanitar”.

Ministri i jashtëm i Gjermanisë, Joschka Fisher, për gazetën "Berliner Zeitung", tha se, masakra e Reçakut "ka qenë një kthesë" dhe se e vetmja përgjigje është lufta.

Ministri i atëhershëm i jashtëm i Kanadasë, Llojd Oksuërth, këtë masakër e quajti "Viktimizim i neveritshëm i civilëve".

Organizata Human Rights Watch (HRW) raportoi se të vrarëve ua kanë shkukur thonjtë nga gishtërinjtë - gjë që është dëshmi e torturimit.

Më 16 janar, një ditë pas masacrës, Uiliem Uokerin, diplomatin amerikan që ishte në krye të misionit vëzhgues të OSBE-së, UÇK-ja e shpuri në Reçak për t'i parë kurmet në hendek. Ai deklaroi se "është e qartë se janë vrarë në vendin ku u gjetën".

Raporti i tij i OSBE-së fliste për "burgosjet arbitrare, vrasjet dhe gjymtimet e civilëve të paarmatosur" në Reçak.

TRUPAT TOKËSORE

Kanadezen Luizë Arbur, atëotë prokurore speiale e Tribunalit për krime lufte (të cilën e caktoi personalisht Medlinë Ollbrajt) pushteti serb e kishte ndaluar të vizitonte Reçakun, ndërsa ajo premtoi hakmarrjen për këtë masakër, duke insistuar se "trupat ndërkombëtare në vendin e ngjarjes", ishte e vetmja mënyrë që të bëheshin burgosjet.

Kur Millosheviq u akuzua për kriminel lufte, masakra e Reçakut u referua si provë. Revista "London Times", shkruante se, viktimave u ishin nxjerrë sytë, u ishin zgërlaqur kokat, ballëpërballë, nga afërsia, kishin derdhur breshër të shtënash, dhe u kishte ndodhur të gjithë "fshatarëve, punëtorëve, prej moshave, 12-74 vjeç, burrave, grave e fëmijëve".

Hetimet i kishin bërë patologët serbe e bellarusë, porse ishin të dyshuar, prandaj Bashkimi Europian autorizoi ekipin e patologëve nga Finlanda, me në krye Helena Ranta, patologe e dhëmbëve për të drejtuar hetimet.

Raporti i ekipit finlandez nuk qe bërë publik.

Ranta mbajti një konferenë për media, dhe në atë konferenë ishte e papërkutuar duke pranuar se nuk kishte prova mbi gjymtimet dhe torturimet, si edhe faktin se zyrtarët jugosllavë kishin bashkëpunuar. Mirëpo, ajo i quajti këto vrasje me emrin "krime kundër njerëzimit", gjë që me të madhe u komentua se kishte domethënie se në Reçak njëmend ka ndodhur një masakër e ne-

veritshme.

Më pastaj u konstatua, nëpërmjet hetimeve të radhës nga korrespondentët amerikanë dhe grupeve paqeruajtëse të gjermanëve e francezëve për mbrojtjen e të drejtave të njeriut, duke përfshirë aty edhe Qendrën Ndërkombëtare të Veprimit dhe Fondacionin Libery (Liria), se duket sikur masakra e Reçakut, ishte një mashtrim i madh dhe i efektshëm, të cilin e kishin bërë UÇK-ja, për të bindur SHBA-të dhe NATO-n që të sulmonin Serbinë. Qëllimi ishte Pavarësia e Kosovës, e cila ndoshta do të shpiente deri tek realizimi i ëndrrës për Shqipërinë e Madhe.

Ne tani dimë më mirë se çfarë kishte ndodhur vërtet në Reçak - një vend, ku para krizës, jetonin rreth 2.000 banorë dhe ky vend ishte bastion i agjitationit të UÇK-së. Deri në janar të vitit 1999, shumica e popullatës kishte ikur në qytezën e Shtimjes, dhe në Reçak nuk kishin mbetur ndoshta 400 banorë. Por, kur dy policë serbë kishin rënë në pritë dhe ishin vrarë në incidente të ndarë brenda një jave, forat serbe të sigurimit rrethuan Reçakun dhe e sulmuan. Serbët kishin lajmëruar gazetarët e huaj për këtë gjë, dhe ata kishin ardhur në vendin e ndodhjes. Luftimet ishin të ashpra dhe të shkurtra, jo vetëm në vend, por edhe në rrethinë.

Ç'është e drejta, gazetarët kishin parë se në Reçak kishte shumë pak njerëz. Janë numëruar rreth 20 kufoma. Serbët dhe gazetarët kishin ikur në mbrëmje.

Të nesërmen, më 16 janar, UÇK-ja përsëri e kishte kontrollin në vend.

Duket sikur gjatë natës, pothuajse ishin vrarë të gjithë luftëtarët e UÇK-së në luftimet e kësaj zone - 45 sosh - dhe janë hedhur në hendek tek Reçaku, ku ishin ftuar gazetarët dhe hetuesit e OSBE-së, për të parë atë që quhej "masakër" mbi qytetrët e paarmatosur civila.

Gradat apo epoletat ushtarake ishin hequr nga uniformat dhe pajisjet ushtarake kishin zëvendësuar me veshje civile. Askund nuk shihej kurrfarë arme në horizont. Mashtrimi kishte dalë në shesh. Uiliam Uoker ishte i pari që arriti tek vendi i ngjarjes, dhe besoi se ajo që kishte parë dhe ato që i ishin rrëfyer, ishin të vërteta.

Shtypi ndërkombëtar transmetoi neverinë e tij përpara syve të botës.

Provat e patologëve treguan se - siç e kishte vërtetuar ekipi finlandez - shumësia e 45 të vrarëve në Reçak kishin rënë nga një largësi e madhe, dhe jo në stilin e ekzekutimit. Testimet ishin kryer dhe ato kishin dalë me rezultate pozitive për pluhurin e barutit në duar, gjë që na shpie tek fakti se ata kishin përdorur armë zjarri.

Pranë trupave të tyre nuk ishte gjetur as municion dhe as gëzhoja, aty ku ata kinse ishin masakruar. Nuk kishte as pellgje gjaku.

TRUPAT ISHIN ZHVENDOSUR

Patologët kishin konstatuar se, po ashtu, të gjithë 45 njerëz të vdekur, ishin qëlluar në pjesë të ndryshme të trupit, nga drejtime të ndryshme, gjë që tregon se lufta kishte ndodhur në një vend tjetër, dhe se të vdekurit i kishin hedhur tok, për të arritur efektin.

Deri vonë, askush nuk ishte i interesuar për të vërtetën. "Vallë, ishte kjo një masakër, apo nuk ishte? Askush nuk donte ta dinte", shkruante gazeta austriake "Die Èelt". Publikimi i konstatimit të autopsisë ishte shtyrë, kurse etja për luftë, kumbonte korridoreve të forcave aleate.

Gazeta gjermane "Berliner Zeitung" kishte marrë konstatimin e ekipit finlandez të patologëve, dhe kishte dërguar një skuadër reporterësh për të hulumtuar dhe konstatuar, se: "Ka të ngjarë se në Reçak nuk ka ndodhur masakra fare..."

Gazetari francez, Reno Zitar, i gazetës "Le Figaro", ka qenë në Reçak dhe është hutuar pse reporterët nuk përmendnin faktin se "ai vend ishte një fshat i fortifikuar rreth-e-rreth me istikame" - baza e UÇK-së. Ndonëse ai ka shkruar fillimin e rrëfimit mbi masakrën, më pas ka dyshuar "E kam ndier se aty nuk ishte diçka në rregull".

Kristof Satle, i revistës "Le Monde", ka qenë në Reçak ditën që kanë sulmuar serbët, dhe ka parë një të vrarë dhe katër ushtarë të tjerë të plagosur pasi që ka rënë muzgu. Të nesërmen, UÇK-ja ka nxjerrë në shesh trupat e masakruar, të cilët më parë nuk kishin qenë aty. "Nuk mund t'i gjej zgjidhjen këtij misteri", ka thënë ai. (Atëbotë, komandanti i UÇK-së, Hashim Thaçi ka thënë për BBC-në: "Një njësit kryesor, në këtë rajon ka ndërmarrë një luftë të ashpër. Për fatin e keq, pësua me shumë viktima, por edhe serbët, po ashtu".)

Hetimet shitesë provojnë se dy gazetarë televizivë, të agjencisë Associated Press, dhe dy ekipe të vëzhguesve të OSBE-së, po ashtu kanë vëzhguar nga bregu luftën në Reçak dhe kanë hyrë po atëherë kur kanë hyrë edhe forcat serbe. Ekipi i AP ka xhiruar me kamera fshatin e boshatisur. Gjatë natës është

kthyer UÇK-ja dhe ka mbledhur të trupat e pa jetë. Të nesërmen, Uoker i ka shpalosur botës kumtin se si janë "vrrarë" burrat dhe fëmijët, kurse disa janë përpjekur që të iknin. Redaktorja e CNN, Kristiane Amanpur, gruaja e zëdhënësit të atëhershëm të Ministrisë së jashtme, Xhejms Rubin, nuk ka shfaqur asfarë skepticizmi për raportimin e "masakrës së civilëve".

Dhe kjo nuk ndryshon gjë. Porse, Reçaku do të duhej t'i detyronte njerëzit që të kishin konsideratë, kur kemi të bëjmë me çështje të propagandës së Qeverisë, mbi gjërat që kaq pak i dinë, e sidomos kur kanë ndjenja të forta për to.

Kujtoni se sa emocione janë gjeneruar lidhur me "pastrimin etnik" në Kosovë?

Nga fundi i Luftës së Dytë Botërore, popullata e Kosovës ishte 50% : 50% serbe dhe shqiptare. Deri në vitin 1999 ishte 90% shqiptare. Në ditët tona, ajo është 96% shqiptare. Gjatë 50 vjetëve të fundit - kush na qenka "spastruar etnikisht?"

Edhe sot, shqiptarët në Maqedoni shfrytëzojnë argumente të ngjashme me ato që janë përdorur kundër serbëve në Kosovë - paragjykimet, vendet e ngrira të punës, diskriminimi. Rrallë përmenden hartat nga Shqipëria, të cilat shfaqin, jo vetëm Kosovën, porse edhe pjesë të Maqedonisë, edhe pjesë të Malit të Zi - si pjesë të "Shqipërisë së Madhe".

Nuk ka nevojë të jesh Ajnshtajn, për të kuptuar se SHBA, NATO dhe media e perëndimit janë mashtruar dhe manipuluar për të ofruar mbështetje aktive të veprimit agresiv, ashtu për të krijuar një shtet, i cili nuk do të jetë lehtë vendoset dhe të kalojë i qetë. Ushtarët e korracuar të NATO-s dhe njerëz të pafajshëm, janë ngujuar në moçalet e Ballkanit, falë shkurt-pamësisë, lavdërimeve të liderit politik, i cili ka bërë shumë gabime.

Ja se si ka raportuar "Tanjug" në ditën e 18 marsit, 1999

MINISTRI JANKOVIÇ: RAPORTI I HELENA RANTA ËSHTË KONTRADIKTOR

B E O G R A D (TANJUG) - RAPORTI I PATOLOGUT FINLANDEZ, HELENA RANTA, ËSHTË PËRLOT ME KONTRADIKTA, PAQARTËSI DHE HIPOTEZA, ANDAJ VIHET NË DYSHIM ÇËSHTJA E QËNDRUESHMËRISË SË TIJ, I KA DEKLARUAR TANJUGUT MINISTRI SERB I DREJTËSISË, DRAGOLJUB JANKOVIÇ.

KJO ËSHTË VETËM NJË PIKËPAMJE E SAJ PERSONALE, KA THËNË JANKOVIÇ, DUKE VËNË NË PAH, SE AI RAPORT ASSESI NUK ËSHTË DEKLARATA E REPARTIT TË MJEKËSISË LIGJORE TË UNIVERSITETIT TË HELSINKIT.

DUKE QENË SE RAPORTI ËSHTË PIKËPAMJE E SAJ PERSONALE, DOKTOR RANTA, QË ËSHTË PATOLOGE DENTARE, QË DO TË THOTË: NUK ËSHTË EKPERTE KOMPETENTE PËR KONSTATIMIN E IDENTITETIT TË KUFOMAVE, DHE JO KONKLUDIMEVE PËR ÇËSHTJET E KONKLUZIONEVE PËR PYETJET QË U JANË PARASHTRUAR SI DETYRË EKIPIT TË PATOLOGËVE EKSPERTË GJYQËSORË NGA FINLANDA, THEKSON JANKOVIÇ.

NË RAPORTIN E SAJ, RANTA THOTË SE NUK MUND TA SHPJEGOJË NËSE NË REÇAK KA NDODHUR MASAKRA, SEPSE, SIPAS MENDIMIT TË SAJ, KJO NUK ËSHTË KOMPETENCË E EKIPIT MJEKO-LIGJOR, SEPSE PËR TË, NDAJ PËR KËTË LYPSET NJOHURI DHE ANAGAZHIM SHITESË NGA HETIMI KRIMINALISTIK, THOTË JANKOVIÇ.

NË RAPORTIN E SAJ, RANTA REFEROHET TEK SUGJERIMI I INTERPOLIT, I PARA 31 VJETËVE, SE GJURMËT E BARUTIT NË DUAR NUK ZBULOHEN NËPËRMJET "DORASHKËS SË PARAFINËS", ME TË CILËN SYNOHET MINIMIZIMI I RËNDËSISË SË ARGUMENTIT QË NXJERRIN PATOLOGËT BJELLORUSË, KA THËNË JANKOVIÇ.

SI NË BOTË, ASHTU EDHE TEK NE, THEKSON MINISTRI I DREJTËSISË, VAZHDON TË SHFRYTËZOHET "DORASHKA E PARAFINËS" SI NJË NGA PROVAT.

RANTA, NË RAPORTIN E SAJ ME SHKRIM DHE NË KONFERENCË PËR SHTYPIN, NË PRISHTINË KA VEÇUAR PROFESIONALIZMIN E LARTË DHE AFTËSINË E PATOLOGËVE JUGOSLLAVË DHE BJELLORUSË. NËSE QENKA ASHTU, DHE NËSE KEMI DY GJETJE KONKLUDIME TË PAJTUARA NGA EKSPERTËT JUGOSLLAVË DHE BJELLORUSË PËR MJEKËSI GJYQËSORE TË SPECIALIZIMEVE TË NDRYSHME, ATËHERË SI MUND TË VIHEN NË DYSHIM KONKLUDIMET E ATYRE EKIP-EVE PËRMES NJË DEKLARATE TË NJË EKSPERTI PATOLOG, DENTIST, PA MARRË

PARASYSH RANGUN E LARTË QË KA RANTA NË FUSHËN E NGUSHTË SI SPECIALISTE NË BOTË, VLERËSON JANKOVIÇ.

MINISTRI I DREJTËSISË KA THEKSUAR SE MUND TË BËHET PYETJA - VALLË, A ËSHTË KY PËRFUNDIMI I DEKLARIMIT TË PATOLOGËVE FINLANDEZË, APO NDOHTA NJË DITË TJETËR DO TË NA JEPET I GATSHËM, NEVE APO FAKTORIT NDËRKOMBËTAR, KONKLUDIMI I EKSPERTËVE NGA FINLANDA, TË CILIN ENDE NUK E KEMI MARRË.

TË GJITHË RAPORTET DEMANTOJNË MANIPULIMET POLITIKE

P R I S H T I N Ë (TANJUG) - ANËTARËT EKSPERTË TË EKIPIT TË PATOLOGËVE JUGOSLLAVË, PROF. DR. SLLAVISHA DOBRIÇANIN, VUJADIN OTASHEVIÇ DHE DUSHAN DUNJIÇ, SË BASHKU ME ZV. MINISTRIN E DREJTËSISË SË SERBISË, ZORAN BALINOVAC, KONFIRMUAN EDHE NJËHERË NË PRISHTINË SE, NË REÇAK NUK KA NDODHUR KURRFARË MASAKRE.

ATA KISHIN THEKSUAR SE RAPORTI I PATOLOGËVE FINLANDEZË PAJTOHET PLOTËSISHT ME ANALIZËN E EKSPERTËVE JUGOSLLAVË E BJELLORUSË, DHE PRANDAJ ATO RAPORTE PA DYSHIM DEMANTOJNË ÇDO SPEKULIM POLITIK MBI, KINSE, MASAKRËN E REÇAKUT.

ANËTARËT E EKIPIT TË EKSPERTËVE JUGOSLLAVË, KANË THEKSUAR SE MENDIMI PERSONAL I HELENA RANTA, NUK ËSHTË THELBËSOR PËR GJYQET, PËR PROFESIONIN MJEKËSOR DHE PËR OPINIONIN PUBLIK, PORSE ËSHTË VETËM SE NJË RAPORT I OBDUKSIONIT TË EKSPERTËVE.

PROF.DR.DUSHAN DUNJIÇ KA THEKSUAR SE ME OBDUKSIONIN ËSHTË VËRTETUAR SE TË GJITHË TË VRARËT KANË VDEKUR NGA ARMË ZJARRI, NË BETEJËN E ARMATOSUR, TË QËLLUAR NGA NJË LARGËSI E KONSIDERUESHME.

LËNDIMET NË TRUP VININ NGA DREJTIME TË NDRYSHME, QË DO TË THOTË SE ATA NUK ISHIN PUSHKATUAR, POR AS EDHE SE ISHIN ZËNË NË POZITË TË PËRGJUNJUR, VEÇSE NË POZITA VENDOSURA SIPAS KONFIGURACIONIT TË TERRENIT. NË PLAGËT HYRËSE NUK KISHTE BARUT EKSPLOZIV, KURSE NË KURMET E TYRE NUK KISHTE TJETËR, PËRVEÇ PLAGËVE NGA ARMË ZJARRI.

TEK GJASHTË KUFOMA JANË KONSTATUAR LËNDIMET VDEKJEPRURËSE TË SHKAKTUARA NGA KAFSHËT, QË DMTH SE ATO KURMË NUK ISHIN SHKAKTUAR NË NJË NDODHJE TË NJËJTË, PORSE ME TO KANË MANIPULUAR DHE SE NË XHAMI JANË SJELLUR NGA ANË TË NDRYSHME.

KJO ISHTE AJO QË DUHEJ TË THUHEJ, GJË QË ME ANALIZËN PROFESIONALE ËSHTË KONFIRMUAR, KA KONSTATUAR DR. DUNJIÇ.

EKSPERTI STANKOVIÇ PËR RASTIN REÇAK

BEOGRAD, (TANJUG) 18 MARS 1999 –

SPECIALISTI I MJEKËSISË LIGJORE, DR. ZORAN STANKOVIÇ KA DEKLARUAR SE, PËR MGJARJEN NË REÇAK, DUHET BËRË NJË EKSPERTIZË TË VEÇANTË - E CILA DO TË BËHEJ BRENDA 7. (SHTATË) DITËSH, DHE SE AJO NGJARJE DO TË PËRM-BYLLEJ SIPAS LIGJIT MBI PROCEDURËN GJYQËSORE.

NË DEKLARATËN E TIJ DHËNË RTS-SË, STANKOVIÇ, PASI QË SHEFI I EKIPIT TË PATOLOGËVE, HELENA RANTA KISHTË SHPALLUR 'QËNDRIMIN PERSONAL' MBI NGJARJEN NË REÇAK, KA THËNË SE EKSPERTËT TANË KANË PRITUR GJATË PËR REZULTATIN E PËRPUNIMIT TË TRUPAVE NGA MJEKËSIA GJYQËSORE NË FSHATIN REÇAK, DHE SE MË PASTAJ KANË BASHKËPUNUAR.

STANKOVIÇ KA THEKSUAR SE NUK E KA TË QARTË PSE SHEFI I PATOLOGËVE NGA FINLANDA, HELENA RANTA, KA VLERËSUAR SE NË ATË RAST, KEMI TË BËJMË ME QYTETARËT, SEPSE, SIÇ ËSHTË INTERPRETUAR, ËSHTË TEJET PROBLEMATIKE TË PËRCAKTOSH SE Ç'ËSHTË PËRKUFIZIMI CIVIL.

A ËSHTË QYTETARI CIVIL PERSONI I VESHUR NË RROBA CIVILE E ME PUSHKË NË KRAH, DHE - A ËSHTË CIVIL DIKUSH QË KA VESHJE QYTETARE, KA PYETUR STANKOVIÇ. "KJO NUK ËSHTË NË KOMPETENCË TË GJYQËSISË MJEKËSORE, KURSE HELENA RANTA, DUKE FOLUR PËR KËTË, AJO KA SKUALIFIKUAR VET-VETEN", KA VLERËSUAR STANKOVIÇ.

AI KA THEKSUAR SE DUHET KONSTATUAR SE SA PLAGË JANË MARRË NGA ARMË ZJARRI, A JANË MARRË ATO NGA AFËRSIA, APO NGA LARGËSIA, OSE NGA PROJEKTOLET.

DUKE KOMENTUAR POHIMIN E Ë. ËALKER PËR RASTI I MASAKRËS SË REÇAKUT, STANKOVIÇ KA THEKSUAR SE NË NJË PERIUDHË, NË NJË REVISTË GJERMANE, SHKRUANTE SE SERBËT NUK JANË FAJTORË PËR INCIDENTIN NË MARKALAMA (NË BOSNJË E HERCEGOVINË), PORSE ATË E KANË BËRË MUSLIMANËT. PËR-FAQËSUESI I KB, AKASHI, NDËRKAQ, PËR NJË GJË TË TILLË, NUK ËSHTË VËNË NË SHTYLLËN E TURPIT DHE NUK ËSHTË VËNË NË LIDHJE ME VIKTIMAT DHE BOMBARDIMET NË B-H, KA THËNË STANKOVIÇ MBI KONOTACIONIN E ATIJ RASTI.

DUKE RIKUJTUAR SE JANË ANGAZHUAR EKSPERTËT MË TË MIRË PËR NDRIÇIMIN E NDODHJES NË REÇAK, STANKOVIÇ KA THEKSUAR SE, PËR DAL-LIM NGA OBDUKSIONET E DERITASHME, PAK VËMENDJE I ËSHTË KUSHTUAR NJË PROCEDURE TË NJËJTË, KUR KEMI TË BËJMË ME TRUPAT E VIKTIMAVE TË

TERRORISTËVE.

PËR DALLIM NGA VIKTIMA E KOMBËSIVE TË TJERA, MBI TRUPAT E VIKTIMAVE-POLICËVE, TË USHTARËVE DHE FËMIJËVE - NUK ËSHTË USHTRUAR EKSPERTIZA, KA THËNË STANKOVIÇ, DUKE SHPREHUR QËNDRIMIN SE KA QENË DASHUR TË ZBARDHESHIN EDHE ATO TË DHËNA.

STANKOVIÇ KA SHPREHUR DROJËN SE KJO DEKLARATË, SI EDHE AJO E ËALKER-IT PËR VIKTIMAT E REÇAKUT, DO TË KALONTE E PA-NDËSHKUAR, KUR KEMI TË BËJMË ME ME MEKANIZMAT NDËRKOMBËTARE TË DREJTËSISË. PËR KËTË, SIPAS FJALËVE TË TIJ, NJË ROL TË MADH LUAJNË GAZETARËT - PËR MANIPULIME MEDIATIKE - TË CILAT EDHE SOT PLASOHEN ME SUKSES PËR PUNËN E REÇAKUT. STANKOVIÇ KA THËNË SE GAZETARËT JANË BËRË "FUQIA E PARË NGA TË QENË E SHTATA".

KOSOVA - NGA MEDIAT E HUAJA

B O N (TANJUG) 18 MARS 1999 - NË RASTIN E REÇAKUT, PA DYSHIM SE KA PASUR MANIPULIME, PORSE PËR KËTË GJË, MË SHUMË ËSHTË PËRGJEGJËS PERËNDIMI SE SA SHQIPTARËT E KOSOVËS, SHKRUAN "FRANKFURTER RUND-SHAU" NË KOMENTIN ME RASTIN E SHEFIT TË EKSPERTËVE FINLANDEZË PËR MJEKËSI GJYQËSORE, ZNJ. HELENA RANTA.

"KAQ GJATË ËSHTË ZVARRITUR PUBLIKIMI I RAPORTIT DHE ME SA MUNDIME HELENA RANTA KA SHPREHUR GJYKIMIN E SAJ, TEKSA HELENA RANTA KA SHQIPTUAR GJYKIMIN E SAJ, NDAJ, DYSHIMI PËR PUNË TË PISTA PATJETËR SE MBETET PEZULL", VLERËSON "FRANKFURTER RUNDSHAU".

REVISTA E FRANKFURTIT, NJËKOHËSISHT SHPREH DYSHIMIN NDAJ MOTIVEVE QË OSBE DHE QEVERITË E PERËNDIMIT I KANË VËNË PIKËN QË, PËR PUBLIKIMIN E RAPORTIT PËR REÇAKUN KANË ZGJEDHUR PIKËRISHT NË ÇASTIN KUR THYHESHIN NEGOCIATAT PËR PËR KOSOVËN .

"KJO DRAMATURGJI I BËN DËMTË MADHTË VËRTETËS... NËSE DIKUSH VËRTET DËSHIRON TË MËSOJË TË VËRTETËN E REALITETIT NË KOSOVË ATËHERË NUK KA KURRFARË NEVOJE PËR AS FARË MASAKRE - SIDOMOS JO PËR NJË MASAKËR TË MANIPULUAR, KONKLUDON "FRANKFURTER RUNDSHAU".

RAPORTI I HELENA RANTA NUK KA GËZUAR NDONJË PUBLICITET TË MADH NË GJERMANI. GAZETAT NUK KANË TITUJ KRYESORË, SIDOMOS JO NË FAQET E PARA; KURSE NË TELEVIZION, SHKARAZI PËRMENDET BREND A RAPORTIT TË PËRGJITHSHËM MBI RRJEDHËN E BISEDIMEVE NË PARIS.

ËSHTË FITUAR PËRSHTYPJA SE KËTU KEMI TË BËJMË ME DIÇKA TË PAPËLQYE-

SHME DHE TË PADËSHIRUESHME - PËR INFORMATËN TË CILËN TË GJITHË DUHET TA PUBLIKOJNË, PORSE NUK JANË TË BIDNUR SE ËSHTË KREJTËSISHT E VËRTETË.

Për webin [www. novinar.de](http://www.novinar.de): Srđan Marjanović

Burimi: [http://www..novinar.de/2007/05/08/fbruqi-klupko-se-odmotava-o-isti-ni-racak.html](http://www.novinar.de/2007/05/08/fbruqi-klupko-se-odmotava-o-isti-ni-racak.html)

Reagimi i Mr.sci. Flori Bruqit, nga Prishtina

Flori Bruqi

E nderuar Redaksi,

E lexova artikullin me titull "Nuk harrohet Reçaku" në web-faqen tuaj. Është turp që dy shkencëtarë "të shquar" mjeko-ligjor, dmth: dy patologë ligjorë (Otasheviç dhe Dobriçanin) përhapin gënjeshtër në opinionin botëror. Tani do të keni rastin të mësoni të vërtetën mbi viktimat shqiptare, që ka korë armata e juaj serbosllave, Njësitët Speciale dhe formacionet paramilitare, etj.

Klikoni në link dhe do të shihni se në cilën anë është e vërteta.

Mr.sci.Flori Bruqi, nga Prishtina

Prishtinë, 7.5.2007.

Komenti i Redaksisë

I nderuar, zoti Bruqi, ne vlerësojmë lajmërimin tuaj mbi artikullin "Reçaku nuk harrohet", i kolegut Toma Todoroviç, botuar më 03.05.2007. në gazetën Politika.

Ju lutemi të na tregoni se cilat janë ato të pavërteta në artikullin tonë, ashtu që të mund mund të kontaktojmë kolegun Todoroviç dhe ta lusim atë që edhe neve edhe juve të na përgjigjet me komentet e veta. Linkat tuaj janë shlyer përkohësisht.

Ju falënderojmë paraprakisht

Gazetari i webit [www..novinar.de](http://www.novinar.de): Sërrexhan Marjanović

Burimi:<http://www..novinar.de/2007/05/07/reagovanje-mrsci-flori-bruqi-naucnik-iz-pristine.html>

7 komentime për “reagimin: Mr. sci. Flori Bruqi, nga Prishtina”

01

“Shkencëtari” nga Prishtina ka marrë komentet e redaksisë, ashtu siç i ka merituar. Unë nuk jam “ngatërruar” me artikullin “Reçaku nuk harrohet”, duke u nisur nga shkaku se, për hilet shqiptare rreth Reçakut, tashmë di çdo fëmijë. Mbase jo edhe fëmijët shqiptarë në Kosovë e Metohi, të cilët qysh në djep janë ngopur me to. Mirëpo, të rriturit, që as u shkon ndërmend të lajmërohen sa për të na nxjerrin gjuhën. Me shlyerjen e “shkencëtarit nga Prishtina”, redaksia më ka kursyer shumë punë, që të shpalos arkivin tim personal, ku përmbahen të gjithë artikujt kritikë dhe shtojcat e kthjellta mbi gënjeshttrat shqiptare dhe ato të NATO-s lidhur me Reçakun, që u sheshuan brenda një ap dy ditësh në shtypin e perëndimit, të cilëve manipulimet me Reçakun, gjithsesi janë shpënë tepër larg. Kohën dhe energjinë time e harxhoj temat aktuale, para së gjithash. Kurse, “Reçaku”, tashmë edhe “zyrtarisht”, madje edhe nga Tribunali anti-serb (me qëllim përdora shkronjën e vogël), është hedhur ad acta. Një gjë e tillë, natyrisht, nuk do t’i ketë shpëtuar “shkrimtarit”. Porse, djalli nuk e lë rehat.

Svetislav Kostić: 8 maj 2007. ora 01:47

02

PO ZGJIDHET LËMSHI MBI TË VËRTETËN E REÇAKUT

(Reagimi ndaj letrës së S. Kostićit)

Prishtinë, 8 maj

Redaksi e nderuar,

Pikë së pari, gazetari Vujadin Otashević ka përhapur të pavërtetën, sepse Kosova është nën protektoratin e UNMIK-ut, ndërsa nga viti 1999, nuk është më “krahinë jugore e Serbisë”. Është e saktë se e vërteta është një e vetme, dhe ajo është e vërteta e viktimave të Reçakut (Kosovë) të vrara nga Njësitët Speciale të Armatës së Jugollavisë dhe MPB të Serbisë.

Fabula e prof. dr. Vujadin Otashević dhe prof. dr. Slavisha Dobrićanin, në librin: “Kosova - zëri i viktimave”, është një kallëzim për fëmijë. Të dy shkencëtarët, para së gjithash, patologë të njohur dhe me reputacion ndërkombëtar, do

duhej të kishin thënë vetëm të vërtetën. E vërteta gjendet tek fotografitë e masakrës mbi fëmijët e mitur dhe shqiptarëve të rritur, më 15 janar 1999, në fshatin Reçak afër Shtimjes, në Kosovë. Librin e tyre nuk e kam lexuar, porse di mirëfilli se ç'kanë bërë patologët mjeko-ligjorë lidhur me viktimat e pafajshme. Nuk ka ekzistuar asnjë lloj mashtrimi nga ana e UÇK-së, gazetarëve kosovarë dhe medias ndërkombëtare. Mashtrimi ka ndodhur në "Qendrën e Medias" në Prishtinë, pikërisht nga ana e medias serbe, shërbimeve të inteligjencës, KOS-it të AJ, Njësiteve Speciale të MPB të Serbisë. Masakra aka ndodhur, dhe aty janë vrarë barbarisht shqiptarët e pafajshëm, dhe atë..... Padronët kryesorë të masakrës mbi qytetarët e pafaj, janë....

Shefi i misionit verifikues të OSBE-së në Prishtinë, gjenerali amerikan, Uiliam Uoker ka shpallur forcat policore të Serbisë të ishin kriminelë në Kosovë, dhe më pas, ndodhë edhe shkaku që NATO të bombardojë Serbinë dhe Malin e Zi.

Menjëherë më pas, Bill Klintoni, president i SHBA-ve, paralajmëron sulmin shkatërrimtar të Jugosllavisë. Klintoni kishte pas vetes Riçard Holbrukun, Ue-zli Klarkun liderët e shumtë dhe të shquar të botës.

Klikoni në linkat dhe do të bindeni se në cilën anë qëndron e vërteta për masakrën e shqiptarëve të pafaj në Kosovë, zotëri Kostić. Do të kishte qenë më mirë të shpenzonit më shumë përpjekje dhe kohë, dmth. energjinë tuaj në shërbim të zbardhjes së të vërtetës që ju rri si ankth, dhe do të ju rrijë gjithë jetën tuaj. Sepse ka një Zot, dhe ne i besojmë edhe Zotit edhe të vërtetës!!! Urdhëroni të polemizojmë, veçse ekskluzivisht me argumenta, e jo me historinë e shpifur dhe propagandën që përhapni ju, z. Kostić, për shpëlarjen e trurit, edhe ashtu tashmë të njohur botërisht në popullin tuaj Serb!!!

Flori Bruqi

8. maj 2007. u 12:41

03

Shkencëtarit nga Prishtina, i cili, sipas çdo gjase, dhe falë, besojmë - pushtetit të Jozef Sloser, ka ngjarë edhe të bëhet shkencëtar; në atë periudhë flitej, nëse nuk më tradhton, po deshët që eventualisht të vinit deri tek diploma, atëherë, thjesht shkoni në "Universitetin" e Prishtinës, sepse atje diplomat shpërndahen thjesht.

Ka shumë argumenta që mbështesin qëndrimin se Reçaku nuk ka qenë një masakër sitematike, "Mashtrimi i Reçakut" nga Diana Xhonston, Paris, 20 ja-

nar 1999. Nuk ishte hiçgjë tjetër, veçse një grup i armatosur i rebelëve, kryesisht kriminelë, ishin strehuar në atë fshat si civilë. Në Konventën e Hagës, të vitit 1905, gjë që më pas vërtetohet edhe nga Konventa e Gjenevës, ku thuhet se vendbanimet, spitalet dhe objektet me rëndësi civile, nuk guxojnë të bombardohen, përveç nëse nuk keqpërdoren si të tillë. Ata kriminelë që kanë shpërdoruar vendbanimin civil, ende nuk janë sjellë para gjyqit. Zotëriu "shkencëtar" ketë gjë, së paku do duhej ta dinte. Pastaj, "masakrën" në Reçak e ka mohuar dhe vetë Millosheviçi në Tribunalin e Hagës, për ç'gjë më vonë u desh të vdiste në burg, për të mos mbaruar gjyqi.

Në luftëra, e sidomos të këtij lloji, ndodhin edhe gjëra më të pështira. Po të ishte "shkencëtari" i krishterë, do t'i thosha kshtu: 'Ti sheh ferrën në syrin e tjetrit, porse nuk sheh trungun në syrin tënd'. Po, zotëri shkencëtar. Pikërisht kështu.

Ç'të bëjmë me viktimat që zhbënë të pafajshmit nga bombat e NATO-s? Ajo masakra e bombardimit të trenit të udhëtarëve, me masakrën e bombardimit të Studios së Televizionit të Serbisë në Beograd, masakrën e Aleksincit, dhe pastaj bombardimi i kolonave të refugjatëve në Kosovë? Kaq shumë viktima të pafajshme dhe qytetarë, sot në Irak, Afganistan, dhe gjetkë... mos t'i numërojmë???

E, ç'të bëjmë me më të madhin krim lufte pas Luftës së Dytë Botërore dhe vrasjes së paku të 900 civilëve serbë, qyshse anarkia mori pushtet në Kosovë??? Dëbimi i mbi 200 mijë qytetarëve të pafajshëm serbë nga Kosova??? Dhe kështu me radhë. Lindja e re naziste, me në krye të politikanëve të Amerikës dhe duke përfshirë aty edhe skizofrenikun më të madh, pas Hitlerit, Bill Klintonin, vështirë se mund të qëndrojë pas këtij konstelacioni aktual. Në Amerikë sa vete dhe shtohet rezistenca e politikës skizofrenike. Duket se priten kohë më të mira, kur shkencëtarët, siç është Flori Bruqi, kur një ditë do të gjenden në vendin që kanë merituar, për përhapje gënjeshtresh dhe urrejtjes.

Janko Bojiç,

8 maj 2007. ora 13:24

04

Përgjigjjet në letrën e z. Svetislav Kostićit dhe z. Janka Bojiç

LËMSHI PO ZGJIDHET (Letër e hapur)

Enderuar Redaksi, gazetari.de

Bashkangjitur letrës, keni përgjigjjet me titull: "Lëmshi po zgjidhet", botuar sot në Ëeb-faqen <http://floart-press.blogspot.com>.

Ju falënderoj paraprakisht.

Flori Bruqi

(Flori Bruqi, është magjistër i shkencave kineziologjike. Deri tash ka botuar shumë punime shkencore anembanë Jugosllavisë, dhe 20 libra (romane) e 6 libra shkencorë nga fusha fiziologjike e psikologjike të kineziologjisë).

Jeton dhe vepron në Prishtinë.

Pason artikulli:Përgjigjja për "Masakrën e Reçakut"

Politika, Shoqëria, Aktualiteti, 7 maj 2007.

Reagimi: Mr.sci. Flori Bruqi, nga Prishtina

Redaksi e nderuar,

E lexova artikullin me titull "Reçaku nuk harrohet" në ëeb-faqen tuaj.

Turp, nga dy "ekspertë të shquar mjeko-ligjorë; dmth. patologë ligjorë (Ota-sheviç dhe Dobriçanin) që lajthitën opinionin botëror. Tani keni rastin të mësoni të vërtetën mbi viktimat shqiptare që shkaktoi AJ, Njësitet Speciale, formacionet paramilitare, etj.

Klikoni në linkat dhe do të bindeni se kush është e vërteta.

Prishtinë, 7 maj 2007.

Mr.sci.Flori Bruqi, shkencëtar dhe shkrimtar nga Prishtina

Komenti i redaksisë

I nderuar zoti Bruqi, vlerësojmë pikëpamjet tuaja mbi artikullin "Reçaku nuk harrohet" nga kolegu ynë Toma Todoroviç, botuar më 3 maj 2007, në gazetën Politika. Ju lutemi të na tregoni se cilat janë të pavërtetat në artikullin e cituar, ashtu që të mund të kontaktojmë me kolegun Todoroviç dhe ta lusim të na përgjigjet edhe neve edhe juve.

Linkat e juaj janë fshirë përkohësisht. Ju faleminderit.

Flori Bruqi-Prishtinë,

8 maj 2007. ora 16:27

05

Moderatori i "Floart-Pres-it", zotëri Flori Bruqi nga Prishtina, ka marrë shumë komente të lexuesve në temën "Hapur për Kosovën". - Kosova nuk është krahinë e Serbisë, porse Shtet i Pavarur dhe Sovran".

HAPUR PËR KOSOVËN

Kastrioti:

Ju qenkeni një ari. Flini shumë. Ku keni qenë gjatë gjithë këtyre viteve dhe nuk i keni mësuar të vërtetën bashkëkombëtarëve tuaj? Është një turp i pafalshëm për ju, ndonëse jeni në moshë, porse nuk më vjen keq pse them kështu, sepse ju dhe bashkëmendimtarët tuaj që ju mbështesin. Vallë, pas kaq shumë vitesh nuk keni mësuar gjë për të qenë, së paku spirituoze. Mos e keni patur larg ASHS, apo, qysh nga vitet '80-ta keni llogaritur se do të përfitonit gjë nga heshtja? Ku keni qenë në kohën e Millosheviçit? Pse nga fundi i viteve nuk i keni folur "të mençurit", por pas kaq vitesh u treguat të marrë, pikërisht nga ideologjia e juaj. Turp.

Zotëriu – 011

Ç'të thuhet rreth këtij komenti të vërtetë. Do të ishte vërtet i tepërt çdo koment.

Unë, këtij analisti do t'i rekomandoja, që të mos japë këso intervistash, sepse SRS-ja do të reagonte me ndonjë atentat mbi ju, zotëri, dhe, natyrisht që Koshunica do ta përgatiste me Palmën dhe Veljo Iliçin. He-he-he-he-he

---

Ismail

E lexova artikullin tuaj dhe më pëlqeu shumë. (pa emocione). Por pyes veten, ku ishit ju dhe bashkëmendimtarët tuaj, dhe e di se jeni shumë sosh, kur në vitin 1989, fashisti Millosheviç ndryshoi kushtetutat e Kosovës dhe të Vojvodinës me dhunë shtetërore. Ndonëse atëbotë vota juaj ka qenë "minore". Këto ditë pres shumë njerëz tuaj intelektualë, që të shkruajnë siç duhet, bashkë me bashkëmentarët tuaj. Sidoqoftë, ju falënderoj për artikullin tuaj.

Muki – London

Është hera e parë që lexova nga intelektualë serbë një koment kaq të sinqertë (ndonëse jo të plotë) mbi Kosovën. Do të kishte qenë më mirë të shkruanit për

gjenocidin që ushtroi regjimi serb mbi shqiptarët e Kosovës. Po të vepronit ashtu, do t'i jipnit edhe popullit tuaj. Megjithatë, ju falënderoj për komentit dhe shpresoj se edhe në të ardhmen do të paraqiten intelektualë që do të flasin dhe të shkruajnë të vërtetën dhe do të kontribuojnë për përmirësimin e marrëdhënieve ndërmjet shqiptarë e serbëve. Vetëm e vërteta (sado e dhimbshme) do të rregullonte marrëdhëniet midis dy popujve. Përsëritet shumë, Muki-Londër.

Ahmet Delija

Është një punë e lehtë kur njeriu flet të vërtetën, siç bëri zotëriu Desimir Toshiç. Porse, ndryshe del puna kur ke të bësh me qeverinë serbe. Sepse ai që flet të vërtetën, shpallet tradhtar i popullit, ndaj njeriu i tillë vë në rrezik veten dhe duhet të ruhet se mos e vret kush. Serbia çmon vetëm politikën e gënjeshtreve dhe propagandës, sepse në qeveri ka komunistët, dhe i duhet të presë që gjeneratat e reja të vijnë në pushtet.

Ahmet Delija

Vlado 038

Zotëriut të nderuar do t'i kisha bërë disa pyetje: A kanë qeverisur shqiptarët para serbëve në Kosovë, apo flisni për tezën se janë ilirë, të cilëve sllavët ua kanë pushtuar territoret? Kur është ngritur Tempulli i Zonjës së Bekuar, (pasi që ju ngulmoni të thoni se serbët kanë ardhur në shek. 13). Çfarë origjine ka Gjergj Kastrioti? Unë personalisht jam për korrigjimin e "padrejtësisë historike" dhe Kosovën t'ia kthejmë Turqisë, si edhe territoret që u kanë takuar gjatë sundimit të Sulejmanit të Madhërisë, dhe: njëherë e mirë të vendosim për çështjet e kuazi-intelektualëve të Beogradit.

DRAGICA

KAstriot, si s'keni turp të flisni ashtu? Më mirë vrisni veten sesa të ju vrasë tjetri, dhe të përgjigjet si për një njeri, ndërsa ai ka vrarë bishën.

29.01.2007. 22:52:51 Zhegra99

Z. Toshiç, do të doja të ju them diçka që vërtet mendoj, porse nuk ma merr mendja se moderatori do ta botojë komentin tim. Por, do të përpiqem në mënyrë diplomatike, ndonëse nuk jam diplomat. Ku keni jetuar ju deri tash? Ka të drejtë Kastrioti, kur ju thotë se jeni një ari dhe se flini shumë. E dini ju, vallë, sesa mijëra shqiptarë ka vrarë ushtria juaj, policia e paramilitarët? Sa mijëra shtëpi ka djegur? Keni rrëmbyer çdo gjë që keni mundur, dhe tash thoni se Kosova është krahinë e Serbisë!!!!. Kush do ta paguajë gjithë atë dëm, z. Toshiç? Të jeni të sigurt, zotëri, se ne këto nuk do t'i harrojmë kurrë. Në këtë botën tonë kthehet gjithçka dhe paguhet. Turp. Porse, paksa diplomatik.

Prishtina Rules

Epo, pikërisht kjo është ajo që ne po përsëritim tash dy dekada, zoti Toshiç: Se çdo pushtet që nuk del nga populli, ai pushtet është kolonizues! Në vend se të punohet në marrëveshje me shumicën e popullatës në Kosovë, regjimi i juaj ka punuar për rrënimin e autonomisë sonë; ka bërë shtypje dhe ka shkak-tuar luftën, që më pas të na shpërngulte, si rasti në Bllacë. E pra, kjo nuk polli gjë të mirë dhe ju tash nuk keni tjetër përveçse DUHET ta kuptoni realitetin: se shumësia më e madhe e popullatës është për formimin e shtetit të vet. Kur them shumësia, mendoj tek popullata e madha e moshav nën 30 vjeç. Dhe ata janë plotë energji dhe mezi presin shtetin dhe identitetin e vet. Përndryshe, una kam një sipmatë ndaj jush. Unë nuk e kuptoj pse askush në Serbi nuk ju ka përfillur deri sot. Por, ta dini se, nëse nuk e pranoni shtetin tonë të ri, ne sigurisht se nuk do të ikim askund, por do të jemi fqinjët tuaj të parë. Ju duhet të bashkëpunoni me ne, dhe jo të na injoroni. Mendoj se nga ju pritet shumë punë për të bërë dhe për të filluar të mendoni mbi 100-vjetëshin e paqes ndërmjet Republikës së Pavarur të Kosovës dhe Republikës së Serbisë, si dy popuj që jemi.

Nazif

Z. Desimir Toshiç e ka parë të vërtetën ballë-për-ballë: serbët duan që me mite të mbajnë Kosovën; me mite të shpifura. Po të kishin gjykuar racionalisht e realisht, dhe të linin Shqiptarët të gëzojnë të drejtat e veta si nikoqir

në shtëpitë e tyre me kohë, do të kishte qenë më mirë për Serbinë: Kjo do të rregullonte raportet e vërteta!

Krasniqi

Keni të drejtë, zotëri Toshiç. Njerëzit qeverisin vendin dhe jo manastiret e kishat. Mbretëritë dhe qeveritë tuaja kan provura me shekuj ta popullëzojnë Kosovën me Serbë, porse një gjë e tillë nuk dha fruta. Duket sheshazi se ju tani e keni kuptuar atë fabulën e dhelprës dhe rrushit.

Agron GL

Po, interesante!!!! Mirëpo, interesante është edhe të lexosh komentimet e të gjithë atyre që ju mbështesin dhe ju sulmojnë. Sidomos kur sulmoni. Edhe unë jam shqiptar, siç jeni ju serb, porse sigurisht që nuk do të flas me dy fytyra, siç bëni ju. Zotëriut Toshiç i ka ardhur koha për të parë të vërtetën e vërtetë. Unë atë, kësaj here e kuptoj plotësisht. Mirëpo, e kam shumë të vështirë kur mendoj njerëzit e mi dhe farefisin, që më ka bërë represion e dhunë policore, pas lirimimit nga burgu... Eh, miqtë e mi, por edhe qeveria shqiptare e Kosovës, e cila na shihte si armiq. Të gjithë që përmenda, kanë qenë patriotë të përbetuar për realizimin e Pavarësisë së Kosovës. Kurse ju, sulmoni z. Toshiçin pse nuk ka folur me kohë për këto gjëra. Ka rëndësi, herëdokur që të flisni, dhe jo të heshtni përgjithmonë. Unë mendoj se ai foli kur u desht, sepse edhe shqiptarët edhe serbët ndodhen në një situatë shumë të rëndë dhe delikate. Serbët të pranojnë Kosovën e Pavarur, kurse shqiptarët, të shtrijnë dorën e pajtimit me serbët, pas kaq shumë gjakderdhjesh. Dëshëm ne apo jo, do ta bëjmë patjetër. Patjetër. Edhe ne jemi ata që në të ardhmen do të bashkëpunojmë me Serbinë, dhe jo anasjelltas (prishtinarules). Zoti Toshiç është historian dhe unë shpresoj shumë se në një të ardhme të afërt do të botojë librin për të vërtetën dhe do ta promovojë. Jam i sigurt se ai do t'ua kthjellojë mendjet. Dhe jam i sigurt, mos u brengosni se ju vret kush, sepse të parët në listë janë ata që përkrahin Pavarësinë, si Çedomir Jovanoviç dhe shumë të tjerë. Z. Toshiç nuk është i vetmi dhe i fundit që flet kështu. Kësso fjalimesh do të dëgjohen shumë shpesh në të ardhmen.

Radosav

Nëse zoti Toshiç qenka një ari, kurse ti, zoti Kastrioti sigurisht je një majmun. Ju shqiptarëve nuk ju pëlqen asnjë kapele. Edhe kur njeriu ju thotë se Kosova është e juaja, ju e pysni - pse nuk keni thënë kështu më herët. Nëse do të kishe lexuar sado pak, Kastriot, atëherë do ta kishe ditur se zoti Toshiç ka shkruar për këto gjëra qysh nga vitet e 50 të shekullit të kaluar, dhe këtë tezë e ka mbrojtur gjithherë. Për gjëra të tilla ka qenë i detyruar të kalojë jetën nëpër botë, pikërisht shkaku i represionit të regjimit komunist, në të cilin keni marrë pjesë dhe ju shqiptarët. Mirëpo, nuk ke lexuar, Kastriot, sepse ti atëherë ke qenë i zënë duke ngarkuar thëngjill.

Mister_011

Kastrioti, mos shkruaj në emër të shqiptarëve, sepse të gjithë dimë se ti je një serb që shkruan në emër të shqiptarëve. Mirëpo, më vjen mirë që ke filluar ta pranosh kombin që i takon dhe gjuhën që flet, sepse nuk do të ketë vend në Kosovë për ata që nuk do të dinë shqip.

Svetislav Kostic

Edhe një pasqyrë e shkurtër e komenteve të arritura, ilustron se nga parimi i redaksisë "le të dëgjohet dhe pala tjetër", u shndërrua në një forum, ku edhe separatistëve shqiptar u mundësohet që të zbrazin urretjen ndaj serbeve dhe serbëve, sa të duan. Unë ende nuk e kam të qartë politikën tuaj redaktuese. Qëndrimet e zotit Toshiç, historianit? mbase ato, në e parë, cilësojnë faktet historike të vëna kryengulthi. Mirëpo, edhe qëndrimet e ndryshme nuk i vlerëson si marrëzira. Me gjithë vërejtjet e themeluesve, se: "përmbajtjet fyese dhe ato të papëlqyeshme(...)". Apo, kjo do të thotë se kjo vërejtje e themeluesve na qenka selektive? Përshëndetje të përzemërta nga Hamburgu nga, Svetislav Kostic

---

Besim Bytyqi

Vllado, të lutem, nëse e di Zotin, çlirohu nga ajo barrë që i ke vënë vetes mbi supe kot së koti, sepse do të të gjejë ndonjë e ligë. Ti quaji si të duash, porse unë e di se kush i quan shqiptarët "zhugana", sepse ti dikur e quaje Albaninë-Shqipëri. Ti je përkatës i atij populli. Në Beograd kemi pallatin Albania, dhe ti

do ta quajsh Pallati Shqiptar. Auuuuuuuuuuu. Kur flas me ty unë flas serbisht, unë të them se je serb, kurse kur më pyet ndonjë shqiptar për ty, unë i them se ai është shkja. Dhe do të të vijë mirë, sepse vetes sate do t'i thuash se dikush të ka quajtur serb, ani që nuk je.

Mustafa

Kam lexuar edhe seç ka thënë Qosiçi, aferim - ai është një serb i vërtetë - ai që njeh popullin e vet dhe prejardhjen, sepse pak serbë i njohin rrënjët e veta. Unë për vete jam shqiptar dhe ju siguroj se ne serbët i kemi pranuar për fqinj. Unë personalisht kam ruajtur bagëtinë me fqinjin tim serb, i kam ruajtur bagëtinë dhe i kam ruajtur shtëpinë, sepse e kisha fqj. Kurse, ai i krisuri, Millosheviç, arriti t'i mashtrojë, dhe rrjedhojën e dinë mirë e gjithë bota. Ja se ç'po ndodhë tashti me serbët, dr. Koshtiunica flen dhe ëndrron...

Hajrizi

Më vjen keq për nivelin e komentit (qofshin ata nga shqiptarët apo nga serbët) që kanë mbështetur qëndrimet dhe argumentat e zotit Toshiç. Përpjekjet e njerëzve të guximshëm, të urtë dhe të ditur, që hedhin dritë për këto hapësira, natyrisht se duhet mbështetur dhe lavdëruar. Fyerjet dhesjelljet e pamatura të autorëve të komenteve, flasin kryesisht mbi shkallën e tyre intelektuale dhe njerëzore, gjë që është për t'u vajtuar dhe gjykuar. Mbështetja e së vërtetës së z. Toshiç, është shprehje e asaj se sa ai, i nderuari, e do popullin e vet dhe ka dhënë kontribut të rëndësishëm për të. Populli serb ka një plejadë njerëzish që tashmë shumë dekada flet për ato që ka bërë z. Toshiç, për çfarë edhe i kam lakmi. Njerëz të tillë bëjnë punë të mira për interesat e popullit të vet (por edhe të të tjerëve) dhe ata shumë bukur e dinë se fati i një populli nuk mund të varet nga gënjeshttrat dhe faktet irrelevante historike apo etnike. Në fund dua të përsërisht guximin e z. Toshiç, por edhe shumë serbëve të tjerë, të cilët i hedhin dritë të vërtetës dhe argumentit, dhe jo pasojave të gënjeshtrave e mashtrimeve që kanë shkaktuar shumë viktime, vuajtje e gjakderdhje.

Goran nga Republika Serbe

- Komenti im për shqiptarët, është që ata do të paguajnë për të gjitha krimet

dhe për grabitjen e tokës sonë serbe, për kalljen e manastireve, për therjen e fëmijëve serbë. Ju do të paguani për secilën pikë të gjakut serb. Kur padronët e botës të kuptojnë se shqiptarët janë vetëm dilerë të vegjël dhe mysafirë të AL-kaidës. Ju pret në bejleg Brigada e 16-të e motorizuar e krajishnikëve.

Besim Bytyqi

O Goran, mirë se erdhe dhe mirëse do mbetesh këtu. E di se po bën humor, por më mirë shpjego për brigadën e traktorëve... Ti je diku i fshehur. Eja, ka këtu shumë burra që duan të të shohin ata trima. Vetëm urdhëroni. Por, e di se nuk vini. E keni lepurin në bark. Kurse ata që do të vinin, nuk do të flisnin siç flet ti, o trim... qofshim gjallë dhe u pafshim...

Vlado 038

Komentin tim të korigjuar e kam dërguar tek redaktorët e kësaj faqeje, porse nga komentet tuaja dhe ato të mia, zoti Besim Bytyçi, shihet qartë se paskam pasur të drejtë. Për sa i përket Pallatit "Albania", ai quhet ashtu sepse vendi prej nga është tërhequr armata serbe në Luftën e Parë botërore, dh në shenjë falënderimi Shtetit shqiptar, i cili ka pranuar duarhapur që të ndihmojë ushtrinë Serbe dhe popullatën që kishte pas. Kanë ndodhur edhe plaçkitje edhe vrasje, porse, siç thoni ju shqiptarët: "as gishtërinjtë e dorës nuk janë të njëjtë, pale më njerëziti..." Ne serbët, dorën e zgjatur dhe veprën e mirë nuk i harrojmë kurrë, andaj do të njohim kët Pallat që e quajmë "Albania", dhe unë do t'u tregoj të gjithëve se mbaj korrespondencë me një shqiptar, porse kurrë nuk e quaj "zhugan", sepse një gjë të tillë nuk ma lejon edukata familjare

---

Agroni Pz

Ju faleminderit, zoti Toshiç! Në këtë kohë të vështirë për të dy popujt, e vërteta duhet të dalë në shesh. Ne jemi dy popuj të ndryshëm, dhe më vjen keq pse serbët kanë paragjykime për ne. Shumësia e serbëve na konsideron si pastrues rrugësh, etj. Shumë pak dinë për shkrimtarët, artistët, muzikën... kurse kanë patur rastin që gjatë 94 vjetëve të kaluar të mësonin shumë gjëra për një popull fisnik dhe jashtë kornizave politike. Serbët erdhën në Kosovë me ushtrinë e tyre dhe me të u tërhoqën gjatë gjithë atyre viteve; u sollën si ardharakë dhe jo si nikoqirë, sepse e dinin se nuk janë në vendin e vet.

Fatmiri

Zoti Toshiç, kurrë nuk është vonë. Është mirë që tashmë dikush po flet hapur dhe po e thotë të vërtetën. Sa për komentet e disa “banalëve”, nëse mund të shprehem ashtu, nuk mund të them se mendoj që ashtu nuk mendojnë të gjithë shqiptarët, siç tha Radosavi; porse disa flasin me emocione të ngatërruara dhe fyejnë. Mendoj se në të ardhmen, shumë intelektualë serbë do ta marrin fjalën dhe do të flasin të vërtetën, ashtu siç keni bërë dhe ju. Presim që edhe politikanët do të flasin hapur për Kosovën, ashtu siç tashmë bën Çeda. Faleminderit për mirëkuptimin

---

Kosovari

Goran, mos u kërcëno, se derisa të vijë koha, ju nuk do të ia dini as emrin Brigadës së Motorizuar 16-të! Mbase as do të ketë republikë serbe fare, e ndoshta as “krajishnikët” që ikën dhe u fshehën në vrimën e miut, kur u përballuan me Shtrëngatën... ha ha ha! Të lutem të mos lajthitësh popullin kundër serbëve, sepse do të të kthehet si bumerang. E, sa për qelitë, ti e di mirë se sa bukur gënjen dhe sa i rëndë je.

Dragani

Ha, ha. Shkëlqyeshëm që keni gjetur një matuf për t’i bërë qejfin shqiptarëve të Kosovës. Vetëm njerëzit që i ka prekur seniliteti mund të flasin ashtu si ai tip. Historia e argumentit qëndron fort, po si edhe përmendoret në Kosovë, që ju doni t’i hidhni në erë dhe t’i rrafshoni me tokën. Serbia përjetë.

Liridoni

Përsëndetje, Goran i republikës serbe, pse nuk vjen ti këtej? Eja, eja, mezi presim të të shohim, sipas sistemit: “ndoshta ti i shkruajte ato fjalë për ne. Secili serb që ka bërë vepra kriminale e të pista mbi popullin tonë, kurrën e kurrës nuk do të bëjë gjumë të rehatshëm „Ne do të marrim hak kudo, o në Rusi o në Serbi. Nëse nuk ju zëmë juve, do i zëmë bijtë dhe nipërit tuaj. Ju jap besën dhe fjalën e nderit që, sapo të ju gjejmë, kurdoherë, do ju... përshëndesim!

Shqiponjat e Malësisë

Ti vetëm prit, Goran. Por, ne atje nuk do jemi. Mund të të ndihmoj, çetnik. Eja në Mal të Zi, sepse atje do pëlcasë puna, dhe do pëlçitësh edhe ti.

Muki _London

O Goran i zi, mos u kërcëno, sepse ju mirëpresim ju dhe bashkëmendimtarët tuaj, herëdokurë. E, sa për kërcënimet që bën ti, ato do t'i përjetosh në lëkurën tënde... Vetëm eja njëherë. Të presi me shuuuumë zjarr.

Shqiptari

Ti zotëri flitke për fabula, porse të jeshë i sigurtë se populli shqiptar nuk trembet nga profkat. Kurse për dilerët e drogës dhe Al-Kaidës, ti nuk ke kapacitet t'i tregosh botës për kohët e shkuara! Bota ka herë i ka kuptuar ato gënjeshtër të kulluara në ish-Jugosllavi. Këtë e ka vërtetuar Mali i Zi - ata nuk duan të jenë me ju, pale pastaj shqiptarët! Sa për Brigadën tuaj të 16-të, le të shtrëngoje prapanicën dhe të vijë në Kosovë sa më parë. Kjo kohë na vjen përshtati të pastrojmë llogaritë që na i keni borxh. Tashmë, përveç Amerikës, na njohu dhe gjysma tjetër e botës.

Vizitori anonim

E tmerrshme... nga një intelektual i tillë... Zoti Desimir Toshiç nxori vetëm konstatimin e argumentit të gjendjes, kurse provat e tij janë të tej-gabuara. Një gjë e tillë edhe i përket një intelektualit të ashtuquajtur... Të gjitha përgjegjësitë i mban Akademia e Arteve dhe Shkencave të Serbisë, ju dhe dijetarët e tillë... Zotërinj, nëse jeni ateistë, atëherë e dini mirëfilli se njeriu ka zbritur nga druri, sipas teorisë së Darvinit, e cila është pranuar botërisht. Nëse jeni besimtarë, atëherë do ta dini se bota është e Zotit dhe e askujt tjetër... Përfundimi - rrëfimi për shekullin 13-të dhe e kujt është toka, nuk ka lidhje me këtë punë. Shekulli 20 ka qenë përpjekje që populli gjerman të bënte ato që po përpiqen të bëjnë Serbët në Kosovë. Në kohën tonë të sotme, ato po i bën SHBA-ja, Rusia, Kina, India, Turqia, porse shumë më sofistikuar. Përfundimi - përralla se teoritë sot nuk kanë të njëjtën vlerë, janë poashtu të gabuara, sepse një gjë e tillë e kam argumentuar konsiderueshëm në rreshtat më lart. E drejta për vetëvendosje e një populli, është e drejtë universale e secilit

popull, ndaj edhe të popullit serb. Dmth: nëse shqiptarët paskan të drejtë për vetëvendosje, atëherë ajo e drejtë duhet ta gëzojnë edhe serbët në Bosnjë, edhe rusët, rusët në Osetia, edhe kurdët e palestinezët... Përfundimi - krahasimi në situatën aktuale, i takon edhe gjendjes në Kosovë. Për fund, më duhet të ju them se shqiptarët fituan atë që deshën, mirëpo dua të konstatoj se ata KURRË në histori nuk kanë dashur të jetojnë me serbët në një shtet. Për fat të keq, mungesa e sinqeritetit na ka kushtuar shumë shtrenjtë. Tash unë pyes veten - vallë, të jetë problemi tek ne, apo tek maqedonasit, malazezët, grekët... apo tek shqiptarët dhe ambiciet e tyre shumë të mëdha...

Dani

Goran, a do të kam fatin që të gëdhijë dita që dhe unë të të shoh kokën nga shënjestra e snajperit? Ju, serbët e mëdhenj jeni p... sepse prej Sllovenie deri në Kosovë, tashti keni një Serbi shumë të madhe, dhe mbase do ta bëni edhe më të madhe kur të ju shkëputet Vojvodina, pastaj Sanxhaku dhe Kosova Lindore "Lugina e Preshevës". Atëherë mund të ndiqni NTB-në nga Moska në pashallëkun e Beogradit

---

Kroati

Përshëndetje, Goran i republikës serbe, para se të nisesh në Kosovë, merr parashikimin për motin, se mos po takohesh me ndonjë "shtrëngatë", apo "vetëtimë".

Boshnjaku

Goran, o kafshë!!! Republika e maleve është ngritur mbi eshtrat e popullit boshnjak. Dhe për këtë fakt, ajo duhet shkatërruar. Bota nuk guxon të lejojë një përbindësh të tillë që të qëndrojë në territorin e Bosnjës, sepse një gjë e tillë do të ishte degradim moral i qytetërimit njerëzor. Kosova asnjëherë nuk ka qenë pjesë e ndonjë shteti serb, njësoj sikurse edhe Bosnja nuk ka qenë pjesë e ndonjë shteti serb. Gjatë 80 vjetëve të fundit, shqiptarët kanë qenë të shtypur vazhdimisht nga regjimi serb. Tashmë është pjekur koha që shqiptarët e Kosovës të merren me fatin e tyre, ashtu që Beogradi të mos vendos për ta: çka dhe si mund të bëjnë apo të mos bëjnë.

Smajo

Duke lexuar artikullin e z. Toshiç, gjithnjë e më shumë po më ushqen shpresa se edhe në Serbi ka njerëz që mendojnë me mendje të kthjelltë dhe shohin gjërat ashtu siç janë, dmth: reale. Nuk do të merrem me hollësi, porse me tërësinë që i përgjigjet realitetit. Natyrisht se kjo është në shpërputhje me qëndrimet aktuale politike në Serbi. Porse faktet janë kryeneçe, derisa politikanët filluan të tërhiqeshin dhe t'i linin "pataten e nxehtë" në duar të tjetrit. Zoti Kryeministër tashmë "nuk ka autorizime" për të pranuar zotin Ahtisari, porse kjo është një çështje e rrjedhøjave të politikës së tij të deritashme. Kujt do t'ia lërë fajin tani? Po lexoja diku se disa të ashtuquajtur "krajishnikë, me brigade të motirzuara", se njëfarë Gorani nga republika serbe - thërret shqiptarët për dylyftim". Kësaj do t'i përgjigjesha shkurt: Shqiptarët nuk kanë kohë të për të humbur, sepse janë duke ndërtuar shtetin e tyre, kurse ti zotëri, që jeton në mesjetë, gjeni ndonjë të tillë siç jeni ju dhe gostiteni me "brigadat tuaja të motorizuara".

Rony

... kështu qëndrojnë punët, o miq. Nëse e kthejmë kohën e përparme, kur kemi mësuar në shkollë, (kush më parë dhe kush më pas) historitë e popujve tanë në shekuj, gjithnjë i kemi thënë vetes se ata janë marrashë, primitivë, duke menduar se ne jemi të mençur. Por, kur shohim se (nëse historia flet të vërtetën) më nuk ka dinozaurë e mamuthë që kanë jetuar në këtë planet ku jetojmë ne sot, atëherë lehtë mund të konstatojmë se ata nuk jetojnë më në këtë botë, ndaj na e kanë lënë neve. Prandaj, edhe ne do të ikim dhe do t'u lëmë pasardhësve, kurse pasardhësit ndoshta nuk do t'i lënë asgjë askujt! Po të ishin njerëzit tanë të mençur, ne sot do të jetonim për merak dhe të qetë: Serbët do të ishin në Karpate e Siberi, kurse ahqiptarët në atdheun e tyre. Porse, serbët erdhën për të bërë dëme dhe për të shkukur shqiptarët nga vendi ityre, e Shqiptarët ç'të bënin - të mbronin atdheun. Kështu ky problem është shtrirë nëpër shekuj, dhe do të zgjasë derisa njerëzit të vetëdijesoheni. Unë them se serbët duhet të jenë të ndershëm dhe të mençur: të kthehen në Serbi dhe të kuptojnë marrëdhëniet e shëndosha me shqiptarët, ndaj ata e dinë mirë se shqiptarët janë më të mirët dhe më të ndershmit fqinj që kanë patur serbët. Nëse do t'i referohemi historisë reale të popujve sllavë, e sidomos Serbisë në territoriet ku ka krijuar shtetin serb, del se shqiptarët kurrënjëherë nuk e kanë pranuar atë shtet, sepse e kanë ngritur në toka të huaja. Ne nuk jemi aq marrashë sa mendojnë serbët për ne. Ne as që kërkojmë nga ser-

bët ta pranojnë të vërtetën, por duam që serbët të pranojnë të vërtetën, siç e kemi pranuar dhe ne: të na njohin dhe të na lenë rehat në trojet tona shekulllore; të shtrijnë dorën fqinjve të ndershëm dhe të vazhdojmë të krijojmë një të ardhme me perspektivë për pasardhësit tanë dhe të tjerëve me radhë. Të gjitha që kanë ndodhur deri tash, nuk kanë sjellë asgjë të mirë. Përveç perspektivës që supozon z. Goran i republikës serbe. Serbia ka ngritur shtetin në troje të huaja. Ne e çmojmë historinë e Serbisë, porse edhe Atdheun tonë, sepse një atdhe tjetër nuk e kemi, pranda do ta mbrojmë. Mirëpo, ne jemi kaq të ndershëm (të krisur) për të pranuar bashkëjetesën me Serbët deri sot. Është e çuditshme se si Serbia përherë kundër të vërtetës reale. Askush nuk pyet se kush dhe çfarë ka qenë, porse pyet: si je dhe si i ke punët? Kjo do të thotë se nuk duhet kthyer prapa, nërrugë pa krye. As që e kuptoj se si është e mundshme që Kosova paraqet ndonjë rëndësi kaq të madhe për Serbinë, as për historinë. Gjatë ekzistimit të Jugosllavisë, nuk janë vendosur të gjithë shqiptarët në Kosovë, për ta nuk ka ditur as bota! Çështja është se Kosova nuk ka patur rëndësi as historike as territoriale për Serbinë. Serbët çdoherë i kanë trajtuar shqiptarët për majmunë, andaj është e natyrshme që një banor i qytetëruar, me origjinë serbe, e ka shumë të vështirë të pranojë bashkëjetesën me ata “që sapo kanë dalë nga xhungla”! Porse, kohët ndërrojnë: historia romake, bizantine, otomane dhe serbe, tashmë i takojnë të kaluarës. Andaj, njerëz, mendoni për ardhmen, për fqinjësi të mirë, sepse ne nuk jemi të lumtur të jetojmë me ju së bashku: ky është realiteti, të cilin njerëzit e mençur duhet ta pranojnë dhe kuptojnë. Vetëm ashtu ne do t’i kemi kokat të qeta. Harroni të mendoni se politikanët janë njerëz të mençur, sepse nëse ata thonë se populli ka të drejtë (për atë që thonë ata) atëherë populli nuk do të ishin bagëti, dele!...

Rroftë Shteti i Kosovës.

Mario Mollosi

Hej, Goran, nëse dikush duhet të paguajë, atëherë serbët duhet paguar për të gjitha krimet në Kroaci, në Bosnjë dhe në Kosovë. Sikur gjermanët ndaj hebrenjve, pas 60 vjetësh], kurse për ato fjalët që thua ti për dilerët shqiptarë dhe qelitë e gjumit të Al-Kaida: botërisht dihet se aty jeni ju serbët. Kush po thotë dhe kush po gënjen se Shqipëria është e vogël?

Dukagjini99

Përsëritet të gjithëve, sidomos z. Toshiç. Nuk desha të kyçesha me komentimet, porse më detyroi Gorani i republikës serbe. O Goran, komentimet tuaja janë aq primitive dhe jonjerëzore, sepse ashtu mendojnë vetëm egërsirat. Mirëpo, pasi që ti je nga republika e Serbisë, nuk çuditem shumë. Fëmijët e therur ishin shqiptarë. Shtëpitë e djegura ishin shqiptare. Gjaku i derdhur ishte gjak i qytetarëve shqiptarë. Je një person primitiv, Goran. Megjithatë, ju përsëritet të gjithëve, ATLANTIKU.

Besim Bytyqi

Goran, nuk je në nivel të duhur. Kjo rubrikë është hapur për të patur efekte të duhura për të dy popujt që kanë vuajtur shkakun e politikës së mbrapshtë: "Një budalla hodhi një gur në ujë, kurse 100 burra të mençur nuk e gjetën dot". Lus Zotin e Mëshirshëm që nuk jam unë ai që hodhi gurin, por as edhe nga ata që kërkonin ta gjenin atë gur. Unë dua që të jem një urë për të shërbyer ashtu që njerëzit e mirë të jetojnë mirë. Porse, deri sot nuk ishte ashtu. Të këqinjët (Ti nuk je një nga ata, sepse ata janë vendosur prapa degëve dhe jetojnë në vila). Dhe jetojnë mirë. Njerëzit e mirë përpiqen të shpëtojnë ato që mund të shpëtohen. Qëndro larg fjalëve të këqija, sepse, ndonëse rrallë, fëmijët pyesin: ç'janë ato brigada të motorizuara: më vjen keq, por do t'i quaj brigada traktoriste). Ju flisni në emër të dy milionë njerëzve, goranë. Ç'do të ndodhte në Zoti na jep diçka në dorë? Unë shpresoj dhe besoj e jetoj me të gjithë ata që besojnë tek Zoti. Kurse, për ata që nuk besojnë, Zoti i mëshiroftë... Nëse je ortodoks, duhet të mendohesh pak. Përsëritet të gjithëve.

Cimi

Dëgjo mirë, Goran. Nëse mendon se historia përsëritet, ajo tashmë është përsëritur në Kosovë. Është kthyer diçka që është grabitur para disa shekujve. Ndërsa, për kërcënimet tuaja, ti vetëm urdhëro. Të të them diçka: Ne nuk kishim armë gjatë 100 vjetëve të fundit, kurse ju keni bërë gjithçka që keni dashur. Kufijtë janë hapur gjithandej dhe për gjithçka, sidomos për... Pyet ti gjyshin tën se si janë Shqiptarët në luftë dhe kush mund të luftojë me ta, nëse ka armatim të barabartë me kundërshtarin. Harro kërcënimet për këtë dhe atë, sepse secili jemi në vendin e vet, dhe ai që lufton për vendin e vet, ai nuk humbet kurrë asnjë luftë. Përsëritet të gjithëve.

Tefiku

Unë vetëm dua t'i them Goranit, nga republika serbe se, u pa qartë se sa jeni trima ju, dhe ç'keni fituar. Gjithë bota është dëshmitare për sjelljet tuaja nëpër territoret e ish-Jugosllavisë. Si mund të vrisni gratë dhe fëmijët? Harroni mitet, ju lutem. Harroni dhe brigadat dhe flamujt e luftës.

Mister

O Goran i republikës së maleve. Njerëzit si ti janë ata që e kërkojnë në gojë! Urdhëro dhe eja tek ne, sepse do të të gostisim me mikpritje: me shtrëngatë deri te Banja Lluka, kurse ju nuk ishit askund me brigadë të motorizuar.

Shqipja

Ti Goran je si një qen që leh në zogori qensh dhe s'ka gjë prej teje, o i krisur, sepse ti as që di se ç'flet.

Fatoni

Deri tash komunikuam si njerëz dhe pa fyerje kombëtare, dhe kjo duke u falënderuar redaktorëve, apo moderatorëve. Nuk gjej ndonjë arsye që të mos tutje; madje shumica nga ne kemi plotë arsye për të shkruar ashtu siç na ka hije. Mirëpo, hetohen ngritje tensionesh në këto ditët e fundit. Por, do të thosha unë, të kemi mendjen e kthjelltë dhe të komunikojmë pa ofendime, sepse jemi në shekullin 21. Nuk ka më analfabetë. Të gjithë jemi intelektualë.

PRISHTINA

Goran - PAS PAVARËSISË SË KOSOVËS, NIS SHTHURJA E REPUBLIKËS KRIMAN-LE SERBE, ASHTU QË TI DHE BASHKËMENDIMTARËT TUAJ, SI NJË POPULL QIELLOR QË JENI, MUND TË ËNDËRRONI NË QIELL DHE TË PRITNI SE DO JU VIJË KOHA QË E DËSHIRONI, PËR TË BËRË ATO PISLLËQE QË KENI BËRË DIKUR! MË MIRË E KENI TË RUANI ATË PASHALLËKUN E BEOGRADIT, DERISA NUK JU PËRMBYTET NË DANUB A NË SAVË???

Vlada

- Unë jam një serb i origjinës serbe. Jam dhe një mut i madh i kombit tim.

Kurse im atë është një mut edhe më i madh, sepse ata janë shkaku i fatkeqësive tona. Fëmijët tanë aq më pak, sepse duke luftuar për të vërtetën, e kemi fëlliçur fare. U heq kapelën përjashtimeve, porse shumësia më e madhe e Boshnjakëve duhet të pyet veten, ose të pranojë faktin se muslimanët si komb nuk ekzistojnë askund; Muslimanizmi është besimi që e kanë përqaftuar të parët tanë me dhunë. Gjë që nuk kam asgjë kundër, përkatësisht kam aq kundërshti sa edhe për besimet e tjera. Kurse, në kuptim të asaj që e shoh negative. Në këtë kuptim, edhe serbët, edhe boshnjakët e kroatët (shumësia më e madhe) kanë lidhje gjaku. Ndërsa pakica kombëtare shqiptare në Kosovë e Metohi, ata kanë vepruar me mend (për veten e tyre) - kanë luajtur finalen e lojës së pistë, natyrisht, me ndihmën e "miqve" që i kanë paguar sh-trenjtë". Qysh para tridhjetë e sa vite, unë kam kaluar tre vjet në Mitrovicën e Titos, dhe e di shumë mirë tryshninë e atëhershme, madje edhe para kësaj periudhe. Kur të tjerët janë përgatitur për të gjithat që u duheshin, ne (përkatësisht, të parët tanë) i kanë besuar verbërisht Titos dhe Partisë. Kur të tjerët mbledhnin më të diturit dhe më të mirët, ne i kemi përndjekur dhe prangosur. Për fat të keq, ne ashtu po sillemi edhe tash. Rrëfimi është i gjatë dhe nuk ka fund. FATKEQËSISHT, NE SI POPULL DOLEM TË KISHIM QENË MARRASHË, DHE KJO GJË DHEMB.

Kosovski katolik

Ç'do të doja të thoshja për të gjitha këto! Ne, Shqiptarë të fiseve iliriane, të cilët - 1.000 vjet para erës sonë kemi jetuar në viset që nga Bistrica iliriane e deri tek Athina!!! Dhe, si njëri nga popujt parakë, i cili ka përqaftuar krishtërimin qysh në shekujt e parë të epokës sonë, me çfarë edhe mund të krenohet!!!! Dhe: krenohet po ashtu që edhe serbët edhe kroatët e kanë pranuar kur u ka ardhur radha: këtë besim e kanë përqaftuar nga shqiptarët!!!! Ndërsa ne, nuk kemi faj pse Otomanët na dogjën e na poqën derisa na turqizuan!!!! Nëse nuk e dini se për çfarë po flas, kujtoni Skënderbeun - Gjergj Kastriotin, kampionin Princ të krishtërimit shqiptar, i cili ka luftuar me besimin e krishterë për çlirimin nga Perandoria Otomane dhe nga turqit islamë në Ballkan!!!!

Malësori

Zoti Toshiç, unë mendoj se ju duhet ta dini mirëfilli se në shekullin VI keni zbritur nga malet tuaja të largëta (për t'u quajtur më pas me emrin Sorbi, aktualisht serbët) të Karpateve dhe jeni takuar me fiset iliriane në Ballkan!!!!

Nëse keni lexuar sado pak, se fiset iliriane kanë jetuar që nga Bistrica e ilirëve e deri tek Athina!!!! Dhe, shumësia e fiseve iliriane ka filluar të shkrihet dhe të sllavizohet shumë-shumë më pas, duke u nisur nga Dalmacia (dalmatët), malazezët, hercegovinasit... dhe se emri Shqipëri ka dalë nga ishulli Rab në trojet e sotme të Kroacisë!!!! Dhe se ilirët (shqiptarë të sotëm) ju kanë dhënë juve (serbëve) besimin e krishterë!!!! Kurse në kohën aktuale, ju atë krishtërim e ruani në manastiret tuaja ortodokse serbe!!!! Unë mendoj se kjo është një çakërdi totale!!!! Kurse ju, sorbët, keni ardhur nga Karpatet në shekullin VI!!!! E, ne shqiptarët (më mirë të themi ilirianët) ju kanë falur qytetërimin dhe krishtërimin, si edhe popujve të tjerë të Ballkanit të sotëm!!!!

Tina

Juve, serbëve, ju ka mbetur vetëm se t'i thuani lamtumirë Kosovës përgjithmonë.

F.Bruqi, moderator i Agjencisë Informative "Floart-Press" /Prishtinë

Flori Bruqi

10. maj 2007. ora 21:20

06

I nderuar zoti Bruqi,

Gjithë nderimin që ke qenë korrekt ndaj lexuesve www.novinar.de dhe që ke treguar të vërtetën për masakrën në Reçak.

Me nderime,

Gani Gashi

Tetovë, 17 maj 07

07

Zoti Bruqi ishte dhe mbeti një njeri i madh karshi popullit të vet, dhe shkencëtar i madh i niveleve botërore!!!

Ranko Krivokapiç, psikolog klinike

Toronto, 17 maj 2007

Ranko Krivokapiç, 17 maj 2007. ora 21:47

Burimi: <http://www.novinar.de/2007/05/07/reagovanje-mrsci-flori-bruqi-naucnik-iz-pristine.html>

Shqiptarët nuk kanë qenë jugosllavë, as më parë dhe as janë tash

Para disa ditësh, në shtetin Nju Xhersi të SHBA-ve, pushteti kishte vënë në pranga, siç i quajnë ata: terroristë, sepse kanë marrë aksion për të hedhur në erë një bazë ushtarake. Me shpejtësi u konstatua se katër anëtarët e grupit Arbanas nga Kosmeti. Sidoqoftë, në atë grup ka mundur të ishte dhe Agim Çeku personalisht, por edhe kushdo tjetër.

Çfarë lidhje ka kjo që ata kanë dashur të hedhin në erë një bazë ushtarake? Kjo më nuk ka lidhje me kurrfarë terrorizmi. Terrorizëm është vetëm kur një grup i armatosur sulmon dhe vret qytetarët civilë dhe rrënon objekte.

Sulmi mbi një bazë ushtarake, është - ose mbrojtja nga agresioni, apo shpallja e gjendjes së luftës. Përndryshe, sulmet mbi objekte ushtarake, juridikisht nuk definojnë si terrorizëm. Depërtimi i aeroplanëve midis dy kullave në Menhetën definohet si terrorizëm, dhe këtë duhet kuptuar dhe pranuar. Mirëpo, nëse SHBA lufton me botën Islame, sulmet mbi bazat e tyre ushtarake, kur rekrutohen terroristët për vrasje të popullit të pafajshëm në Irak dhe në Afganistan, pas mendimit tim nuk mund të emërohet me kurrfarë terrorizmi. Mirëpo, nëse dikujt i përgjigjet kjo, atëherë le ta quajë edhe terrorizëm.

Me siguri se unë nuk do të jam përfaqësues juridik i asnjërit anëtar të atij grupi, por edhe nëse do të isha rastësisht, strategjia ime do të ishte mbrojtja. Sepse sulmet mbi objekte ushtarake nuk mund të përkufizohen si terrorizëm.

Duke qenë se se, siç thashë, për tërë këtë punë, unë nuk kam kurrfarë kontributi, porse më lejoni që të komentoj një diçka krejtësisht tjetër. Pothuajse të gjitha mediat e Beogradit duke shkruar për ndohjen, ka përkufizuar se këta Arbanas që ishin në atë grup - ishin shtetas të Jugosllavisë? Kush janë ata jugosllavë që i ka ndërmend Beogradi? Jugosllavët në rend tëparë duhet të jenë slave, me prejardhje sllave. Jugo - Sllavia. Sllavia është sjteti slloven. Kjo ishte e imagjinuar si e tillë. Mirëpo, nëse shkencëtarët kroatë refuzojnë se janë kroatë që refuzojnë se janë me prejardhje jo-sllave, dhe kur vërtetojnë ashtu, pse do të më duhej t'i kundërshtoja.

Pastaj del se përfundimisht Jugosllavia paska qenë një fiksjon. Kjo duket se doli e saktë. Andaj duhet bërë pyetjen: vallë, a ekzistojnë jugosllavët, ose sllavët e jugut. Jugosllavët nuk ekzistojnë. Sllavët e jugut nuk ekzistojnë, kurse në grupin e tyre, sipas disa etnologëve, aty janë vetëm bullgarët dhe serbët. Ka gjasë që në atë grupim mund të jenë edhe një pjesë e muslimanëve. Mirëpo,

tashti kjo është një çështje e vetë prijësve të tyre, që të ua përkufizojnë prejardhjen, ndonëse të gjithë e dinë se dy prijtarë të mëdhenj, në perandorinë otomane, kanë qenë serbë të islamizuar: Omer pasha Sokoloviç dhe Omer Pasha-Latash. Andaj, këtu nuk kemi të bëjmë me rreshtimin e arbanasve. Ata edhe sot e gjithë ditën kërkojnë prejardhjen e tyre. Dhe ne besojmë se ata do ta gjejnë një ditë.

E gjithë media amerikane ka transmetuar se ata katër arbanas janë arbanas nga Kosova. dhe, ç'ka gjë të keqe këtu në përgjithësi? Apo, vallë, askush në botë të mos ngre krye, përveç BE-ogradasve me turrin e medias: Përpara! (...) me shtypin. Të përvuajturit sllavë të jugut: tradhtarë dhe njerëz të paqëndrueshëm do të donin që në shenjë të njëfarë internacionalizmi të ri, pasi që në një "sloserimunizmi" dështuan si (...) brekë të shqyera. Dhe me këtë, pa ndonjë gjë që ata që nuk kanë kurrfarë lidhjeje me sllavët, aq më pak me nostalgjinë e përkatësisë jugosllave, gati sa nuk vendosën që këta katër arbanas nuk ishin askush tjetër veçse jugos. Ç'është tepër, është tepër.

Edhe vetë arbanasit, përveç kryetarit të tyre, të kryetarit të kuvendit të rrëshëm të Kosovës, sigurisht që u shquan si trima krenarë me djemtë e tyre guximtarë, të cilët vijnë ngga bazat amerikane. Për ta kuptuar më mirë këtë kompleks, përgjigjen duhet kërkuar nga ish-presidenti Ajzenhauer i SHBA-ve. Ai, personalisht fliste për problemin e Amerikës në Amerikë, si një kompleks ushtarako-industrial. Ky kompleks është problem i gjithë njerëzisë aktuale. Dhe, është e besueshme se ata arbanas nga Nju Xherisi, disa njerëz brilantë, gjersa qenkan më të mirë nga vetë amerikanët, kuptuan se ç'i mungon Amerikës. Ndaj iu vunë mbështetjen për arbanasit dhe me një ndërmarrje kirurgjike anashkaluan që të skajojnë bile një rrënjë malinjiteti të shoqërisë amerikane. Nëse nuk është ashtu, atëherë unë nuk di se ç'është motivi i atyre arbanasve nga shteti i luleve në një aksion të jashtëzakonshëm, për çfarë do duhej të viheshin në pranga përjetë.

Janko Bojiç, Ontario - London

Në këtë botë gjërat nuk ndodhin rastësisht. Sidomos jo këto gjëra. Me një analizë të drejtë, nuk është e vështirë të vijsh tek konstatimi se pse po ndodhin këto gjëra pikërisht në sytë tanë. Dhe po ashtu, sot. Cinizmi dhe korrupsioni janë sëmundje nga të cilat lëngon shteti modern amerikan. Establishmenti i saj politik ka humbur çdo lidhje me realitetin. Nga njëra anë, duke shfrytëzuar politikën e nazistëve gjermanë dhe neonazistëve, sikur mbështet faktorin islamik në Ballkan. Për këtë edicion janë thurë gënjeshtra e të pavërteta.

Nga ana tjetër, në Afganistan dhe në Irak, po ky establishment politik, masakron popullatën islamike. Bota islame sa vete e më shumë sillet rreth vetes dhe kundron se prej nga mund të vijjë ndihma për të shpëtuar nga shpërbërja. Në këtë rast duhet shikuar në thjerrëz.

Pse pas prangosjes së këtyre katër shqiptarëve, iu kushtua publicitet aq i madh përkatësisë së tyre kombëtare? Dhe, pse pra, nga ana tjetër, ai publicitet iu kushtua deklaratave të tyre të paatorizuara të faktorëve të pagënë nga Kosmeti? Përgjigjja është e thjeshtë. Lufta kundër tërë botës islamike për establishmentin neo-nazist të perëndimit, është luftë e pamundur. Regjimi i botës islamike, që nuk është pro-politikës së SHBA-ve, në katastrofën që quhet Irak, ata fituan mbështetjen edhe më të madhe. Me udhëheqjen cinike të Shqiptarëve të Kosovës, synohet që në këtë mënyrë të frymëzohen për kushtrim kundër regjimit që është kundër establishmentit politik të Amerikës. Pa shihni tash, ata duan t'i thonë botës islamike, se ne nuk kemi kurrgjë kundër jush, porse kundër liderëve tuaj. Po. Mirëpo, kur Amerika të arrijë që të pushtojë botën dhe të dominojë mbi të, të gjithë muslimanët e Ballkanit, përfshirë aty edhe Shqiptarët, të gjithë do të marrin statusin e lodrave. Ky do të ishte njëri nga truqet më të pështira dhe politika më dinake e SHBA-së dhe Britanisë së Madhe.

Shumë mërgimtarë nga viset e ish-Jugosllavisë, e sidomos shumë shqiptarë, janë të vendosur dhe jetojnë në kushte shumë të rënda dhe të varfëra kuarteve të qyteve të mëdha të SHBA-së. Ato kuarte janë shumë depresive dhe në to mbretëron varfëria dhe kriminaliteti, karshi çdo gjë që kanë lënë në Kosovë, para luftës së vitit 1999. Andaj, ata në numër shumë të madh, si emigrantë të rinj nga Kosova, kanë fituar përshtypjen e rreme të së vërtetës Amerikane. Nuk do të më befasonte që ajo situatë trysnie e depresioni, të kishte shkaktuar revoltën ndaj shumësisë së madhe të gënjeshtreve, me të cilat bota mbulohet me establishmentin politik amerikan.

Nuk përjashtohet as dhe mundësia që policia e vrazhdë dhe e pa edukuar amerikane, i ka maltretuar, ose i ka shpërdoruar mungesat e diturisë së tyre të njohjes së anglishtes. Shumë njerëz ankohen për veprime të zhdrejta, madje edhe kur bëjnë shkarje, herë-herë edhe drastike; e sidomos ndaj personave që kanë emra islamikë, kur i ndalojnë edhe për kundërvajtje në trafik. Kur një njeri i maltretuar, me mentalitet eksploziv nga Mesdheu, është në gjendje të hakmerret në mënyra të ndryshme. Mjedisi ku jetojnë ata, nuk ka gjetur mirëkuptim tek ajo botë. Kjo gjë, gjithsesi ka mundur të kontribuojë për një sjellje të tillë të grupit shqiptar. Ç'shtë e drejta, këtu mund të flasim për gjithçka.

Burimi:<http://www.novinar.de/2007/05/12/albanci-nisu-jugosloveni-ni-bivsinisadasnji.html>

10 komente për “Shqiptarët nuk janë as ish-jugosllavë dhe as sot”

01

Shqiptarët nuk janë jugosllavë as atëherë dhe as sot

Zotëri Bojiç,

Duke qenë se ke shkruar negativisht për gjeneralin tonë Çeku, të kthej përgjigje në të gjitha gjuhët e botës se kush është Agim Çeku

.....

F.Bruqi

Koment i Redaksisë

I nderuar zoti Bruqi, Të gjitha komentet që nuk janë shkruar serbisht, nuk do të botohen. Me respektin e duhur që juve dhe të gjithë lexuesve t’u mundësojmë të shprehin mendimet apo përgjigjet ndaj komentimeve, për fat të keq, nuk kemi resurse të përkthejmë nga anglishtja, sllovenishtja, shqipja dhe gjuhëve të tjera të botës. Ju faleminderit për mirëkuptim.

Srgjan Marjanović

02

Flori Bruqi: Lamërim lexuesve të blogut www.novinar.de.

Gjatë ditës së sotme na kanë arritur në redaksinë tonë (agjencinë Floart-Press) dy shkrime në gjuhën shqipe, nga dy autorë shqiptarë: Baki Ymeri nga Bukureshti (Rumani) dhe Ibrahim Kelmendi: Gjermani/Kosovë:

Duke patur parasysh se të dy shkrimet janë në original, lexuesve serbë dhe të tjerëve, me dëshirën e mirëkuptimit, i botoj në www.novinar.de, e në mungesë kohe, nuk do të jam në gjendje të ju ndihmoj për përkthimin.

F.Bruqi

.....

03

I nderuar zotëri Bojiç,

dua të ju falënderoj për analizën e hollësishme mbi përkufizimin e terrorizmit, të jugosllavëve dhe sllavëve të jugut. Njëmend mund të jemi mirënjohës për

që kemi një intelektual, i cili, në mënyrën më të thjeshtë dhe me pak fjalë shpjegon situatën aktuale në vend e në botë.

Nga artikulli i juaj, i nderuar zotëri Bojiç, del se shqiptarët e Kosovës nuk janë terroristë, porse luftëtarë të lirisë, drejtësisë, sovranitetit e demokracisë...

Vërtetë bukur nga ju që këta njerëz nuk i rreshtoni në kategorinë e derroristëve, por, për mrekulli ju jipni një përkufizim krejtësisht të ri.

Duke gjykuar sipas artikullit tuaj, mund të thuhet se as edhe kazermat e UJ dhe vrasjet e ushtarëve të rinj në vitet 1991 dhe 1992, nuk kanë qenë terrorizëm por një lloj lufte nacional-çlirimtare e sllovenëve, kroatëve dhe muslimanëve. Nga kjo del se, po ashtu as në Sanxhak dhe as në Kosovë nuk ka terrorizëm, veçse atje, gjithandej... çka?

Sipas fjalëve tuaja, dmth. se slave të jugut qenkan serbët dhe bullgarët. E mjera nëna jonë nëse paskemi rënë në shkallë aq të ulët për t'u vëllazëruar me bullgarë. Vërtetë e ulët.

Nëse vazhdoni kështu të analizoni rrënjët tona, nga sllavët e jugut nuk do të mbetë gjë, përveç Nishit dhe Malla Kërsnës.

Sipas jush, as jugosllavët nuk paskan ekzistuar, porse paskan qenë vetëm një fiksion. E po, mirë. Sipas këtij mendimi, edhe gjermanët, edhe amerikanët e francezët, dhe serbët e grekët e rusët... asgjë tjetër, veçse fiksion.

Dmth, e gjithë bota na qenka vetëm se fiksion, kurse i vetmi realitet na qenkan "ata nga Marsi".

Edhe njëherë ju faleminderit për analizën profesionale, sepse më keni hapur sytë me artikullin tuaj, nga i cili kuptova se dua të jem përkatës i një populli të vërtetë: Dua të jam një njeri nga Marsi...

Miodrag,

12 maj 2007 ora 12:10

04

z.Miodrag,

unë nuk i kam hartuar as Konventat as Ligjet. Terrorizmi në shkencën e drejtësisë nuk përkufizohet me sulme ndaj objekteve ushtarake. Qasja ime ndaj kësaj teme nuk është për të lavdëruar snjë njeri; kurse ju, duke qenë se nuk ju pëlqen, si edhe Shqiptarëve që nuk u pëlqen pse unë kritikoj Çekun, sepse unë isha bashkë me dy ushtarë kanadezë, të cilët rastesisht tek miku im Beri Fika, avokat, i cili kërkonte këshillë sesi të ngrente padinë kundër Çekut, dhe i cili ka kryer krime lufte në Medak, dhe ka plagosur ushtarët kanadezë.

Shqiptarët nuk mund të jenë jugosllavë, sepse nuk janë me prejardhje sllave. Kroatët e kundërshtojnë atë prejardhje; edhe vetë Tugjmani ka dërguar disa

shkencëtarë në Iran, për të dëshmuar se kroatët kanë origjinë iraniane. Vërtet, vetem bullgarët dhe serbët nuk mohojnë këtë prejardhje. Fundja, çfarë ju pengon juve kjo gjë? Rrethimi i kazermave nëpër ish-Jugosllavinë ka qenë akt i agresionit dhe shpallje e luftës ndaj një vendi sovran, dhe jo një akt terrori. Akti i agresionit, përkatësisht sfidimi i luftës ku mbretërojnë normat e qytetërimeve, është njësoj i dënueshëm edhe si terrorizëm. Madje edhe më ashpër. Akti i agresionit definohet si krim luftime. Andaj, nuk e kuptoj problemin tuaj. Megjithatë, keni parë dhe keni dëgjuar dhe jeni dëshmitarë të botës aktuale, ku ushtrohen idetë e Adolf Hitlerit, dhe për fatin e keq, disa njerëz në botë, kazamatin e Hagës e quajnë Tribunal ku gjykohen krime fiktive dhe të shpifura, dhe jo agresioni. Pse? Ekspertët seriozë të drejtësisë këtë gjë e dinë mirë. Sepse në atë rast NATO, gjegjësisht Qeveria aktuale e SHBA-ve do duhej të gjendej e para në bankën e të akuzuarve. Vetëm të jua kujtoj se për të parën herë, përkufizimi i krimeve të luftës është definuar në Konventën e Hagës që më 1905. Kurse krimet e luftës, që sipas asaj Konvente, ka qenë dashur të gjykoheshin ato elementet austro-hungareze, të cilat, qysh në luftën e parë botërore, kanë bërë masakra mbi popullatën e pafajshme në Maçvë. Për fat të keq, të tillët nuk janë gjykuar - dhe kjo e tëra shkaku i asaj Jugosllavie, për të cilën ju keni mall.

Dhe tani, kur tre-katër arbanas u bashkuan për të sulmuar një bazë ushtarake amerikane për të marrë hakun ashtu siç janë stërvitur me kazemat e ish-Jugosllavisë, dhe ky nuk qenka terrorizëm. Shih-shih tash. Prapa aktit terrorist kërkojnë të fshehin aktin e agresionit. Mirëpo, a është vërtet ky një akt agresioni, pasi që ata janë në luftë me botën islamike. Mua nuk më intereson përkufizimi gjithaq, porse motivi i atyre njerëzve që sulen kundër forcave të armatosura të SHBA-ve. Por, motivi i përgjithshëm i kësaj ngjarjeje.

Nuk kam gjë kundër asaj që ju të jeni nga Marsi. Porse, këtu ka një problem. Si do të shkoni në Mars? Dhe e dyta, nuk e kam të ditur nëse atje ka ujë dhe ajër. Ka gjasë që ju të jeni një individ i jashtëzakonshëm dhe se mund të jetoni pa këto dy elemente. Dhe besoj, se po të ishte e mundshme të ngjiteni në Mars, unë do të ju kisha mbështetur i pari, sepse njëmend duhet ikur nga ky kaos ku jemi.

Për zotin Bruqi: emrat e të gjithë ushtarëve të Kanadasë, që ishin forca paqeruajtëse dhe të cilat, "gjenerali" i juaj Çeku, bashkë me disa egërsira, i ka plagosur dhe ka bërë një krim të pështirë në Medaku, mund të informoheni nga libri i Skot Tejlorit, "Turnished Brass". Nëse ju intereson i ISBN, unë mund të jua kaloj dhe ju të porositni librin.

Janko

P.S.

Nëse përmes barcoletave mund të gjendet një rreze që shëmbëllejë një shoqëri, jua kaloj një barcoletë, e cila, po qe se kuptohet drejt, spikat të vërtetën e madhe të një shoqërie.

Një njeri hyn në Bar dhe pyet banakierin: "Mbase nuk është e vërtetë se Bushi dhe Pauelli janë uluar aty?"

Banakieri i përgjigjet: "Po, ata të dy janë aty." Njeriu drejtohet tek ata dhe u thotë: "Auh, ç'nder i veçantë. Ç'bëni ju të dy këtu?"

Bushi ia kthen, "Po planifikojmë Luftën e Tretë Botërore."

Njeriu u tha, "E keni me gjithë mend? Ç'do të ndodh pastaj?"

"Do të ndodh mrekullia. Do vrasim 140 milionë irakianë dhe një biondine me sisa të mëdha, hë-për-hë."

Njeriu u habit, "Bjondinë me sisa të mëdha? Pse do ta vrisnit atë?"

Bushi i drejtohet Pauellit duke i rrahur supin: 'E sheh ti? A nuk të thashë se askush nuk do të bezdiset nëse vrasim 140 milionë irakianë?"

Janko Bojiç,

12. maj 2007, ora 13:21

05

E nderuar Redaksi,

Duke qenë se nuk kam shumë kohë, ju përshëndesim juve dhe lexuesit, me shpresën se shqiptarët dhe serbë do të përafrohen kur të mos ketë më protektorat dhe Rezolutë 1244 KS, dmth. UNMIKU, veçse vetem si shtet sovran, Republikë e Kosovës.

Shqiptarët dhe serbët do të kenë të gjitha të drejtat në republikën e Re të Kosovës.

Që më pare ju falënderojmë që na e dhatë hapësirë tuaj.

Mr. Sci. Flori Bruqi

(moderator i www.bruqi.com)

Flori Bruqi

12. maj 2007. ora 15:26

06

I nderuar zoti Bruqi. Si e mendoni se do të afrohen shqiptarët me serbët, kur ju synoni të na e merrni territorin që për 1000 vjet ishte i yni?? Cili njeri normal mund të bëhet mik në këto rrethana. E dyta, ju jeni një popull që financat kryesore i siguron nëpërmjet drogës në Europë e në botë; nëpërmjet armëve,

prostitucionit etj. Ne nuk duam që ju t'i bëheni fqinj askujt në botë. Rreth Kosovës duhet vendosur fushat me mina dhe tela me gjemba dhe nëpër ata tela duhet vënë rrymën!

Zoran,

12 maj 2007, ora 17:38

07

Flori Bruqi, shkencëtar dhe shkrimtar i njohur u ka treguar mirë serbëve të republikës serbe të Bosnjës. „Ne mund të bëhemi fqinj, sepse Kosova do jetë shtet i pavarur qysh nga shkurti i vitit 2008” Kurse shqiptarët janë pasardhës të ilirëve të lashtë!!! Ndërsa ju serbët keni ardhur në trojet e Iliridës, nga Karpitet, në shekullin e shtatë të erës së re!!!

Kjo do të thotë se ju jeni ardharakë, ndërsa ne jemi popull autokton në vendin tonë, kur ju as keni ditur se ekziston Ballkani.

New York, USA

Sabit Rrustemi,

13 maj 2007. ora 22:45

08

Plagjiatura e këngëtarëve në Eurovizion

Lajmi më i ri në botë ishte vjedhja e këngës dhe këngëtares shqiptare, Soni, me të cilën Serbia fitoi vendin e parë në festival.

Klikoni sajtin dhe do të bindeni:

<http://www.youtube.com/watch?v=mn0wAvFh9GQ>

<http://www.genëi.com/play/1279783>

<http://www.searchmyvideo.com/ëatch/2034773517/serbias-eurovision-song-stolen/>

<http://www.thesun.co.uk/article/0,,4-2007220083,00.html>

Hajdar Fejzullahu/

Prishtinë, 14 maj 2007, ora 11:25

09

Zotëri Rrustemi: E pse shqiptarët kanë bërë çrregullime në Maqedoni? Pse kanë luftuar para 2 vjetëve me armë? Ndoshta edhe atje keni ardhur në shekullin e shtatë? Edhe një gjë, në cilin libër mund të lexojmë këto që flisni ju? Natyrisht, me kushtin që atë libër të mos e ketë shkruar ndonjë shqiptar!??

Pittsburg, Pennsylvania

Pittsburgh

14 maj 2007, ora 11:43

10

I nderuari z."Pittsburgh",

Shqiptarët nuk kanë prishur rendin në FYROM, porse FYROM-i ka përdorur forcën e armatosur dhe ka ushtruar dhunë mbi ta!!

Shqiptarët kanë mbrojtur pragjet e shtëpive të veta. Dmth: Iliridën!!! Si mendoni ju, a do të ekzistojë Maqedonia? Unë them se jo!

Sepse bullgarët, serbët, grekët dhe shqiptarët do të marrin trojet e veta që ua kishte marrë komunizmi - J.B.T.

Ka të drejtë zoti Bruqi, kur thotë, "më mirë të jemi fqinj sesa armiq".

Apo jo, zotërinj të Serbisë!!! Kosova do jetë një shtet i pavarur dhe sovran brenda këtij muaji!!!

Askush nuk do të pyet KS të OKB-së, as Rusia as Kina, sepse Kosova është qendra e Ballkanit dhe e SHBA-ve!!!

Shqiptarët i duan Amerikën, dhe amerikanët i duan shqiptarët!!! Këtë gjë ju e dini mirë!!!

Kurrë nuk do të kishte ndodhur bombardimi mbi Serbinë pa Klintonin, Ollbrajt, Blair...

Mr.sci.Hamit Haliti,prof.

Toronto,14.5.2007.

Burimi: <http://www.novinar.de/2007/05/12/albanci-nisu-jugosloveni-ni-bivsi-ni-sadasnji.html>

Kosova - është Uashington i shqiptarëve

Shkruar nga shkrimtari dhe Mr. Sci. Flori Bruqi, Prishtinë - Kosovë

Ndonëse e paralajmëruar si vizitë private për të kryer rite fetare, gospodin Pavle dhe kryeçetniku serb, prof. dr. Vojisllav Koshtunica, gjatë qëndrimit të tij në Graçanicë, nuk e ka lënë pa e shfrytëzuar këtë rast për të përcjellë mesazhe politike për qytetarët serbë të Kosovës. "Kosova gjithmonë ka qenë dhe gjithmonë do të jetë pjesë e Serbisë" thoshin zyrtarët e Beogradit.

Ndonëse qytetarët serbë e kanë pritur që nga orët e paraditës, kur është mbajtur liturgjia në manistirin e Graçanicës, e më pas edhe në Gazimestan, kryeçetniku serb, profesor doktor Vojisllav Koshtunica, ka ardhur në Graçan-

icë pasi janë kryer të gjitha ritet fetare në ditën e Vidovdanit serb.

I nxitur nga kryepeshkopi, gospodin Pavle, i cili e ftoi kryeçetnikun, pra Kosh-tunicën që t'u trimëronte jë dhe t'u përforconte shpresën serbëve të Kosovës se edhe në të ardhmen "Kosova dhe Metohija" do të mbetet "Jerusalemi serb.

Kryeçetniku serb nuk u kursye që të mbajë një fjalim të zjarhtë politiko-patriotik. "Nuk ka vend më të mirë dhe më të rëndësishëm për ta ripërsëritur atë që çdo serb duhet ta dijë: "Kosova dhe Metohia "gjithmonë ka qenë dhe gjithmonë do të jetë pjesë e Serbisë".

Më pas, çetniku ka thënë se ky është një rast për t'i treguar botës se "Serbia dëshiron drejtësi dhe paqe".

Ajo, sipas tij, dëshiron të bisedojë dhe të arrijë marrëveshje dhe kompromis, tha çetniku kontradiktor, duke theksuar se megjithatë Serbia dëshiron zgjidhje bazuar në "të drejtën historike për Kosovën dhe Metohinë".

Koshtunica i ka siguruar serbët e mbledhur në Graçanicë se askush deri më tash nuk ka pasur pozitë më të fortë se sa që ka Serbia nga aspekti i së të drejtës në diskutimet për të ardhmen e Kosovës.

Por zotërinjtë e Beogradit harrojnë se Kosova është e shqiptarëve dhe atyre që dëshirojnë të jetojnë në të!

Aktivistët e lëvizjes së Albin Kurtit "Vetëvendosje" në dy raste të ndara, në Mitrovicë dhe në Merdar janë arrestuar 115 aktivistë dhe qytetarë, të cilët po përpiqeshin që të bllokojnë rrugët, për të pamundësuar ardhjen e çetnikut serb, Vojislav Koshtunica në Kosovë.

Njësitë speciale të Policisë së UNMIK-ut dhe të SHPK, si në kohën e Sllobodan Millosheviqit intervenuan dhunshëm kundër dhjetëra aktivistëve të Lëvizjes VETËVENDOSJE, të cilët ishin mbledhur në qytetin e Mitrovicës dhe Merdare (kufiri shqiptaro-serb) për ta bllokuar ardhjen e delegacionit të së ashtuquajturës Qendra Koordinuese Serbe për Kosovën, të udhëhequr prej "partisë më bateri "Sandra Rashkoviq-Iviq, e cila ia lëpinte mjekrrën gospodarit Pavle si dhe kryeçetnikut Vojislav Koshtunica.

***

Ndër të arrestuarit, është edhe ish ushtaraku i UÇK-së, tash kryetari i Lëvizjes Popullore të Kosovës dhe deputeti i Kuvendit të Kosovës, zoti Emrush Xhemajli.

Merre si ta marrësh, "Vidovdani" i çetnikëve serbë do të jetë i fundit në Kosovën 1244.

Ndërsa bisedimet mbi statusin përfundimtar të Kosovës vazhdojnë prej disa muajsh me radhë; kanë filluar të ngrihen pikëpyetje lidhur me qytetin e ndarë të Mitrovicës.

Tensionet rreth çështjes së Mitrovicës do të jetë një nga provat më të vështira në ruajtjen e territorit të Kosovës dhe shoqërisë së saj shumë etnike.

Në Institutin Amerikan të Paqes mbi të ardhmen e Mitrovicës, u fol edhe për atë se a do të ruajë Kosova kufijtë e tanishëm, apo do të ndahet; a është komuniteti ndërkombëtar i gatshëm ta bashkojë qytetin e Mitrovicës dhe si mund të arrihet kjo më së miri.

Administratori i OKB-së në Mitrovicë, Gerard Gallucci, kohë më parë parashikon probleme gjatë korrikut dhe gushtit të këtij viti, ndërkohë që Kosova shkon drejt pavarësisë së mundshme.

Zoti Galluci tha se forcat e OKB-së dhe të NATO-s do të mbrojnë popullatën në rast se krijohen probleme. Po që prej emërimit në detyrë para rreth një viti, zotin Galluci e shqetëson gjendja ekonomike, jo vetëm në Mitrovicë, por në mbarë Kosovën.

"Problemet ekonomike ekzistojnë në gjithë Kosovën, dhe jo vetëm në Mitrovicë. Nevoja për investime në infrastrukturë në Kosovë është shumë e madhe, si në sektorin e energjisë elektrike, të furnizimit me ujë e të tjera.

Është e drejtë të thuhet se komuniteti ndërkombëtar ka humbur 7 vjet në këtë drejtim, veçanërisht në veri, ku komuniteti ndërkombëtar dhe vendet e Grupit të Kontaktit nuk i kanë kushtuar asnjë vëmendje."

Administratori i OKB-së në Mitrovicë tha se misioni i tij do të ruajë komandën dhe kontrollin në terren dhe të mbajë të hapura linjat e dialogut për të mos lejuar shpërthimin e situatës.

Hans Binendijk, drejtor i qendrës për teknologjinë dhe politikën e sigurimit kombëtar, parashitroi kohë më parë 3 alternativa: ndarja e Kosovës, eliminimi i strukturave paralele dhe integrimi etnik.

Megjithëse ndarja e Kosovës është një alternativë jo-realiste, për arsye të

qëndrimit të grupit të kontaktit, ajo përbën shpresat e popullatës serbe të Kosovës.

Zoti Binendijk mendon se pa eliminimin e strukturave paralele, serbët e Kosovës do të vazhdojnë të shikojnë nga Beogradi, e jo Prishtina, për ndihmë, duke krijuar kështu një shtet de fakto të ndarë.

“Nga këto 3 alternativa që kemi studiuar, integrimi etnik është e vetmja zgjidhje e pranueshme për SHBA-të dhe aleatët e tyre. Kjo alternativë është edhe më e vështirë për t’u zbatuar sepse do të kërkojë vëmendje dhe burime afatgjata të komunitetit ndërkombëtar.”

Gerald Knaus, drejtor i Nismës së Stabilitetit Evropian, thotë se alternativa më e mirë është që Mitrovica të bëhet komunë.

“Kosova është një zonë shumë e paqëndrueshme si në aspektin ekonomik ashtu dhe në atë shoqëror. Nëse flasim për decentralizimin, ajo që ka rëndësi për serbët është Mitrovica veriore. Ajo është e vetmja zonë e tyre urbane në të gjithë Kosovën, aty ata kanë institucione, kanë universitetin dhe spitalin. Shqiptarët e Kosovës duhet të pranojnë se krijimi i një komune me shumicë serbe në Mitrovicë, është rruga më e mirë për të shmangur dhunën dhe për të gjetur një zgjidhje paqësore dhe shumë-etnike në Kosovë.”

Tensionet etnike në Kosovë vazhdojnë të jenë të larta. Ndërsa analistët shprehin mendime të ndryshme për sa i përket mënyrës më të mirë drejt zgjidhjes së statusit; bisedimet mbi të ardhmen e Kosovës nuk kanë arritur të ngushtojnë mosmarrëveshjet mes dy palëve.

Se gjendja është tepër e tendosur shihet edhe nga “ruajtja” 24 orëshe e policëve të SHPK-së që po i bëjnë shtëpisë në “Velania” 2 në Prishtinë, ku banon komesari i policisë së UNMIK-ut, Virtupi.

Gjendja do të përkeqësohet edhe më shumë nëse ndahet Mitrovica, atëherë gjithsesi do të ketë trazira, ose një luftë e dytë çlirimtare kundër forcave ekstremiste serbe dhe ndihmaçarëve të tyre.

Besojmë dhe shpresojmë që stafi politikë i tashëm i Kosovës do të jetë një, ashtu siç është mishi me thoin për një Kosovë të lirë të integruar në pro KOMENT I FUNDJAVËS

Kosova – është Uashington i shqiptarëve.

Çetnikët vazhdojnë me mesazhet e vjetra politike

Ndonëse e paralajmëruar si vizitë private për të kryer rite fetare, gospodin Pavle, dhe kryeçetniku serb, prof.dr.Vojislav Koshtunica, gjatë qëndrimit të tij në Graçanicë, nuk e ka lënë pa e shfrytëzuar këtë rast për të përcjellë mesa-

zhe politike për qytetarët serbë të Kosovës. "Kosova gjithmonë ka qenë dhe gjithmonë do të jetë pjesë e Serbisë" thoshin zyrtarët e Beogradit.

Ndonëse qytetarët serbë e kanë pritur që nga orët e paraditës, kur është mbajtur liturgjia në manistirin e Graçanicës, e më pas edhe në Gazimestan, kryeçetniku serb profesor doktor Vojislav Koshtunica, ka ardhur në Graçanicë pasi janë kryer të gjitha ritet fetare në ditën e Vidovdanit serb.

I nxitur nga kryepeshkopi, gospodin Pavle, i cili e ftoi kryeçetnikun ,pra Koshtunicën që t'ia trimërojë dhe t'u përforcojë shpresën serbëve të Kosovës se edhe në të ardhmen "Kosova dhe Metohija"do të mbetet "Jerusalemi serb."

Kryeçetniku serb nuk u kursye që të mbajë një fjalim të zjarhtë politiko-patriotik. "Nuk ka vend më të mirë dhe më të rëndësishëm për ta ripërsëritur atë që çdo serb duhet ta dijë:" Kosova dhe Metohija "gjithmonë ka qenë dhe gjithmonë do të jetë pjesë e Serbisë".

Më pas çetniku ka thënë se ky është një rast për t'i treguar botës se "Serbia dëshiron drejtësi dhe paqe".

Ajo, sipas tij dëshiron të bisedojë dhe të arrijë marrëveshje dhe kompromis, tha çetniku kontradiktor, duke theksuar se megjithatë Serbia dëshiron zgjidhje bazuar në "të drejtën historike për Kosovën dhe Metohinë".

Koshtunica i ka siguruar serbët e mbledhur në Graçanicë se askush deri më tash nuk ka pasur pozitë më të fortë se sa ka Serbia nga aspekti i së të drejtës në diskutimet për të ardhmen e Kosovës.

Por zotërinjtë e Beogradit harrojnë se Kosova është e shqiptarëve dhe e atyre që dëshirojnë të jetojnë aty!

Aktivistët e lëvizjes së Albin Kurtit "Vetëvendosje" në dy raste të ndara, në Mitrovicë dhe në Merdar janë arrestuar 115 aktivistë dhe qytetarë, të cilët po përpiqeshin që të bllokojnë rrugët, për të pamundësuar ardhjen e çetnikut serb, Vojislav Kostunica në Kosovë.

Njësitet speciale të SHPK (sot në 10 :15) si në kohën e Sllobodan Millosheviq-it, intervenuan dhunshëm kundër dhjetëra aktivistëve të Lëvizjes VETËVENDOSJE, të cilët ishin mbledhur në qytetin e Mitrovicës për ta bllokuar ardhjen

e delegacionit të të ashtuquajturës Qendra Koordinuese Serbe për Kosovën, të udhëhequr prej njëfarë "patrioteje me bateria "Sandra Rashković-Iviq, e cila ia lëpinte mjekrën gospodarit Pavle.

Ndër të arrestuarit është edhe ish ushtaraku i UÇK-së, tash kryetari i Lëvizjes Popullore të Kosovës dhe deputeti i Kuvendit të Kosovës, zoti Emrush Xhemajli.

Merre si ta marresh "Vidovdani" i çetnikëve serbë do të jetë i fundit në Kosovën 1244.

Burimi:<http://gjuhashqipe.blogspot.com/2006/06/kosova-sht-ëashington-i-shqiptarëve.html>

Shtypi serb kërkon burgosjen e liderëve politikë të FBKSH-së që përkrahin pavarësinë e Kosovës

Kryeartikulli, i botuar kohë më parë në gazetën "Kurir", i titulluar thjesht "Burgu", thekson se, sipas kushtetutës serbe, secili person që bën thirrje për shpërbërjen e Serbisë, mund të dënohet me 15 vjet burg. Kjo gazetë i ka bërë thirrje Zyrës së Prokurorisë që të nisë një procedurë të hapur kundër organizatës serbe "Rrjeti i grave në të zeza", që është një nga dy partnerët e këtij koalicioni.

Në një deklaratë të lëshuar këto ditë, Koalicioni e ka akuzuar këtë gazetë për frikësim, duke shtuar se gazetari i "Kuririt", duket sikur të ketë vepruar "sipas instruksioneve nga ato qendra të fuqive, që e dëshirojnë destabilizimin e mëtutjeshëm të Ballkanit dhe tjetërsimin e mëtutjeshëm të Serbisë (nga Evropa)".

Rrjeti i Grupeve të Grave të Kosovës (RRGGK) dhe Rrjeti i Grave në të Zeza nga Serbia, e kanë themeluar Koalicionin e Grave për Paqe, në mars të vitit 2006, për të monitoruar negociatat shqiptaro-serbe për statusin e ardhshëm të Kosovës - nga perspektiva e grave - dhe për të refuzuar "ndarjet etnike dhe

religjioze sikur edhe kufijtë shtetëror dhe barrierat”.

Ky koalicion është aktiv në të dy anët e konfrontuara, që kur përfaqësuesi i posaçëm i OKB-së, Martti Ahtisaari, ka propozuar një pavarësi të kufizuar për Kosovën, nën mbikëqyrjen e vazhdueshme ndërkombëtare.

Në një deklaratë të këtyre ditëve, Rrjeti i grave në të zeza ka insistuar se e ardhmja politike e Serbisë dhe Kosovës duhet të bazohet në të drejtat njerëzore dhe jo në nacionalizëm, madje edhe nëse kjo shpie drejt pavarësisë së Kosovës.

Këtë deklaratë ky koalicion e ka fuqizuar me një letër të hapur gjatë javës së kaluar, nëpërmjet se cilës, ka kërkuar që gratë kosovare të përfshihen në bisedimet rreth statusit të ardhshëm të Kosovës dhe në hartimin e kushtetutës së re të Kosovës.

Që të dy partnerët e koalicionit e kanë të qartë se pozicioni i tyre nuk mirëpritet nga segmentet politike e të dy anëve të frontit. Opinioni publik në Kosovë mbështet fuqishëm pavarësinë e plotë të Kosovës, ndërsa më 10 shkurt, dy shqiptarë janë vrarë nga plumbat e gomës të shkrepur nga policia e UNMIK-ut, gjatë një proteste kundër planit të Ahtisaarit.

Nga ana tjetër, në Serbi, artikulli i gazetës “Kurir”, jep indikacione se nacionalistët serbë do ta shfrytëzojnë shtypin e djathtë për ta persekutuar secilin që flet në favor të modernizimit politik dhe të drejtat në vend të ekstremizmit.

Gazetari ushtarako-politë i Beogradit, i cili ishte pjesëmarrës në të gjitha luftat e Armatës Jugosllave Milovan Drecun (4.10.1957 në gazetën “Glas Javnostu” , “Večernji novosti” etj., të Beogradit ,sulmojë këto ditë djemtë më të mirë -lideret politiko-ushtarak të FBKSH-së (Mr.Gafurr Adilin,Astrit Gashin,Dalip Dalipin,Ilir Berishën,

Agim Sylejmanin ,Florentin Dibrën,Petrit Nimanin,Mehmet Ismajlin,Mark Antonin ,Behar Zajmin ,Tom Markun ,Fehmi Llukën,Abaz Sylejmanin, e disa të tjerë ...”se gjoja këta janë ushtarë të Armatës Kombëtare Shqiptare (AKSH) dhe se ata janë liderët kryesorë që luftojnë më të madhe për Ribashkimin e Tokave Shqiptare (sipas spiunit ushtarak serb Milovan Drecunit për “Shqipërisë së Madhe”).

Milovan Drecuni është një ish gazetar i "RTS" (Radio Televizija Serbije), ndërsa tash komentator politiko-ushtarakë i BIA-së serbe i cili prej viteve të '90-ta e ishte dorë e djathtë e një rexhimit satrap i arqipeshkvisë serbe, politikës gjenocidale të Akademisë Serbe , akademikëve për "Serbinë e Madhe" .Ai është një informator ekstrem i akademikëve më zë : Dobrica Qosiqit, Luba Tadiçit, Antonije Isakoviçit, Slobodan Millosheviçit...

Drecuni i Zi -"Crni Drecun", ishte krah i djathtë i shërbimëve informative të disa shteteve të locuara në qeverisjën ndërkombëtare në Kosovë (lexoni Unmik !!!)

Fatkeqësisht Milovan Drecuni, Dragan Damjanoviçi, Marko Llopushina e disa iqa dhe viqa tjerë që i thonë vedit "analistë serb "(lexoni spijuj) më disa shqipfolës (spijujë në UNMIK) ,po i gjurmojnë më të madhe shkrimet e gazetarëve shqiptarë në internet.

Shkrimet dihet së janë publike dhe janë të botuara në forume virtuale Art-Café, Floart-Press, www.dervina.com, [www. Al Today .com](http://www.AlToday.com), www.hasanprishtina.com , www.frosina.org, Alb-Shkenca.org etj) të cilët ju servohen për analiza shkençoro-informative havive të UNMIK-ut , shërbimeve sekrete ushtarake serbe të BIA-së, ambasadës ruse në Beograd dhe liderucave në Graçanicë, Mitrovicë Veriore, Beograd e Moskë ....

Drecuni më shokë "ushtarakë" i kërkoj kokat e liderëve të FBKSH-së (bile edhe disa i vranë dhe i burgosur këto ditë)!...

Djemtë tanë (të Shqipërisë Etnike) nuk i kërkojnë tapitë e Serbisë, por po i kërkojnë tapitë e tokave të veta -tapitë e Arbërisë, të marra me dhunë nga Evropa plakë !

Ju preferojmë SOROS-istëve ,shqipfolësve që punojnë në OJQ-të, gazetarëve të BIRN-it për Ballkan dhe spijujve tjerë të vegjël dhe të mëdhenjë (që finansohen nga Soros-i, e BIA e Serbisë ...nga dreqi dhe i biri) të vetëdijësohen një herë e përgjithmonë në të mirën e atdheut ,që të punojnë për të mirën bijve dhe bijave të tyre ,sa nuk është bërë vonë!!!

Flori BRUQI

Burimi: <http://vudi.multiply.com/journal/item/23>

Të gjithë miqtë e shqiptarëve të Kosovës

Janko Bojiç

Përgjigjje “shkencëtarit” Flori: “qytetërimi i lartë” është patronati i shqiptarëve në Kosovë. Ai “qytetërim i lartë”, për të cilin Llojd Xhorxh, kryeministri i Britanisë në Luftën e Parë Botërore, në fjalimin e shquar më 4 shtator 1914, ka thënë: “Zoti ka krijuar njeriun në shëmbëllim të vetes së vet, me synimin që njeriu të begatohet shpirtërisht”.

Qytetërimi gjerman do donte ta “ngjallte përsëri” në shëmbëllim të makinës Diesel – precize, e saktë dhe e fortë, porse pa hapësirën për shpirtin, i cili do vepronte brenda vetes”. Në fjalën e tij, ky shtetar dhe dijetar dhe skolar, i cili gjithnjë ka përgatitur dhe shkruar fjalimet e veta, dhe si miku i shqiptarëve, Bill Klinon, i cili, besojmë, si edhe për shumësinë e ekstremistëve shqiptarë, nuk di të shkruajë, porse ia shkruajnë të tjerët, se qytetërimi gjerman, është një qytetërim barbar.

Ata të sëmurë malinjë, Hunët, siç i quante Çerçilli Gjermanët në luftën e dutë botërore, ata janë sponsorët e shqiptarëve, në përpjekje që në mënyra barbare të kthejnë historinë mbrapsht. Vallë, a do ia dalin mbanë?

Unë nuk cënoj dhe nënçmoj asnjë popull të botës. Njerëzit i vlerësoj jo sipas përkatësisë kombëtare dhe religjioze, porse sipas karakterit dhe nderit.

Para se të vazhdoj, vetëm dua të jua kujtoj atë pastrimin e trurit: duhet patur parasysh dhe këtë: Secili tru mund të pastrohet në mënyra të ndryshme dhe nga njerëz të ndryshëm. Ç’është e vërteta, shqiptarëve ua kanë pastruar trurin fashistët dhe nazistët, kurse neve, serbëve - Llojd Xhorxh dhe Uinston Çerçill, që sot janë tradhtuar nga neo-nazistët dhe nazistët e SHBA dhe Britanisë së Madhe, dhe që quhen Bil Klinton dhe Toni Bler, Medlinë Ollbrajt, Uezlli Klark dhe të tjerë skizo-politikanë të kësaj kohe dhe hapësire.

Hëpërhë, shqiptarëve po u shkon për dore dominimi i Gjermanisë në unionin europian. Uinston Çerçilli, në fund të Luftës së Dytë Botërore, në një kuvend ka thënë: “Tashti po shkoj në gjumë, dhe më zgjoni nga gjumi kur ata “Hunë malinjë” të bashkohen përsëri. E, sa për gjykimin e Shqiptarëve, nuk duhet t’u shihet për të madhe që janë miq të këqinj në shtëpi të huaj, porse e kaluara tyre është për gjykim të rreptë. Siç duket, pjesëmarrja dhe bashkëpunimi ma maniakun Hitler, duket sikur është shpëguar. Mirëpo, e gjithë kjo nuk është fundi i kësaj historie. Aktualisht janë ngritur “Hunët malinjë” dhe janë egërsuar. Kështu që, në Luftën e Dytë Botërore, gjermanët i ka përsërkruar dhe i ka quajtur Uinston Çerçill si më të aftët dhe më të talentuarit liderë të perëndimit, ka thënë Çerçilli, miku i madh i serbëve.

Për kë e pata fjalën, se ne serbët jemi të indoktrinuara me ide maniakale, sepse po ai Çerçill, tha për mikun e madh të shqiptarëve, Adolf Hitlerin: "Të bësh negociata me Hitlerin, është një gjë e pamundshme! Ai është një maniak!" Pikërisht për t'i njohur fare, ato ide dhe shkolla që kanë drejtuar tetarët austriakë, Adolf Hitleri dhe Jozef Shloseri.

Këto ditë kam analizuar fjalimin e Bill Klintonit, të datës 22 mars 1999. Epo ç'gënjeshtar patologjik është ky "Dem" nga Arkanzasi. Ai në fjalën e tij ngulmon se të dyja luftërat botërore kanë zanafillën në Sarajevë. I falem Zotit të dashur dhe të mëshirshëm, që na ka dhuruar dhuntinë që një gënjeshtar i tillë të mos ishte mik i yni.

Amerika sot nuk është vend i lirisë dhe i demokracisë, atë lloj lirie e demokracie, siç e ka përshkruar në memoaret e veta Mihailo Pupini. Ai nuk është vendi i miqve të Serbëve, si Uilsoni, Harding, Ruzvelti dhe Ajzenhaueri. Pas mendimit tim dhe pas mendimeve shumë më të përparura të ekspertëve dhe diehtarëve, Amerika në kohën e sotme është rrëmbyer nga neo-fashistët dhe nga neo-nazistët.

Me një fjalë, asnjëra nga luftërat botërore nuk ka filluar në Sarajevë. Kurse "Demi" Klinton, në fjalën e vet, më 22 mars 1999, e quan revizion i historisë godine se zove. Për një gjë të tillë, nëse më mban shëndeti, Klintonit nuk do t'i mbetem borxh. Ka gjyqësi dhe ka ligje. Kjo është një diçka që ai sekso-maniak dhe gënjeshtar patologjik, edhe më i krisur se Adolf Hitleri, që ka harruar se ne të dy një ditë do takohemi; nëse ka nevojë - edhe në gjyq, dhe nëse u kërkon falje Popullit serb për gënjeshttrat e veta.

Porse, ka dhe njerëz të ndershëm. Ja se ç'thotë Sër Michael Rose përkitazi me intervenimin e NATO-s në librin e tij të fundit:

(Sidoqoftë, pa marrë parasysh llojin, sipas kuptimit të zotit Rouz, ka rëndësi të lexohen. Kjo kritikë vete larg-larg Irakut, për të theksuar bipartizanizmin, ndërgjegjen transatlantike që ka shpënë deri tek krimet madhore të luftës - një ndërgjegje që është formuar nga shumë njerëz të lojës së mashtrimeve dhe miteve që rrethojnë ngarkesat e rënda "për intervenimin humanitar" në Bosnjë dhe në Kosovë.

Nuk kam kohë që të përkthej tërë tekstin. Mirëpo, ai tha se ka intervenuar koalicioni atlantik, kur flasim për Bosnjën dhe për Kosovën, se ka bërë krimin më të madh të luftës në historinë moderne. Ç'është e vërteta, ashtu ka bërë. Rose nuk është i vetmi patriot dhe i vetmi njeri i qytetëruar, I cili mendon kështu në botë e perëndimit. Nuk janë të gjithë njerëzit të bleshëm, zotëri Flori, me dollarët e pistë që fitohen nga kontrabanda me heroinë. Ka dhe njerëz të ndershëm.

Të tillët janë miq të serbëve, kurse unë shqiptarëve jua dhuroj falas të gjithë klintonët, adolfët dhe hollbrukët për dollarë të pështirë.

Përndryshe, Reçaku ka qenë një proces i montuar për të mashtruar opinionin publik. Atje nuk janë vrarë shqiptarët e ndershëm dhe të pafajshëm, porse grupi i kriminelëve, për të cilë askush në botë nuk i honeps dot më. Ashtu siç mendoj dhe unë. Gënjeshtër i ka këmbët e shkurtra, zotëri Flori.

Janko Bojic, Ontario - Londër

Kush është në të vërtetë Medlin Olbright?

"Mad" Olbrajt, ose, nëse do të përkthehej drejt: "E krisur", porse nuk ka hije të ofendojmë as edhe të krisurit, kur kemi të bëjmë me këtë "zonjë të moshuar". I ati i saj, përndryshe një njeri i dashur dhe fisnik, Josif Kolberg, ka qenë një mik i madh i serbëve dhe bashkëpunëtor shumëvjeçar i Milorad Drashkoviçit, në kohën e tij, shef i bibliotekës së Kongresit. Pothuajse të gjitha librat që ka shkruar dhe lexuar profesori Kolberg, i ka përgatitur për shtyp, personalisht z. Drashkoviç.

Kolbergu ishte një hebre. Ndërsa e bija e tij - mike e madhe e dollarëve nga heroina, në një intervistë tha se kishte harruar, që me të ëmën e të atin kishte shkuar në sinagogë??? Mikja e sotme e shqiptarëve, e cila ka shpëtuar kokën falë mirësisë së popullit serb dhe e cila e ka njohur personalisht z. Drashkoviç, me të cilin është shoqëruar një periudhë, tash është matufosur dhe "shkalluar", sepse ka harruar çdo gjë. Ajo ka harruar se të atin e kishte pasur hebrejnë se, falë serbëve ajo ka shpëtuar nga dhoma e gazit dhe u është bashkangjitur shqiptarëve, të cilët, në Luftën e Dytë Botërore e kanë "pastruar" Kosovën nga hebrejnëtë-Kosovo od jevreja?? Ja se çfarë miqsh janë ithtarët e Kosovës së pavarur.

Po kjo Medlin Olbrajt, me rastin e fillimit të luftës ilegale kundër Irakut, vendit

që neonazistët amerikanë e shndërruan në rrënoja, pati dhënë një deklaratë, se: resurset e SHBA-ve janë të pashterueshme. Sot po shihet se nuk janë. Njësoj si edhe maniaku Adolf që u thoshte Hunëve malinj, në Luftën e Dytë Botërore, se resurset e Gjermanisë së tij - janë të pashterueshme (Sic)!

Përndryshe, sa i përket të ashtuquajturit Tribunali i Hagës, ai nuk është as Gjyq as Tribunal, por as edhe institucion serioz i drejtësisë. Një gjyq pa juri, ku deri tash, të gjithë ata që janë sjellë aty, qysh më pare kanë qenë të gjykuar. Gjykimi në atë Tribunal është thjesht protokollar, dhe jo një gjyq i drejtë. Në atë gjyq nuk ekziston asnjë ekspert serioz i Drejtësisë, i cili di çka është e drejta dhe shkenca e drejtësisë. Ekspertët kompetentë të drejtësisë kanë analizuar dhe kanë përkufizuar "qelinë" e Hagës si një dorë e zgjatur e nazizmit dhe fashizmit. Ekspertët seriozë të së drejtës, dine se në Hagë secila process është i montuar, njësoj sikurse edhe gjykimet në kohën e pastrimeve të Stalinit.

Shëmtia më e madhe e asaj "qelie" në Hagë, në kohën e tij ka qenë gjyqtari nga Afrika e Jugut, Goldstoni. Ai maniak ngulmonte se ajo që është ilegale, mund të shndërrohet në legjitime??? Me një këso lloj të menduari, do të hutoheshin edhe Hitleri, edhe Stalini. Porse harrova atë kryesorin, tregtarin Jozefa Broz, pas rangut i quajturpo Shloser – Mareshal. Është e sigurt se dhe ai do hutohej. Për këto arsye ata "ekspertë" të Hagës, kurrresi të fillojnë të gjykojnë dr. Sheshelin. Pse? Thjeshtë sepse Shesheli tashmë u ka thënë se ata janë barbarë, krenenë dhe idiotë. Ai ua shan nënat dhe u thotë se duhet ngrënë patjetër atë që keni bërë (...), për që thithni (...) në vend të cigars, ju thithni organin seksual. Në çfarëdo gjyqi të zakonshëm, një fjalor i tillë do të gjykohej dhe ndalohej, ashtu që ai që gjykohej, nëse nuk sillet si i qytetëruar, do të gjykohej edhe nëse është i pafajshëm. Në Hagë, i pafajshmi është i gjykuar që më pare; edhe Shesheli e di këtë, sepse ai maniakët e Hagës ua ka shqiptuar dënimin, pikërisht ashtu siç e kanë merituar.

Është herët, shkencëtar Flori, të flasim për Burgun e Hagës si për një institucion të qytetëruar. Atje kanë zbritur jo-profesionistët, porse, siç thotë Shesheli: ata janë barbarë dhe uzurpatorë të shkencës së drejtësisë. Çdo gjë që ndodh atje, do ta përshkruajë historia më pas. Dhe, kur një ditë historianët do ta përshkruajnë burgun e Hagës, atëherë do ta hetojnë një gjë që historia nuk e ka regjistruar kurrë: Do të hetojnë se "ekspertët" në Hagë kanë ngrënë fekalet e veta!? (Sic!)

Janko Bojiç

Nga Flori Bruqi:

Historia Antike

Rajoni i Kosovës ka qenë i banuar nga fiset ilire qysh nga Epoka e Bronztë. Në kohërat e lashtësisë, zona ishte e njohur si Dardania dhe ishte e banuar nga fisi me emër të njëjtë. Pjesa jugore e Kosovës ka qenë e sunduar nga Maqedonia qysh nga mbretërimi i Aleksandrit të Madh në shekullin e 4-të PK. Dardanët vendorë ishin trung ilir. Ilirët i rezistuan sundimit grekë dhe romakë me shekuj por pas një periudhe të gjatë të konfliktit ndërmjet fiseve Ilire dhe forcave pushtuese perandorake, rajoni eventualisht u pushtua nga perandoria romake nën perandorin Augustus më 28 PK dhe u bë pjesë e provincës romake të Moesia-së. Pas vitit 85 MK ishte pjesë e Moesia-së superior. Perandori Dioklecian c. 284 e bëri Dardaninë provincë të ndarë me kryeqytet në Naissus (Nish). Ilirët ishin ndër njerëzit e parë që e pranuan kristianizmin, pasi që ishin të evangjelizuar nga vet Shën Pali. Iliria është dy herë e përmendur në Bibël. Kur perandoria romake u nda në vitin 395 MK, zona e Kosovës hyri nën perandorinë lindore romake të perandorisë së bizantit. Shumë nga banorët e Dardanisë u bënë prijës në Romë dhe në Konstantinopolis, duke përfshirë edhe Justinianin e Madh. Migrimet e mëdha të mesjetës dhe sllavët, gjatë periudhës së dy mbretërive erdhën në territoret që formojnë Kosovën moderne në shekullin shtatë të migrimeve të serbëve të bardhë, me fluksin më të madh të migrimeve në vitet 630-ta, edhe pse rajoni në rritje të madhe ishte i popullzuar nga sllavët qysh nga shekulli i gjashtë, e madje edhe i pestë, kur me valën e fundit zuri vend ndërmjet viteve 867 dhe 874. Pjesa verilindore e Kosovës, Hvosno, u bë pjesë e serbëve bizantinë të shtetit vazal me kryeqytet të Rascia (Ras), me Dostinik si kryeqytet të principatës. Në vitet e vonshme të 800-ta, e tërë Kosova ishte e pushtuar nga Perandoria e Parë bullgare. Edhe pse Serbia e restaurojë kontrollin mbi Metohinë gjatë tërë shekullit të dhjetë, pjesa tjetër e Kosovës, i ishte kthyer perandorisë së bizantit në periudhën e rënies së Bullgarisë. Sidoqoftë, Cari Samuil i Bullgarisë e ripushtoi tërë Kosovën kah fundi i shekullit të dhjetë, përderisa bizantinët e restauruan kontrollin e tyre mbi zonën që e nënshtruan të perandorisë bullgare. Në vitet 1040-1041, bullgarët, të udhëhequr nga nipi i Samuil të Bullgarisë, Petar Delyan, e vuri në skenë një rebelim kundër perandorisë romake-lindore që përkohësisht e gardhojë Kosovën. Pas shkatërrimit rebelues, kontrolli i Bizantit vazhdoi në rajon. Gjatë të gjitha dekadave vijuese, një numër i popujve të huaj duke e pushtuar perandorinë bizantine

sollën furtunë në Kosovë, mes tyre kumanët. Në vitin 1072, bullgarët vendor, nën George Voiteh, e bënë një orvatje përfundimtare që të restaurojnë forcën perandorake bullgare dhe e ftuan trashëgimtarit e fundit të familjes Comitopuli – princin Duklja-në, Konstantin Bodin të familjes Vojislavleviq, i biri i mbretit serb Mihailo Voislav – të marrë forcën. Serbët vendosën që të pushtojnë në tërësi rajonin bizantin të Bullgarisë. Mbreti Mihailo e dërgoi të birin me treqind luftëtarë të elitës serbe të udhëhequr nga Duka Petrilo. Konstantin Bodin-i ishte kurorëzuar në Prizren si Petar III, Car i bullgarëve nga George Voiteh dhe bojarët sllavë. Perandoria u shtri përgjatë territoreve të bizantit me muaj, deri në humbjet e rëndësishme në jug dhe e detyroi Car Petar-in të tërhiqet. Në vitin 1073, forcat bizantine e ndoqën Konstantin Bodin, e mposhtën ushtrinë e tij në Pauni, dhe e burgosën.

Inkorporimi në Serbinë

Pushtimi i plotë serbë u zbatua nën një degëz të familjes së princave të mëdhenj Voislav të Ras-it. Në vitin 1093, prince Vukan përparoi në Lipjan, plotësisht e dogji dhe plaçkiti zonat fqinjë. Vet perandori bizantin erdh në Zveçan për bisedime. Zveçani shërbeu si linjë e mbrojtjes kundrejt pushtimeve konstante nga serbët fqinjë. U vendos një marrëveshje e paqes, por këtë e prishi Vukan dhe e mposhti ushtrinë e John Comnenus, nipi i perandorit. Ushtritë e Vukan-it bënë kërdi në Kosovë. Në vitin 1094, perandori bizantin, Alexius, u orvat që të rivendosë bisedime për paqe në Ulpianë. U konkludua një marrëveshje e re e paqes dhe Vukan ia dorëzoi pengjet perandorit, duke përfshirë edhe dy nipat e tij Uroshin dhe Stefan Vukan-in. Princi Vukan e ripërtëriu konfliktin në vitin 1106, duke e mposhtur edhe një herë ushtrinë e John Comnenus-it. Sidoqoftë, vdekja e tij e ndali pushtimin gjithsej të Kosovës nga serbët. Në vitin 1166, një bujar serb nga Zeta, Stefan Nemanja, themelues i familjes Nemanja, u vendos në fronin e madh princor të Ras-it dhe e pushtoi pjesën dërmuese të Kosovës, në një revoltë kundrejt perandorit bizantin, Manuel I Comnenus. Ai e mposhti ushtrinë e Princit të Madh të Ras-it, Tihomir-in në Pantino, afër Pauni-t. Tihomir, i cili ishte vëlla i Stefan-it, ishte mbytur në lumin Sitnica. Stefan ishte mposhtur dhe ishte i detyruar që t'i kthente disa nga pushtimet e tij. Ai iu zotua perandorit se për kurrën e kurrës nuk do t'i përtërinte armiqësitë, por në vitin 1183, Stefan Nemanja e zbarkoi një ofensivë të re me hungarezët pas vdekjes së Manuel I

Comnenus në vitin 1180, duke i dhënë fund dominimit bizantin në Kosovë. I biri i Nemanjes, Stefani II, e evidentoi që kufiri i famës serbe e kishte arritur lumin Llab. Princi i Madh, Stephen II, e kompletoi përfshirjen e territoreve të Kosovës nën sundimin serb në vitin 1208, kur edhe e kishte pushtuar Prizrenin dhe Lipjanin, dhe e kishte lëvizur kufirin e territorit nën kontrollin e tij deri në malet e Sharit.

Mbretëria e serbëve

Në vitin 1217, mbretëria serbe e arriti njohjen. Në vitin 1219, një kishë autoqefale ortodokse serbe u krijua, me Hvosno, Prizren dhe Lipjan duke u bërë episkopati krishtere ortodoks në Kosovë. Kah fundi i shekullit 13-të, qendra e kishës serbe u vendosë në Pejë nga Zhiça. Në shekullin 13-të, Kosova u bë zemra e jetës religjioze dhe e politikës serbe, me malin e Sharrit, që u bë qendër politike e sundimtarëve serbë. Kështjella kryesore ishte në Pauni. Në një ishull ishte Svrqini dhe në bregun e detit Shtimli dhe në male ishte kështjella e Nerodimles. Komplekset u përdorën për konsultë, kurorëzimin e sundimtarëve, për bisedime dhe si kuartet jetese për sundimtarët. Pas vitit 1291, tartarët depërtuan rrugës deri në Pejë. Mbreti Stefan Milutin arriti t'i mposhtë dhe pastaj t'u vehet pas. Ai e ngriti tempullin Nëna e Krishtit e Levishkes në Prizren rreth vitit 1307, që u bë selia e peshkopatit të Prizrenit, ndërsa Graçanica madhështore në vitin 1335, u bë selia e peshkopatit të Lipjanit. Në vitin 1331, i riu mbreti Dushan e sulmoi të atin e tij, mbretin serb Stefanin e Deçanit në kështjellën e tij në Nerodimle. Mbreti Stefan u mbyll në fortesën fqinjë të Petriqit, por Dushani e zuri rob dhe e mbylli atë me gruan e tij të dytë, Maria Palailogos dhe fëmijët e tyre në Zveçan, ku mbreti i rrëxuar nga fronti vdiq më 11 nëntor 1331. Në vitin 1327 dhe 1328, mbreti serb Stefani i Deçanit filloi krijimin pronës së madhe të Deçanit, edhepse, mbreti serb Dushani do ta kryente në vitin 1335. Stefani i Deçanit e botoi Kartën Dechani në vitin 1330, duke e bërë listën e çdo qytetari në secilën amvisëri sipas çifligut të tokës së kishës.

Perandoria serbe dhe despotizmi

Mbreti Stefan Dushan e themeloi manastirin e gjerë të Shën Arkangjelit afër Prizrenit në vitin 1342-1352. Mbretëria ishte transformuar në perandori në vitin 1345 dhe zyrtarisht në vitin 1346. Stefan Dushan e pranoi John VI Cantacuzenus në vitin 1342 në kështjellën e tij në Pauni që të bisedojnë në lidhje me një luftë të përbashkët kundër perandorit Bizantin. Në vitin 1346, arkepiskopi serb në Pejë u promovua në patriark, por nuk u pranua para vitit 1370. Pas rënies së perandorit në çrregullime para vdekjes së Dushanit në vitin 1355, anarkia feudale e zënë me punët e vendit gjatë mbretërimit të Car Stefan Urosh V. Kosova u bë zotërim i shtëpisë së Mrnjavçeviqëve, por princi Voislav Voinoviq e zgjeroi pronën e tij më tutje në Kosovë. Ushtritë e mbretit Vukashin Mrnjavçeviq nga Prishtina dhe aleatët e tij i mposhtën forcat e Voislav-it në vitin 1369, duke i vënë një ndalim në përparimin e tij. Pas Betejës së Maricës më 26 shtator 1371, në të cilën vëllezërit Mrnjavçeviq, vëllezërit i humbën e jetët e tyre, Gjurgj I Balshiq i Zetës e mori Prizrenin dhe Pejën në vitin 1372. Një pjesë e Kosovës u bë pronë e shtëpisë së Lazareviqëve. Otomanët pushtuan dhe takuan koalicionin krishterë të serbëve, shqiptarëve dhe vllahëve nën princ Lazarin më 28 qershor 1389, afër Prishtinës, në Gazi Mestan. Ushtria serbe ishte e asistuar nga aleatë të ndryshëm. Beteja epike e Kosovës vazhdoi dhe në të cilën princ Lazari e humbi jetën e tij. Princ Lazari kishte mbledhur 70,000 njerëz në fushëbetejë dhe otomanët kishin 140,000. Me anën e dhëlpërisë së Milosh Obiliqit, sulltan Murad ishte vrarë dhe sulltanit të ri Beyazid, edhe pse e fitoi betejën, iu deshtë të konsolidonte forcën e tij. Sulltani otoman u varros me njërin nga bijtë e tij në Gazi Mestan. Princ Lazari dhe Milosh Obiliqi u kanonizuan së bashku nga kisha ortodokse serbe për përpjekjet e tyre në këtë betejë. Shtëpia vendore e Brankoviqëve erdhi në dominim si lordë vendor të Kosovës, nën Vuk Brankoviqin, me rënien e përkohshme të despotizmit serb në vitin 1439. Një betejë tjetër e madhe ndodhi ndërmjet trupave hungareze e mbështetur nga sundimtari shqiptar Gjergj Kastrioti Skanderbeg, në njërin anë, dhe trupat otomane, të mbështetura nga Brankoviqët në vitin 1448. Trupat e Skanderbeg-ut që shkonin t'i ndihmonin John Hunyadi-it, ishin ndaluar nga trupat e Brankoviq-it, i cili pak a shumë ishte një vasal turk. Mbreti hungarez, John Hunyadi e humbi betejën pas dy-ditë të luftës, por thelbësisht i ndali otomanët të përparojnë në drejtim të veriut. Pastaj, Kosova u bë vasale e perandorisë otomane, deri në inkorpo-

rimin e saj të drejtpërdrejt pas rënies përfundimtare të Serbisë në vitin 1459. Në vitin 1455, kështjella të reja u ngritën në shenjë dominimi në Prishtinë dhe Vuçitërnë, qendra të vasalitetit otoman të shtëpisë së Brankoviqeve.

Sundimi otoman

Otomanët me vedi e sollën Islamizimin, posaçërisht në qytete, dhe më vonë e krijuan vilajetin e Kosovës, si një nga entitetet territoriale otomane. Kosova ishte marrë nga forcat austriake gjatë Luftës së Madhe të viteve 1683 - 1699 me ndihmën e 5,000 shqiptarëve dhe prijsinë e tyre, një kryepeshkop katolik Pjetër Bogdanin. Kryepeshkopi vdiq nga murtaja gjatë luftës, dhe varreze e tij ishte rihapur më vonë, me trupin e tij të shpartalluar, dhe otomanët ia kishin dhënë qejve për shkak të rolit të tij rebelues. Në vitin 1690, patriarku serb i Pejës, Arsenije III, i cili më herët i kishte ikur njëfarë vdekjeje, u priu 37,000 familjeve nga Kosova, që t'i ikte zemërimit otoman, pikërisht kur Kosova ishte pushtuar nga otomanët. Njerëzit që e ndoqën ishin shumica serbë dhe shqiptarët e braktisën- por si duket iu bashkangjiten grupet tjera etnike. Për shkak të presionit të madh nga otomanët, migrantët tjerë të popullatës ortodokse nga zona e "Kosovbës", vazhduan gjatë tërë shekullit të 18-të. Poashtu është shënuar që disa serbë e morren islam, por disa të tjerë gradualisht u fuzionuan me grupet tjera, predominante shqiptare, duke e adaptuar kulturën e madje edhe gjuhën e tyre. Në vitin 1766, otomanët e shfuqizuan patriarkun e Pejës/Pec dhe pozita e krishterëve në Kosovë më të madhe u zvogëlua. Të gjitha privilegjet e mëparshme u humbën dhe popullatës krishtere iu deshtë të vuante tërë peshën e zgjerimit të perandorisë dhe të humbjes së luftimeve, madje dhe duke i qortuar se ishin fajtor për humbje.

Koha moderne

Në vitin 1871, u mbajt një takim masiv serb në Prizren, në të cilin u diskutua mundësia e rimarrjes dhe e re-integrimit të Kosovës dhe të pjesës tjetër të " Serbisë së Vjetër", si vetë principatë e Serbisë dhe tashmë kishin bërë plane për zgjerim drejtë territorit otomanë. Refugjatët shqiptarë nga

territoret e okupuara në vitin 1876-1877 të luftës serbo-turke dhe të vitit 1877-1878 të luftës ruso-turke, tani janë si 'muhaxher' (që do të thotë 'refugjat', nga arabishtja muhajir). Pasardhësit e tyre ende e kanë mbiemrin, muhaxheri. Vlerësohet që 200,000 deri në 400,000 serbë janë dëbuar nga vilajeti i Kosovës, ndërmjet viteve 1876 dhe 1912, posaçërisht gjatë luftës greko-otomane në vitin 1897. Në vitin 1878, u bë një akordim paqje që i la qytetet e Prishtinës dhe të Mitrovicës së Kosovës në kontrollin civil serbë, dhe jashtë juridiksionit të organeve otomane, ndërsa pjesa tjetër e Kosovës mbeti nën kontrollin otoman. Shqiptarët formuan Lidhjen Nacionaliste dhe Konservative të Prizrenit, në Prizren, më vonë në të njëjtin vit. Më shumë se treqind prijësa shqiptarë nga Kosova dhe Maqedonia perëndimore u mbledhën dhe diskutuan në mënyrë urgjente çështjet në lidhje me mbrojtjen e rajonit me popullsi shqiptare nga ndarja mes vendeve fqinjë. Lidhja ishte e mbështetur nga sulltani otoman për shkak të ideologjisë së tij pan-islamike, si dhe aspiratat politike të një populli të unifikuar shqiptar nën amrellën otomane. Lëvizja gradualisht u bë anti-krishtere dhe zgjeroi ankth të madh mes shqiptarëve krishterë e posaçërisht mes serbëve krishterë. Si rezultat i kësaj, shumë serbë e lanë Kosovën në drejtim kah veriu. Serbia u ankua në forcat botërore se territoret e premtuara nuk janë duke u mbajtur [sqaro] sepse otomanët janë duke ngurrar ta bëjnë këtë. Forcat botërore bënë presion në otomanët dhe në vitin 1881, ushtria otomane filloi t'i luftojë forcat shqiptare. Lidhja e Prizrenit e krijoi një everi të përkohshme me presidentin, kryeministrin (Ymer Prizreni) dhe Ministrinë e Luftës (Sylejman Vokshi), dhe Ministrinë e Punëve të Jashtme (Abdyl Frashëri). Pas tre vitesh të luftës, shqiptarët u mposhtën. Shumë nga liderët u ekzekutuan dhe u burgosën. Traktati sabsekuent i San Stefano në vitin 1878 restauroi shumë toka të shqiptarëve në kontrollin otomanë, por forcave serbe iu desht të tërhiqen nga Kosova së bashku me disa serbë që gjithashtu ishin dëbuar [citimi nevojitet]. Në vitin 1908, sulltani solli një dekret të ri demokratik që ishte valid vetëm për folësit-turqisht. Me qenë se pjesa dërmuese e mazhorancës së Kosovës fliste shqip ose serbisht, popullsia e Kosovës ishte e brengosur. Lëvizja e turqëve të rinj e mbështeti një rregull centraliste dhe iu kundërvu çfarëdo autonomie të dëshiruar nga kosovarët e, posaçërisht nga shqiptarët. Në vitin 1910, një kryengritje shqiptare u zgjerua nga Prishtina dhe zgjati gjersa sulltani otomanë e vizitoi Kosovën në qershor të vitit 1911. Qëllimi i "Lidhjes së Prizrenit" ishte të bashkonte që të katër vilajetet shqiptare, duke i bashkuar banorët mazhorancë shqiptarë përbrenda Perandorisë Otomane në një shtet shqiptar. Sidoqoftë, në atë kohë serbët përbënin afër 25% të tërë vilajetit të Kosovës, të popullsisë së

gjithkapshme dhe i kundërviheshin qeverisjes shqiptare së bashku me turqit dhe sllavët tjerë në Kosovë, gjë kjo që i pamundësonte lëvizjet shqiptare që të pushtonin Kosovën. Në vitin 1912, gjatë luftimeve ballkanike, pjesa dërmuese e Kosovës ishte marrë nga mbretëria e Serbisë, ndërsa rajoni i Metohisë (shqip: Rrafshi i Dukagjinit) ishte marrë nga mbretëria e Malit të Zi. Ndodhi një eksod i popullsisë vendore shqiptare. Këtë më së miri e ka përshkruar Leon Trotsky, i cili ishte një reporter në atë kohë për gazetën "Pravda". Autoritetet serbe planikuan një rekolonizim të Kosovës.[7] Një numër i familjeve koloniste serbe u vendosën në Kosovë, duke e bërë balansimin demografik ndërmjet shqiptarëve dhe serbëve. Shumë shqiptarë ikën në male dhe shumë shtëpi të një numri shqiptarësh dhe turqë u bënë rrafsh me tokën. Ripushtimi i Kosovës u shënuar si një hakmarrje për Betejën e Kosovës, të viti 1389. Në Konferencën e Ambasadorëve në Londër, në vitin 1912, të kryesuar nga Sir Edëard Grey, Sekretari Britanik për Punë të Jashtme, mbretëritë të Serbisë dhe Malit të Zi, ua bëri me dije sovraniteti ndaj Kosovës. Në dimër të vitit 1915-1916, gjatë Luftës së I Botërore, Kosova e përjetoi një eksod të madh nga ushtria serbe që u bë i njohur si Tërheqja e Madhe Serbe. Të mposhtur dhe të rraskapitur në betejat kundër austro-hungarezëve, nuk patën zgjidhje tjetër pos të tërhiqen, pasi që Kosova ishte okupuar nga bullgarët dhe austro-hungarezët. Shqiptarët iu bashkuan dhe i mbështetën forcat qendrore. Pasi u ishin të kundërvuara shkollave serbe, një numër i madh i shkollave shqiptare u hapën gjatë 'okupimit' (shumica e popullsisë shqiptare këtë e konsideroi si çlirim). Anijet aleate ishin duke pritur për popullin dhe ushtarët serbë në brigjet e detit Adriatik, dhe në shtegun që i shpinte ata nëpër Kosovë dhe Shqipëri. Dhjetëra mijë ushtarë kanë vdekur nga uria, klima ekstreme dhe represaliet shqiptare gjerësisht ishin duke iu afruar aleatëve në Korfuz dhe Selanik, duke e bërë një grumbull prej 100,000 të tërhequrëve të vdekur.[nevojitet citimi] Të transportuar nga linjet e frontit ushtria serbe ia arriti të shërojë shumë nga ushtarët e sëmurë dhe të plagosur dhe t'i ofrojë pushim. Të rifreskuar dhe të reorganizuar, u vendos të kthehen në fushëbetejë. Në vitin 1918, ushtria serbe i qiti jashtë Forcat e Qendrore të Kosovës. Gjatë çlirimit të Kosovës, ushtria serbe bëri shumë sjellje të egra në hakmarrje ndaj popullsisë.[nevojitet citimi] Kosova ishte unifikuar me Malin e Zi pasi që mbretëria e Malit të Zib iu kishte bashkuar në mënyrë sabsekuente mbretërisë së Serbisë. Pasi mori fund Lufta e I Botërore, monarkia pastaj u shëndërrua në mbretërinë e serbëve, kroatëve dhe të sllovenëve (shqip: Mbretëria serbe, kroate, sllovene, serbo-kroatish: Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca) më 1 dhjetor 1918, duke i përmbledhur territoret e fituara me fitore.

Mbretëria e Jugosllavisë dhe Lufta e Dytë Botërore

Periodha e viteve 1918-1929 e “Mbretërisë Serbe, Kroate dhe Sllovene”, ishte dëshmitare e rritjes së popullatës serbe në rajon dhe një rënie e jo-serbëve. Në mbretëri, Kosova ishte e ndarë në katër vende – tre si pjesë e entitetit të Serbisë: Zveçani, Kosova dhe Metohia Jugore, dhe një e Malit të Zi: Metohia veriore. Sidoqoftë, sistemi i ri administrativ që nga 26 prilli 1922, e ndau Kosovën në tri zonat e mbretërisë: Kosova, Rashka dhe Zeta. Në vitin 1921, elita shqiptare e parashtoi një protestë zyrtare të qeverisë në “Ligën e Kombeve”, duke pohuar që 12,000 shqiptarë janë vrarë dhe më tepër se 22,000 janë burgosur, që nga viti 1918, dhe kanë kërkuar unifikimin e tokave të populluara shqiptare. Si rezultat, një lëvizje e armatosur e rezistencës kachak-e u krijua me qëllimin kryesor që të bashkojë zonat e populluara të mbretërisë me shqiptare deri në Shqipëri. Në vitin 1929, mbretëria u shëndrua në “Mbretëria e Jugosllavisë”. Territoret e Kosovës u ndanë në “Banati i Zetës”, “Banati i Moravës” dhe “Banati i Vardarit”. Mbretëria zgjati deri në Luftën e II Botërore të invazionit të Boshtit në vitin 1941. Pjesa më e madhe e Kosovës u bë pjesë e kontrollës italiane-fashiste të Shqipërisë, dhe disa pjesëza mbetën nën kontrollin e Tsardom (Carit) të Bullgarisë dhe nazi gjermane-mbretëria e okupuar e Serbisë. Gjatë okupimit fashist të Kosovës, nga shqiptarët, vetëm deri në gusht të vitit 1941, mbi 10,000 serbë u vranë, e ndërmjet 80,000 dhe 100,000 serbë u dëbuan, ku përafërsisht numri i njëjtë i shqiptarëve u sollën nga Shqipëria, që të vendosen në këto toka serbe. [8] Mustafa Kruja, kryeministër i Shqipërisë, ishte në Kosovë në qershor të vitit 1942, dhe në një takim me liderët shqiptarë të Kosovës, ai tha: “Ne duhet të përpiqemi që të sigurojmë që popullata serbe e Kosovës, të jetë – zonë e spastrimit të tyre dhe të gjithë serbët që kanë jetuar aty me shekuj të marrin shprehjen e kolonialistëve dhe të dërgohen në kampet e përqendrimit në Shqipëri. Kolonët serbë duhet të vriten.” [9][10] Para kapitullimit të Italisë fashiste 1943, forcat gjermane e morën kontrollin direkt të rajonit. Pas shumë kryegrintjeve të partizanëve të udhëhequr nga Fadil Hoxha, Kosova u çlirua pas vitit 1944 me ndihmën e partizanëve shqiptarë të kominternës dhe u bë provincë e Serbisë në kuadër të “Federatës Demokratike të Jugosllavisë”.

Kosova në Jugosllavinë e dytë

Provinca është formuar në vitin 1945, si Krahinë Autonome e Kosovës-Metohisë, të mbrojtë [nevojitet citati] mazhorancën e shqiptarëve të vet racional brenda Republikës Popullore të Serbisë, si anëtare e Republikës Popullore Federative të Jugosllavisë, nën udhëheqjen e ish prijësit partizan, Josip Broz Tito, por pa autonomi faktuale. Pas ndërrimit të emrit të Jugosllavisë në Republikën Socialiste Federale të Jugosllavisë, dhe të Serbisë, në Republikën Socialiste të Serbisë, në vitin 1953, Kosova e fiton një autonomi të brendshme në vitet 1960-ta. Në kushtetutën e vitit 1974, Provinca Autonome Socialiste e Kosovës, mori forca më të mëdha, duke përfshirë edhe titujt qeveritar — president dhe premijer dhe një ulëse në kryesinë federale, që e bëri de facto Republikë Socialiste në kuadër të Federatës, por duke mbetur si Provincë Socialiste Autonome në kuadër të Republikës Socialiste të Serbisë. Tito e ka ndjekur një politikë të dobësimit të Serbisë, pasi që besonte që “Një Serbi e dobët është e barabartë me një Jugosllavi të fortë”. Gjer në këtë masë, Vojvodina dhe Kosova u bënë rajone autonome dhe i kishin marrur privilegjet më të larta, të autorizuar si de facto, republika.[nevojitet citati] serbo-kroatishtja, shqipja dhe turqishtja, ishin definuar si gjuhë zyrtare në nivel të provincës, duke krijuar dy grupet më të mëdhaja linguistike kosovare: shqiptarë dhe serbët. Në vitet 1970-ta, një lëvizje nacionaliste shqiptare ndjeku një njohje të plotë të provincës së Kosovës si republikë tjetër në kuadër të federatës, ndërsa elementët më ekstreme kishin për qëllim për pavarësi të shkallës së plotë. Regjimi arbitrar i Tito-s u mor me çështjen në mënyrë mjaft shpejtë, por vetëm duke i dhunuar si një zgjidhje të përkoshme. Balansi etnik i Kosovës ishte dëshmitar i rritjes joproporcionale pasi që numri i shqiptarëve u trefishua gradualisht duke u rritur gati në 75% në mbi 90%, por numri i serbëve memzi u rrit dhe ra në ndarjen e plotë të popullsisë nga 15% në atë 8%. Edhe pse Kosova ishte vendi më së paku i zhvilluar në ish Jugosllavinë, prospektet e jetesës, dhe ato ekonomike, si dhe liritë, ishin më të mëdhaja se sa nën regjimin totalitarist maoist në Shqipëri. Në fillim të marsit 1981, studentët kosovar-shqiptarë organizuan protesta duke kërkuar që Kosova të bëhet republikë në kuadër të Jugosllavisë. Ato protesta eskaluan në trazira të dhunshme “duke involvuar 20,000 njerëz në gjashtë qytete”[11] që ishin ashpër të përbëra nga qeveria jugosllave. Gjatë viteve 1980-ta, tensionet etnike vazhduan më me shpërthim dhune frekvente kundër serbëve

dhe shtetit jugosllav, duke rezultuar në emigrimin e rritur të serbëve të Kosovës dhe grupeve tjera etnike.[12][13] Lidershpi jugosllav u orvat të shtyp protestat e serbëve të Kosovës, që kërkonin mbrojtje nga diskriminimi dhe dhuna etnike.[14] Në vitin 1986, Akademia Serbe e Shkencave dhe Arteve (ASSA) ishte duke punuar në një dokument që më vonë do të jetë i njohur si ASSA Memorandum, një vërejtje për presidentin serb dhe kuvendin për ekzistimin e krizës dhe ku do të shpie. Një botim i pakryer ishte filtruar për shtypje Në esej, ASSA e kritikonte shtetin e Jugosllavisë dhe bënte vërejtjet e veta që vetëm shteti anëtar bënte kontribut në zhvillimin e Kosovës dhe Maqedonisë (në atë kohë, territoret më të varfra të Federatës) ishte Serbia. Sipas ASSA, Jugosllavia vuante nga konflikti etnik dhe dezintegrimi i ekonomisë jugosllave në sektoret e ndara ekonomike dhe në territore që e transformonin shtetin federal në një federatë humbëse. [15] Në anën tjetër, disa mendojnë që Slobodan Millosheviq, e ka përdorur moskënaqësinë e reflektuar në ASSA memorandum, për qëllime të veta politike, gjatë ngritjes së tij në fuqi në atë kohë në Serbi.[16], Millosheviq ishte dërguar së pari si anëtar i partisë komuniste. Së pari, Millosheviq nuk kishte biseduar me nacionalistët serbë, të cilët ishin duke demonstruar për të drejtat dhe liritë të cilat u mohoheshin. Gjatë këtyre takimeve ai u pajtua të dëgjonte për vlerat e tyre. Gjatë takimit, jashtë ndërtesës ku mbahej ky forum, policia filloi një përleshje me vendorët që ishin mbledhur aty, shumica serbë, të hidhëruar që të ngrisin zërin e tyre. Pas dëgjimit të brutalitetit të policisë jashtë holleve, Millosheviq doli jashtë, dhe në një moment emotiv u premtoi serbëve lokalë, që "Askush nuk ka për të ju rrahur më." Këto lajme u shikuan në mbrëmje, të katapultuara, gjerë atëherë, për Millosheviqin e panjohur, që u gjet në ballë të debatit aktual mbi problemet në Kosovë. Qysh nga Kushtetuta e vitit 1974, shqiptarët, zyrtarët komunistë e kontrollonin Kosovën, e institucionalizuan një fushatë në Kosovë të diskriminimit kundrejt jo-shqiptarëve, serbëve dhe të tjerëve jo-shqiptarë si romët, turqit dhe maqedonët, ku u shkarkuan nga puna dhe pozitat në kuadër të aparatit qeveritar rajonal. Këto represione dhe fyerje u fshinë në mënyrë konvencionale nën qilim me pretekstin politik "Vëllezërimi dhe Bashkim", të institucionalizuar atëbotë nga i ndjeri Josip Broz Tito. Çdo arsyetim për të kundërtën shpejtë u heshtë. Në zhgënjimin e liderit, së shpejti u etiketua si reaksionare. Në mënyrë që ta ruante lëkurën e tij, Millosheviqi nuk ndejti duarkryq dhe e themelojë një grusht shteti politik. Fitoi një lidheshpi efektiv dhe kontrollin në partinë komuniste serbe dhe bëri shtypje para me çështjen që i dha shtytje të jetë në ball të vëmendjes politike që ekzistonte në Kosovë. Kjo bëri që kah fundi i viteve 1980-ta, thirrjet

për kontrollin e rritur federal për krizat e shpërthyara në provincës autonome filluan të bëhen më të zëshme. Slllobodan Millosheviq bëri presion për ndërrime kushtetutare, duke e peshuar suspendimin e autonomisë, bashkarisht, si për Kosovën ashtu edhe për Vojvodinën.[17]

Kosova dhe shpërbërja e Jugosllavisë

Tensionimet inter-etnike vazhduan të keqësohen në Kosovë gjatë tërë viteve 1980-ta. Posaqërisht bashkësia etnike serbe në Kosovë, një minoritet i popullësisë së Kosovës, u ankua për keqtrajtim nga mazhoranca shqiptare. Millosheviq e kapitalizoi këtë moskënaqësi që të konsolidonte pozitën e vet në Serbi.. Në vitin 1987, presidenti serb, Ivan Stamboliq, e dërgoi në Kosovë, që "të qetësonte serbët e pashtuar në Kosovë." Gjatë udhëtimit, Millosheviq u largua nga takimi me shqiptarët etnikë, që të përzihej me serbët e inatosur, në një lagje të Prishtinës. Me qenë se serbët ishin të larguar prapa nga policia me shkopinj, Millosheviq u tha, "Askujt nuk i lejohet që të ju rrahi." [18] Ky incident më vonë është shikuar si çështje boshtore për Millosheviq-in për rritjen e forcës së tij. [Citimi nevojitet] Më 28 qershor, 1989, Milloseviq e mbajti një fjalim para një numri të madh qytetarësh serbë në kremtimin kryesor, që shënonte përvjetorin e 600-të të Betejës së Kosovës, të mbajtur në Gazimestan. Shumë mendojnë se ky fjalim i ndihmoi Milloseviqit të konsolidonte autoritetin e tij në Serbi.[19] Në vitin 1989, Millosheviq, duke e zbatuar një miks të shqetësimeve dhe të manovrimit politik, në mënyrë drastike e zvogëloi statusin special të autonomisë së Kosovës në kuadër të Serbisë. Shumë shpejt pas kësaj, shqiptarët organizuan një lëvizje separatiste jo të dhunshme, duke e përdorur mosbindjen e gjerë civile, me qëllimin kryesor të arritjes së pavarësisë së Kosovës. Shqiptarët e Kosovës i bojkotuan institucionet shtetërore dhe zgjedhjet dhe themeluan shkolla të ndara shqiptare dhe institucione politike. Më 2 korrik, 1990, një parlament jokushtetutar i Kosovës e shpalli Kosovën vend të pavarur, edhe pse kjo nuk u njoh nga Beogradi ose vendet e huaja. Dy vite më vonë, në vitin 1992, parlament e organizoi një referendum jozyrtar që është observuar nga organizatat ndërkombëtare, por nuk është njohur në mënyrë ndërkombëtare. Me 80% për votim, 98% votuan për Kosovën të jetë e pavarur.

Lufta e Kosovës

Një nga ngjarjet, që kontribuan në rritjen e forcës së Millosheviqit, ishte fjalimi në Gazimestan, para 100,000 serbëve, gjatë kremtimit qendror që shënonte 600 vjetorin e Luftës së Kosovës, të mbajtur në Gazimestan, më 28 qershor, 1989. Së shpejti, pas kësaj, u zvogëlua autonomia e Kosovës. Pas sesionit të Sllovenisë nga Jugosllavia në vitin 1991, Millosheviq e përdori ulësen që të mbante dominim mbi qeverien federale, duke i mundur me vota kundërshtarët e tij. Shqiptarët organizuan një lëvizje të qetë separatiste. Institucionet shtetërore dhe zgjedhjet u bojkotuan dhe u themeluan shkollat e ndara shqiptare dhe institucionet politike. Më 2 korrik, 1990, kuvendi i Kosovës e shpalli Kosovën si vend të pavarur, dhe kjo u njohë vetëm nga Shqipëria. Në shtator të atij viti, kuvendi, pas takimit në msheftësi në qytetin e Kaçanikut, u miratua Kushtetuta e Republikës së Kosovës. Dy vite më vonë, më 1992, kuvendi e organizoi një referendum jozyrtar, i cili u vështua nga organizatat ndërkombëtare, por nuk u njoh në mënyrë ndërkombëtare. Me 80% të votimit, 98% votuan për Kosovën të jetë e pavarur. Me ngjarjet në Bosnje dhe Kroaci, që filluan të marrin fund. Qeveria serbe filloi të rivendosë tërë refugjatët serbë nga Kroacia dhe Bosnja nëpër tërë Serbinë, përfshirë edhe Kosovën. Në një numër të rateve, familjet shqiptare u dëbuan nga apartamentet e tyre që të bënin vend për refugjatët [citimi]. Pas Marrëveshjes së Dejtonit në vitin 1995, disa shqiptarë e organizuan Ushtrinë Çlirimtare të Kosovës (UÇK), duke angazhuar stil të taktikave guerile kundër forcave policore dhe civile serbe. Dhuna u shkallëzua në radhën e sulmeve të UÇK-së dhe represaliet serbe në vitin 1999, me një rritje të numrit të viktimave civile. Në vitin 1998 interesimi perëndimor u rrit dhe organet serbe ishin të detyruara të nënshkruajnë një ndërprerje unilaterale të luftës, me një tërheqje të pjesërishtme. Sipas marrëveshjes, të udhëhequr nga Richard Holbrooke, observerët e OSBE-së erdhën në Kosovë të monitorojnë ndërprerjen e luftës, ndërsa forcat militare jugosllave, pjesërisht u larguan nga Kosova. Sidoqoftë, ndërprerja e zjarrit u thye sistematikisht pas kësaj me forcat e UÇK-së, të cilat përsëri u provokuan me kundërsulme të ashpra nga serbët. Me 16 janar 1999, trupat e 45 shqiptarëve civilë u gjendën në qytetin e Raçakut. Viktimat ishin ekzekutuar nga forcat serbe [20][21]. I ashtuquajturi masakër i Raçakut ishte instrumental në rritjen e shtypjes në Serbi në konferencën vijuese në Rambouillet. Pas më shumë se një muaj të bisedimeve, Jugosllavia refuzoi

të nënshkruajë marrëveshjen e përgatitur, kryesisht, ishin sjellur prova, për shkak të klauzulës që forcave të NATO-së, u jepte qasje jo vetëm në Kosovë, por në tërë Jugosllavinë (të cilin ana jugosllave e shikoi si okupim të barazvlershëm ushtarak). Kjo e shkrehu fushatën e ditës së 78-të të NATO-së në vitin 1999. Së pari të kufizuar në shënjestrat ushtarake vetëm në Kosovë, fushata bombarduese u shtri së shpejti të mbulojë të gjitha shënjestrat në tërë Jugosllavinë, përfshirë urat, stacionet elektrike, fabrikat, radio stacionet, postat dhe ndërtesat e ndryshme qeveritare. Gjatë konfliktit përafërsisht një milion shqiptarë etnik ikën ose u dëbuan me forcë nga Kosova, disa mijëra u vranë (numrat dhe distribuimi etnik i viktimave është i pasigurtë dhe tejet i diskutueshëm). Një llogaritje prej 10,000-12,000 shqiptarësh etnik dhe 3,000 serbë besohet se janë vrarë gjatë konfliktit. Afro 3,000 njerëz ende janë të zhdukur, nga të cilët 2,500 janë shqiptarë, 400 serbë dhe 100 romë.[22] Gjatë Luftës së Kosovës, serbët gjithashtu u angazhuan në një fushatë të paramenduar të destrukcionit kultural dhe tërbues. Sipas një raportit të përpiluar nga projekti i Trashëgimisë Kulturele të Kosovës, forcat serbe u orvatën të fshijnë nga toka tërë kulturën dhe traditën shqiptare. Nga 500 xhamitë që ishin në shërbim para luftës, 200 prej tyre u shkatruan në mënyrë complete ose u përdhosën. Raporti përfundoi që shumica e xhamive kishin marrë me qëllim zjarr pa ndonjë shenjë të luftimit rreth zonës. Mes shumë gjërave tjera, objektet në vijim u shkatërruan sepse reprezentonin kulturat shqiptare si dhe muslimane e katolike: Xhamia e Sinan Pashës në Prizren, Muzeumi i Ligës në Prizren, kompleksi i Xhamisë së Hadumit në Gjakovë (serbisht: Djakovica); tregu historik në Gjakovë dhe Pejë (shqip: Peja); kisha Romake Katolike e Shën Antonit në Gjakovë; dhe dy ura të vjetra otomane, Ura e Terzive (Terzijski most) dhe Ura e Tabakëve (Tabacki most), afër Gjakovës.[23]

Kosova pas luftës

Pas përfundimit të luftës, Këshilli i Sigurimit të OKB-së e miratoi Rezolutën 1244 që e vendosi Kosovën nën administrimin tranzicional të KB-së (UNMIK) dhe e autorizoi KFOR-in, e NATO- i udhëhoqi forcat paqëmbajtëse. Gati menjëherë pas kthimit të Kosovës, shqiptarët i sulmuan serbët e Kosovës [1], duke shkaktuar që të largohen afro 200,000-280,000[24] serbë dhe jo-shqiptarë të tjerë [25] (shënim: numri aktual të personave intern të zhvendosur është kontestues,[26][27][28][29] me vlerësime që shkallëzohen

nga 65,000[30] në 250,000[31][32][33]). Shumë serbë të zhvendosur janë të friksuar të kthehen në shtëpitë e tyre, madje edhe me mbrojtjen e UNMIK-ut. Afro 120,000-150,000 serbë kanë mbetur në Kosovë, por janë subjekt i shqetësimeve dhe diskriminimit. Në vitin 2001, UNMIK e shpalli kornizën e punës Kushtetuese për Kosovën që i themelon Institucionet e Përkohshme të Vet-Qeverisjes (IPVQ), duke e përfshirë Kuvendin e zgjedhur, Kryesinë dhe zyrën e Kryeministrit. Kosova i ka mbajtur zgjedhjet e saja të para të gjëra në fund të vitit 2001 (zgjedhjet komunale janë mbajtur një vit më parë). UNMIK-u e parashikoi themelimin e Shërbimit të Policisë së Kosovës të jetë profesional dhe multi-etnik. Në mars të vitit 2004, Kosova përjetoi dhunën më të keqe të vet inter-etnike që nga Lufta e Kosovës. Ankthi në vitin 2004 i xixëlluar me një radhë të ngjarjeve të vogla që së shpejti u shkallëzuan në përleshje të shkallës së lartë. Turmat shqiptare-kosovare kallën qindra shtëpi serbe, pjesë të kishës ortodokse serbe (përfshirë disa kisha dhe manastire mesjetare) dhe kapacitete të KB-së. Policia e Kosovës e themeloi një ekim speciale të hulumtimit që rtë mirret me rastet në lidhje me ankthin e vitit 2004, dhe sipas Këshillit Gjyqësor të Kosovës kah fundi i vitit 2006, paditë e fajluara prej 326 sish nga prokurorët komunalë dhe rajonalë për vepra penale në lidhje me ankthin, rezultuan në 200 padi: dënime në 134 raste dhe gjykatat i shfajësuan tetë dhe i liruan²⁸; 30 raste mbetën pezull. Prokurorët ndërkombëtarë dhe gjykatësit u morën me rastet më delikate [34]. Politikat dhe qeverisja e Rezolutës 124 e Këshillit të Sigurimit të KB-së e vendosr në Kosovës, sipas administrimit të përkohshëm të KB-së e la të pa zgjidhur përcaktimin e statusit të ardhshëm të Kosovës. Kjo Rezolutë e besoi Misionin e Administrimit të Përkohshëm të Kombeve të Bashkuara në Kosovë (UNMIK) me forca pas-truese që të qeverisin Kosovën, por gjithashtu të udhëzuara nga UNMIK që të themelojnë institutet e përkohëshme të vet-qeverisjes. Rezoluta 1244 nuk i lejon asnjë rol Serbisë në qeverisjen e Kosovës dhe që nga viti 1999, ligjet dhe institucionet serbe nuk janë valide në Kosovë. NATO ka një mandat të ndarë që të sigurojë qetësinë dhe sigurinë e mjedisit. Në Maj të vitit 2001, UNMIK e shpalli kornizën e Kushtetutës, që i themelon Institucionet e Përkohshme të Vet-Qeverisjes (IPVQ). Që nga viti 2001, UNMIK ka filluar gradualisht të bëjë transfertin e kompetencave të rritura qeveritare në PISG, ndërsa duke i ruajtur të rezervuara disa forca që normalisht kryhen nga shtetet sovrae, si punët e jashtëme. Kosova gjithashtu i ka themeluar qeveritë komunale dhe Shërbimet Policore të Kosovës, të mbikëqyra në mënyrë ndërkombëtare. Sipas kornizës së Kushtetutës, Kosova duhet të ketë 120-anëtarë të Kuvendit të Kosovës. Kuvendi përfshinë njëzet ulëse të rezervuara: dhjetë për serbët e

Kosovës dhe dhjetë për minoritetet jo-serbe (boshnjakë, romë, etj.). Kuvendi i Kosovës është përgjegjës për zgjedhjen e presidentit dhe të kryeministrit të Kosovës. Partia më e madhe në Kosovë, Lidhja Demokratike e Kosovës (LDK), zanafillën e vet e ka qysh nga vitet 1990-ta, të lëvizjes së rezistencës pa-dhunë, që në sundimin e Milloseviqit. Partinë e ka udhëhequr Ibrahim Rugova deri në vdekjen e tij në vitin 2006. Dy partitë tjera më të mëdha, rrënjët e tyre i kanë në Ushtrinë Çlirimtare të Kosovës (UÇK): Partia Demokratike e Kosovës (PDK), e udhëhequr nga ish lideri i UÇK, Hashim Thaçi, dhe Alenca për Ardhmërinë e Kosovës (AAK), e udhëhequr nga ish komandanti i UÇK-së, Ramush Haradinaj. Publicisti kosovar, Veton Surroi, e formoi partinë e tij në vitin 2004 të quajtur "Ora." Serbët e Kosovës e formuan Listën e Serbëve për Kosovë dhe Metohi (LSKM) në vitin 2004, por i kanë bojkotuar institucionet e Kosovës, dhe kurrë nuk i kanë marrë ulëset e tyre në Kuvendin e Kosovës. Në nëntor të vitit 2001, OSBE i mbikëqyri zgjedhjet e para për Kuvendin e Kosovës. Pas zgjedhjeve, partitë politike të Kosovës, formuan një bashkim koalicioni të të gjitha partive, dhe e zgjodhën Ibrahim Rugovën, si president, dhe Bajram Rexhepin, (PDK) si kryeministër.

Flori Bruqi 11. maj 2007. në 09:46

02

Vazhdon përgjigja e Flori Bruqi-t

Pas zgjedhjeve të gjëra të Kosovës në tetor 2004, LDK dhe AAK formuan një aleancë të re qeveritare që nuk e përfshiu PDK-në dhe Ora. Marrëveshja e koalicionit rezultoi që Ramush Haradinaj (AAK) të bëhet kryeministër, ndërsa Ibrahim Rugova e mbajti pozitën e Presidentit. PDK dhe Ora ishin kritik të marrëveshjes së koalicionit dhe qysh atëherë e kanë akuzuar qeverinë aktuale për korrupsion. Ramush Haradinaj heqi dorë nga posti i kryeministrit pasi që ishte i akuzuar për krime të luftës nga Tribunali Ndërkombëtar për Krime për ish Jugosllavinë (TNKJ) në mars të vitit 2005. Ai u zëvendësua nga Bajram Kosumi (AAK). Por në një tronditje politike pas vdekjes së presidentit Rugova në janar 2006, Kosumi u zëvendësua nga ish komandanti i Trupave Mbrojtëse të Kosovës, Agim Çeku. Çeku e fitoi njohjen për tejkalimet e tij për minoritete, por Serbia ishte kritike për kohën e tij të luftës si prijës militar i UÇK-së, dhe

ende pohon se ai nuk është duke bërë sa duhet për Serbët e Kosovës. Kuvendi i Kosovës e zgjodhi Fatmir Sejdiun, ish parlamentar i LDK-së, president pas vdekjes së Rugovës. Sllavisha Petkoviq, Ministër për Komunitete dhe Kthim, ishte më heret i vetmi serbë etnik në qeveri, por hoqi dorë në nëntor të vitit 2006, sipas pohimeve për keqpërdorimin e fondeve të ministrisë [35][36]

Procesi i statusit të Kosovës

Një proces i KB-së i udhëhequr filloi vonë në vitin 2005 që të determinojë statusin e ardhshëm të Kosovës. Beogradi kishte propozuar që Kosova të ketë autonomi të lartë dhe të mbetet pjesë e Serbisë — zyrtarët e Beogradit kanë thenur në mënyrë të përsëritur se një imponim i pavarësisë së Kosovës mund të jetë shkelje e sovranitetit të Serbisë dhe si e tillë në kundërshtim me ligjin ndërkombëtar. Prishtina konstaton se Kosova duhet të bëhet e pavarur, duke pohuar që dhuna e viteve të Miloseviqit e ka bërë bashkim të vijuar ndërmjet Kosovës dhe Serbisë e jo të aftë për jetesë. I derguari special i OKB-së, Martti Ahtisaari, ish president i Finlandës, e udhëheqë procesin e statusit; diplomati Austriak, Albert Rohan është zëvendësi i tij. Zyra e Ahtisaarit — Zyra e OKB-së e të Dërguarit Special për Kosovë (UNOSEK) — gjendet në Vjenë dhe përfshinë ndërlidhjen e stafit të NATO-së, BE-së dhe Shteteve të Bashkuara.

Më 2 shkurt, 2007, i deleguari special i KB-së, Martti Ahtisaari, u dorëzoi liderëve të Beogradit dhe të Prishtinës propozimin draft të marrëveshjes. Propozimi mbulonte në radhë të çështjeve në lidhje me të ardhshmën e Kosovës, pasqerisht masat për mbrojtjen e komunitetve jo-shqiptare të Kosovës, si dhe decentralizimin e qeverisë, mbrojtjen e trashëgimisë së kishave ortodokse serbe dhe mbrojtjen institucionale përs bashkësitë jo-shqiptare. Por, pa e përmendur fjalën “pavarësi,” drafti përfshinte disa dispozita që ishin interpretuar gjerësisht pothuajse përmbajshin në vëdi shtetësinë për Kosovë. Me veçanti, draft Marrëveshja i jepte Kosovës të drejtën që të aplikonte për anëtarësim në organizatat ndërkombëtare, të krijojë Forcën e Sigurisë në Kosovë dhe të miratojë simbolet kombëtare.[37] Ahtisaari udhëheqi për disa javë konsultime me palët në Vjenë që të finalizojë Marrëveshjen, duke përfshirë edhe takimin e nivelit të lartë me 10 mars që solli të takohen së bashku presidentët dhe kryeministrat e të dy anëve. Pas këtij takimi, liderët e të dy palëve signalizuan një mosdëshirë të përgjithshme të kompromisit mbi kërkesat qendrore të tyre (Prishtina për pavarësinë e Kosovës, ndërsa Beogradi për sovranitet mbi

Kosovën). Duke përfunduar se nuk ekzistonte shansë nga të dy palët që të rekoncilinin pozitat e tyre, Ahtisaari tha se do t'ia dorëzonte Këshillit të Sigurimit të OKB-së arranzhmanet e tija të propozuara të statusit, duke përfshirë edhe rekomandimin eksplicit për vet rezultatin e statusit, kah fundi i marsit. [38] Shumica e vështuesëve ndërkombëtar besojnë që këto negociata do të shpiejnë në pavarësinë e Kosovës, subjekt i mbikëqyrjes ndërkombëtare për një peiudhë.[39] Ndërkaq, presidenti Rus, Vladimir Putin, ka cekur në shtator të vitit 2006, që Rusia mundet të përdorë veto në propozimin e Këshillit të Sigurimit të OKB-së mbi statusin përfundimtar të Kosovës, që aplikon standarde të ndryshme nga ato që aplikohen në rajonet separatiste gjorgjiane të Osetisë Jugore dhe të Abkhazisë.[40] Ambasadori rus në Serbi ka konstatuar se Rusia do të përdorë veton e saj përderisa zgjidhja të jetë e pranuar së bashku për Beogradin dhe Prishtinën.[41] Në një vështrim të kryer nga UNDP dhe të publikuar në mars të vitit 2007, 96 % të shqiptarëve të Kosovës dhe 77 % të minoriteteve jo-serbe në Kosovë dëshirojnë që Kosova të bëhet e pavarur përbrenda kufijve të saj aktual. 78 % të minoritetit serb dëshirojnë që Kosova të bëhet provincë autonome në kuadër të Serbisë. Vetëm 2.5 % të shqiptarëve dëshirojnë bashkim me Shqipërinë[42]. Grupi i Kontaktit është shprehur që pa marrë parasysh rezultatin e statusit do të themelohet në Kosovë një Zyre e Re Civile Ndërkombëtare (ZNC), që të mbikëqyrë implemtimin e vendosjes së statusit dhe të ruajtjes së të drejtave të minoriteteve. Liderët e NAT-së kanë thenë se KFOR do të qëndrojë në Kosovë edhe pas vendosjes së statusit. BE do të themelojë misionin e Sigurisë Evropiane dhe Ligjin mbi Rregullin e Politikës së Mbrojtjes, që të përqëndrohet në politikat e sektorëve të drejtësisë.

Ekonomia e Kosovës

Kosova ka një ndër ekonomitë më të pazhvilluara në Evropë me të ardhura për kokë të vlerësuara në €1,565 (2004).[43] Përpos subvencioneve substanciale të zhvilluara nga të gjitha republikat jugosllave, Kosova ka qenë provinca më e varfër e Jugosllavisë.[44] Si shtesë, gjatë kursit të viteve 1990-ta, një përzierje e politikave të varfura ekonomike, sanksionet ndërkombëtare, komerciale e varfër e jashtme dhe konfliktet interne ashpër e kanë dëmtuar ekonominë.[45] Ekonomia e Kosovës mbetet e dobët. Pas një kërcimi në vitin 2000 dhe 2001, rritja në Bruto Prodhimin Vendor (GDP) ishte negative në

vitin 2002 dhe 2003 dhe pritet që të jetë rreth 3 përqind në vitet 2004-2005, me rritje vendore të burimeve është e pamundur të kompenzojë për rënien e asistencës së huaj. Inflacioni është i ulët, ndërsa buxheti ka postuar një deficit për të parën herë në vitin 2004. Kosova ka deficita të larta të jashtme. Në vitin 2004, deficit i bilansit të mallrave dhe shërbimeve ishte afër me 70 përqind të GDP-së. Parat e dërguara nga llogaritë e kosovarëve që jetojnë jashtë kishin një vlerë prej 13 përqind të GDP-së, dhe asistenca e huaj ishte afro 34 përqind e GDP-së.[46] Shumica e zhvillimeve ekonomike që nga viti 1999 është realizuar në tregti, teegëti me pakicë dhe në sektoret e konstrukcionit. Sektori privat që është bashkuar qysh nga viti 1999 kryesisht është i shkallës së ulët. Sektori industrial mbetet i dobët dhe rryma elektrike mbetet e pam-bështetur, duke vepruar si shtrëngesë kyçe. Papunësia mbetet e përhapur në rreth 40-50% të forcës punëtore.[47][48] UNMIK e paraqiti de-facto një regjim intern të tregtisë dhe administratës doganore më 3 shtator, 1999 kur i vendosi kontrollimet në kufijtë doganor në Kosovë. Tërë mallrat e importuar në Kosovë u ballafaquan me tarifën doganore paushalle prej 10% [49] Këto taksa mbliidhen nga të gjitha Pikat për Mbledhjen e Taksave të instaluar në Kosovë, [përfshirë edhe ato ndërmjet Kosovës dhe Serbisë].[50] Institucionet e UNMIK-ut dhe të Kosovës i kanë nënshkruar Marrëveshjet e Tregëtisë së Lirë me Kroacinë,[51] Bosnjen dhe Hercegovinën,[52] Shqipërinë[53] dhe Maqedoninë.[54] Maqedonia është tregu më i madh importues dhe eksportues i Kosovës (përafërsisht €220 milionë dhe €9 milionë, gjegjësisht), që vijon nga Serbia-Mali i Zi (€111 milion dhe €5 milionë), Gjermania dhe Turqia. [55] Euro është monedha zyrtare e Kosovës dhe përdoret nga UNMIK dhe organet qeveritare.[56] Dinari Serb përdoret në pjesët e popullzuara serbe. Ekonomia është e vështirësuar sipas statusit të Kosovës ende të pazgjdhur ndërkombëtarisht, dhe që e ka vështirësuar joshjen e investimeve dhe të kreditimeve.[57] Dobësia ekonomike e provincës ka prodhuar një ekonomi të lulëzuar të zezë në të cilën kontrabanda e petrolit, cigareve dhe e cementos janë komoditetet kryesore. Mbizotërimi i korrupsionit zyrtar si dhe ndikimi depërtues i grupeve të krimit të organizuar ka shkaktuar brenga të mëdha ndërkombëtare. Kombet e Bashkuara kanë bërë luftë kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar si prioritet të lartë, duke u zotuar për një qasje të "tolerancës zero".[58]

Historia demografike e Kosovës

Sipas "Kosova në Shifra të Vështrimit për 2005", të Zyrës statistikore në Kosovë,[59] gjithsej popullsia e Kosovës është vlerësuar ndërmjet 1.9 dhe 2.2 milion në këto përpjestime etnike, si vijon:

- 92% shqiptarë (ndërmjet 2,272,000 dhe 2,400,000)
- 6.5% serbë (ndërmjet 126,000 dhe 140,000)
- 0.9% boshnjak (ndërmjet 20,200 dhe 28,000)
- 1.7% romë (ndërmjet 30,600 dhe 34,000) (shiko romët në kampet e Mitrovicës)
- 1.1% turqë (ndërmjet 18,000 dhe 25,000)
- 0.5% goranë (përafërsisht 12,000)

Sidoqoftë, shifrat janë tejet kontestuese. Dida nga vlerësimet janë se ekziston magjoranca Shqiptare mbi 90 përqind. Regjistrimi i popullsisë është vendosur të bëhet më vonë. Të tjerët japin shifra më të larta për romët dhe turqit. [60][61] Mazhoranca e Shqiptarëve në Kosovë janë ateist, agnostik dhe musliman dhe shumica e serbëve janë orthodox lindor. Afro 15% të shqiptarëve në Kosovë janë katolik.[62]

Kosova është e ndarë në shtatë qarqe:

- Qarku i Prishtinës
- Qarku i Prizrenit
- Qarku i Pejës
- Qarku i Ferizajit
- Qarku i Gjakovës
- Qarku i Mitrovicës
- Qarku i Gjilanit

Kosova veriore e mbanë qeverinë e vet, infrastrukturën dhe institucionet nga popullsia e saj dominuese serbe në qarkun e Mitrovicës, viz. në komunat e Leposaviq-it, Zveqan-it dhe Zubin Potok-ut dhe në pjesën veriore të Mitrovicës së Kosovës. Qytetet. Lista e qyteteve më të mëdha në Kosovë (me shifra të popullësisë në vitin 2006): [63]

- Prishtina (562,686)
- Prizreni (165,229)
- Ferizaji (97,741)

- Gjakova (97,156)
- Peja (95,190)
- Gjlani (91,595)
- Mitrovica (86,359)
- Podujeva (48,526)

Shqiptarë/muziktarë kosovarë, Muzika e Kosovës, Muzika e Serbisë, Lista e muziktarëve serbë. Muzika gjithmonë ka qenë pjesë e kulturës shqiptare dhe serbe. Edhe pse në Kosovë muzika është e gjithëllojshme (pasi që është përzier me kulturat e regjimeve të ndryshme që kanë dominuar në Kosovë), muzika autentike shqiptare (shiko Muzika Botërore) dhe muzika serbe akoma ekzistojnë. Shqiptarët karakterizohen me përdorimin e çiftelisë (instrument autentik shqiptar), mandolinës, mandolës dhe të veglave me rrahje. Në Kosovë, krahas me muzikën moderne, muzika folkloristike është tejet e popullarizuar. Ekzistojnë shumë kangëtarë dhe ansamble të muzikës popullore (shqiptare dhe serbe). Muzika UÇK-iste poashtu është e mirënjohur në Kosovë dhe si e tillë mësohet në Universitetin e Prishtinës dhe në Fakultetin e Arteve në Mitrovicën e Kosovës) dhe në disa shkolla të muzikës pre-kolegje. Muzika moderne në Kosovë, origjinën e vet e ka nga vendet perëndimore. Zhanret kryesore të muzikës përfshijnë: Pop, Hip Hop, Rock dhe Jazz. Grupet më të njohura të rock-ut janë: Gjurmët, Troja, Votra, Diadema, Humus, Asgjë sikur Dielli, Kthjellu, Cute Babulja, Babilon, etj. Ilir Bajri është muziktar i njohur i muzikës jazz dhe elektronike. Performuesit më të njohur hip-hop performers janë rap-grupi i quajtur NR (urbaNRoots) të cilët e kanë prezantuar një tip të ri të rap-it ndryshe nga ai i G-Funk që ishte dikur gjerësisht i njohur. Artistët tjerë të hip-hop-it përfshijnë Unikkatil (që jetojnë në SHBA por e përfaqësojnë Kosovën), Tingulli 3, Ritmi i Rugës, Mad Lion, K-OS e shumë tjerë. Leonora Jakupi dhe Adelina Ismajli janë dy nga kangëtarët me të popullarizuara komerciale, sot, në Kosovë. | Ekzistojnë disa festivale muzikore të njohura në Kosovë:

- Rock për Rock - përmbanë rock dhe muzikë metale
- Polifest - përmbanë të gjitha llojet e zhanreve (zakonisht hip hop, pop komercial, rock i pazakonshëm dhe kurrë metal)
- Shoëfest - përmbanë të gjitha llojet e zhanreve (zakonisht hip hop, pop komercial, rock i pazakonshëm dhe kurrë metal)
- Videofest - përmbanë të gjitha llojet e zhanreve
- Kush Këndon Lutet Dy Herë – përmbanë muzikë krishtere
- North City Jazz & Blues festival, festival ndërkombëtar i muzikës që mbahet njëhërë në vit në Zveqan. Radiotelevizionet e Kosovës si RTK, 21 dhe KTV

kanë orarët e tyre muzikore.

Lista e Presidentëve

- Ibrahim Rugova, 4 mars 2002 - 21 Janar 2006
- Fatmir Sejdiu, 10 shkurt 2006 - aktualisht
Lista e Kryeministrave
- Bajram Rexhepi, 4 mars 2002 - 3 Dhjetor 2004
- Ramush Haradinaj, 3 Dhjetor 2004 - 8 mars 2005
- Bajram Kosumi, 23 mars 2005 - 10 mars 2006
- Agim Çeku, 10 mars 2006- aktualisht

Referencat

1. ^ "Statusi i Kosovës – bluari i rrotës", The Economist, 6 tetor, 2005.
2. ^ "Provinca përgatitet për nisje", The Economist, 2 Nëntor 2, 2006.
3. ^ "Kosova Mundet të Jetë Shpejtë e Lirë nga Serbia, por Jo nga Mbikëqyrja", sipas Nicholas Eood, The Neë York Times, 2 nëntor, 2006.
4. ^ "Serbia tkurret dhe fundoset në brengosje", sipas Eëilliam j. Kole, The As-sociated Press, 19 Nëntor, 2006.
5. ^ "Russia kërcnon me veto ndaj Kosovës", BBC Neës, 24 prill, 2007.
6. ^ Административно територијална подела Републике Србије на покрајине, округе, општине и Град Београд
7. ^ [<http://www.elsie.de/pdf/B2002GatheringClouds.pdf> Elsie, R. (ed.) (2002): Retë që mblidhen. Rrënjet e spastrimit etnik në Kosovë. Dokumente të shek-ullit njëzet të hershëm. Dukagjini Balkan Books, Pejë (Kosovë, Serbia). ISBN 9951-05-016-6
8. ^ Krizman, Serge. "Masakri i popullatës së pafajshme Serbe, të bërë në Ju-gosllavi nga ana e Boshteve dhe satelitëve të tyre që nga Prilli 1941 deri në Gusht 1941 . Map. Kartat e Jugosllavisë në luftë, Eashington, 1943
9. ^ Bogdanovic, Dimitrije. "Libri mbi Kosovën". 1990. Beograd: Akademia Ser-be e Shkencave dhe Arteve, 1985. faqe 2428.
10. ^ Genfer, Der Kosova-Konflikt, Munich: Eieser, 2000. faqe 158.
11. ^ Neë York Times 1981-04-19, "Një fortunë ka kaluar por të tjerat janë duke e kapluar Jugosllavinë"

12. ^ Reuters 1986-05-27, "Provinca e Kosovës e ringjallë ankthin etnik Jugosllav"
13. ^ Christian Science Monitor 1986-07-28, "Tensionet mes grupeve etnike në Jugosllavi kanë filluar të vlojnë"
14. ^ New York Times 1987-06-27, "Beogradi u bëntë betejë Serbëve të Kosovës"
15. ^ ASSA (1986): Memorandumi i Akademisë Serbe të Skencave dhe Arteve. GIP Kultura. Beograd.
16. ^ <http://www.opendemocracy.net/articles/VieëPopUpArticle.jsp?id=2&articleId=3361> Julie A Mertus: "Slobodan Milosheviq: Mit dhe Përgjegjësi"
17. ^ Reuters 1988-07-30, "Liderët jugosllav ftojnë për kontroll në Kosovë, Hija e protesteve"
18. ^ <http://www.cnn.com/SPECIALS/2000/Kosovë/stories/past/milosevic/>
19. ^ The Economist, 05 qershor, 1999, SH.B.A. Botim, 1041 fjalës, Çka është tjetër e radhës për Slobodan Milosheviqin?
20. ^ <http://www.bbc.co.uk/1/hi/ëorld/europe/1812847.stm>
21. ^ <http://www.hrë.org/press/1999/jan/yugo0129.htm>
22. ^ <http://www.bbc.co.uk/1/hi/ëorld/europe/781310.stm>
23. ^ <http://www.haverford.edu/relg/sells/Kosovë/herscherriedlmayer.htm>
24. ^ "Kosovë: Gjendja e të drejtave njerëzore dhe fati i personave të zhvendosur nga shtëpitë e tyre (.pdf) ", raport i Alvaro Gil-Robles, Këshilli i Komisionarit Evropian për të drejtat njerëzore, Strasbourg, 16 tetor, 2002, faqe 30.
25. ^ Shënim: Duke përfshirë romët, egjiptasit, ashkalitë, turqit dhe boshnjakët. –

Burimet:

- o Qendra koordinuese e Serbisë për Kosovë-Metohi: Parimet e programit për kthim i personave intern të zhvendosur nga Kosova dhe Metohia
- o "Kosovë: Gjendja e të drejtave njerëzore dhe fati i personave të zhvendosur nga shtëpitë e tyre (.pdf) ", raport i Alvaro Gil-Robles, Këshilli i Komisionarit Evropian për të drejtat njerëzore, Strasbourg, 16 tetor, 2002, faqe 30.
- 26. ^ UNHCR, Vlerësim kritik i përgjigjes së mekanizmeve që operojnë në Kosovë për kthimin e minoritarëve, Prishtinë, shkurt 2004, faqe 14.
- 27. ^ Komiteti për refugjatë të SH.B.A-së (USCR), prill 2000, këmbim i fatit: Krizat e refugjatëve jugosllav që nga kthimi i shqiptarëve etnik në Kosovë, faqe 2-3.
- 28. ^ "Kosovë: Gjendja e të drejtave njerëzore dhe fati i personave të zhven-

- dosur nga shtëpitë e tyre (.pdf)”, raport i Alvaro Gil-Robles, Këshilli i Komisionarit Evropian për të drejtat njerëzore, Strasbourg, 16 tetor, 2002,
29. ^ Marrëdhëniet ndërkombëtare dhe rrjeti i punës së sigurisë (ISN): Kthimi i serbëve në Kosovë i pamundur, thotë raporti (.pdf), spas Tim Judah, 7 qershor, 2004.
30. ^ Initiative për Stabilitet Evropian (ESI): Parimi i Lausanne-së: Multietniciteti, Territori dhe e ardhmja e serbëve të Kosovës (.pdf), 7 qershor, 2004.
31. ^ Qendra koordinuese e Serbisë për Kosovë-Metohi: Parimet e programit për kthim i personave intern të zhvendosur nga Kosova dhe Metohia.
32. ^ UNHCR: 2002 Raporti statistik vjetor: Serbia dhe Mali i Zi, faqe 9
33. ^ Komiteti i SHBA-së për Refugjatë dhe Imigrantë (USCRI): Raport i vendit: Serbia dhe Mali i Zi 2006.
34. ^ Raport i Stejt Departamentit të SH.B.A-së, i publikuar në vitin 2007
35. ^ “Kosovë: Ministri serb jep dorëheqje për keqpërdorimin e fondeve”, Adnkronos international (AKI), 27 Nëntor, 2006
36. ^ “Ministri vetëm i Kabinetit serb të Kosovës jep dorëheqje: PM”, Agence France-Presse (AFP), 24 Nëntor, 2006.
37. ^ “I derguari KB-së kërkon Kosovë multi-etnike, vetqeverisëse”, Agence France-Presse (AFP), Vienna, 2 shkurt, 2007.
38. “[http://neës.yahoo.com/s/nm/20070310/ël_nm/serbia_Kosovë1_dc_4;_ylt=AvL5xEULiSVd9RrxZLjpSI8XxHcA KB të vendos fatin e Kosovës pasi që bisedimet përmbyllen pa sukses]”, Reuters, Vienna, 10 mars, 2007.
39. ^ “Statusi i Kosovës — rrotat bluajnë”, The Economist, 6 tetor, 2005
40. ^ “Putin thotë se bota duhet ta shikojë Kosovën, si separatistët e rajonit të Gjorgjiasë në themel të barabartë”, International Herald Tribune, 13 shtator, 2006.
41. ^ “Ambasadori Rus: Kompromis ose veto”, B92, 4 dhjetor, 2006.
42. ^ UNDP: Raport i hershëm i vërejtjes, faqe 16, mars 2007 <http://www.Kosovë.undp.org/repository/docs/EËR15FinalENG.pdf>
43. ^ [ëorlbank.org](http://eorlbank.org)
44. ^ Monitori Shkencor Krister 1982-01-15, “Pse Kosova turbulente ka trotuare të mermerit por industri hallmadhe”
45. ^ ëorlbank.org
46. ^ http://www.europa.eu/economy_finance/publications/enlargement_papers/2005/elp26en.pdf
47. ^ http://www.eciks.org/english/lajme.php?action=total_neës&main_id=386
48. ^ http://www.europa.eu/economy_finance/publications/enlargement_

papers/2005/elp26en.pdf

49. ^ <http://www.buyusa.gov/Kosovë/en/doingbusinessinKosovë.html>

50. ^ http://www.seerecon.org/Kosovë/documents/ëb_econ_report/ëb-Kosovë-econreport-2-2.pdf

51. ^ Kroaci, Kosova nënshkruan marrëveshjen interim të tregëtisë lirë, B92, 2 tetor 2006

52. ^ euinKosova.org

53. ^ http://www.Kosovë-eicc.org/oek/index.php?page_id=64

54. ^ <http://www.buyusa.gov/Kosovë/en/doingbusinessinKosovë.html>

55. ^ Rezime ekonomike e Kosovës (prill), ëorlbank.org

56. ^ <http://www.euinKosovë.org/uk/invest/invest.php>

57. ^ "Brukseli i ofrom Kosovës huanë e parë", BBC Neës Online, 3 Maj 2005.

58. ^ Iniciativa transparente për Kosovën (TIK), KB programi i zhvillimit në Kosovë.

59. ^ http://www.ks-gov.net/esk/esk/pdf/english/general/Kosovë_figures_05.pdf

60. ^ <http://www.salon.com/neës/1999/03/31neësa.html>

61. ^ http://www.serbianunity.net/neës/ëorld_articles/Dragnich1098.html

62. ^ Religjioni në Kosovë – Grupi ndërkombëtar i krizave

63. ^ http://www.ëorld_gazetteer.com/ëg.php?x=&men=gcis&lng=en&dat=32&srt=npan&col=aohdq&geo

Lidhjet e jashtëme

- Zyra e Kryeministrit të Kosovës, versioni Anglisht
- Kuvendi i Kosovës, versioni Anglisht
- Ëebportal-i Zyrtar i Turizmit në Kosovë
- Raporti i Komisionit të BE-së mbi zhvillimin ekonomik në vendet qasëse, përfshirë Kosovën
- <http://www.unosek.org/unosek/index.html> KB Ëebsite i Zyres së të dërguarit special
- Guid i udhëtimit i Kosovës nga Ëikitavel
- RTK –Televizioni publik i Kosovës – lajmet në shqip, serbisht, turqisht dhe atë rome
- Kosova/Kosovë, burim informatash që reflektojnë të dy anën e kërkesave në konflikt
- UNMIK KB udhëheqje a administratës civile në Kosovë.
- EU BE Shtylla në Kosovë.
- Otvoreno, vend ku politicienët serbë flasin haptas për çështjet në Kosovë. Vetëm në gjuhën serbe.

- KIM-Info News Service, lajme nga Kosova në anglisht dhe serbisht.
  - (ICG) Grupi ndërkombëtar i krizave, burim i analizave të pavarësisë mbi çështjet në Kosovë.
  - Kosova Roma Oral History Project An advocacy Eëbsite for Kosovë's Roma/ Gypsies, me detaje të rëndësishme mbi historinë e kontestuar të Kosovës.
  - ECIKS Iniciativa ekonomike për Kosovën, informata mbi mundësitë e investimit.
  - SHBA Dept. i Shtetit. Fletë faktesh "Spastrimi etnik i Kosovës"
  - Kosova Blog Online" Kosova Search Challenge: Të ndihmuarit e njerëzve që të gjejnë informata për Kosovën, ana pozitive e Kosovës.
- Pro-Shqiptare
- Albanians.com Portal i bashkësisë ku shqiptarët i ndajnë informatat dhe idetë.
  - Aleansa për Kosovën e re, Resurs i politikës mbi pavarësinë e Kosovës.
  - Kosova Evidence.com – film mbi atë çfarë ka ndodhur në Kosovë gjatë luftës
  - Iniciativa ekonomike për Kosovën - "...lajmet e fundit, analizat dhe publikimet nga ekonomia kosovare"
  - Pse pavarësi për Kosovën? Rezime i çështjes për një Kosovë të pavarur nga dy intelektual të Prishtinës
  - Aleansa për Kosovën e re, resurs i politikës mbi pavarësinë e Kosovës
  - Qendra Kosovës për kriza, koleksion i artikujve mbi Kosovën, në Anglisht.
  - AACL Liga Qytetare Shqiptare-Amerikane.
  - KosovaLive Agjension i pavarur i lajmeve i shqiptarëve të Kosovës (ky seksion në Anglisht).
  - Konsulata Amerikane për Kosovën – Organizatë jo-profitabile e dedikuar për mirëkuptimin më të mirë të çështjes së Kosovës nga populli amerikan
- Pro-Serbe
- Eëbsite i Qeverisë Serbe për Kosovë – Metohi që fokusohet në gjendjen e të drejtave njerëzore dhe të popullatës jo-Shqiptare në Kosovë. (në anglisht dhe serbisht)
  - Kosovë Prezantimi Kompromis mbi çështjen mbi Kosovën i Institutit 4S, Bruksel
  - Projekti Rastko i dedikuar për serbë në lidhje me serbët dhe komanitetet (në anglisht)
  - Terrori në Kosovë: Terrori në Kosovë (në anglisht)
  - Qendra koordinatave e SCG dhe e RS për Kosovë (në anglisht, serbisht dhe shqip)

- Kosovë-Toka e jetesës së kaluar (në anglisht)
- B92 Agjencion i pavarur serb i lajmeve (në anglisht)
- Save Kosova – Organizatë joprofitabile e SH.B.A-së e dedikuar për promovimin e mirëkuptimit më të mirë amerikan të provincës serbe të Kosovë dhe Metohisë dhe të piketës kritike amerikane në ardhmërinë e provincës (në anglisht)
- Kosovë 2006 Duke bërë kompromis (në anglisht)
- Dioqezë Kosove e Kishës Orthodokse Serbe (në anglisht, serbisht dhe rusisht)

Flori Bruqi

11. maj 2007. në 09:49

Bordering Albania and Montenegro

Flori Bruqi, Prishtinë

The mountain range dividing Kosovo from Albania is known in English as the Cursed Mountains or Albanian Alps (Albanian: Bjeshkwt e Nemuna, Serbian: Prokletije). The Kopaonik mountain is located in the north, bordering Central Serbia. The central region of Drenica, Carraleva/Crnoljevo and the eastern part of Kosovo, known as Gallup/Golak, are mainly hilly areas.

There are several notable rivers and lakes in Kosovo. The main rivers are the White Drin (running toward the Adriatic Sea, with the Erenik among its tributaries), Sitnica, South Morava in the Goljak area and Ibar in the north. The main lakes are Badovc in the north-east and Gazivoda in the north-western part.

History

Ancient

The region of Kosovo has been inhabited by Illyrian tribes since the Bronze Age. In ancient times, the area was known as Dardania and was settled by a tribe with the same name. The south of Kosovo was ruled by Macedonia since Alexander the Great's reign in the 4th century BC. The local Dardani were of Illyrian stock. Illyrians resisted rule by the Greeks and Romans for centuries

but after the long periods of conflict between Illyrian tribes and invading imperial powers, the region was eventually occupied by the Roman Empire under Emperor Augustus in 28 BC and became part of the Roman province of Moesia. After AD 85 it was part of Moesia Superior. Emperor Diocletian later c. 284 made Dardania into separate province with its capital at Naissus (Niš). Illyrians were among the first people to accept Christianity as they were evangelized by St. Paul himself. Illyria is twice mentioned in the Bible. When the Roman Empire split in A.D. 395, the area of Kosovo came under the Eastern Roman Empire, the Byzantine Empire. Many inhabitants of Dardania became leaders in Rome and Constantinopolis, including Justinian the Great.

Medieval

Great migrations and interregnums

Slavs came to the territories that form modern Kosovo in the seventh-century migrations of White Serbs, with the largest influx of migrants in the 630s; although the region was increasingly populated by Slavs since the sixth or even fifth century. These Slavs were Christianized in several waves between the seventh and ninth century, with the last wave taking place between 867 and 874. The northwestern part of Kosovo, Hvosno, became a part of the Byzantine Serb vassal state the Principality of Rascia, with Dostinik as the principality's capital.

In the late 800s, the whole of Kosovo was seized by the First Bulgarian Empire. Although Serbia restored control over Metohija throughout the tenth century, the rest of Kosovo was returned to the Byzantine Empire in a period of Bulgarian decline. However, Tsar Samuil of Bulgaria reconquered the whole of Kosovo in the late tenth century until the Byzantines restored their control over the area as they subjugated the Bulgarian Empire. In 1040-1041, Bulgarians, led by the Samuil of Bulgaria's grandson Petar Delyan staged a rebellion against the Eastern Roman Empire that temporarily encompassed Kosovo. After the rebellion was crushed, the Byzantine control over the region continued.

Throughout the following decades, numerous foreign peoples invading the Byzantine Empire stormed Kosovo, among them the Cumans.

In 1072, local Bulgarians, under George Voiteh, pushed a final attempt to restore Imperial Bulgarian power and invited the last heir of the House of Comitopuli - Duklja's prince Konstantin Bodin of the House of Vojislavljevic, son of the Serbian King Mihailo Voislav - to assume power. The Serbs decided to conquer the entire Byzantine region of Bulgaria. King Mihailo dispatched his son with three hundred elite Serb fighters led by Duke Petrilo. Constantine

Bodin was crowned in Prizren as Petar III, Tsar of the Bulgarians by George Voitech and the Slavic Boyars. The Empire swept across Byzantine territories in months, until the significant losses on the south had forced Czar Petar to withdraw. In 1073, the Byzantine forces chased Constantine Bodin, defeated his army at Pauni, and imprisoned him.

Incorporation into Serbia

The full Serbian takeover was carried out under a branch of the House of Voislav Grand Princes of Rascia. In 1093, Prince Vukan advanced on Lipljan, burned it down and raided the neighbouring areas. The Byzantine Emperor himself came to Zvečan for negotiations. Zvečan served as the Byzantine line-of-defence against constant invasions from the neighboring Serbs. A peace agreement was made, but Vukan broke it and defeated the army of John Comnenus, the Emperor's nephew. Vukan's armies stormed Kosovo. In 1094, Byzantine Emperor Alexius attempted to renew peace negotiations in Ulpiana. A new peace agreement was concluded and Vukan handed over hostages to the Emperor, including his two nephews Uroš and Stefan Vukan. Prince Vukan renewed the conflict in 1106, once again defeating John Comnenus' army. However, his death halted the total Serb conquest of Kosovo.

In 1166, a Serbian nobleman from Zeta, Stefan Nemanja, the founder of the House of Nemanja ascended to the Rascian Grand Princely throne and conquered most of Kosovo, in an uprising against the Byzantine Emperor Manuel I Comnenus. He defeated the previous Grand Prince of Rascia Tihomir's army at Pantino, near Pauni. Tihomir, who was Stefan's brother, was drowned in the Sitnica river. Stefan was eventually defeated and had to return some of his conquests. He pledged to the Emperor that he would not renew hostilities, but in 1183, Stefan Nemanja embarked on a new offensive with the Hungarians after the death of Manuel I Comnenus in 1180, marking the end of Byzantine domination of Kosovo.

Nemanja's son, Stefan II, recorded that the border of the Serbian realm reached the river of Lab. Grand Prince Stephen II completed the inclusion of the Kosovo territories under Serb rule in 1208, by which time he had conquered Prizren and Lipljan, and moved the border of territory under his control to the Šar mountain.

Kingdom of the Serbs

In 1217, the Serbian Kingdom achieved recognition. In 1219, an autocephalous Serbian Orthodox Church was created, with Hvosno, Prizren and Lipljan being the Orthodox Christian Episcopates on Kosovo. By the end of the 13th century, the centre of the Serbian Church was moved to Peć from Žiča.

In the thirteenth century, Kosovo became the heart of the Serbian political

and religious life, with the Šar mountain becoming the political center of the Serbian rulers. The main chatteu was in Pauni. On an island was Svrčin, and on the coast Štimlji, and in the mountains was the Castle of Nerodimlje. The Complexes were used for counciling, crowning of rulers, negotiating, and as the rulers' living quarters. After 1291, the Tartars broke all the way to Peć. Serbian King Stefan Milutin managed to defeat them and then chase them further. He raised the Temple of the Mother of Christ of Ljeviška in Prizren around 1307, which became the seat of the Prizren Episcopric, and the magnificent Gračanica in 1335, the seat of the Lipljan Episcopric. In 1331, the juvenile King Dušan attacked his father, Serbian King Stefan of Dechani at his castle in Nerodimlje. King Stefan closed in his neighbouring fortress of Petrič, but Dušan captured him and closed him with his second wife Maria Palailogos and their children in Zvečan, where the dethroned King died on 11 November 1331. In 1327 and 1328, Serbian King Stefan of Dechani started forming the vast Dečani domain, although, Serbian King Dušan would finish it in 1335. Stefan of Dechani issued the Dechani Charter in 1330, listing every single citizen in every household under the Church Land's demesne.

Serbian Empire and Despotate

King Stefan Dušan founded the vast Monastery of Saint Archaengel near Prizren in 1342-1352. The Kingdom was transformed into an Empire in 1345 and officially in 1346. Stefan Dušan received John VI Cantacuzenus in 1342 in his Castle in Pauni to discuss a joint War against the Byzantine Emperor. In 1346, the Serbian Archepiscopric at Peć was upgraded into a Patriarchate, but it was not recognized before 1370.

After the Empire fell into disarray prior to Dušan's death in 1355, feudal anarchy caught up with the country during the reign of Tsar Stefan Uroš V. Kosovo became a domain of the House of Mrnjavčević, but Prince Voislav Voinović expanded his demesne further into Kosovo. The armies of King Vukašin Mrnjavčević from Pristina and his allies defeated Voislav's forces in 1369, putting a halt to his advances. After the Battle of Marica on 26 September 1371, in which the Mrnjavčević brothers lost their lives, Đurađ I Balšić of Zeta took Prizren and Peć in 1372. A part of Kosovo became the demesne of the House of Lazarević.

The Ottomans invaded and met the Christian coalition of Serbs, Albanians and Vlahcs under Prince Lazar on 28 June 1389, near Pristina, at Gazi Mestan. The Serbian Army was assisted by various allies. The epic Battle of Kosovo followed, in which Prince Lazar himself lost his life. Prince Lazar amassed 70,000 men on the battlefield and the Ottomans had 140,000. Through the cunning

of Miloš Obilić, Sultan Murad was murdered and the new Sultan Beyazid had, despite winning the battle, to retreat to consolidate his power. The Ottoman Sultan was buried with one of his sons at Gazi Mestan. Both Prince Lazar and Miloš Obilić were canonised by the Serbian Orthodox Church for their efforts in the battle. The local House of Branković came to prominence as the local lords of Kosovo, under Vuk Branković, with the temporary fall of the Serbian Despotate in 1439. Another great battle occurred between the Hungarian troops supported by the Albanian ruler Gjergj Kastrioti Skanderbeg on one side, and Ottoman troops supported by the Brankovići in 1448. Skanderbeg's troops that were going to help John Hunyadi were stopped by the Branković's troops, who was more or less a Turkish Vassal. Hungarian King John Hunyadi lost the battle after a two-day fight, but essentially stopped the Ottoman advance northwards. Kosovo then became vassalaged to the Ottoman Empire, until its direct incorporation after the final fall of Serbia in 1459.

In 1455, new castles rose to prominence in Priština and Vučitrn, centres of the Ottoman vassalaged House of Branković.

Ottoman rule

The Ottomans brought Islamisation with them, particularly in towns, and later also created the Vijalet of Kosovo as one of the Ottoman territorial entities. Kosovo was taken by the Austrian forces during the Great War of 1683 - 1699 with help of 5,000 Albanians and their leader, a Catholic Archbishop Pjetwr Bogdani. The archbishop died of plague during the war, and his grave was later reopened, with his body scattered and given to the dogs by the Ottomans because of his role in the rebellion. In 1690, the Serbian Patriarch of Peć Arsenije III, who previously escaped a certain death, led 37,000 families from Kosovo, to evade Ottoman wrath since Kosovo had just been retaken by the Ottomans. The people that followed him were mostly Serbs and Albanians abandoned - but they were likely followed by other ethnic groups. Due to the oppression from the Ottomans, other migrations of Orthodox people from the Kosovo area continued throughout the 18th century. It is also noted that some Serbs adopted Islam, while some even gradually fused with other groups, predominantly Albanianians, adopting their culture and even language.

In 1766, the Ottomans abolished the Patriarchate of Peja/Pec and the position of Christians in Kosovo was greatly reduced. All previous privileges were lost, and the Christian population had to suffer the full weight of the Empire's extensive and losing wars, even having blame forced upon them for the losses.

Modern

In 1871, a massive Serbian meeting was held in Prizren at which the possible retaking and reintegration of Kosovo and the rest of "Old Serbia" was discussed, as the Principality of Serbia itself had already made plans for expansions towards Ottoman territory.

Albanian refugees from the territories conquered in the 1876-1877 Serbo-Turkish war and the 1877-1878 Russo-Turkish war are now known as 'muhaxher' (which means 'refugee', from Arabic muhajir). Their descendants still have the same surname, Muhaxheri. It is estimated that 200,000 to 400,000 Serbs were cleansed out of the Vilayet of Kosovo between 1876 and 1912, especially during the Greek-Ottoman War in 1897.

In 1878, a Peace Accord was drawn that left the cities of Priština and Kosovska Mitrovica under civil Serbian control, and outside the jurisdiction of the Ottoman authorities, while the rest of Kosovo would be under Ottoman control. As a response, the Albanians formed the nationalistic and conservative League of Prizren in Prizren later the same year. Over three hundred Albanian leaders from Kosovo and western Macedonia gathered and discussed the urgent issues concerning protection of Albanian populated regions from division among neighbouring countries. The League was supported by the Ottoman Sultan because of its Pan-Islamic ideology and political aspirations of a unified Albanian people under the Ottoman umbrella. The movement gradually became anti-Christian and spread great anxiety among Christian Albanians and especially among Christian Serbs. As a result, more and more Serbs left Kosovo northwards. Serbia complained to the World Powers that the promised territories were not being held[clarify] because the Ottomans were hesitating to do that. The World Powers put pressure on the Ottomans and in 1881, the Ottoman Army began fighting the Albanian forces. The Prizren League created a Provisional Government with a President, Prime Minister (Ymer Prizreni) and Ministries of War (Sylejman Vokshi) and Foreign Ministry (Abdyl Frashwri). After three years of war, the Albanians were defeated. Many of the leaders were executed and imprisoned. The subsequent Treaty of San Stefano in 1878 restored most Albanian lands to Ottoman control, but the Serbian forces had to retreat from Kosovo along with some Serbs that were expelled as well[citation needed].

In 1908, the Sultan brought a new democratic decree that was valid only for Turkish-speakers. As the vast majority of Kosovo spoke Albanian or Serbian, the Kosovar population was very unhappy. The Young Turk movement supported a centralist rule and opposed any sort of autonomy desired by Koso-

vars, and particularly the Albanians. In 1910, an Albanian uprising spread from Priština and lasted until the Ottoman Sultan's visit to Kosovo in June of 1911. The Aim of the League of Prizren was to unite the four Albanian Vilayets by merging the majority of Albanian inhabitants within the Ottoman Empire into one Albanian State. However, at that time Serbs have consisted about 25% of the whole Vilayt of Kosovo's overall population and were opposing the Albanian rule along with Turks and other Slavs in Kosovo, which disabled the Albanian movements to occupy Kosovo.

In 1912, during the Balkan Wars, most of Kosovo was taken by the Kingdom of Serbia, while the region of Metohija (Albanian: Dukagjini Valley) was taken by the Kingdom of Montenegro. An exodus of the local Albanian population occurred. This is best described by Leon Trotsky, who was a reporter for the Pravda newspaper at the time. The Serbian authorities planned a recolonization of Kosovo.[7] Numerous colonist Serb families moved-in to Kosovo, equalizing the demographic balance between Albanians and Serbs. Many Albanians fled into the mountains and numerous Albanian and Turkish houses were razed. The reconquest of Kosovo was noted as a vengeance for the 1389 Battle of Kossovo. At the Conference of Ambassadors in London in 1912 presided over by Sir Edward Grey, the British Foreign Secretary, the Kingdoms of Serbia and Montenegro were acknowledged sovereignty over Kosovo.

In the winter of 1915-1916, during World War I, Kosovo saw a large exodus of Serbian army which became known as the Great Serbian Retreat. Defeated and worn out in battles against Austro-Hungarians, they had no other choice than to retreat, as Kosovo was occupied by Bulgarians and Austro-Hungarians. The Albanians joined and supported the Central Powers. As opposed to Serbian schools, numerous Albanian schools were opened during the 'occupation' (the majority Albanian population considered it a liberation). Allied ships were awaiting for Serbian people and soldiers at the banks of the Adriatic sea and the path leading them there went across Kosovo and Albania. Tens of thousands of soldiers have died of starvation, extreme weather and Albanian reprisals as they were approaching the Allies in Corfu and Thessaloniki, amassing a total of 100,000 dead retreaters.[citation needed] Transported away from the front lines, Serbian army managed to heal many wounded and ill soldiers and get some rest. Refreshed and regrouped, it decided to return to the battlefield. In 1918, the Serbian Army pushed the Central Powers out of Kosovo. During liberation of Kosovo, the Serbian Army committed atrocities against the population in revenge.[citation needed] Serbian Kosovo was unified with Montengrin as Montenegro subsequently joined the Kingdom

of Serbia. After the World War I ended, the Monarchy was then transformed into the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenians (Albanian: Mbretwria Serbe, Kroate, Sllovene, Serbo-Croatian: Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca) on 1 December 1918, gathering territories gained in victory.

Kingdom of Yugoslavia and World War II

The 1918-1929 period of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenians witnessed a raise of the Serbian population in the region and a decline in the non-Serbian. In the Kingdom Kosovo was split onto four counties - three being a part of the entity of Serbia: Zvečan, Kosovo and southern Metohija; and one of Montenegro: northern Metohija. However, the new administration system since 26 April 1922 split Kosovo among three Areas of the Kingdom: Kosovo, Rascia and Zeta. In 1921 the Albanian elite lodged an official protest of the government to the League of Nations, claiming that 12,000 Albanians had been killed and over 22,000 imprisoned since 1918 and seeking a unification of Albanian-populated lands. As a result, an armed Kachak resistance movement was formed whose main goal was to unite Albanian-populated areas of the Kingdom to Albania.

In 1929, the Kingdom was transformed into the Kingdom of Yugoslavia. The territories of Kosovo were split among the Banate of Zeta, the Banate of Morava and the Banate of Vardar. The Kingdom lasted until the World War II Axis invasion of 1941.

The greatest part of Kosovo became a part of Italian-controlled Fascist Albania, and smaller bits by the Tsardom of Bulgaria and Nazi German-occupied Kingdom of Serbia. During the fascist occupation of Kosovo by Albanians, until August 1941 alone, over 10,000 Serbs were killed and between 80,000 and 100,000 Serbs were expelled, while roughly the same number of Albanians from Albania were brought to settle in these Serbian lands. [8]

Mustafa Kruja, the Prime Minister of Albania, was in Kosovo in June 1942, and at a meeting with the Albanian leaders of Kosovo, he said: "We should endeavor to ensure that the Serb population of Kosovo be – the area be cleansed of them and all Serbs who had been living there for centuries should be termed colonialists and sent to concentration camps in Albania. The Serb settlers should be killed." [9][10]

Prior to the surrender of Fascist Italy in 1943, the German forces took over direct control of the region. After numerous uprisings of Partisans led by Fadil Hoxha, Kosovo was liberated after 1944 with the help of the Albanian partisans of the Comintern, and became a province of Serbia within the Democratic Federal Yugoslavia.

Kosovo in the second Yugoslavia

The province was first formed in 1945 as the Autonomous Kosovo-Metohian Area to protect[citation needed] its regional Albanian majority within the People's Republic of Serbia as a member of the Federal People's Republic of Yugoslavia under the leadership of the former Partisan leader, Josip Broz Tito, but with no factual autonomy. After Yugoslavia's name change to the Socialist Federal Republic of Yugoslavia and Serbia's to the Socialist Republic of Serbia in 1953, Kosovo gained inner autonomy in the 1960s. In the 1974 constitution, the Socialist Autonomous Province of Kosovo's government received higher powers, including the highest governmental titles — President and Premier and a seat in the Federal Presidency which made it a de facto Socialist Republic within the Federation, but remaining as a Socialist Autonomous Province within the Socialist Republic of Serbia. Tito had pursued a policy of weakening Serbia, as he believed that a "Weak Serbia equals a strong Yugoslavia". To this end Vojvodina and Kosovo became autonomous regions and were given the above entitled privileges as defacto republics.[citation needed] Serbo-Croatian, Albanian and Turkish were defined as official languages on the provincial level marking the two largest linguistic Kosovan groups: Albanians and Serbs. In the 1970s, an Albanian nationalist movement pursued full recognition of the Province of Kosovo as another Republic within the Federation, while the most extreme elements aimed for full-scale independence. Tito's arbitrary regime dealt with the situation swiftly, but only giving it a temporary solution. The ethnic balance of Kosovo witnessed unproportional increase as the number of Albanians tripled gradually rising from almost 75% to over 90%, but the number of Serbs barely increased and dropped in the full share of the total population from some 15% down to 8%. Even though Kosovo was the least developed area of the former Yugoslavia, the living and economic prospects and freedoms were far greater then under the totalitarian Maoist regime in Albania.

Beginning in March 1981, Kosovar Albanian students organized protests seeking that Kosovo become a republic within Yugoslavia. Those protests rapidly escalated into violent riots "involving 20,000 people in six cities"[11] that were harshly contained by the Yugoslav government. During the 1980s, ethnic tensions continued with frequent violent outbreaks against Serbs and Yugoslav state authorities resulting in increased emigration of Kosovo Serbs and other ethnic groups.[12][13] The Yugoslav leadership tried to suppress protests of Kosovo Serbs seeking protection from ethnic discrimination and violence.[14]

In 1986, the Serbian Academy of Sciences and Arts (SANU) was working on a document which later would be known as the SANU Memorandum, a warning to the Serbian President and Assembly of the existing crisis and where it would lead. An unfinished edition was filtered to the press. In the essay, SANU criticised the state of Yugoslavia and made remarks that the only member state contributing at the time to the development of Kosovo and Macedonia (by then, the poorest territories of the Federation) was Serbia. According to SANU, Yugoslavia was suffering from ethnic strife and the disintegration of the Yugoslav economy into separate economic sectors and territories, which was transforming the federal state into a loose confederation.[15] On the other hand, some think that Slobodan Milošević used the discontent reflected in the SANU memorandum for his own political goals, during his rise to power in Serbia at the time.[16],

Milošević was initially sent there as a member of the Communists party . Initially Milosevic did not talk to the Serbian nationalists who were at that point demonstrating for rights and freedoms that had been denied to them. During these meetings he agreed to listen to their grievances. During the meeting, outside the building where this forum was taking place police started fighting the locals who had gathered there, mostly Serbs eager to voice their grievances. After hearing about the police brutality outside of the halls, Milošević came out and in an emotional moment promised the local sebs that "Nobody would beat yo again." This news byte was then seen on evening news that catapulted then an unknown Milošević to the forefront of the current debate about the problems on Kosovo.

Since the 1974 Constitution, the Albanian controlled Kosovo communist officials in Kosovo had instituted a campaign of discrimination against non-Albanians, Serbs and other non-Albanians like the Roma, Turks and Macedonians, were fired from jobs and positions within the regional government apparatus. These repressions and grievances had been swept conveniently under the rug with the pretense of "Brotherhood and Unity" policy instituted by then already late Josip Broz Tito. Any reasoning to the contradictory, was quickly silenced. To the party leaderships chagrin, Mr. Milosevic insisted on finding a solution for the Kosovo situation, he was quickly labeled as a reactionary.

In order to save his skin, Milosevic fought back and established a political coup d'état. He gained effective leadership and control of the Serbian Communist party and pressed forward with the one issue that had catapulted him to the forefront of the political limelight, which was Kosovo. This By the

end of the 1980s, calls for increased federal control in the crisis-torn autonomous province were getting louder. Slobodan Milošević pushed for constitutional change amounting to suspension of autonomy for both Kosovo and Vojvodina.[17]

Kosovo and the breakup of Yugoslavia

Inter-ethnic tensions continued to worsen in Kosovo throughout the 1980s. In particular, Kosovo's ethnic Serb community, a minority of Kosovo population, complained about mistreatment from the Albanian majority. Milosevic capitalized on this discontent to consolidate his own position in Serbia. In 1987, Serbian President Ivan Stambolic sent Milošević to Kosovo to "pacify restive Serbs in Kosovo." On that trip, Milošević broke away from a meeting with ethnic Albanians to mingle with angry Serbians in a suburb of Pristina. As the Serbs protested they were being pushed back by police with batons, Milošević told them, "No one is allowed to beat you." [18] This incident was later seen as pivotal to Milosevic's rise to power.[citation needed]

On June 28, 1989, Milosevic delivered a speech in front of a large number of Serb citizens at the main celebration marking the 600th anniversary of the Battle of Kosovo, held at Gazimestan. Many think that this speech helped Milosevic consolidate his authority in Serbia.[19]

In 1989, Milošević, employing a mix of intimidation and political maneuvering, drastically reduced Kosovo's special autonomous status within Serbia. Soon thereafter Kosovo Albanians organized a non-violent separatist movement, employing widespread civil disobedience, with the ultimate goal of achieving the independence of Kosovo. Kosovo Albanians boycotted state institutions and elections and established separate Albanian schools and political institutions. On July 2, 1990, an unconstitutional Kosovo parliament declared Kosovo an independent country, although this was not recognized by Belgrade or any foreign states. Two years later, in 1992, the parliament organized an unofficial referendum which was observed by international organizations but was not recognized internationally. With an 80% turnout, 98% voted for Kosovo to be independent.

Kosovo War

Kingdom of Yugoslavia and World War II

The 1918-1929 period of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenians witnessed a raise of the Serbian population in the region and a decline in the non-Serbian. In the Kingdom Kosovo was split onto four counties - three being a part of the entity of Serbia: Zvečan, Kosovo and southern Metohija; and one of Montenegro: northern Metohija. However, the new administration system since 26 April 1922 split Kosovo among three Areas of the Kingdom: Kosovo, Rascia and Zeta. In 1921 the Albanian elite lodged an official protest of the government to the League of Nations, claiming that 12,000 Albanians had been killed and over 22,000 imprisoned since 1918 and seeking a unification of Albanian-populated lands. As a result, an armed Kachak resistance movement was formed whose main goal was to unite Albanian-populated areas of the Kingdom to Albania.

In 1929, the Kingdom was transformed into the Kingdom of Yugoslavia. The territories of Kosovo were split among the Banate of Zeta, the Banate of Morava and the Banate of Vardar. The Kingdom lasted until the World War II Axis invasion of 1941.

The greatest part of Kosovo became a part of Italian-controlled Fascist Albania, and smaller bits by the Tsardom of Bulgaria and Nazi German-occupied Kingdom of Serbia. During the fascist occupation of Kosovo by Albanians, until August 1941 alone, over 10,000 Serbs were killed and between 80,000 and 100,000 Serbs were expelled, while roughly the same number of Albanians from Albania were brought to settle in these Serbian lands. [8]

Mustafa Kruja, the Prime Minister of Albania, was in Kosovo in June 1942, and at a meeting with the Albanian leaders of Kosovo, he said: "We should endeavor to ensure that the Serb population of Kosovo be – the area be cleansed of them and all Serbs who had been living there for centuries should be termed colonialists and sent to concentration camps in Albania. The Serb settlers should be killed." [9][10]

Prior to the surrender of Fascist Italy in 1943, the German forces took over direct control of the region. After numerous uprisings of Partisans led by Fadil Hoxha, Kosovo was liberated after 1944 with the help of the Albanian partisans of the Comintern, and became a province of Serbia within the Democratic Federal Yugoslavia.

Kosovo in the second Yugoslavia

The province was first formed in 1945 as the Autonomous Kosovo-Metohian Area to protect[citation needed] its regional Albanian majority within the People's Republic of Serbia as a member of the Federal People's Republic of Yugoslavia under the leadership of the former Partisan leader, Josip Broz Tito, but with no factual autonomy. After Yugoslavia's name change to the Socialist Federal Republic of Yugoslavia and Serbia's to the Socialist Republic of Serbia in 1953, Kosovo gained inner autonomy in the 1960s. In the 1974 constitution, the Socialist Autonomous Province of Kosovo's government received higher powers, including the highest governmental titles — President and Premier and a seat in the Federal Presidency which made it a de facto Socialist Republic within the Federation, but remaining as a Socialist Autonomous Province within the Socialist Republic of Serbia. Tito had pursued a policy of weakning Serbia, as he believed that a "Weak Serbia equals a strong Yugoslavia". To this end Vojvodina and Kosovo became autonomous regions and were given the above entitled privileges as defacto republics.[citation needed] Serbo-Croatian, Albanian and Turkish were defined as official languages on the provincial level marking the two largest linguistic Kosovan groups: Albanians and Serbs. In the 1970s, an Albanian nationalist movement pursued full recognition of the Province of Kosovo as another Republic within the Federation, while the most extreme elements aimed for full-scale independence. Tito's arbitrary regime dealt with the situation swiftly, but only giving it a temporary solution. The ethnic balance of Kosovo witnessed unproportional increase as the number of Albanians tripled gradually rising from almost 75% to over 90%, but the number of Serbs barely increased and dropped in the full share of the total population from some 15% down to 8%. Even though Kosovo was the least developed area of the former Yugoslavia, the living and economic prospects and freedoms were far greater then under the totalitarian Maoist regime in Albania.

Beginning in March 1981, Kosovar Albanian students organized protests seeking that Kosovo become a republic within Yugoslavia. Those protests rapidly escalated into violent riots "involving 20,000 people in six cities"[11] that were harshly contained by the Yugoslav government. During the 1980s, ethnic tensions continued with frequent violent outbreaks against Serbs and Yugoslav state authorities resulting in increased emigration of Kosovo Serbs

and other ethnic groups.[12][13] The Yugoslav leadership tried to suppress protests of Kosovo Serbs seeking protection from ethnic discrimination and violence.[14]

In 1986, the Serbian Academy of Sciences and Arts (SANU) was working on a document which later would be known as the SANU Memorandum, a warning to the Serbian President and Assembly of the existing crisis and where it would lead. An unfinished edition was filtered to the press. In the essay, SANU criticised the state of Yugoslavia and made remarks that the only member state contributing at the time to the development of Kosovo and Macedonia (by then, the poorest territories of the Federation) was Serbia. According to SANU, Yugoslavia was suffering from ethnic strife and the disintegration of the Yugoslav economy into separate economic sectors and territories, which was transforming the federal state into a loose confederation.[15] On the other hand, some think that Slobodan Milošević used the discontent reflected in the SANU memorandum for his own political goals, during his rise to power in Serbia at the time.[16],

Milošević was initially sent there as a member of the Communists party . Initially Milosevic did not talk to the Serbian nationalists who were at that point demonstrating for rights and freedoms that had been denied to them. During these meetings he agreed to listen to their grievances. During the meeting, outside the building where this forum was taking place police started fighting the locals who had gathered there, mostly Serbs eager to voice their grievances. After hearing about the police brutality outside of the halls, Milošević came out and in an emotional moment promised the local sebs that "Nobody would beat yo again." This news byte was then seen on evening news that catapulted then an unknown Milošević to the forefront of the current debate about the problems on Kosovo.

Since the 1974 Constitution, the Albanian controlled Kosovo communist officials in Kosovo had instituted a campaign of discrimination against non-Albanians, Serbs and other non-Albanians like the Roma, Turks and Macedonians, were fired from jobs and positions within the regional government apparatus. These repressions and grievances had been swept conveniently under the rug with the pretense of "Brotherhood and Unity" policy instituted by then already late Josip Broz Tito. Any reasoning to the contradictory, was quickly silenced. To the party leaderships chagrin, Mr. Milosevic insisted on finding a solution for the Kosovo situation, he was quickly labeled as a reactionary.

In order to save his skin, Milosevic fought back and established a political

coup d'état. He gained effective leadership and control of the Serbian Communist party and pressed forward with the one issue that had catapulted him to the forefront of the political limelight, which was Kosovo. This By the end of the 1980s, calls for increased federal control in the crisis-torn autonomous province were getting louder. Slobodan Milošević pushed for constitutional change amounting to suspension of autonomy for both Kosovo and Vojvodina.[17]

Kosovo and the breakup of Yugoslavia

Inter-ethnic tensions continued to worsen in Kosovo throughout the 1980s. In particular, Kosovo's ethnic Serb community, a minority of Kosovo population, complained about mistreatment from the Albanian majority. Milosevic capitalized on this discontent to consolidate his own position in Serbia. In 1987, Serbian President Ivan Stambolic sent Milošević to Kosovo to "pacify restive Serbs in Kosovo." On that trip, Milošević broke away from a meeting with ethnic Albanians to mingle with angry Serbians in a suburb of Pristina. As the Serbs protested they were being pushed back by police with batons, Milošević told them, "No one is allowed to beat you." [18] This incident was later seen as pivotal to Milosevic's rise to power.[citation needed]

On June 28, 1989, Milosevic delivered a speech in front of a large number of Serb citizens at the main celebration marking the 600th anniversary of the Battle of Kosovo, held at Gazimestan. Many think that this speech helped Milosevic consolidate his authority in Serbia.[19]

In 1989, Milošević, employing a mix of intimidation and political maneuvering, drastically reduced Kosovo's special autonomous status within Serbia. Soon thereafter Kosovo Albanians organized a non-violent separatist movement, employing widespread civil disobedience, with the ultimate goal of achieving the independence of Kosovo. Kosovo Albanians boycotted state institutions and elections and established separate Albanian schools and political institutions. On July 2, 1990, an unconstitutional Kosovo parliament declared Kosovo an independent country, although this was not recognized by Belgrade or any foreign states. Two years later, in 1992, the parliament organized an unofficial referendum which was observed by international organizations but was not recognized internationally. With an 80% turnout, 98% voted for Kosovo to be independent.

Kosovo War

One of the events that contributed to Milošević's rise of power was the Gazimestan Speech, delivered in front of 100,000 Serb citizens at the central celebration marking the 600th anniversary of the Battle of Kosovo, held at Gazimestan on 28 June, 1989. Soon afterwards the autonomy of Kosovo was reduced. After Slovenia's secession from Yugoslavia in 1991, Milošević used the seat to attain dominance over the Federal government, outvoting his opponents.

Albanians organized a peaceful separatist movement. State institutions and elections were boycotted and separate Albanian schools and political institutions were established. On July 2, 1990 Kosovo Parliament declared Kosovo an independent country, this was only recognized by Albania. In September of that year, the parliament, meeting in secrecy in the town of Kaçanik, adopted the Constitution of the Republic of Kosovo. Two years later, in 1992, the parliament organized an unofficial referendum which was observed by international organisations but was not recognized internationally. With an 80% turnout, 98% voted for Kosovo to be independent.

With the events in Bosnia and Croatia coming to an end, the Serb government started relocating Serbian refugees from Croatia and Bosnia all over Serbia, including in Kosovo. In a number of cases, Albanian families were expelled from their apartments to make room for the refugees[citation needed].

After the Dayton Agreement in 1995, some Albanians organized into the Kosovo Liberation Army (KLA), employing guerilla-style tactics against Serbian police forces and civilians. Violence escalated in a series of KLA attacks and Serbian reprisals into the year 1999, with increasing numbers of civilian victims. In 1998 western interest increased and the Serbian authorities was forced to sign a unilateral cease-fire and partial retreat. Under an agreement led by Richard Holbrooke, OSCE observers moved into Kosovo to monitor the ceasefire, while Yugoslav military forces partly pulled out of Kosovo. However, the ceasefire was systematically broken shortly thereafter by KLA forces, which again provoked harsh counterattacks by the Serbs. On 16 January 1999, the bodies of 45 Albanian civilians were found in the town of Racak. The victims had been executed by Serb forces [20][21]. The so-called Racak Massacre was instrumental in increasing the pressure on Serbia in the fol-

lowing conference at Rambouillet. After more than a month of negotiations Yugoslavia refused to sign the prepared agreement, primarily, it has been argued, because of a clause giving NATO forces access rights to not only Kosovo but to all of Yugoslavia (which the Yugoslav side saw as tantamount to military occupation).

This triggered a 78-day NATO campaign in 1999. At first limited to military targets in Kosovo proper, the bombing campaign was soon extended to cover targets all over Yugoslavia, including bridges, power stations, factories, broadcasting stations, post offices, and various government buildings.

During the conflict roughly a million ethnic Albanians fled or were forcefully driven from Kosovo, several thousand were killed (the numbers and the ethnic distribution of the casualties are uncertain and highly disputed). An estimated 10,000-12,000 ethnic Albanians and 3,000 Serbs are believed to have been killed during the conflict. Some 3,000 people are still missing, of which 2,500 are Albanian, 400 Serbs and 100 Roma.[22]

During the Kosovo War, Serbs also engaged in a deliberate campaign of cultural destruction and rampage. According to a report compiled by the Kosovo Cultural Heritage Project, Serbian forces tried to wipe out all Albanian culture and traditions. Of the 500 mosques that were in use prior to the war, 200 of them were completely destroyed or desecrated. The report concludes that most mosques were deliberately set on fire with no sign of fighting around the area. Among numerous other things, the following important objects were destroyed because they represented Albanian as well as Muslim and Catholic cultures:

Sinan Pasha Mosque in Prizren, the Prizren League Museum, the Hadum Mosque complex in Gjakova (Serbian: Djakovica); the historic bazaars in Gjakova and Pec (Albanian: Peja); the Roman Catholic church of St. Anthony in Gjakova; and two old Ottoman bridges, Ura e Terzive (Terzijski most) and Ura e Tabakeve, Gjakovë.

Kosovo after the war

After the war ended, the UN Security Council passed Resolution 1244 that placed Kosovo under transitional UN administration (UNMIK) and authorized KFOR, a NATO-led peacekeeping force. Almost immediately returning Kosovo Albanians attacked Kosovo Serbs [1], causing some 200,000-280-

,000[24] Serbs and other non-Albanians[25] to flee (note: the current number of internally displaced persons is disputed,[26][27][28][29] with estimates ranging from 65,000[30] to 250,000[31][32][33]). Many displaced Serbs are afraid to return to their homes, even with UNMIK protection. Around 120,000-150,000 Serbs remain in Kosovo, but are subject to ongoing harassment and discrimination.

In 2001, UNMIK promulgated a Constitutional Framework for Kosovo that established the Provisional Institutions of Self-Government (PISG), including an elected Kosovo Assembly, Presidency and office of Prime Minister. Kosovo held its first free, Kosovo-wide elections in late 2001 (municipal elections had been held the previous year). UNMIK oversaw the establishment of a professional, multi-ethnic Kosovo Police Service.

In March 2004, Kosovo experienced its worst inter-ethnic violence since the Kosovo War. The unrest in 2004 was sparked by a series of minor events that soon cascaded into large-scale riots. Kosovo Albanians mobs burned hundreds of Serbian houses, Serbian Orthodox Church sites (including some medieval churches and monasteries) and UN facilities. Kosovo Police established a special investigation team to handle cases related to the 2004 unrest and according to Kosovo Judicial Council by the end of 2006 the 326 charges filed by municipal and district prosecutors for criminal offenses in connection with the unrest had resulted in 200 indictments: convictions in 134 cases, and courts acquitted eight and dismissed 28; 30 cases were pending. International prosecutors and judges handled the most sensitive cases[34].

Politics and governance

UN Security Council Resolution 1244 placed Kosovo under transitional UN administration pending a determination of Kosovo's future status. This Resolution entrusted the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK) with sweeping powers to govern Kosovo, but also directed UNMIK to establish interim institutions of self-governance. Resolution 1244 permits Serbia no role in governing Kosovo and since 1999 Serbian laws and institutions have not been valid in Kosovo. NATO has a separate mandate to provide for a safe and secure environment.

In May 2001, UNMIK promulgated the Constitutional Framework, which established Kosovo's Provisional Institutions of Self-Government (PISG). Since

2001, UNMIK has been gradually transferring increased governing competencies to the PISG, while reserving some powers that are normally carried out by sovereign states, such as foreign affairs. Kosovo has also established municipal government and an internationally-supervised Kosovo Police Service.

According to the Constitutional Framework, Kosovo shall have a 120-member Kosovo Assembly. The Assembly includes twenty reserved seats: ten for Kosovo Serbs and ten for non-Serb minorities (Bosniaks, Roma, etc.). The Kosovo Assembly is responsible for electing a President and Prime Minister of Kosovo.

The largest political party in Kosovo, the Democratic League of Kosovo (LDK), has its origins in the 1990s non-violent resistance movement to Milosevic's rule. The party was led by Ibrahim Rugova until his death in 2006. The two next largest parties have their roots in the Kosovo Liberation Army (KLA): the Democratic Party of Kosovo (PDK) led by former KLA leader Hashim Thaci and the Alliance for the Future of Kosovo (AAK) led by former KLA commander Ramush Haradinaj. Kosovo publisher Veton Surroi formed his own political party in 2004 named "Ora." Kosovo Serbs formed the Serb List for Kosovo and Metohija (SLKM) in 2004, but have boycotted Kosovo's institutions and never taken their seats in the Kosovo Assembly.

In November 2001, the OSCE supervised the first elections for the Kosovo Assembly. After that election, Kosovo's political parties formed an all-party unity coalition and elected Ibrahim Rugova as President and Bajram Rexhepi (PDK) as Prime

Flori Bruqi

11. maj 2007. u 09:46

02

...After Kosovo-wide elections in October 2004, the LDK and AAK formed a new governing coalition that did not include PDK and Ora. This coalition agreement resulted in Ramush Haradinaj (AAK) becoming Prime Minister, while Ibrahim Rugova retained the position of President. PDK and Ora were critical of the coalition agreement and have since frequently accused the current government of corruption.

Ramush Haradinaj resigned the post of Prime Minister after he was indicted for war crimes by the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY) in March 2005. He was replaced by Bajram Kosumi (AAK). But in a po-

litical shake-up after the death of President Rugova in January 2006, Kosumi himself was replaced by former Kosovo Protection Corps commander Agim Ceku. Ceku has won recognition for his outreach to minorities, but Serbia has been critical of his wartime past as military leader of the KLA and claims he is still not doing enough for Kosovo Serbs. The Kosovo Assembly elected Fatmir Sejdiu, a former LDK parliamentarian, president after Rugova's death. Slaviša Petkovic, Minister for Communities and Returns, was previously the only ethnic Serb in the government, but resigned in November 2006 amid allegations that he misused ministry funds.[35][36]

Kosovo Status Process

A UN-led political process began in late 2005 to determine Kosovo's future status. Belgrade has proposed that Kosovo be highly autonomous and remain a part of Serbia — Belgrade officials have repeatedly said that an imposition of Kosovo's independence would be a violation of Serbia's sovereignty and therefore contrary to international law. Pristina asserts that Kosovo should become independent, arguing that the violence of the Milosevic years has made continued union between Kosovo and Serbia not viable.

UN Special Envoy Martti Ahtisaari, former president of Finland, leads the status process; Austrian diplomat Albert Rohan is his deputy. Ahtisaari's office — the UN Office of the Special Envoy for Kosovo (UNOSEK) — is located in Vienna and includes liaison staff from NATO, the EU and the United States.

On February 2, 2007, UN Special Envoy Martti Ahtisaari delivered to Belgrade and Pristina leaders a draft status settlement proposal. The proposal covered a wide range of issues related to Kosovo's future, in particular measures to protect Kosovo's non-Albanian communities such as decentralization of government, protection of Serbian Orthodox Church heritage and institutional protections for non-Albanian communities. While not mentioning the word "independence," the draft included several provisions that were widely interpreted as implying statehood for Kosovo. In particular, the draft Settlement would give Kosovo the right to apply for membership in international organizations, create a Kosovo Security Force and adopt national symbols. [37] Ahtisaari conducted several weeks of consultations with the parties in Vienna to finalize the Settlement, including a high-level meeting on March 10 that brought together the Presidents and Prime Ministers of both sides. After this meeting, leaders from both sides signaled a total unwillingness to compromise on their central demands (Pristina for Kosovo's independence; Belgrade for sovereignty over Kosovo). Concluding that there was no chance

for the two sides to reconcile their positions, Ahtisaari said he would submit to the UN Security Council his own proposed status arrangements, including an explicit recommendation for the status outcome itself, by the end of March.[38]

Most international observers believe these negotiations will lead to Kosovo's independence, subject to a period of international supervision.[39] Nevertheless, Russian President Vladimir Putin stated in September 2006 that Russia may veto a UN Security Council proposal on Kosovo's final status that applies different standards than those applied to the separatist Georgian regions of South Ossetia and Abkhazia.[40] The Russian ambassador to Serbia has asserted that Russia will use its veto power unless the solution is acceptable to both Belgrade and Priština.[41]

In a survey carried out by UNDP and published in March 2007, 96 % of Kosovo Albanians and 77 % of non- Serb minorities in Kosovo wants Kosovo to become independent within present borders. 78 % of the Serb minority wants Kosovo to be autonomous province within Serbia. Only 2.5 % of the Albanians want unification with Albania[42].

The Contact Group has said that regardless of status outcome a new International Civilian Office (ICO) will be established in Kosovo to supervise the implementation status settlement and safeguard minority rights. NATO leaders have said that KFOR will be maintained in Kosovo after the status settlement. The EU will establish a European Security and Defense Policy Rule of Law mission to focus on the police/justice sectors.

Economy of Kosovo

Kosovo has one of the most under-developed economies in Europe, with a per capita income estimated at €1,565 (2004).[43] Despite substantial development subsidies from all Yugoslav republics, Kosovo was the poorest province of Yugoslavia.[44] Additionally, over the course of the 1990s a blend of poor economic policies, international sanctions, poor external commerce and ethnic conflict severely damaged the economy.[45]

Kosovo's economy remains weak. After a jump in 2000 and 2001, growth in Gross Domestic Product (GDP) was negative in 2002 and 2003 and is expected to be around 3 percent 2004-2005, with domestic sources of growth unable to compensate for the declining foreign assistance. Inflation is low, while the budget posted a deficit for the first time in 2004. Kosovo has high external

deficits. In 2004, the deficit of the balance of goods and services was close to 70 percent of GDP. Remittances from Kosovars living abroad accounts for an estimated 13 percent of GDP, and foreign assistance for around 34 percent of GDP.[46]

Most economic development since 1999 has taken place in the trade, retail and the construction sectors. The private sector that has emerged since 1999 is mainly small-scale. The industrial sector remains weak and the electric power supply remains unreliable, acting as a key constraint. Unemployment remains pervasive, at around 40-50% of the labor force.[47][48]

UNMIK introduced de-facto an external trade regime and customs administration on September 3, 1999 when it set customs border controls in Kosovo. All goods imported in Kosovo face a flat 10% customs duty fee.[49] These taxes are collected from all Tax Collection Points installed at the borders of Kosovo, including those between Kosovo and Serbia.[50] UNMIK and Kosovo institutions have signed Free Trade Agreements with Croatia,[51] Bosnia and Herzegovina,[52] Albania[53] and Macedonia.[54]

Macedonia is Kosovo's largest import and export market (averaging €220 million and €9 million, respectively), followed by Serbia-Montenegro (€111 million and €5 million), Germany and Turkey.[55]

The Euro is the official currency of Kosovo and used by UNMIK and the government bodies.[56] The Serbian Dinar is used in the Serbian populated parts.

The economy is hindered by Kosovo's still-unresolved international status, which has made it difficult to attract investment and loans.[57] The province's economic weakness has produced a thriving black economy in which smuggled petrol, cigarettes and cement are major commodities. The prevalence of official corruption and the pervasive influence of organised crime gangs has caused serious concern internationally. The United Nations has made the fight against corruption and organised crime a high priority, pledging a "zero tolerance" approach.[58]

Demographic history of Kosovo

According to the Kosovo in Figures 2005 Survey of the Statistical Office of Kosovo,[59] Kosovo's total population is estimated between 1.9 and 2.2 million in the following ethnic proportions:

- 92% Albanians (between 2,272,000 and 2,400,000)

- 6.5% Serbs (between 126,000 and 140,000)
- 0.9% Bosniaks (between 20,200 and 28,000)
- 1.7% Roma (between 30,600 and 34,000) (see also Roma in Mitrovica Camps)
- 1.1% Turks (between 18,000 and 25,000)
- 0.5% Gorani (approx. 12,000)

However, the figures are highly disputable. Some estimates are that there is an Albanian majority well above 90 percent. The population census is set to take place in the near future. Others give much higher figures for Roma and Turks.[60][61] The majority of the Albanians in Kosovo are Atheist, Agnostics and Muslims, and most Serbs are Eastern Orthodox. About 15% of the Albanians in Kosovo are Catholics.[62]

Kosovo is divided into seven districts:

- Prishtina District
- Prizreni District
- Peja District
- Ferizaji District
- Gjakova District
- Mitrovica District
- Gjilani District

North Kosovo maintains its own government, infrastructure and institutions by its dominant ethnic Serb population in the Mitrovica District, viz. in the Leposavic, Zvecan and Zubin Potok municipalities and the northern part of Kosovska Mitrovica.

Cities

List of largest cities in Kosovo (with population figures in 2006):[63]

- Prishtina (562,686)
- Prizreni (165,229)
- Ferizaji (97,741)
- Gjakova (97,156)
- Peja (95,190)
- Gjilani (91,595)
- Mitrovica (86,359)
- Podujeva (48,526)

Albanian/Kosovan musicians, Music of Kosovo, Music of Serbia, List of Serbian musicians

Music has always been a part of the Albanian and Serbian culture. Although in Kosovo music is diverse (as it got mixed with the cultures of different regimes dominating in Kosovo), authentic Albanian music (see World Music) and Serbian music do still exist. The Albanian one is characterized by use of çiftelia (an authentic Albanian instrument), mandolin, mandola and percussion. In Kosovo, along with modern music, folk music is very popular. There are many folk singers and ensembles (both Albanian and Serbian). Classical music is also well known in Kosovo and has been taught at universities (at the University of Prishtina Faculty of Arts and the University of Priština at Kosovska Mitrovica Faculty of Arts) and several pre-college music schools. The modern music in Kosovo has its origin from the Western countries. The main modern genres include: Pop, Hip Hop, Rock and Jazz. The most notable rock bands are: Gjurmwt, Troja, Votra, Diadema, Humus, Asgjw sikur Dielli, Kthjellu, Cute Babulja, Babilon, etc. Ilir Bajri is a notable jazz and electronic musician. Most notable hip-hop performers are the rap-group called NR (urbaNRoots) who also introduced a new type of rap different to the G-Funk that was widely spread before. Other hip-hop artists include Unikkatil (who lives in the USA but represents Kosovo), Tingulli 3, Ritmi I Rugws, Mad Lion, K-OS and many more.

Leonora Jakupi and Adelina Ismajli are two of the most popular commercial singers in Kosovo today. | There are some notable music festivals in Kosovo:

- Rock pwr Rock - contains rock and metal music
- Polifest - contains all kinds of genres (usually hip hop, commercial pop, unusually rock and never metal)
- Showfest - contains all kinds of genres (usually hip hop, commercial pop, unusually rock and never metal)
- Videofest - contains all kinds of genres
- Kush Kwndon Lutet Dy Herw - contains christian music
- North City Jazz & Blues festival, an international music festival held annually in Zvecan

Kosovo Radiotelevisions like RTK, 21 and KTV have their musical charts.

List of Presidents

<http://www.worldstatesmen.org/Yugoslavia.html#Kosovo>

- Ibrahim Rugova, 4 March 2002 - 21 January 2006

- Fatmir Sejdiu, 10 February 2006 - present

List of Prime Ministers

- Bajram Rexhepi, 4 March 2002 - 3 December 2004
- Ramush Haradinaj, 3 December 2004 - 8 March 2005
- Bajram Kosumi, 23 March 2005 - 10 March 2006
- Agim Çeku, 10 March 2006-present

References

1. ^ "Kosovo's status - the wheels grind on", *The Economist*, October 6, 2005.
2. ^ "A province prepares to depart", *The Economist*, November 2, 2006.
3. ^ "Kosovo May Soon Be Free of Serbia, but Not of Supervision", by Nicholas Wood, *The New York Times*, November 2, 2006.
4. ^ "Serbia shrinks, and sinks into dejection", by WILLIAM J. KOLE, *The Associated Press*, November 19, 2006.
5. ^ "Russia threatens veto over Kosovo", *BBC News*, April 24, 2007.
6. ^ Административно територијална подела Републике Србије на покрајине, округе, општине и Град Београд
7. ^ [<http://www.elsie.de/pdf/B2002GatheringClouds.pdf> Elsie, R. (ed.) (2002): *Gathering Clouds. The roots of ethnic cleansing in Kosovo. Early twentieth-century documents*. Dukagjini Balkan Books, Peja (Kosovo, Serbia). ISBN 9951-05-016-6
8. ^ Krizman, Serge. "Massacre of the innocent Serbian population, committed in Yugoslavia by the Axis and its Satellite from April 1941 to August 1941 . Map. Maps of Yugoslavia at War, Washington, 1943
9. ^ Bogdanovic, Dimitrije. "The Book on Kosovo". 1990. Belgrade: Serbian Academy of Sciences and Arts, 1985. page 2428.
10. ^ Genfer, *Der Kosovo-Konflikt*, Munich: Wieser, 2000. page 158.
11. ^ *New York Times* 1981-04-19, "One Storm has Passed but Others are Gathering in Yugoslavia"
12. ^ *Reuters* 1986-05-27, "Kosovo Province Revives Yugoslavia's Ethnic Nightmare"
13. ^ *Christian Science Monitor* 1986-07-28, "Tensions among ethnic groups in Yugoslavia begin to boil over"
14. ^ *New York Times* 1987-06-27, "Belgrade Battles Kosovo Serbs"
15. ^ SANU (1986): *Serbian Academy of Sciences and Arts Memorandum*. GIP Kultura. Belgrade.
16. ^ <http://www.opendemocracy.net/articles/ViewPopUpArticle.jsp?id=2&articleId=3361> Julie A Mertus: "Slobodan Milošević: Myth and Responsibility"

17. ^ Reuters 1988-07-30, "Yugoslav Leaders Call for Control in Kosovo, Protests Loom"
18. ^ <http://www.cnn.com/SPECIALS/2000/kosovo/stories/past/milosevic/>
19. ^ The Economist, June 05, 1999, U.S. Edition, 1041 words, What's next for Slobodan Milosevic?
20. ^ <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/1812847.stm>
21. ^ <http://www.hrw.org/press/1999/jan/yugo0129.htm>
22. ^ <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/781310.stm>
23. ^ <http://www.haverford.edu/relg/sells/kosovo/herscherriedlmayer.htm>
24. ^ "Kosovo: The Human Rights Situation and the Fate of Persons Displaced from Their Homes (.pdf)", report by Alvaro Gil-Robles, Council of Europe Commissioner for Human Rights, Strasbourg, October 16, 2002, p. 30.
25. ^ Note: Including Roma, Egyptian, Ashkali, Turks and Bosniaks. – Sources:
  - o Coordinating Centre of Serbia for Kosovo-Metohija: Principles of the Program for Return of Internally Displaced Persons from Kosovo and Metohija
  - o "Kosovo: The Human Rights Situation and the Fate of Persons Displaced from Their Homes (.pdf)", report by Alvaro Gil-Robles, Council of Europe Commissioner for Human Rights, Strasbourg, October 16, 2002, p. 30.
26. ^ UNHCR, Critical Appraisal of Responsee Mechanisms Operating in Kosovo for Minority Returns, Pristina, February 2004, p. 14.
27. ^ U.S. Committee for Refugees (USCR), April 2000, Reversal of Fortune: Yugoslavia's Refugees Crisis Since the Ethnic Albanian Return to Kosovo, p. 2-3.
28. ^ "Kosovo: The human rights situation and the fate of persons displaced from their homes (.pdf)", report by Alvaro Gil-Robles, Council of Europe Commissioner for Human Rights, Strasbourg, October 16, 2002.
29. ^ International Relations and Security Network (ISN): Serbians return to Kosovo not impossible, says report (.pdf) , by Tim Judah, June 7, 2004.
30. ^ European Stability Initiative (ESI): The Lausanne Principle: Multiethnicity, Territory and the Future of Kosovo's Serbs (.pdf) , June 7, 2004.
31. ^ Coordinating Centre of Serbia for Kosovo-Metohija: Principles of the program for return of internally displaced persons from Kosovo and Metohija .
32. ^ UNHCR: 2002 Annual Statistical Report: Serbia and Montenegro, pg. 9
33. ^ U.S. Committee for Refugees and Immigrants (USCRI): Country report: Serbia and Montenegro 2006.
34. ^ U.S State Department Report, published in 2007
35. ^ "Kosovo: Serb minister resigns over misuse of funds", Adnkronos inter-

national (AKI), November 27, 2006

36. ^ "Sole Kosovo Serb cabinet minister resigns: PM ", Agence France-Presse (AFP), November 24, 2006.

37. ^ "UN envoy seeks multi-ethnic, self-governing Kosovo ", Agence France-Presse (AFP), Vienna, February 2, 2007.

38. ^ "[http://news.yahoo.com/s/nm/20070310/wl_nm/serbia_kosovo1_dc_4;_ylt=AvL5xEUliSVd9RrxZLjpSI8XxHcA UN to decide Kosovo's fate as talks end deadlocked] ", Reuters, Vienna, March 10, 2007.

39. ^ "Kosovo's status — the wheels grind on", The Economist, October 6, 2005

40. ^ "Putin says world should regard Kosovo, separatist Georgian regions on equal footing", International Herald Tribune, September 13, 2006.

41. ^ "Russian ambassador: Compromise or veto", B92, December 4, 2006.

42. ^ UNDP: Early Warning Report page 16, March 2007 <http://www.kosovo.undp.org/repository/docs/EWR15FinalENG.pdf>

43. ^ worldbank.org

44. ^ Christian Science Monitor 1982-01-15, "Why Turbulent Kosovo has Marble Sidewalks but Troubled Industries"

45. ^ worldbank.org

46. ^ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/enlargement_papers/2005/elp26en.pdf

47. ^ http://www.eciks.org/english/lajme.php?action=total_news&main_id=386

48. ^ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/enlargement_papers/2005/elp26en.pdf

49. ^ <http://www.buyusa.gov/kosovo/en/doingbusinessinkosovo.html>

50. ^ http://www.seerecon.org/kosovo/documents/wb_econ_report/wb-kosovo-econreport-2-2.pdf

51. ^ Croatia, Kosovo sign Interim Free Trade Agreement, B92, 2 October 2006

52. ^ euinkosovo.org

53. ^ http://www.kosovo-eicc.org/oek/index.php?page_id=64

54. ^ <http://www.buyusa.gov/kosovo/en/doingbusinessinkosovo.html>

55. ^ Kosovo Economic Briefing (April), worldbank.org

56. ^ <http://www.euinkosovo.org/uk/invest/invest.php>

57. ^ "Brussels offers first Kosovo loan", BBC News Online, 3 May 2005.

58. ^ Transparency Initiative for Kosovo (TIK), UN Development Programme in Kosovo.

59. http://www.ks-gov.net/esk/esk/pdf/english/general/kosovo_figures_05.pdf

60. ^ <http://www.salon.com/news/1999/03/31newsa.html>

61. ^ http://www.serbianunity.net/news/world_articles/Dragnich1098.html

62. ^ Religion in Kosovo - International Crisis Group

63. ^ <http://www.world-gazetteer.com/wg.php?x=&men=gcis&lng=en&dat=32&srt=npan&col=aohdq&geo>

External links

- The office of Prime Minister of Kosovo English version
- Kosovo Assembly (Kuvendi i Kosovës) English version
- The Official Webportal of Tourism in Kosovo
- EU Commission report on economic development in Accession countries, including Kosovo
- <http://www.unosek.org/unosek/index.html> UN Special Envoy's Office Website
- Kosovo travel guide from Wikitravel
- RTK - Kosovo's public television - news in Albanian, Serbian, Turkish and Roma
- KosovaKosovo A source of information reflecting both sides' claims in the dispute
- UNMIK UN led civilian administration in Kosovo.
- EU EU Pillar in Kosovo.
- Otvoreno A place where Serbian politicians speak openly on the Kosovo issue. In Serbian language only.
- KIM-Info News Service, News from Kosovo in English and Serbian
- (ICG) International Crisis Group, a source of independent analysis on Kosovo issues.
- Kosovo Roma Oral History Project An advocacy website for Kosovo's Roma/ Gypsies, with significant details on Kosovo's contested history.
- ECIKS Economic Initiative for Kosovo, information on investment opportunities.
- US State Dept. fact sheet "The Ethnic Cleansing of Kosovo"
- Kosovo Blog Online" Kosovo Search Challenge: Helping people find information for Kosovo, the positive side of Kosovo.

Pro-Albanian

- Albanian.com A Community portal where Albanians share information and ideas.
- Alliance for a New Kosovo A Policy Resource on Kosovo Independence.

- KosovoEvidence.com - movie about what happened in Kosovo during the war
- Economic Initiative for Kosovo - "...latest news, analysis and publications from the Kosovar economy"
- Why Independence for Kosovo? A summary of the case for an independent Kosovo by two Priština intellectuals
- Alliance for New Kosovo A policy resource on Kosovo independence
- Kosovo Crisis Center A collection of articles on Kosovo, in English.
- AACL Albanian American Civic League.
- KosovaLive Kosovo Albanian independent news agency (this section in English).
- American Council for Kosova - U.S. nonprofit organization dedicated to a better understanding of the issue of Kosovo by the American public
- Pro-Serbian
- Serbian Government for Kosovo-Metohija Website that focusses on the human rights situation of Serbian and other non-Albanian populations in Kosovo. (in English and Serbian)
- Kosovo Compromise Presentation on Kosovo issue of 4S Institute, Brussels
- Rastko Project dedicated to Serb and Serb-related arts and humanities(in English)
- Terror in Kosovo Terror in Kosovo (in English)
- Coordination Center of SCG and the Republic of Serbia for Kosovo (in English, Serbian and Albanian)
- Kosovo-The Land of the Living past (in English)
- B92 Serbian Independent news agency (in English)
- Save Kosovo - U.S. nonprofit organization dedicated to promoting a better American understanding of the Serbian province of Kosovo and Metohija and of the critical American stake in the province's future. (in English)
- Kosovo 2006 Making of a Compromise (in English)
- Diocese Kosovo of Serbian Orthodox Church (in English, Serbian and Russian)

Flori Bruqi

11. maj 2007. u 09:49

03

Letër e hapur për z. J. Bojiç në rastin e letrës: "Të gjithë miqtë e shqiptarëve të Kosmetit" dhe shkresës së Mr.Sci. Flori Bruqi "Lëmshi po zgjidhet".

1. Flori Bruqi është shkencëtar dhe shkrimtar i njohur i Kosovës, me reputacion botëror.
  2. Për ne shqiptarët, z. Bojiç është i panjohur, që shkruan marrëzira kundër disa personaliteteve (politikanëve) me nam botëror.
  3. Shqiptarët kurrënjëherë nuk kanë qenë nazistë, siç nuk kanë bërë hegjemonizëm ndaj popujve të tjerë.
  4. Mësa i përket krishtërit, hebrenjtë ishin të parët, pas tyre grekët dhe ilirët, dmth. shqiptarët, që me epokën e re.
  5. Për këto kemi dhe prova biblike se ilirët janë të parët e Ballkanit, që kanë përqafuar Zotin e vërtetë, kur "Shën Pali" nis udhëtimin e tij që nga Jerusalemi për të mbërritur në Ballkan –ILIRIDË,duke përhapur lajmin e mirë,dhe njëkohësisht duke ungjillizuar Ballkanin. (Nëse z. Bojiç nuk e di, le të marrë mundin dhe të lexojë Dhiatën e Re, letrat që i dërgohehin bashkësisë së Romës, kapitulli 15, vargu 19.
  6. Serbët kanë ardhur në Ballkan nga shekulli i shtatë nga Karpatet.Ata kanë marrë(kopjuar) doket dhe kulturën e kamur në Ballkan, dmth. atë të ilirëve të lashtë.
  7. Do të kishte qenë mire, që ju, z. Bojiç dhe të gjithë serbët, të kishit lexuar librin e ilirologut dhe akademikut Aleksandër Stipçeviç: "Kultura dhe arkeologjia e Ballkanit",dhe aty do të gjeni fakte të shumta për historinë e krishterimit tek ilirët e më vonë te shqiptarëve,si pasardhës të tyre. Besojmë se këtë libër do ta keni në akademinë tuaj serbe në Beograd, Rruga Francuska nr.7.
  8. Kur kemi të bëjmë me masakrat në Kosovë, bërë nga UJ, MPB dhe formacionet paramilitare, duhet thënë se nuk është hera e parë, që serbët bënë këso masakrash mbi popullatën shqiptare.Ju keni bërë masakra të ndotshme mbi njerëzit e pafajshëm në Osijek, Srebrenicë, dhe në tërë Bosnjen e më në fund - në Kosovë.
  9. Për ju e gjithë bota është e padrejtë. Këtu s'ka se çfarë të thuhet më, z. Bojiç, kurse ne dyshojmë se ju vërtet meritoni të jetoni në territorin e ILIRIDËS (nëse do të ishit pasardhës të shqiptarëve) dhe në Europë!!!...
- Flori Bruqi ka thënë të gjitha për ju. Tani nuk kemi ç'të themi tutje për ju, z. Bojiç, ndaj nuk meritoni, sepse ju predikoni vetëm urrejtje ndaj gjithë popujve të botës.
- Fundja, natyra bën të veten. Juve ju kthen prapa, në Pashallëkun e Beogradit, kurse ne na lë në Dardani, këtu ku kemi jetuar prej shekujsh si autoktonë në trojet etnike pellazgo/ilire!!!!...
- Askush nuk mund të luftojë kundër natyrës dhe kundër kohës...

Mund të ju informojmë se ne kemi patur përkthyesin e parë të Librit të Shenjtë/Biblën, nga gjuha e vjetër greke në gjuhën latine (Shën Jeronimi). Pastaj kemi patur Shën Xhonin/françeskan - Albanin, e Klementin e VI të shekullit 16 , pastaj Shën Florin... dhe të madhin Gjergj Kastriotin - Skënderbeun, i cili ka mbrojtur Serbinë, Hungarinë dhe Austrinë nga otomanët.

Në krye kemi dhe Nënë e Shenjtë Terezë, nobelisten e njohur me namë botërore.

Me nderime,

Hajdar Fejzullahu

Prishtinë, 11 maj 2007

Hajdar Fejzullahu

Prishtinë-DRENICË, 11 maj 2007, ora 13:45

04

Tito had pursued a policy of weakening Serbia, as he believed that a "Weak Serbia equals a strong Yugoslavia". To this end Vojvodina and Kosovo became autonomous regions and were given the above entitled privileges as defacto republics.[citation needed] Serbo-Croatian, Albanian and Turkish were defined as official languages on the provincial level marking the two largest linguistic Kosovan groups: Albanians and Serbs. In the 1970s, an Albanian nationalist movement pursued full recognition of the Province of Kosovo as another Republic within the Federation, while the most extreme elements aimed for full-scale independence. Tito's arbitrary regime dealt with the situation swiftly, but only giving it a temporary solution. The ethnic balance of Kosovo witnessed unproportional increase as the number of Albanians tripled gradually rising from almost 75% to over 90%, but the number of Serbs barely increased and dropped in the full share of the total population from some 15% down to 8%. Even though Kosovo was the least developed area of the former Yugoslavia, the living and economic prospects and freedoms were far greater then under the totalitarian Maoist regime in Albania.

ALBANIAN INITIATIVE FOR RECONCILIATION WITH SERBIAN PEOPLE

Whoever knows or will get to know historical truths - the Albanian people and the Serbian people are enemies and have been in conflict for centuries. The most intense period of hostility (which is remembered by most Albanians today) is that at the end of the 19th Century. This hostility escalated again at the beginning of the 20th Century, during the First and Second Balkan Wars as well as during the First and the Second World Wars.

The most recent hostility between Albanians and Serbs was provoked by the Serbian regime under Slobodan Milosevic's rule during, during the years 1989-1999. With regard to the proportions of Serbian crimes against Albanians in the years 1988-1999, the world opinion is widely informed; hence there is no need to recall them and their consequences again.

The interest of the Albanian people and the Serbian people today is reconciliation and understanding for building the present and the future, for good neighborliness and sustainable peace.

Despite that from the Serbian side there are only some lone voices apologizing for crimes committed by the Serbian regime against the Albanian people (during 1989-1999), we, the Albanian initiators for reconciliation between the Albanian people and the Serbian people, would like to ask our people to stretch out the hand of reconciliation to the Serbian people. We base our call mainly on our mutual interest for a more humane and peaceful today and tomorrow for our people and the Serbian people. We hope that our people will soon come to support our call; likewise, we also hope that Serbian people will respond to our readiness for reconciliation.

Until the Serbian people become conscious of the need for reconciliation, we ask the Albanian people to demonstrate its readiness immediately, without waiting for the readiness of the other party to apologize, and express generosity for reconciliation.

Reconciliation between Albanian and Serbian peoples does not mean an amnesty for crimes of individuals and criminal forces.

We invite all fellow Serbian citizens of Kosovo to return back to their homes and lands in Kosovo, in order to build a neighborly, humane and dignified coexistence. All those who feel afraid, because of a lack of information or because of manipulation from Serbian nationalistic politics, we are ready to

help them in their returning. We commit ourselves that their Albanian neighbors will welcome them and help them to avoid their fears and initial difficulties they may face, even by providing accommodation for them until their homes - destroyed during the war or by any Albanian frustrated by horrors and revenging frustration of war - are rebuilt.

We call on political, governmental and Albanian personalities in Kosovo to give their symbolic example of good will by providing accommodation to Serbian families who wish to return back to Kosovo. Especially to those who are still afraid to come back.

We invite all our good-willed fellow nationals, who wish to support our initiative for reconciliation with the Serbian people, to get involved in transforming this initiative into a broad civic movement for reconciliation between the Serbian people and the Albanian people.

On behalf of the initiators,

Email: ibrahim_kelmendi@yahoo.de

Tel. 044 151959

PS: We kindly ask all good-willed citizens who wish to support our initiative to write to us at the e-mail address above, to phone us or to write to those newspapers that would be kind enough to publish this text.

Sincerely,

Mr.sci.Flori Bruqi

Kosova nga paleoliti deri më sot

Letër e hapur për Akademikët serb!

Republika e Kosoves (shkurt: KS, KOS), është shtet në jugperëndim të Ballkanit dhe kufizohet në veri me Serbinë, në jug me Maqedoninë dhe në perëndim me Republikën e Shqipërisë dhe Malin e Zi.

Paleoliti dhe Neoliti

Trualli i banuar sot nga shqiptarët, ku bën pjesë edhe territori i sotëm i Kosovës, filloi të popullohej shumë herët, që në epokën e paleolitit (koha e vjetër e gurit), mbi 100 000 vjet më parë. Janë të njohura një numër i madh vendbanimesh të tilla në territorin e sotëm të Kosovës, siç janë shpellat e Radacit dhe Karamakazit, si dhe shpella të tjera më të vogla.

Popullimi i territorit të sotëm të Kosovës u rrit shumë në periudhën neolitike. Njerëzit filluan të braktisin shpellat dhe të përqendroheshin në vende të hapura.

Ilirët dhe fisi Dardan

Ilirët, si trashëgimtarë të pellazgëve, janë ndër banorët më të lashtë të Gadhullit Ballkanik. Ata janë autoktonë. Kulturën, gjuhën dhe tiparet antropologjike ilirët i formuan në vendin e tyre, në pjesën perëndimore të Gadhullit të Ballkanit, aty ku shkrimtarët antikë i përmendin në veprat e tyre. Trevat e shtrirjes së popullsisë ilire janë mjaftë të gjera.

Dardanët ishin fisi më i madh Ilir që u vu në krye të Mbretërisë Dardane, në Ballkanin qendror, kryesisht në Kosovë. Dy fise të tjera dardane të njohura ishin thunatët dhe galabrët. Qyteti më i rëndësishëm i dardanëve ka qenë Damastioni. Dardanët përmenden si luftëtarë të fortë, xehetarë shumë të mirë, blegtorë dhe tregtarë të njohur.

Mbretëria Dardane

Në shek.IV p.K. u krijua Mbretëria Dardane, e cila shtrihej në territorin e Kosovës së sotme e të krahinave të tjera përreth. Kufijtë e saj shkonin në veri deri t qyteti i Nishit, kurse në jug deri në Kukës dhe në rrjedhën e sipërme të Vardarit.

Mbreti i parë dardan që njohim, është Longari. Pas tij erdhën mbretërit Bato dhe Monun. Rolin kryesor në mbretëri e luajti fisi i dardanëve. Në këtë mbretëri bënë pjesë edhe fise të tjera, ndër të cilat njohin galabrët dhe thunatët. Mbretëria Dardane kishte krijuar një ushtri të fuqishme dhe të organizuar shumë mirë. Veçori e luftëtarëve dardanë ishte se ata hidheshin të gjithë së bashku në sulm dhe po kështu së bashku tërhiqeshin me radhë të shtrënguara, duke mos lënë në sheshin e luftës as të plagosurit e tyre. Forca e kësaj ushtrie u tregua sidomos në shek.III p.K., kur dardanët qenë në gjendje të mbroheshin nga dyndjet e fuqishme të keltëve, të cilët zbritën nga Evropa Qendrore. Madje dardanët treguan gatishmërinë të ndihmonin edhe Maqedoninë, që të përballonte këto sulme.

Në mesin e shek. III p.K., kur sundonte mbreti Longar, ushtritë dardane u përpoqën të shtrinin kufijtë e tyre deri në brigjet e Adriatikut, duke shfrytëzuar faktin që ushtritë ardiane të mbretëreshës Teuta ndodheshin në Epir. Ky operacioni ushtarak fillimisht pati sukses, por me kthimin e ushtrive ardiane nga Epiri, dardanët u detyruan të lëshonin tokat e pushtuara e të ktheheshin në kufijtë e mëparshëm. Pas kësaj Longari i drejtoi ushtritë e tij në jug dhe pushtoi tokat e Mbretërisë Paione, që ndodheshin në veri të kufijve të Maqedonisë.

Rreth vitit 21 p.e.s. luftimet ndërmjet dardanëve dhe maqedonasve morën përmasa të gjera, aq sa mbeti i vrarë në betejë edhe mbreti maqedonas Demetri II. Pas vdekjes së tij, dardanët i shpeshtuan sulmet në Maqedoni, derisa Antigon Dozoni i detyroi të largoheshin nga mbretëria e tij. Kur mbreti maqedonas Filipi V ndodhej në luftë me grekët, në vitin 219 p.e.s., dardanët vërshuan përsëri kundër Maqedonisë. Ushtritë maqedonase u detyruan të ktheheshin në trojet e tyre dhe për të përforcuar kufijtë veriorë pushtuan qytetin më të madh të Paionisë, Bylazorën (Velesi). Në vitin 216 p.K. ushtritë dardane ndërmorën një operacion të fuqishëm ushtarak kundër Maqe-

donisë, duke zënë 20 000 robër. Ata zbritën deri në fushën e Argos, në brigjet e lumit Haliakmon. Kjo fushatë u ndoq nga kundërsulme të reja që bëri Filipi V kundër dardanëve, duke u shkaktuar atyre humbje të rënda në ushtri. Në vitin 200 p.K. mbretërit dardanë Longar e Bato, së bashku me ardianët e mbretër të tjerë, lidhën aleancë me romakët kundër Maqedonisë. Kjo i shtyu dardanët të ndërmerrnin sulme të reja në jug të kufirit të tyre. Dardanët nuk i pushuan luftërat për të çliruar tokat që ndodheshin në jug të mbretërisë së tyre, toka që dikur i përkisnin Mbretërisë Paione dhe që i mbante të pushtuar Maqedoninë.

Luftërat e dardanëve kundër romakëve për shumë vjet me ashpërsi shumë të madhe, në rrethanat kur senati romak synonte të shtrinte pushtimet e tij në të gjitha tokat ilire dhe të arrinte deri në Danub. Edhe pas shqetësimeve që u shkaktoi rifillimi i sulmeve kelte, dardanët i vazhduan inkursionet e tyre kundër Maqedonisë, cila ishte kthyer tashmë në provincë romake.

Dardania u bë pengesë serioze për shumë vjet me radhë për ushtritë push-tuese romake. Megjithëkëtë në vitin 97 p.e.s. romakët arritën të vinin nën varësi të përkohshme dardanët dhe fise të tjera fqinje, të cilat më vonë i ripërtërinë forcat dhe u shkaktuan humbje të rënda romakëve. Pas luftërave të gjata me romakët, nga fundi i shek.I p.e.s. dardanët e humbën pavarësinë e tyre dhe hynë nën varësinë e plotë të Romës.

Kosova pas shkatërrimit të Perandorisë Perëndimore Romake

Shqiptarët e hershëm të mesjetës dolën nga kaosi i shkatërrimit të Perandorisë Perëndimore Romake si pasardhës të fiseve të dardanëve dhe feonëve, që jetuan në Ilirinë e Sipërme dhe Trakë, deri në kohët e pushtimeve masive të gotëve gjerman, që u zhvilluan në trojet shqiptare gjatë shekullit të katërt të erës sonë. Në fund të shekullit të gjashtë, trako dhe ilirët u ç vendosën nga dyndjet e avarëve, antëve dhe fiseve bullgare turko - ugrike të sllavizuarva. Në mesin e shekullit VII, perandor Herakli i II-të ftoi fiset gjysmë të egra të sorbianëve (serbe) dhe khrobates? (hrvati, kroatët) nga Kiskarpathia, të cilët të udhëhequr nga prijësit e tyre pushtuan territoret e Silezisë së sotme dhe të Polonisë Jugore, vende që ishin braktisur nga vandalët gjermanë dhe ostrogotët. Perandori bizantin i vendosi sllavët edhe në Ballkanin Perëndimor si mbrojtës të Kostandinopojës nga avarët.

Kosova nën sundimin bizantin

Pas ndarjes së Perandorisë Romake në dy pjesë, më 395, trevat iliro-shqiptare hynë në përbërje të Perandorisë Bizantine, siç quhet zakonisht pas kësaj date Perandoria Romake e Lindjes sipas emrit antik të kryeqytetit të saj, Bizant, që për nder të Konstandinit të Madh u quajt Kostandinopojë. Ashtu siç i kishin dhënë Perandorisë Romake një numër perandorësh e gjeneralësh të shquar, po ashtu gjatë periudhës së hershme bizantine (shek. V-IX), trevat iliro-shqiptare i dhanë Perandorisë Bizantine disa perandorë, ndër të cilët shquhen në mënyrë të veçantë Anastasi I nga Durrësi (491-518) dhe Justiniani I nga Taurisium i Shkupit (527-565).

Gjatë sundimit bizantin, filloi edhe përhapja në masë e krishterimit në provincën e Dardanisë. Persekutimet e mëdha kundër të krishterëve regjistruan edhe në provincën dardane martirë të shumtë, kulti i të cilëve u ruajt në shekuj. Nga martirët më të shquar ishin edhe Lauri dhe Flori nga Dardania. Pavarësisht nga përpjekjet për mbytjen e fesë së re, krishterimi u afirmua në Dardani në mënyrë përfundimtare. Pas persekutimeve të mëdha të shek. IV, burimet historike flasin për një strukturë kishtare mjaft të konsoliduar. Në Justiana Prima, qytet dardan, ndodhej kisha metropolitane e Dardanisë, ku ishte i vendosur kryepeshkopi. Peshkopata e Shkupit ishte nën varësinë e Kishës Metropolitane të Shkodrës.

Nën sundimin e Dioklecianit e më tej të Konstandinit, Perandoria Romake iu përshtat një organizimi të ri administrativ. Njësia më e madhe administrative u bë prefektura. Prefektura e Ilirikut (*praefectura praetorio per Illyricum*), përfshinte dioqezat e Dakisë e të Maqedonisë. Në dioqezën e Maqedonisë, bënë pjesë provincat e Prevalit, Dardanisë, Epirit të Vjetër dhe Epirit të Ri, që përfaqësonin hapësirën gjeografike të banuar nga pasardhësit e ilirëve, shqiptarët, përgjatë gjithë mesjetës e deri në kohët e reja. Funksonari më i lartë i prefekturës së Ilirikut, prefekti i pretorit për Ilirikun, e kishte selinë e vet në Selanik.

Afërsisht, në mesin e shek. V Gadishullin Ballkanik e sulmuan hunët të komanduar nga Atila. Brenda pak vjetëve ai pushtoi e grabiti shumë qytete të trevave iliro-shqiptare, në mënyrë të veçantë, Dardanin. Me qëllim që të frenonte zbritjet e "barbarëve" nga kufijtë veriorë, perandori Justinian me origjinë nga Taurisium i Dardanisë, i kushtoi vëmendje ngritjes së një siste-

mi fortifikatash në disa breza, që fillonte nga vija kufitare e Danubit, në veri, dhe zhvillohej valë-valë duke zbritur në drejtim të jugut. Vetëm në atdheun e tij, në Dardani, perandori bizantin meremetoj 61 kështjella dhe ndërtoi nga themelet 8 kështjella të tjera. Një ndër këto kështjella, e quajtur për nder të tij Justiniana Prima (Shkupi), u ngrit në vendlindjen e perandorit, Taurisium.

Ndryshe nga popujt e tjerë, dyndjet e sllavëve në Ballkan u shoqëruan me një dukuri të re, atë të ngulimeve. Në vendet e shkelura prej tyre, sllavët u ngulën duke formuar të ashtuquajturat "Sklavini" (vende të sllavëve). Në fund të shek. VI e fillim të shek. VII, Sklavini të tilla ishin formuar në Maqedoni, Traki, Thesali, Beoti e, në një numër mjaft të madh, në Peloponez. Në fillim të shek. VII, perandor Herakli lejoi vendosjen e dy fiseve të mëdha sllave, të kroatëve dhe të serbëve. Këta të fundit zunë vendet e përshkuara nga lumenjtë Lim e Drina e sipërme bashkë me Pivën e Tarën, luginën e Ibrit dhe rrjedhën e sipërme të Moravës perëndimore. Në jug dhe në perëndim serbet kufizoheshin me diokletë si dhe me trebinjtë e zaklumët sllavë. Bërthamën e vendeve ku u vendosën serbet e përbënte krahina e Rashës, në veri të Novi-Pazarit të sotëm. Në jug arrinin deri në burimet e lumit Lim. Gjithsesi, burimet historike të mesjetës së hershme, ndërsa flasin për krijimin e zonave kompakte të sllavizuara (sklavini) në viset fqinje të Dalmacisë, Rashës, Maqedonisë, Peloponezit etj., nuk përmendin ekzistencën e të tillave në katër provincat e Ilirikut Perëndimor.

Që në shek. VII-VIII situata etnike në Ballkan u stabilizua dhe nuk përmenden më dyndje popujsh. Kjo gjendje etnike e shekujve të hershëm të mesjetës, në atë që u konstitua si atdheu mesjetar i shqiptarëve (Albania-Arbëria), mbeti në thelb e pandryshuar edhe në shekujt e mëvonshëm. Karavanet e tregtarëve që në shek. XIII-XV niseshin nga Raguza (Dubrovniku) e nëpërmjet Breskovës e Rudnikut (Sanxhak) mbërrinin në Trepçë e në Novobërdë, kalonin nëpër vende të banuara nga shqiptarë e ku flitej gjuha shqipe (lingua albanesca).

Në vitin 1054, kur u bë ndarja e kishave, trojet shqiptare që përfshinin ish provincën e Dardanisë, në pjesë të madhe kaluan në kuadër të Kishës Katolike. Katolicizmi mbeti feja dominuese për disa shekuj.

Shkëputja nga Bizanti dhe ekspansioni sllav

Derisa ushtria dhe administrata bizantine mbusheshin gjithnjë e më shumë me elementin vendas, u krijuan kushtet për ndarjen nga Bizanti. Por tokat shqiptare të Dardanisë, ishin shumë tërheqëse për shtetin e fuqishëm serb, që u krijua në fillim të shek. XIII. Dardania ra tërësisht nën sundimin serb, në kohën e sundimit të mbretit serb, Stefan Dushanit (1331-1355). Më pas i njëjti fat ishte edhe i të gjitha tokave shqiptare.

Duke filluar nga shek. XIII, mbretërit serbë nga dinastia Nemanja punuan për ta zhvendosur epiqendrën e shtetit të tyre nga Rasha në drejtim të viseve të pasura të Kosovës e të Gentës. Qytetet e këtyre të fundit, Shkodra, Prizreni, Prishtina e Shkupi, u bënë në kohë të ndryshme seli të oborrit serb. Një tjetër qendër e rëndësishme e Kosovës, Peja, prej mesit të shek. XIII u kthye në qendër të kishës autoqefale serbe. Zhvendosja e qendrave të gravitetit të shtetit serb drejt jugut u shoqërua me dukuri të tjera të natyrës shoqërore e etnike, të cilat qenë më të dukshme në Kosovë. Një pjesë e aristokracisë vendase u ç'pronësuar e u zëvendësua nga aristokracia serbe e tokës, laike e sidomos fetare. Duke filluar nga gjysma e dytë e shek. XIII serbizohen kishat e manastiret e Kosovës dhe ndërtohen shumë syresh, të cilat u pajisën me fonde të mëdha tokësore. Në kohën e sundimit të Stefan Dushanit, manastiret, tashmë të serbizuara, të Deçanit, Greçanicës, Banjskës, Kryeëngjëllit, manastiri i Hilandarit në Malin Athos e krahas tyre peshkopatat e Pejës, Prizrenit etj., zotëronin një pjesë të konsiderueshme të fshatrave të Kosovës e të viseve të tjera veriore shqiptare.

Shtirja e shtetit serb në drejtim të Kosovës u shoqërua edhe me ardhjen këtu të kolonëve të rinj nga territoret e Serbisë së mirëfilltë (Rashës). Të porsaardhurit populluan fshatrat e braktisura (selishtë) ose u vendosën në pronat e përvetësuar rishtazi nga feudalët apo kishat e manastiret serbe. Krahas kolonizimit, mbretërit serbë, e në veçanti car Stefan Dushani, zbatuan një politikë që synonte asimilimin e popullsisë shqiptare të viseve të pushtuara. Si më të efektshme në këtë drejtim u zgjodhën represioni dhe persekutimet në lëmin fetar. Kapituj të tërë të kodit të Stefan Dushanit dhe urdhëresa të veçanta të carit serb parashikonin masa të rrepta, si sekuestrim të pasurisë, damkosje, dëbim e deri dënim me vdekje për të krishterët katolikë e ortodoksë, që nuk pranonin të konvertoheshin në ortodoksinë serbe e nuk ripagëzoheshin duke marrë emra sllavë. Masa të tilla goditnin në radhë të parë popullsitë shqiptare

të besimit katolik. Ato përcaktuan përhapjen e fenomenit të sllavizimit fetar-onomastik në shtresa të caktuara të popullsisë shqiptare. Kjo është arsyeja që midis shek. XIII-XIV, krahas shqiptarëve gjithsesi të shumtë, që mbanin emra, si Gjin, Dedë, Gjon, Progon, Llesh, gjenden në këto treva edhe shqiptarë të tjerë, të cilësuar nga vetë dokumentacioni si të tillë, që mbanin emra sllavë ose që i ishin përshtatur onomastikës sllave. Emra, si Pribisllav, Radomir, Vladislav apo mbiemrat Vogliç, Kuqeviç, Flokovci, Gjinovci etj., dëshmojnë se në këtë kohë (gjysma e parë e shek. XIV) një pjesë e popullsisë shqiptare të trevave veriore, nën presionin e dhunshëm të pushtuesve serbë, gjendej në një fazë kalimtare të një asimilimi kulturor e fetar. Në mjaft treva ky proces asimilimi u ndërpre në kushtet e reja që u krijuan me shkatërrimin e shtetit serb e mbërritjen e turqve osmanë (gjysma e dytë e shek. XIV). Pikërisht në këtë kohë vihet re aty një kthim i popullsisë në onomastikën karakteristike shqiptare. Megjithatë, në një pjesë të territoreve në fjalë, sidomos në zona të veçanta të Gentës (Zetës), procesi i sllavizimit vazhdoi edhe paskëtaj duke çuar gradualisht në asimilimin kulturor dhe etnik të bashkësive të tjera shqiptare.

Pushtimi serb i Stefan Dushanit, i ngarkuar me pasoja të rënda ekonomike, shoqërore e etnike, ndeshi në qëndresën e ashpër të popullsisë shqiptare. Që në vitin e parë të sundimit të Stefan Dushanit, në trevat veriperëndimore shpërtheu një kryengritje antiserbe, në krye të së cilës u vu bujari Dhimitër Suma (1332). Zgjerimi i saj e nxiti kryepeshkopin e Tivarit, Guljelmin e Adës, të projektonte organizimin e një kryqëzate të Perëndimit kundër serbëve, e cila do të mbështetej në kontributin vendimtar të kryengritësve shqiptarë të zonave të veriut. Në këtë mënyrë që nga Genta e Kosova deri poshtë në Epir lindën ose u ringjallën formacione politike të dyerve më të shquara shqiptare, Balshët, Gropajt, Topiajt, Matrëngët, Muzakët, Zenebishët, Bua-Shpatat etj.

Kosova në prag të pushtimit Osman

Familja Balshaj ishte me origjinë nga qyteza e Balëz, në afërsi të qytetit të Shkodrës. Edhe kjo familje ka qenë e shpronësuar dhe keqtrajtuar gjatë sundimit sllav. Gjithsesi, pas mesit të shek. XIV, tre vëllezërit Balsha, Strazimiri, Gjergji I dhe Balsha II, e vunë këtë familje në ballë të politikës dhe të proceseve shtetformuese shqiptare, duke shfrytëzuar edhe momentin e përshtatshëm që pasoi vdekjen e car Stefan Dushanit. Me shturjen e Perandorisë së tij, vëllezërit Balshaj iu vunë punës për ta kthyer Gentën (Zetën), ashtu si Dioklenë e dikurshme, në një shtet të pavarur nga mbretëria serbe. Balshajt

morrën nën kontrollin e tyre territorin e Kosovës së sotme dhe shtrin sundimin e tyre deri në Vlorë. Rreth vitit 1375, vëllezërit Balsha për herë të parë kishin bashkuar në një zotërim të vetëm pjesën më të madhe të trojeve shqiptare. Në vitin 1385, pas një depërtimi të ushtrisë osmane në krye me Hajredin Pashën, territori i Kosovës, në pjesën më të madhe, ra në dorë të princërve sllavë, vasalë të sulltanit.

Ndërsa shteti i Balshajve rrudhej, dinastitë tjera shqiptare shtrin sundimin e tyre në territorin e Kosovës. Më të njohurat nga këto dinasti ishin dinastia e Dukagjinëve, Spanëve dhe Kastriotëve.

Pushtimi i Kosovës nga Perandoria Osmane 1385 - 1479

Fillimi i pushtimit osman në Kosovë

Sulmet e ushtrive osmane për pushtimin e viseve shqiptare nisën në mesin e viteve 80 të shek. XIV. Të udhëhequra nga bejlerbeu i Rumelisë, Timurtash Pasha, në vitin 1385 ushtritë osmane, u futën në Shqipëri dhe pushtuan qytetet e Shtipit, të Prilepit, të Manastirit dhe të Kosturit. Në vitin 1386 osmanët pushtuan Nishin. Knjazi serb i Rashës, Llazari Hrebelanoviçi mori nismën dhe ftoi sundimtarët e tjerë ballkanas që të bashkonin forcat e tyre për të ndalur marshimin osman. Thirrjes së tij iu përgjigjën disa prej sundimtarëve shqiptarë, si Gjergji II Balsha, sundimtar i Shkodrës, Teodor II Muzaka, zot i Beratit dhe i Myzeqesë, Dhimitër Jonima, zot i trevave përgjatë rrugës tregtare Lezhë-Prizren, Andrea Gropa, zot i Ohrit dhe i rajoneve rreth tij, sundimtarë të Shqipërisë së Poshtme etj. Me ta u bashkuan edhe sundimtarë të tjerë ballkanas si dhe sundimtari i Kosovës Vuk Mlladenoviçi, që zakonisht njihet me mbiemrin Brankoviçi (Vuk Brankoviçi). Zotërimet familjare i kishte në pjesën veriore të Drenicës dhe të Fushë-Dardanisë. Trupat shqiptare kishin një peshë të rëndësishme në forcat e koalicionit ballkanik. Kronikat osmane, që përshkruajnë këtë ngjarje, theksojnë numrin e madh të ushtrisë së Gjergjit II Balsha dhe e cilësojnë atë si njërin prej tre sundimtarëve kryesorë të koalicionit antiosman, krahas knjazit Lazar dhe vojvodës Vllatko Vukoviçit, komandant i ushtrisë së mbretit Tvërtko I të Bosnjës.

Në qershor të vitit 1389 ushtritë e koalicionit ballkanik u bashkuan në Fushë-Dardani (Fushë-Kosovë). Në çastin e fillimit të betejës, V. Brankoviçi i largoi trupat e veta nga koalicioni. Më 15 qershor ballkanasit zhvilluan një betejë të

përgjakshme me forcat osmane të komanduara nga sulltan Murati I. Pas disa sukseseve të para të ushtrive të koalicionit, fitorja në këtë betejë anoi përfundimisht nga osmanët, por me humbje njerëzore të mëdha nga të dyja palët. Gjatë zhvillimit të betejës vritet sulltan Muratin I. Beteja e Fushë-Dardanisë la mbresa të fuqishme te shqiptarët e Kosovës, të cilët i përjetësuan ato në këngë popullore.

Disfata e koalicionit ballkanik në betejën e Fushë-Dardanisë të vitit 1389 pati rrjedhime të rënda për popujt e Gadishullit të Ballkanit. Pushtuesit osmanë e kthyen në vasal të tyre sundimtarin e Kosovës, Vukë Brankoviçin, të cilin, në fillim të vitit 1392, e detyruan t'u dorëzonte Shkupin, e më pas Zveçanin (kështjellë pranë Mitrovicës) etj.

Fillet e përhapjes së Islamit

Në kushtet e mungesës së një kishe kombëtare shqiptare, që do të ndikonte shumë në ruajtjen e unitetit fetar te shqiptarët, një pjesë e konsiderueshme e fisnikërisë dhe e shtresave të tjera, që jetonin në Shkup, Manastir dhe në qytete të tjera të Kosovës, filluan të përqafonin masivisht Islamin. Konvertimi në Islam i shqiptarëve i shkëputi shumë prej tyre nga ndikimi i kishave ortodokse sllave e greke (që liturgjinë e mbanin në gjuhën sllave dhe greke), duke ndërprerë kështu vrullin e procesit shekullor të sllavizimit e të greqizimit të shqiptarëve. Gjithashtu islamizimi u dha mundësi shqiptarëve që të integroheshin në jetën e Perandorisë Osmane dhe të ruanin, deri në një farë mase, pozitat e tyre ekonomike e politike.

Rezistenca ndaj pushtimit osman

Derisa pushtuesi osman shtrihej në tokat shqiptare, një pjesë e fisnikërisë, ariti të ruante zotërimet duke u shndërruar në vasalë të Sulltanit. Megjithatë, në vitin 1443, Gjergj Kastrioti - Skënderbeu (i biri i Gjon Kastriotit), i ndihmuar nga vëllai i madh Stanisha, mori kështjellën e Krujës dhe me këtë e filloi kryengritjen e përgjithshme, e cila rezultoi më vonë në krijimin e shtetit shqiptar. Skënderbeu, morri nën kontroll edhe rajonin malor në jug të Shkupit dhe me këtë edhe rrugën Shkup - Kërçovë.

As fisnikët e tjerë nuk qëndruan duarkryq. Familja Spani mori kështjellën e Pazarit të Ri dhe atë të Zveçanit, ndërsa Dukagjinët e morën Pejë. Stefan

Gjurashi, u zgjerua dhe vendosi qendrën e tij në Zhabiak. Për një kohë të shkurtër fisnikët shqiptar morën në sundim Rrafshin e Dukagjinit, Drenicën, krahinat e Plavës e të Gucisë, të Jeliçës (Sanxhakut), të Gentës (Zeta) e të tjerë. Kulmi i këtyre përpjekjeve ishte Besëlidhja Shqiptare e Lezhës me 2 mars 1444, që bashkoi fisnikët nën drejtimin e Gjergj Kastriotit - Skënderbeut. Aty morën pjesë, përveç Kastriotëve edhe familjet e mëdha si: Arianitët, Topiajt, Balshajt, Dukagjinët, Spanët, Zahariasit, Muzakajt, Gropajt, Dushmanët, Gjurashët (Cërnojeviqët) etj.

Në vitin 1479, dhjetë vite pas vdekjes së Skënderbeut, të gjitha trojet shqiptare, ranë nën sundimin osman.

Kosova nën Perandorinë Osmane shek.XV - shek.XVIII

Vendosja e sistemit të timarit dhe çifligjeve

Zgjerimi i Perandorisë Osmane, bëri të nevojshëm ndryshimin e organizimit të saj shtetëror. Në përfundim të këtij riorganizimi, territoret e gjithë perandorisë u ndanë në 32 ejalet, që ishin njësi më të vogla administrative. Krahinat e Gadishullit Ballkanik u përfshinë në tri ejalet: ejaleti i Bosnjës në veri të gadishullit, ejaleti i Rumelisë në qendër dhe ejaleti i Detit në ishujt e detit Egje dhe në një pjesë të bregdetit jugor. Çdo ejalet u nda në një numër sanxhakësh. Territorët e Shqipërisë bënë pjesë në ejaletin e Rumelisë. Ato u ndanë në disa sanxhakë. Numri, shtrirja dhe emërtimi i tyre ka ndryshuar herë pas here. Sanxhakut të Shkodrës, të cilit më 1499 i ishin shtuar krahina të Malit të Zi dhe në fillim të shek. XVI edhe krahina të Rrafshit të Dukagjinit, iu shkëput krahina e Gjakovës, që i kaloi sanxhakut të Dukagjinit; sanxhakut të Vlorës iu shkëputën krahinat e Delvinës dhe të Çamërisë, me të cilat u krijua sanxhaku i Delvinës. Sanxhakët e Elbasanit, të Ohrit, të Dukagjinit, të Prizrenit, të Vuçiternës, të Shkupit dhe të Janinës mbetën siç ishin më parë. Çdo sanxhak ishte një unitet administrativ e ushtarak që përfshinte timaret, ziametet dhe forcat e tyre ushtarake përkatëse.

Kosova, gjatë kësaj periudhe, njohu një zhvillim të madh ekonomik. Klasa kryesore sunduese, ishte klasa ushtarake, për të cilën punonte klasa punëtore që quhej raja. Nga gjysma e dytë e shek. XVIII, krahast bejlerëve si pronarë çifligjesh dalin tregtarë, veçanërisht në qytetin e Shkodrës. Në fund të shek.

XVIII u dalluan familje të mëdha çifligare, si: Begollajt në Pejë, Rrotullarët në Prizren, e të tjerë. Në shek. XVII-XVIII edhe pronat e institucioneve fetare muslimane e të krishtera morën formën e çifligjeve. Ato u zgjeruan në radhë të parë nga dhurimet e shtetit dhe të besimtarëve.

Rezistenca ndaj pushtimit osman - pushtimi i përkohshëm austriak

Kryengritjet e shumta të organizuara në trojet shqiptare, gjetën deri diku solidarizim edhe në trojet shqiptare të Kosovës. Gjatë viteve 1670-1680, banorët e sanxhaqeve të Prizrenit dhe Dukagjinit, u solidarizuan me sanxhaqet e tjera shqiptare, në mosmbledhjen e taksave të shtetit osman.

Një pjesë e banorëve, përkrahu edhe ushtrinë austriake e cila filloi pushtimin e trojeve shqiptare, duke e mposhtur ushtrinë osmane. Angazhimi i shqiptarëve në anën e austriakëve u bë më i dukshëm në pranverën e vitit 1689, kur konti Ludvig Badeni, komandant i frontit austriak vendosi të pushtonte Nishin dhe nëpërmjet Prokupjes të kalonte në Kosovë. Nëpërmjet Prizrenit dhe Kukësit, ai desh të dilte në Shkodër e në detin Adriatik për të ndarë Bosnjën e Hercegovinën nga Porta e Lartë. Me një thirrje të veçantë konti i Badeni ftoi popujt e Ballkanit për t'u bashkuar me ushtrinë e tij. Kur forcat ushtarake hynë në tokat ballkanike, në to u përfshinë serbë, bullgarë, grekë e shqiptarë. Në afërsi të Nishit u zhvillua një betejë e ashpër (24 shtator 1689), e cila përfundoi me fitoren e austriakëve.

Pas kësaj fitoreje një pjesë e ushtrisë austriake në krye me gjeneral Pikolomini u nis për në Kosovë, ku u prit nga shqiptarët. Kur Pikolomini hyri në Prishtinë, shqiptarët e Kosovës deklaruan se ishin me perandorin. Pikolomini të njëjtën situatë ndeshi edhe në Prizren. Banorët e qytetit i dolën përpara dhe e pritën me nderime. Rreth 5 000 shqiptarë me kryepeshkopin e tyre, Pjetër Bogdanin, e përshëndetën me breshëri të shtënash. Burimet austriake, angleze e papale pohojnë se pranë Pikolominit ishin mbi 20 000 shqiptarë. Sipas një përlllogaritjeje 5 000 veta ishin nga Prishtina, 3 000 veta nga Peja, 6 000 nga Klina dhe Drenica, 6 000-8 000 veta nga Prizreni.

Shqiptarë të tjerë të palidhur me ushtrinë austriake vazhdonin kryengritjen. Kur forcat austriake hynë në Prizren, 3 000 kryengritës shqiptarë morën Pejë. Sapo gjenerali Pikolomini kaloi në Shkup (25 tetor 1689), shqiptarët shprehën gatishmërinë për të hyrë nën mbrojtjen e austriakëve. Një grup kryengritës u

nis drejt Tetovës për të pastruar krahinën nga forcat osmane, që ndeshën në rezistencë në Kaçanik. Ndërkohë forca tatave nga Krimea hynë në Prishtinë, por u thyen nga shqiptarët e Prishtinës.

Sipas burimeve osmane me austriakët ishin bashkuar: Peja, Prizreni, Tetova, Shtipi, Prishtina, Vuçiterna, Kosova (Belasica), Jenipazari (Pazari i Ri), Mitrovica, Shkupi, Çiçaku, Plevla, Jagodina, Kumanova etj. Pas vdekjes së gjeneral Piko-lominit (nëntor 1689), shqiptarët nuk u trajtuan si duhet nga austriakët dhe u larguan nga ushtria austriake. Si pasojë osmanët rikthyen sundimin në tokat e Kosovës. Në fillim ra Prishtina, më vonë Prizreni, Peja. Me ushtrinë austriake u larguan nga Kosova shumë kryengritës, besnikë të Austrisë. Dokumentet e komandës së lartë ushtarake tregojnë se nga forcat që u vunë përkrah forcave austriake, dy grupe ishin më kryesorët: shqiptarët dhe "serbët", por faktor dominues ishin shqiptarët. Në këtë rast kryengritësit e Kosovës, që u bashkuan me austriakët dhe që u shpërngulën më pas, ishin thuajse të gjithë shqiptarë.

Përhapja e fesë Islame

Fisnikëria shqiptare, ishte e para që provoi dukurinë e kalimit në Islam. Pasi e pranonin vasalitetin osman, bijtë e tyre islamizoheshin, pasi që të njëjtit edukoheshin pranë oborrit të sultanit në Stamboll. Sipas regjistrimit të viteve 1431-1432, Sanxhaku Shqiptar kishte 335 timare, nga të cilat 279 udhëhiqeshin nga myslimanë. Depërtimi në shkallë të gjerë i fesë islame në radhët e popullit shqiptar gjeti shprehje pikësëpari në qytete. Por, që nga vitet 80 të shek. XV, feja e re ka nisur të "zbrësë" nga parësia e islamizuar në masën e popullsisë qytetare të krishterë, për të vazhduar më pas edhe në fshatra. Me 1468, tetova kishte 41 shtëpi myslimane (15%). Në vitin 1485, Peja kishte 23 shtëpi myslimane. Me 1487, Vuçiterna kishte 33 shtëpi myslimane (31%), Prishtina 51 shtëpi myslimane (17%).

Procesi i islamizimit gjatë shek. XVI ishte në ngjitje të pandërprerë. Feja e re kishte shënuar sukses të madh në qytete të rëndësishme: Peja (90%), Vuçiterna (80%), Tetova (71%), Kërçova (65,5%), Prishtina (me nga 60%), Prizreni (55,9%), Novobërda (37%), Trepça (me nga 21%), Janieva (14%). Nga shqyrtimi i ritmeve të procesit të islamizimit të popullsisë qytetare shqiptare gjatë shek. XV-XVI, del se dinamika e këtij procesi paraqitej veçanërisht e shpejtë në qytetet e Kosovës. Një gjë e tillë shpjegohet, midis të tjerash, me rrethanat

politike të veçanta që ekzistonin në Kosovë në momentet e vendosjes së sundimit osman. Popullsia shqiptare e Kosovës ndodhej kësaj kohe nën sundimin politik të shtetit serb, ndërsa pushtetin fetar këtu e ushtronte kryesisht Patrikana Serbe e Pejës. Për rrjedhojë, likuidimi i sundimit serb dhe dobësimi i pozitave të kishës serbe me vendosjen e sundimit osman, u dha rast banorëve të krahinës që t'i shpëtonin ndikimit të kishës së lartpërmendur, duke përqaftuar fenë islame si një nga mjetet e shprehjes së dallimit të tyre etnik nga serbët.

Në trojet shqiptare në fundin e shek. XVI përqindja e islamizimit të qyteteve kapte shifrën 49%, ndërsa ajo e fshatrave arrinte vetëm në rreth 17%. Duke filluar nga shek. XVII, burimet historike flasin për braktisje masive të fesë së krishterë dhe përqaftimit të Islamit edhe nga popullsia fshatare.

Kosova pas ndarjes nga Shqipëria

Me krijimin e mbretërisë Serbe teritori i Dardanisë nga kleri i ritit lindor quhej Serbia e Re dhe me rritjen e ndikimit të klerit sllav në Ballkan dhe krijimit të mitit të Kosovës, pjesa më e madhe e ish-vilajetit të Kosovës fillon të quhet Serbia e Vjetër e më vonë Kosovo i Metohia ndërsa territori i Dardanisë ndahet në tri njësi "Banovina" të Mbretërisë Jugosllave dhe një pjesë në Shqipëri. Gjatë luftërave Ballkanike dhe botërore bëhen luhatje të shumta të kufijve dhe emërtimeve dhe nga to pjesa më e madhe e ish vilajetit të Kosovës hynë në një federatë laike Serbe si njësi konstituive e Federatës Jugosllave. Pas kthimit të klerit në fuqi në federatën serbe dhe shkatërrimit të Federatës Jugosllave, Kosova okupohet nga kleri dhe qeveria e Milosheviqit të cilët në ish-Pashallëkun e Beogradit kishin instaluar një sistem shtetërorë dual (dyfishë: nacional dhe ortodoks mesjetar) nga ku koordinonin veprimet në territorin e ish- Federatës Jugosllave.

Pas ndërrimeve kushtetuese të dhunshme në Kuvendin e Kosovës me 28 mars 1989, të organizuar nga Lidhja Komuniste e Serbisë në krye me Milosheviqi dhe të përkrahura nga kleri ortodoks, Kosova mbetet nën juridiksionin e Republikës së Serbisë, si krahinë e saj, ndërsa me 2 korrik 1990, Kuvendi i Kosovës shpall Kosovën, republikë në kuadër të Federatës Jugosllave. Ky vendim nuk u njoh nga organet serbe e as ato federative.

Në vitet 1992-1993, Lëvizja Popullore e Kosovës në mërgim, vendos krijimin e Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës, e cila mori aksione guerile kundër makinerisë pushtuese serbe derisa doli publikisht me 28 nëntor 1997. Më 28 shkurt 1998,

pas masakrave në Likoshan dhe Qirez filloi lufta çlirimtare. Ajo përfundoi në qershor të vitit 1999, kur edhe instalohet një mision i OKB-së në Kosovë.

Ky mision, keqëtrajtoi në mënyra perfide ish luftëtarët e UÇK-së, lejoi krijimin e strukturave paralele serbe në Kosovë dhe ngul fati Kosovën ekonomikisht. Kështu më 17 mars 2004, shpërtheu revolta popullore kundër UNMIK-ut, dhe protestuesit i sulmuan disa enklava serbe, duke i dhënë një mesazh të qartë faktorëve ndërkombëtar se: Nëse nuk zgjidhet statusi i shumicës, pakica në Kosovë është e pambrojtur.

Pasi që ky mesazh u kuptua shumë qartë, pasoi vizita e misionarit dhe diplomatit të njohur Kai Aide, i cili rekomandoi fillimin e përgatitjeve të menjëhershme për zgjidhjen e statusit të Kosovës. Kjo rezultoi me një proces të lodhshëm negociator, mes Serbisë, Kosovës dhe OKB-së, që rezultoi me propozimin gjithëpërfshirës të Ahtisarit.

Më 17 shkurt 2008, bazuar në këtë propozim, Kosova shpallet shtet i pavarur dhe sovran. Kushtetuta e Kosovës që i jep asaj të gjitha kompetencat e shtetit, hyn në fuqi me 15 qershor 2008.

Pas shpalljes së pavarësisë qëndrimi i shteteve anëtare të OKB-së është i ndarë. Shumica e shteteve të ritit lindor me sisteme duale nacionalo-fetare si Serbia, disa shtete nacionale që kanë popullsi të kombeve etnike të ndryshme dhe probleme tjera të brendshme, hezitojnë të njohin pavarësinë e Kosovës.

Lufta politike e koordinuar për pengimin e njohjes së shtetit të ri prej së jashtmi zhvillohet nga Serbia dhe Rusia, ndërsa nga brenda këtë e bënë kleri sllav i përqendruar në veri të Kosovës.

Lufta e Kosovës

Lufta e Kosovës filloi me 28 shkurt të vitit 1998, pas sulmit jugosllav në fshatërat Likoshan dhe Qirez në Drenicë të Kosovës.

Lufta nga 28 shkurt 1998 e deri më 23 mars 1999 u zhvillua mes Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës dhe forcave jugosllave. Ndërsa nga 24 mars 1999 e deri më 10 qershor 1999, Aleanca Veriatlantike NATO me bombardime të përditshme në caqet ushtarake jugosllave, me përkrahjen tokësore të UÇK-së dety-

roi forcat serbomalazeze dhe Kasapin e Ballkanit Slllobodan Millosheviqin të nënshkruaj kapitullimin në Kumanovë. Në këtë luftë u dëbuan 800,000 mijë shqiptarë, u vrane 15,000 persona, nga të cilët 2,400 luftëtar të UÇK-së e të tjerët civilë. Gjatë luftës janë zhdukur rreth 5,000 njerëz, fati i shumicës prej tyre është zbardhur deri në vitin 2007, por i madh ka mbetur numri i rasteve të pasqaruara.

Krimi gjatë luftës

Vlerësohet, se gjatë luftës në Kosovë (1998-1999), forcat militare dhe paramilitare serbe kanë vrarë, ekzekutuar apo masakruar në forma më mizore, rreth 15 mijë shqiptarë, ku 90% prej tyre qenë civilë të pa armatosu.. Në këtë periudhë kohore janë përdhunuar afër 20 mijë femra shqiptare. Gjithashtu, mësohet për rrëmbimin e mbi 3 mijë shqiptarëve, ku pas luftës një pjesë e tyre u gjetën nëpër varrezat masive në Serbi, ndërsa akoma nuk dihet për fatin e 2087 të tjerëve. Sipas një përlllogaritje, gjatë periudhës kohore mars 1998 - qershor 1999, njësitë kriminale dhe artileria e rendë serbe kanë shkatërruar dhe djegur pjesërisht ose tërësisht rreth 1.100 vendbanime Shqiptar, kanë plaçkitur, djegur e shkatërruar mbi 200.000 shtëpi, banesa, lokale afariste, punëtori zejtare, fabrika, shkolla, biblioteka, monumente kulturore-historike, objekte kulturore, shkencore, fetare etj

Lista e kriminelëve të luftës në Kosovë 1999

Në këtë listë gjeni emrat e ushtarakëve apo personave të armatosura për të cilët ka shënime që kanë marrë pjesë në kryerjen e krimeve të rënda si masakrimi, pushkatimi, therrje të popullsisë civile dhe dhunimin e femrave.

Lista është ndërtuar sipas rasteve shumica e të cilave është shqyrtuar nga hetusia ndërkombëtare dhe hetuesi i OKB-së për krime të luftës, Dennis Milner i cili thotë se "...Puna e ekipit të tij do të vazhdojë të fokusohet thuaja tërësisht në rangun e lartë të regjimit të të kryekuzuarit për krime lufte, kryetarit jugosllavë Slllobodan Millosheviq".

Si do që të jetë ndriçimi i të gjitha rasteve ende nuk është bërë por vetëm i rasteve me rëndësi apo të nivelit të lartë të efektit ndërkombëtar. Për këtë është e udhës edhe mbledhja e të dhënave nga vetë të prekurit nga kriminelët, sidomos femrat të cilat për shkaqe të ndryshme nuk i kanë paraqitur rastet personale duhet që këto ti paraqesin pranë shoqatave që përkujdesen për këto raste. Organizata të tilla ka anë e mbanë Kosovës.

Rasti Reçaku

Sipas dëshmitarëve që mbijetuan krimin, në vrasjen e bashkfshatarëve të tyre (përveç njësive militare dhe paramilitare serbe) morën pjesë edhe serbët lokalë, që punonin në postë, në kuvendin komunal të Shtimes etj.

Më 10 qershor 2005 Lëvizja KAN tani Lëvizja „Vetëvendosje“, së bashku me familjarët e Reçakut, përmes një çarçafi (të vendosur përpara selisë së UNMIK-ut) kanë publikuar disa emra të kriminelëve serbë që morën pjesë në masakrën e Reçakut.

Në këtë çarçaf ishin skalitur emrat e këtyre kriminelëve:

1. Bizhidar Markoviç
2. Çedomir Aksiç
3. Zhivorad Stojçetoviç
4. Bogdan Nojiç
5. Jovica Stojkoviç
6. Momir Ristiç
7. Zvonko Ristiç
8. Ljubomir Nojiç
9. Nenad Marinkoviç
10. Pavle Marinkoviç
11. Zoran Nedelkoviç
12. Sllavisha Marinkoviç
13. Vojisllav Janiçijeviç
14. Milivoje Çanoviç
15. Jovica Jovanoviç
16. Stojan Aksiç
17. Millorad Kostić
18. Dragisha Kostić
19. Dragan Tasiç

Rasti Gjakova

Më 7 maj 2005 Lëvizja „KAN“ tani „Vetëvendosje“, së bashku me organizatën “Thirrjet e Nënave” nga Gjakova, në ndërtesat afër UNMIK-ut dhe institucioneve të Kosovës, kanë vendosur një Çarçaf me dimensione 20m x 4m, në të

cilin kanë skalitur 35 emra të kriminelëve serbë që akuzohen nga familjarët e viktimave si përgjegjës për vrasjen e 750 shqiptarëve dhe rrëmbimin e 680 të tjerëve nga komuna e Gjakovës.

1. Stanojeviç Momçilo
2. Çamoviç Sreten
3. Stanojeviç Milan
4. Çoliç Rade
5. Slavkoviç Milan
6. Stanojeviç Sava
7. Kovaç Slobodan
8. Stojanoviç Sava
9. Dekiç Milan
10. Dekiç Momçilo
11. Raçiç Dragan
12. Mirkoviç Vuk
13. Vujoviç Vaso
14. Vujoviç Nikotin
15. Ragiç Darko
16. Simiç Bozhidar
17. Stefiç Nikola
18. Stefiç Bojan
19. Obradoviç Ljubisha
20. Pantoviç Radovan
21. Pantoviç Miliç
22. Jovanoviç Aca
23. Bozhoviç Çedomir
24. Jovanoviç Sava
25. Ristiç Predrag
26. Jovanoviç Goran
27. Shqepanoviç Millosh
28. Krstiç Srgjan
29. Dikiç Milan
30. Dikiç Momçilo
31. Dimiç Zvezdan
32. Jovanoviç Sinisha
33. Rajkoviç Gojko
34. Drashkoviç Laza
35. Lazareviç Doka

Rasti Krusha e Vogël

Dihen të dhënat për 56 kriminelë serbë lokalë hetimet ende nuk janë bërë.

Rasi Familja Imeraj

Në një raport të KMDLNJ-së me seli në Prishtinë, të lëshuar më 6 prill 2000 thuhet: Në Skënderaj janë identifikuar emrat e të gjithë kriminelëve që më 26/27 mars 1999 në Padalishtë masakruan 19 anëtarë të familjes Imeraj (në mesin e të cilëve 11 femra dhe 5 fëmijë të moshës 2 – 16 vjeçare).

1. Predrag Belosheviq (Pjesëmarrës i luftimeve në Kroaci dhe Bosnjë – Hercegovinë);
2. Grujica Belojeviq (vëllau i Lubisha Belojeviq)
3. Lubisha Belojeviq
4. Zharko Belosheviq
5. Zhika Belosheviq
6. Malisha Tijaniq (vëllau i Çeda Tijaniq)
7. Çeda Tijaniq
8. Goran Tijaniq
9. Dejan Tijaniq
10. Vedran Tijaniq
11. Obrad Tijaniq
12. Zhivan Vuçiq
13. Mirolub Vuçiq
14. Dushan Vuçiq
15. Rade Ivanosheviq (vëllau i Milisav Ivanosheviq)
16. Milisav Ivanosheviq
17. Igor Shapiq,
18. Gradibor Radunoviq,
19. Ivan Gajin
20. Zoran Shlaniq

* Të gjithë nga fshati Cërkolez; Dushan Shapiq e Zharko Shapiq nga Belica; Dragan Cvetkoviq nga Uça dhe Slobodan Petkoviq nga Zhakova.

Rasti Izbicë

Sipas raportit të KMDLNJ-së (6 prill 2000) në ekzekutimin e 147 shqiptarëve në Izbicë janë përfshirë edhe serbët lokalë të fshtarave të Drenicës dhe të Burimit (ish-Istogut).

Në këtë masakër mizore kanë marrë pjesë: 42 pjestarë të familjeve Tomasheviq nga Syrigana, e këta janë:

1. Mihajlo Tomasheviq
2. Veselin Tomasheviq
3. Sllavko Tomasheviq
4. Vujadin Tomasheviq
5. Nenad Tomasheviq
6. Stojadin Tomasheviq
7. Igor Tomasheviq
8. Miloje Tomasheviq
9. Vladan Tomasheviq
10. Radoslav Tomasheviq
11. Vasilije Tomasheviq
12. Milosh Tomasheviq
13. Radivoje Tomasheviq
14. Preda Tomasheviq
15. Srgjan Tomasheviq
16. Millorad Tomasheviq
17. Mileta Tomasheviq
18. Radenko Tomasheviq
19. Mile Tomasheviq
20. Stojadin Tomasheviq
21. Milenko Tomasheviq
22. Milan Tomasheviq
23. Dragoljub Tomasheviq
24. Gjoko Tomasheviq
25. Boshko Tomasheviq
26. Zhivorad Tomasheviq
27. Zhivojin Tomasheviq
28. Najdan Tomasheviq
29. Nebojsa Tomasheviq

30. Nenad Tomasheviq
31. Branillav Tomasheviq
32. Ratko Tomasheviq
33. Filip Tomasheviq
34. Dejan Tomasheviq
35. Gordan Tomasheviq
36. Predrag Tomasheviq
37. Despot Tomasheviq
38. Tadisha Tomasheviq
39. Sinisha Tomasheviq
40. Tomisllav Tomasheviq
41. Zoran Tomasheviq e
42. Goran Tomasheviq
43. Branisllav Kragoviq
44. Ratko Kragoviq i biri / po nga nga Syrigana.
45. Marko Ristiq
46. Marko Damjanoviq
47. Dragoljub Rajkoviq
48. Jovica Rajkoviq
49. Rade Kovaçeviq / Zec
50. Dika Kovaçeviq
51. Ognjan Kovaçeviq
52. Gjorgje Mojsiq
53. Radosav Kovaçeviq / Cule
54. Mile Jokiq
55. Nebojsa Kovaçeviq
56. Sinisha Jokiq
57. Svetozar Ristiq
58. Zoran Kovaçeviq / Princ , të gjithë nga Banja;
59. Momir Milentijeviq
60. Zoran Jovanoviq
61. Milutin Arisiq,
62. Milan Todoroviq
63. Dejan Spasiq
64. Nebojsa Nikçiq
65. Miodrag Komatina
66. Niiqifor Kovaçeviq
67. Dragan Dimitrieviq
68. Vukmiq Lazareviq / nga Runiku

69. Todor Deverxhiq
70. Rade Deverxhiq
71. Dragisha Deverxhiq
72. Milan Shteviq
73. Dragomir Shteviq
74. Miliq Petroviq e
75. Ognjan Petroviq, nga Radisheva
76. Nenad Shmigiq
77. Radoje Shmigiq
78. Cvetko Shmigiq
79. Dragan Shmigiq e
80. Gollub Shmigiq nga Leçina.
81. Dadosha Iliq
82. Zhivoin Iliq dhe
83. Momçillo Radovanoviq / nga Kuçica.
84. Zhivko Jokoviq e
85. Radosllav Kandiq nga Kotorri, si dhe
86. Radivoje Rasha / Kalenoviq me të bijtë
87. Dejan Rasha dhe
88. Dushan Rasha
89. Zvonko Jovanoviq
90. Zoran Jovanoviq
91. Bllagoje çolakoviq
92. Nenad çolakoviq
93. Radosh Lajoviq
94. Ilija Trajkoviq
95. Rajko Rajçiq
96. Vllado Bakraçeviq
97. Lubisha Iliq
98. Momo Peleviq
99. Sllagjan (polic i komunikacionit)
100. Sadudin Rexhepagiq (boshnjak) / të gjitha nga Skënderaj.
101. Goran Shapiq,
102. Rade Shapiq dhe
103. Dushan Shapiq, që të tre nga Belica e Burimit (ish-Istogut).

* Këtë listë me emra të barbarëve serbë e kanë në duar UNMIK-ut dhe institucioneT në Kosovë.

Rasti Formacionet Drenicë

Në tetor 1999 në fshatin Sankoc të Drenicës, gjatë pastrimit të terenit nga njësiti i TMK-së, të Batalionit I-rë „Ymer Alushani“ të Brigadës 121 „Kumanova“, në njërën nga ish-bazat e shtabit komandues të bandave kriminale serbe, është gjetur një listë me emra të formacioneve ushtarake që vepronin në Drenicë. Aty janë gjetur edhe numra të telefonave dhe fotografi të ndryshme si dhe ditarë që këta kriminelë kanë mbajtur gjatë luftës në Kosovë. Lista e emrave të barbarëve serbë, është si më poshtë:

1. Llazareviq Dragisha, nëntoger
2. Gjorgjeviq Sinisha, rreshter
3. Blanusha Mile, rreshter i vjetër
4. Korçag Goran, rreshter i klasit të parë
5. Millanoviq Predrag, dhjetar
6. Radulloviq Nebojsha
7. Simiq Goran
8. Kostiq Sasha
9. Daniq Sllobodan
10. Gjorgjeviq Zoran
11. Shabiq Zvonko
12. Qausheviq Nenad
13. Jovanoviq Dragi
14. Momqilloviq Miroslav
15. Ivanoviq Milivoje
16. Dejanoviq Verolub
17. Janjusheviq Zhivorad
18. Nedelkoviq Bratisllav
19. Petkoviq Bogolub
20. Gjoriq Sllavolub
21. Vaniq Rasha
22. Dimiq Dushan
23. Bajrami Igor
24. Aliq Zoran
25. Branko Jançiq

Rasti Sllatinë

Pas përfundimit të luftës në Kosovë, në garazhin e shtëpisë së Rrahim Imerit në fshatin Sllatinë të Fushë-Kosovës është gjetur një listë me emra të pjesëtarëve të forcave ushtarake e policore serbe që morën pjesë në vrasjen e shqiptarëve në Sllatinë dhe në plaçkitjen e djegien e shtëpive të shqiptarëve në këtë fshatë.[1]

1. Zoran Vukdragoviq - toger
2. Lubisha Simiq - rreshteri
3. Zoran Ristovski
4. Dushan Jevriq
5. Zoran Joviq
6. Mladen Peshiq
7. Milosh Mihajlovic
8. Marko Zhivoinovic
9. Slavisha Gjorgjevic
10. Miodrag Pejatovic
11. Dejan Mikiq
12. Igor Gurkovic
13. Ivan Stanojevic
14. Zoran Mimiç
15. Radoje Bulatovic
16. Mile Rangjelovic
17. Cvetko Boshkiq
18. Radoslav Ristia
19. Slobodan Gjurgjevic
20. Darko Milovic
21. Dragisha Ivanovic
22. Ivan Stevic
23. Vladeta Stojanovic
24. Sasha Aksiq
25. Nenad Jovanovic
26. Nenad Zhivkovic
27. Dejan Slavic

* Krimineli Dejan Saviq mësohet se ishte pjesëmarrës edhe në masakrat ndaj civilëve shqiptarë në Opojë.

Rasti Qyshk, Pavlan dhe Zahaq

Më 14 maj 1999 në fshatin Qyshk (2-3 km afër Pejës) u vranë e u masakruan barbarisht 42 meshkuj, gjatë një sulmi të furishëm nga forcat e kombinuara elite militare e paramilitare serbe.

Në mëngjesin e së njëjtës ditë, forcat serbe kishin sulmuar edhe dy fshatra të tjerë fqinje, Pavlanin dhe Zahaqin, dhe pasi kishin dëbuar nga shtëpitë e tyre gratë, fëmijët dhe pleqtë, kishin vrarë mizorisht edhe 35 shqiptarë të pafajshëm.

Formacioni "Frenki", një njësit komando i emëruar sipas udhëheqësit të tij Franko Simatoviq - "Frenki", e cila ka qenë pjesë e forcave speciale të sigurimit shtetëror të Serbisë, të njohur edhe si "Crvene beretke" (Beretat e kuqe).

1. "Operativna Grupa" ose "OPG" (grupi operativ), një njësit elitë i policisë serbe, pjesëtarët e të cilit me krenari kanë quajtur veten "Magla" (mjegulla), sepse pas aksioneve të ndërmarra ata nuk kanë lënë ndonjë gjurmë. "OPG-ja" mësohet të ketë marrë urdhrat nga gjeneralë të lartë në Ministrinë e Punëve të Brendshme të Serbisë. Bazuar në dëshmitë e disa burimeve serbe, pjesëtarët e OPG-s kanë marrë pjesë edhe në disa masakra tjera famëkeqe në Kosovë, në Abri të Ulët, në Reçak, në Pavlan, në Zahaq (flitet për personin Ranko Jovica, Vlado Mijo Vujo [citim i duhur]) etj.

2. Njësit snajperist i Armatës së Tretë "Jugosllave", grup që theksohet të ketë qenë nën komandën e drejtpërdrejtë të kryegjeneralit të Armatës së Tretë serbe.

3. Grupet paramilitare të ashtuquajtur "Munja" (vetëtima). "Munja", në një raport të organizatës "Human Rights Watch-it" (HRW), përshkruhen se "ka qenë një mishërim i çuditshëm i policëve, kriminelëve dhe të vetëquajturve patriotë, (plotësisht nën kontrollin e armatës dhe policisë), të cilët nga serbët ishin konsideruar si legjendarë, për përlëshjet e tyre që kishin zhvilluar me Ushtrinë Çlirimtare të Kosovës dhe për sulmet e pamëshirshme mbi civilët shqiptarë".

Rasti Kishnicë

Në nëntor 1999, në fshatin Kishnicë (afër Prishtinës), në shtëpinë e Sabit Krasniqit, u gjet një listë me 20 emra barbarësh serbë. Ata kishin vendosur shtabin operativ paramilitarë dhe nga shumë burime dëshmohej se nga kjo bazë shkonin e bënin krime ndaj popullatës civile shqiptare nëpër shumë pjesë të Kosovës. Bazuar në listën me emra e mbiemra dhe në adresat e tyre, rezultonte se këta barbarë janë nga Kosova me përjashtim të njërit që ishte nga Kurshumlija. Një pjesë prej tyre, krime kanë kryer edhe në fshatin Kishnicë. Për këto krime kanë dëshmuar Musa Gashi dhe Bajram Gashi, që kanë shpëtuar nga thikat e këtyre kriminelëve. [2] Në listën e gjetur janë skalitur këta emra:

1. Berisha Ruzhdi – Bekim, rom
2. Iliq Stalin – Velko
3. Paniq Pavli – Sinisha, Prelloc i Prishtinës
4. Cvejiq Lubisha – Lan, Hallaq i Madh – Lipjan
5. Vukadinoviq Jovan – Njegosh, Kurshumli
6. Andriq Mirko – Drashko, Prishtinë
7. Dikiq Branko – Nebojsa, Prilluzhë
8. Krastiq Rade – Svetislav, Skullan i Lipjanit
9. Selishnik Jelica – Tomislav, Kishnicë
10. Sinisha Jovanoviq, Kishnicë
11. Jovan Karaxhiq, Kishnicë
12. Goran Trajkoviq, Kishnicë
13. Boban Trajkoviq, Kishnicë
14. Dejan Trajkoviq, Kishnicë
15. Predrag Gjorgjeviq, Kishnicë
16. Petar Saveliq, Kishnicë
17. Mile Bulajiq, Kishnicë
18. Gjorgje Bulajiq, Kishnicë
19. Zhivorad Mitiq – Zhiko, Kishnicë
20. Dragan Mitiq – Burdo, Kishnicë
21. Dragan Miliq, Kishnicë
22. Zoran Trajkoviq, Kishnicë
23. Mike Iliq, Graçanicë
24. Dushan Iliq, Graçanicë

Rasti Klinë

Më 12 Nëntor 1999, është gjetur edhe një listë me emra të kriminelëve serbë, që kanë vrarë, ekzekutuar e masakruar mizorisht qindra civilë Shqiptarë në komunë të Klinës. Në mesin e barbarëve figuron edhe një barbar shqipfolës. Dihet mirëfilli se në komunën e Klinës janë përfshirë më së shumti serbë lokalë në vrasjen e Shqiptarëve.

Lista përmban këta emra:

1. Danë Balaj
2. Zoran Dobriq
3. Zharko Stepiq
4. Vitomir Saviq
5. Millorad Stepiq
6. Gollub Stashiq
7. Dragomir Stashiq
8. Bado Bogiqeviq
9. Zaiq Vojo
10. Dobishleviq Sreta
11. Dançiq Vojo
12. Popi Zoran
13. Pavllloviq Dragan
14. Zhivkoviq Radosllav
15. Zhivkoviq Llazar
16. Vushtiq Radoje
17. Zariq Sreqko
18. Kiziq Gollub
19. Kiziq Gjoko
20. Dashiq Nevica
21. Krstiq Millan
22. Dobriq Dushan

Rasti "Toga e tmerrit"

Më 2 dhjetor 1999, janë gjetur disa dokumente në Samakovë, Viti, Goshicë, Kabash, Binçë, Kllokot, Zhiti etj., në të cilat dëshmohet se paramilitarët serbë, në këtë rajon kanë vepruar me emrin "TOGA E TMERRIT". Kjo togë është formuar më 19 maj 1999 dhe për një kohë të shkurtër ka vrarë e masakruar 22 civilë pleq, plaka, fëmijë, gra dhe burra që i zunë nëpër shtëpitë e tyre.

Emrat e kriminelëve janë:

1. Miodrag Stanishiq
2. Sasha Jeriniq
3. Stanisllav Vukiq
4. Sasha Vujiq
5. Miroslav Mihajloviq – Mikica
6. Millovan Ivkoviq
7. Vidosllav Kojiq
8. Moma Vasoviq
9. Nenad Perzhiq
10. Branko Arizonoviq
11. Nebojsa Stanojoviq
12. Zoran Cvetkoviq
13. Sllavisha Maksimoviq
14. Dragisha Dinqiq
15. Novica Jakovleviq
16. Lubisha Arsiq
17. Sinisha Jovanoviq
18. Aleksander Jovanoviq
19. Srgjan Risti
20. Goran Arsiq
21. Nebojsa Stanishiq
22. Dragan Nojkiq
23. Canko Spasiq
24. Bogoso Krqmareviq
25. Millosh Mitroviq (komandant i togës)

Rasti Fushë Kosovë

Kriminel të angazhuar në pastrime etnike në hapësirën e Fushë Kosovës.

1. Sllavisha Andrijeviq- (njëri ndër organizatorët kryesorë për dëbimin me dhunë të shqiptarëve nga Fushë-Kosova)
2. Dragomir Popoviq
3. Boban Mitrovic
4. Dragan Dabizhleviq
5. Lazar Deniq
6. Radomir Dishiq
7. Radovan Petrovici
8. Dragan Mitrovic
9. Radojica Mitic
10. Dragan Iliq
11. Aca Stankoviq
12. Zhika Begnellaviq
13. Mlladen Laziq
14. Sllavisha Grujiq
15. Sasha Mihajlloviq
16. Sava Drashkoviq
17. Miodrag Bangjur
18. Millan Milkoviq
19. Boban Grujiq
20. Sasha Maksimoviq
21. Nebojsa Stefanoviq
22. Vllastimir Jovanoviq
23. Dushan Zharkoviq
24. Dragan Zhekiq
25. Dobri Artinoviq
26. Stanko Milankoviq
27. Sllobodan Mitrovic
28. Dobrivoje Gjorgjevici
29. Darko Miloshevici
30. Dragolub Lakaqevic
31. Lubisha Velicqkovic
32. Zharko Vasici

Referencat:

- 1.FLORI BRUQI:Agjencioni Floart-Press(www.bruqi.com)
  - 2.SHERADIN BERISHA:webi www.pashtriku.org
  - 3.Revista: Ekskluzive nr.4 prill 2000, fq.52
  - 4.Revista: Ekskluzive nr.1 janar 2000, fq.101
- Posted by AGJENCIONI FLOART-PRESS at 9:10 MD

Mr.sci.Flori Bruqi
22. maj 2007. u 01:19

1. 02

F. Bruqi: “Po zgjidhet lëmshi për të vërtetën e Reçakut”

Jua kalojmë letrën-reagim ndaj artikullit “Reçaku nuk harrohet”, nga zotëri Bruqi, të cilën e morëm nëpërmjet postës elektronike. Zotëri Bruqi është, siç thotë vetë - shkrimtar dhe shkencëtar nga Prishtina.

citati i hapur

E nderuar Redaksi,

Për novinar.de: Srđan Marjanović

Burimi: <http://www.novinar.de/2007/05/08/fbruqi-klupko-se-odmotava-o-istini-racak.html>

Garda e Car Llazarit do të sulmojë caqet e UNMIK-ut dhe të NATO-s në Kosovë.

Nga Flori Bruqi

Grupi paramilitar serb, i ashtuquajtur “Garda e Car Llazarit”, është kërcënuar se do të sulmojë caqet e UNMIK-ut dhe të NATO-s në Kosovë, të cilat i ka

kualifikuar si forca terroriste dhe okupatore. Në njoftimin dërguar agjensisë Associated Press, grupi paramilitar serb, i cili organizoi dhe mbajti defilimin fashist, në 15 qershor në Gazimestan të Kosovës, në prani të forcave të KFOR-it dhe të SHPK-së, kësaj radhe është kërcënuar me intervenim ushtarak, nëse Kosova shpall pavarësinë.

Administrata e Kombeve të Bashkuara e ka hedhur poshtë kërcënimin. Zëdhënësi. Aleksandër Ivanko tha: "Garda e Car Llazarit" është grup i ndaluar dhe nuk mund të hyjë në Kosovë". Burime shqiptare nga shërbimet e sigurimit në Maqedoni, thonë se paralelisht me intesifikimin e aktiviteteve dhe kërcënimeve të Gardës së Car Llazarit ndaj Kosovës, në Serbi janë intensifikuar edhe përgatitjet e tyre në Maqedoni.

Sipas tyre, paralelisht me intesifikimin e aktiviteteve dhe kërcënimeve të Gardës së Car Llazarit ndaj Kosovës, në Serbi janë intesifikuar edhe përgatitjet e tyre në Maqedoni

për të stimuluar mobilizimin e pjesëtarëve të vetë në Maqedoni. Përfaqësuesit e Gardës përdorin informacionin e plasuar para disa ditësh, se ushtria e Shqipërisë është vendosur në gjendje gatishmërie në rast të ndonjë konflikti eventual në Kosovë.

"Floart-Press" para disa muajve ka shkruar për ekzistencën e pjesëtarëve të njësitit ultra ekstremist serb "Garda e Car Llazarit" dhe në Maqedoni, kryesisht në pjesët e banuara me serbë.

Informacione të tilla pati konfirmuar edhe shërbimi për informim i deputetit në Parlamentin e Serbisë Zheljko Vasiljeviç, i cili është kryetar i Shoqatës së Veteranëve Serbë të Luftës, shoqatë kjo në kuadër të së cilës funksionon Garda në fjalë.

Prej shërbimit për informim të kësaj shoqate, patën informuar, se përpos serbëve, në Maqedoni, në radhët e tyre do anëtarësojnë edhe maqedonas. Edhe atëherë, edhe tani, përfaqësuesit e policisë së Maqedonisë thonë se nuk posedojnë informacione për veprimin e strukturave të tilla në Maqedoni.

Ndryshe, njëri nga "komandantët" e Gardës, ka përsëritur kërcënimet se do të shpallë luftë kundër "okupatorëve të Kosovës", në rast se Kosova shpall pavarësinë.

Sipas tij, forca të fshehura të Gardës kanë filluar përgatitjet për veprime në Kosovë (rrreth 1000 vetë në Mitrovicën veriore). Në pyetjen e gazetarit shqiptar, se a do të luftojnë edhe kundër NATO-s, çetniku i kësaj garde ka thënë se NATO, si paqeruajtëse e Kosovës, nuk do të luftojë në anën e shqiptarëve. Ai ka potencuar se Garda është pajisur me armatim të ri, i cili do të funksion-

ojë në rast të shpalljes së pavarësisë së njëanshme dhe ndarjes së Kosovës me dhunë...

Nuk është aspak e çuditshme që koka të nxehta dhe shoviniste në Serbi dhe më gjerë, jetojnë për ëndrrën e tyre të sëmurë, për Kosovën si djep i tyre. Ata qëllimisht harrojnë se kanë ardhur në vatrat tona në shekullin e VII-të e tutje, dhe se Kosova nuk është djepi i miteve mesjetare serbe, por është vatra e qëndresës shqiptare. Kosova është firmamenti i përgjakur i shekujve. Kosova është kësula e bardhë e fustanellës me emrin Shqipëri. Kosova, ka shkruar Ismail Kadare, është pjelloria e dasmës me flamur. Kosova është djepi i dardanëve, përgjakur mijëvjeçarëve për liri dhe mëvetësi. Kosova është djepi i grirë me thikat e çetnikeve të car llazarëve të djeshëm, e drazhë mihailovoçëve dhe sllobodanëve të sotëm. Kosova është gjiri i grirë me thika. Kosova është Teuta e lashtë dhe krutanja e re. Kosova është Shote Galica e malësive tona lirishtese. Ajo është Argjiroja që, edhe kur e lajnë në gjak; edhe dhe kur me varrezat masive synojnë t'ia vrasin ëndrrat, ajo ka një gji për trimëri dhe tjetrin për Shqipëri. Kosova është djepi që lind Adem Jasharët dhe përkund heronj. Ajo është koka e prerë e Shqiponjës që nxjerr tjetrën kokë mu në mes të urës së librit. Kosova është gjurma e gjakut të opingave të Isa Boletinit; Kosova është ëndrra e bardhë e Ajshe Gërvallës; Kosova është plisi i shekujve si raketë me rreze të gjata veprimi. Kosova është qumështi i Teutës e gjiri i Vojsavës.

Edhe ushtria e re e Car Llazarit, edhe ushtritë e vjetra të Car Dushanit e të Car Simeonit, një gjë duhet të dinë, se dashuria për atdheun është ushtria më e fortë e një kombi. Kosova është Sopotarja e kombit; është krenaria e ligjshme e të qenmit shqiptar. Kosova është Evropa e re e një shekulli të ri - thotë Xhemajl Ali Peçi.

E Hene, 08 Tetor 2007

Burimi: Gazeta www.ndryshe.com

www.http://66.102.9.104/search?q=cache:BiDGxQSL9B4J:www.ndryshe.com/mat.php%3Fidm%3D8349%26l%3Da+Flori+Bruqi&hl=en&ct=clnk&cd=120

[Art-Cafe] Flori Bruqi: Serbi akuzon formacionet serbe për vrasjet në Kosovë
Ne faqen virtuale:

http://www.rts.co.yu/forum/prikaz_poruka.asp?ForumID=12&TemalD=12291&PagePosition=5&PorukePage=4

Për të parë herë një forumist serb akuzon forcat paramilitare serbe të cilat vranë - masakruan popullin shqiptar gjatë luftës së fundit në Kosovë.

Po publikojmë listën e emrave të të vrarëve shqiptarë sipas këtij forumisti serb, i cili pos të tjerëve, akuzon regjimet komuniste në ish-Jugosllavi, në Bashkimin Sovjetik, etj.

Ai akuzon, përveç të tjerëve dhe liderin serb Slobodan Millosheviç, si dhe Shërbimet Sekrete Serbe(BIA), për distribuimin e narkotikëve nga shtetet e lindjes në Serbi, Kosovë, Shqipëri dhe Europë.

Merre si ta marrësh, një diskutim i tillë është i pritshëm për të zbuluar se regjimi serbosllav ishte ai që e tronditi tërë BE dhe Shtetet Atlantike.

Se ç'do të bëhet me Kosovën - dihet: kur shqiptarët të vetëdijesohen që, të bashkuar si mishi me thoin, të ecin drejt pavarësisë, që është e mundshme shumë shpejt.

Shkrimi është në gjuhë serbe; shihni forumin se çfare shkruajnë serbosllavët për veten e tyre dhe për të tjerët, nese klikoni siç vijon:

http://www.rts.co.yu/forum/prikaz_poruka.asp?ForumID=12&TemalD=12291&PagePosition=5&PorukePage=4

Disa pyetje politikanëve serbë

Citat: Dërgon Mangup, 22 korrik 2005

Kurrë!

Pikërisht shkak për Serbia ka shpënë Kosovën në këtë gjendje, siç e keni parë, dhe, nëse keni kaluar aty-pari, do ta dini se njëmend ky popull e ka pësuar: ndaj nuk duron tutje - nuk do të ketë asgjë të përbashkët me një shtet siç është Serbia me atë pushtet. Serbia, e cila gjatë 100-vjetësh ka prerë popullin tonë dhe i ka marrë atë që ka vleftë, bash sikur të ishte në një planet tjetër.

Porse, sapo Kosova të shpall pavarësinë së shpejti dhe të bëhet shtet i pavarur, sovran dhe demokratik, me 96% të popullatës, dhe më pas, me ndihmën e BE dhe botës përparimtare si shtet për të qenë dhe me kreditë si ato të Serbisë dhe rajonit, kjo nuk është vetëm kërcënim, porse vullnet i popullit, i cili ka qenë për 650 vjet i okupuar nga Perandoria Otomane, e më pas nga ju.

PEÇANAC,

Ja tek i ke të gjitha përgjigjet që i ke kërkuar me muaj të tërë, dhe ngopu me të vërtetën.

Nëse ti mendon se Serbia të ka gjë faj, shih çfarë ka ditur Rusia nga mesi i viteve 60' dhe çfarë ka shkruar atëbotë. Më poshtë po t'i shkruaj rresht pas rreshti, në origjinal. Është pjesa e tekstit, të cilin e kishte marrë Titoja nga Rusia, për gjendjen në RFSJ, kur serbëve Rankoviçi u kishte prerë kokat (1966) kurse kroatëve dhe sllovenëve të vetë nuk u ka besuar fare, sepse të gjithë ata e keishin gënjyer pas urdhrave të CIA. Dmth. ai i ka ditur të gjitha; dhe i ka ditur. Nëse nuk beson, kërko nga Moska, sepse ata kanë prova me shkrime të kohës, siç do ta shohësh vetë.

Analistët parashikues sovjetikë

- Një grup analistësh sovjetikë, në formacion diplomatësh dhe shërbimit profesionale të inteligjencës, pavarësisht nga ai grup, me të cilin kanë udhëhequr Suslov dhe Andropov, qysh më parë ka bërë një studim për Politbyronë e KQ të PKS (b) i cili ka qenë i mbështetur mbi këto hipoteza:

a) Pas vdekjes së Titos, patjetër se do të ndodhin trazira ndërmjet republikave, dhe si rrjedhojë do të shpërbëhen Kroacia dhe Sllovenia.

b) Vatikani do të përqendrojë aktivitetin e vetë tek ndarja e Jugosllavisë në të ashtuquajturat pjesë të ndara, ortodokse dhe katolike.

v) Fundamentalizmi Muslima, me të shpejtë do të zgjohet dhe do të kërkojë vendin e vet në Jugosllavi.

g) CIA dhe Departamenti i shtetit, konsiderojnë se gjendja e Kosovës do të jetë më e përshtatshme për minimin e Jugosllavisë, për ç'gjë është realizuar filmi arsimor, me plane konkrete.

d) Moska, ndërkaq është e kënaqur që RFSJ nuk ndërhyr në punët e Shqipërisë, kurse Titoja (me kërkesë të Brezhnjev-it) nuk provon të vendosë kurrfarë marrëdhëniesh me Enver Hoxhën, sepse e çmon faktin se Shqipëria, ndo-

nëse e shkëputur, prapëseprapë, është anëtare e Traktatit të Varshavës.

d) Politika që mbështeste Moska, politika e vendeve të paangazhuara, tashmë nuk përfaqëson asgjë, karshi kohëve paraprake, që përfaqësonte një grup shtetesh homogjene, sepse shumësia e tyre tashmë janë në luftëra të ndërsjella. Ato do të përfaqësojnë një tullumbace të shfryrë, siç e quante dikur Molotovi (1890-1986) paktin ballkanik, përkatësisht - lidhjen e Jugosllavisë, Greqisë dhe Turqisë...

Kjo do të thotë se një pjesë e energjisë jugosllave do të veprojë në fushën e vendeve me politikë të paangazhuar, për t'u marrë me zgjidhjen e problemeve të brendshme.

- Dmth, nuk duhet të merremi me pasojat, por me shkaqet! E, siç e ka theksuar shoku Leonid Brezhnjev, Titoja dhe mund t'ia dalë mabnë.

Po, ai(Titoja) zu të sigurate librat nga Shqipëria, për të mësuar për Shqipërinë. (Ai e ka ditur dhe ka pasur të drejtë, siç shihet qartë).

- Kush ju ka faj, zoti Peçanac, që ju keni rendur pas natalitetit, në vend se të ndiqnit standardet?

- Mos po mendoni se unë dhe Serbia ime ju kanë detyruar të bëni të lindnit nga 16 fëmijë?

- Cilit fëmijë tuaj në radhë i ka qenë Kumbarë Titoja? E di ti këtë?

- Ju jeni përgatitur për atë që të kinit "argumentin" se jeni shumësia e madhe. Prano para vetëvetes, nëse na gënjen neve.

- Kam dhe një mal provash, z. Peçanac, kurse ti rrotullon po diskun e njëjtë, atë të Enver Hoxhës.

Apo ndoshta e gjithë kjo është e vërteta e vetme? Urdhëro?

*****

Zoti Ivan, këtu nuk kemi se kush na ndihmon që prej 50 vitesh

Çfarë edukate është kjo, o njerëz? Kujt?

Për këtë çështje nuk duhet veçse një municion i hollë!

Kjo është e vetmja gjë që dinë dhe që e kuptojnë Arbanasit!

Pse humbisni kohën tuaj me këta satelitë irredentistë, pyes veten kur shoh se qeni, i biri i qenit, si edhe të pabesët na kanë ndaluar dhe na helmojnë me anti-serbizmin?

Ju lutem t'i jipni Peçancit një plumb, që të hap sytë! Vetëm ashtu dhe assesi ndyrshel!

Porosinë dërgon Ivan Iliç, 23 qershor 2005, ora 08:01.

Nuk është ndonjë problem i madh t'i japësh një plumb shqiptarit apo peçanasit? Kjo është një çështje e naivitetit të madh Serb! Shqiptarët janë edhe më të rëndë! Sepse, ti mendon për një çast se ajo Amerikë dhe NATO mbajnë popullin shqiptar "në prehër, si fëmijën dhe e ledhatojnë" kot? Mos po mendoni se ata në Kosovë janë, pikërisht shkak i shqiptarëve të mjerë dhe serbëve të shthurur, do të masin në peshore të dyja palët bashkë? Do ta kuptoni se çështja është krejtësisht ndryshe? "Dashuria dhe romantika janë maska dhe biberoni? Fakti është i qartë!

Afganistanin nuk e kanë marrë "për të zhdukur talebanët", por për të vjelur burimin botëror të drogës! Turqia është një arenë e "Drogës së madhe"; Kosova është një "Tranzicion i drogës", dhe kjo punë qarkullon vit për vit nga 12 miliardë dollarë! Nëse vërtet "I duan shqiptarët", do të ishte korrekte që të ndanin 50-50%, që do të thotë se Kosova do ketë 6 miliardë dollarë për çdo vit! Dhe kjo do të thotë: për 6 vjet do kenë 34 miliardë dollarë që do marrëova? Kosova do duhej të ishte e kamur sikur Sllovenia; nëse jo kaq, madje gjysma e saj? Dmth. Amerikanët nuk thithin gjë, porse edhe rruajnë ato pasuri! Tashti, nëse u japin shqiptarëve: "nuk ka thëthitje dhe rruajtje"; dhe, nëse u japin serbëve, nuk kanë gjë fitim prej tyre? Ata gjykojnë "ftohtë dhe nxehtë". "Sapo të pajtohen, del një tjetër sherr! Ndaj, ata mbajnë Kosovën si një lopë qumështore për përfitime dhe interes. Ky është interesi i përhershëm i amerikanëve! Mos e dhashtë Zoti që ndonjë shqiptar dhe ndonjë serb të merren vesh dhe

të dëbojnë amerikanët!

Ata janë të gatshëm të "shpikin një UÇK të re, apo shkorpionë të rinj: "ju nuk i hetoni këto gjëra, kurse unë e di se si frymojnë!

Amerikancët janë në gjendje të përdorin aeroplanin MIG-21 me shenjat e Serbisë dhe Malit të Zi dhe të bombardojnë veten; të vrasin kamerat e veta, rastësisht në CNN - dhe të fajësojnë serbët!

Ata janë në gjendje të mbajnë Kosovën "në pranga"; të përndajnë një pjesë të shqiptarëve; t'i ndajnë, gjë që dhe po ndodh, dhe me lezet t'i shpallin luftë terrorizmit. Disa shqiptarë të tjerë janë të tjerë terroristë". "Pikë së pari, i kanë shpënë në gjendje kritike: të gjithë janë bashkë, mirëpo, tashmë ka filluar "Grindja e ndërsjellë mafioze,(vëllai i Haradinajt); hakmarrja ende jeton në Kosovë".

Ata grinden ndërmjet vetë! Nuk ua jap atyre "Tërë paketën e Kosovës"! "Aty është mafia e Turqisë dhe e Shqipërisë! Turqit duan tërë kontrollin e drogës në Kosovë(shtegu për në Europë)!

Mafia e Kosovës ka borxhe! Duhet paguar turqit! Dhe, turqit duan të bëjnë koalicion me mafian serbe!

Aty është dhe një mafioz i madh serb në Kosovë! Shqiptarët do të rrënojnë përmendoren e Klintonit! Sepse, nëse Amerika deshi të ua jipte Kosovën shqiptarëve, atëherë ishte çasti i duhur! E, pse nuk ua dha? Që të i bashkonte më ngusht?

Amerika dhe Anglia duan të kenë kontrollin mbi Europën nëpërmjet Kosovës, për të riparuar "VALVULËN" dhe për të "për të fryrë e për të shfryrë sipas dëshirës". E gjithë ajo që shohim ne, nuk është asgjë tjetër, veçse një fasadë! Shqiptarët dhe serbët janë si "peshqit në akvarium", ku Amerikanët u japin oksigjen dhe derdhjen e ujit!

Shqiptarët dhe serbët janë naivë, nëse mendojnë se ata do të zgjidhin çështjen e Kosovës!

Sepse, edhe për njërin, edhe për tjetrin, siç thonë amerikanët, dihet se kush pi dhe kush paguan! Eh, këta janë amerikanët, turqit dhe minorët e mafias së Kosovës!

Po popujt? Kush i ka pyetur ndonjëherë popujt? Popullit i jipen armët dhe vazhdo punën tutje!

Porosinë dërgon "Çapköni", 23 qershor 2005, ora 08:15

Regjistrimi: 17 maj 2004

**NUK KA SHQIPTARË TË MIRË NË KOSOVË!
ATA TË GJITHË JANË TERRORISTË DHE ARMIQ TANË TË PËRBETUAR!**

KËTË E DIMË QYSHKUR!

ANDAJ, KË GËNJEJMË NE KËTU?

Porosinë dërgoi Peçanac, në 23 qershor, 2005, ora 11:01

Shihni profilin e autorit 'Peçanac'.

Shpalos të gjitha porositë e autorit 'Pecanac'. Përgjigjjen me citat të autorit 'Peçanac'. Porosi private për autorin. Shtoni emrin e autorit në listën e miqve tuaj.

**Peçanac,
Francë, 29 tetor 2003**

Hehehehe, Ivan o Ivan, fabrika më e madhe e drogës është zbuluar nga MPB të Serbisë mu në mes të Serbisë; të gjithë merren me këtë lloj sporti në këtë botë, andaj, mos e teproni se Kosova na qenka një transicion i drogës, sepse e tërë puna kalon nëpër Serbi; Serbia është qendra e transicionit, pale të mos flasim për atë që ka sunduar dhe që ka pjerdhur në Hagë, me biletën në një drejtim të përjetshëm.

P.S. ÇDO POPULL KA NJERËZ TË MIRË DHE NJERËZ TË KËQINJ, KURE JU QENKENI NJË KOMB I VEÇANTË, SEPSE JENI SHUMËSIA MË E MADHE E JUAJ JANË SHPIRTKËQINJ.

Porosinë dërgon Ivan Iliç, në 23 qershor 2005, ora 12:46

****

Peçanac, e ke anashkaluar? Aty shkruan se "ekziston një serb, i cili është anëtar i mafias, që punon për mafian Shqiptare-Kosovare. Ai sigurisht ka ngatërruar punë edhe me SPB të Serbisë. Ai mafioz "cima" në Kosovë dhe në Çeki nuk ka kurrfarë lojaliteti, përveç mafisë, interesit dhe përfitimit. Andaj, është e qartë tek shkruan se ndërmjet mafias së Turqisë dhe Shqipërisë, na qenka një "kumbarë", të cilin e çmojnë edhe turqit edhe shqiptarët.

Sa për mafien Serbe në Serbi, nuk ka dyshim, sepse ata të gjithë fërkohen ndërmjetveti! Për më tepër, sipas hulumtimeve të mia, e tërë "Ish-Jugosllavia" është e mbuluar nga mafia! Kurse, për Kosovën, aty është qendra e ndodhjeve; më saktë: atje vijnë aeroplanët në Prishtinë dhe kalohen tutje me transportet deri tek... më tutje është e ndaluar të flas, sepse nuk dua të kthej kokën pas shpine. Porse, kryesorja është që transportet mbërrijnë në Republikën e Çekisë dhe shpërndahen në tërë Europën.

Porosinë dërgon Peçanac në 23 qershor 2005, ora 19:15

Citat: Dërgon - Hmmm, 23 qershor 2005 - Peçanac. Ti botërisht nuk je i pajtimit të zhvillojmë një diskutim normal, veçse ke për synim provokimet për të detyruar disa nga diskutuesit që kanë të ndezur zjarrin: për të fyer ata, ashtu që dhe ata të të kthejnë fyerejt me bollëk. Pse të magjeps provokimi, këtë nuk e kam të qartë.

Kurrnjëherë nuk kam fyer njeri, dhe nuk e kam ndërmend të fyej asnjë dhe askurrë. Unë shpreh mendimet e mia, që më duken se i kam 99% të sakta; mbase ndonjëherë të gjithë gabojmë; dmth. jo 100%; porse për 99% jam i sugurt. Parimet e mia janë ato që unë kam parë, përjetuar dhe lexuar, apo dëshmuar - gjë që në rastin tim them se duhet të jetë e vërteta. Nëse ke ndonjë gjë të ditur, ti demanto. Nëse jo, thuaje. Ne këtu po bëjmë diskutime si njerëz, kurse për fyerje nuk ka nevojë. Sigurisht se jo. Një gjë e tillë nuk është e natyrës dhe e kulturës sime.

Porosinë dërgon Peçanac 24 qershor 2005 ora 00:00 Peçanac, Francë.

****

O Ivan, nëse mendon se bashkësia ndërkombëtare, e cila kontrollon aeroportin e Prishtinës merret me këto punë dhe shërben për transferin e drogës me vetëdije në EU, le të kënaqen. Porse unë kuptova se ti the që shqiptarët bëjnë trafikim narkotikësh nëpërmjet aeroportit tonë, kjo nuk qëndron. Nuk ka shans - jo drogë, por as edhe dy paketa cigaresh për turistë, veçdr një

paketë si edhe gjithkund në botë.

Nuk them se nuk trafikohet droga nëpër vendin tonë dhe në Serbi, si edhe nëpër rajon, hej! Për fat të keq, është e vërtetë se në Ballkan ka gjëra negative, si edhe kudo tjetër në botë, porse aty gjërat janë më të ndjeshme dhe përfliken. Shih Europën perëndimore - ajo është katastrofike. Por, nuk ka gjë më rëndësi: me punë të tilla merren organet shtetërore. Unë dhe ti nuk i njohim ata, sigurisht.

Porosinë dërgon "Kurri", 24 qershor 2005, ora 00:38

Bravo, Peçanac! Përndryshe Peja, për shijen time është qyteti më i bukur i Serbisë në Kosovë, dhe unë shpresoj të vij atje dhe të shoh ujëvarat e Bjeshkëve të Nemuna. A je i vetëdijshëm se ç'gaf ke bërë duke shkruar për trafikimin në Kosovë. Apo ndoshta ka më pak trafikim se sa në Europë? Vallë, e mohon ti faktin se shqiptarët nuk janë trafikantët më të mëdhenj në Europë dhe më gjerë? BE-ja merret me trafikim, kurse ju me pampers pelana; kjo është qesharake, o njeri... Po. Kjo nuk është për pikëllim, apo jo? Ndoshta dhe mohon faktin se jeni trafikantët më të mëdhenj në Europë?

Jam i ngazëllyer me marritë tuaja. Vetë ju vazhdoni ashtu...

Hmmm, nëse mundet pa fyerje dhe ndërhyrje të marra rreth interpretimeve, atëherë ju them se fitilët më të gjatë mbase i kemi ruajtur për ju!

Porosinë dërgon Peçanac, 24 qershor 2005, ora 09:42

Francë

Kurri: pse mohoni se uzina më e madhe e drogës është gjetur midis Serbie? Unë nuk thashë se nuk ka trafikim droge në Kosovë dhe se shqiptarët nuk merren me të, porse thashë se Serbia është qendra e deponimit të narkotikëve: prej aty shpërndahet gjithandej, apo jo?

Në Europën perëndimore ka edhe shqiptarë edhe serbë, edhe kombe të ndryshëm që merren me këtë SPORT, gjë që nuk është e veçantë as për Kosovën dhe as për rajonin dhe BE-në. Sepse, them unë se në periudhën e pasluftës, statusi i pazgjidhur i Kosovës, Bosnjës, dhe të gjitha këto, krijojnë një gjendje të ndjeshme. Në Francë, p.sh. për çdo javë ka program për drogën; vetëm të shihni se ç'bëjnë njerëzit atje.

P.S. MOS DILNI NGA TEMA. DERI TASH NUK KENI THËNË ASGJË NË TEMË. DHE ASNJËRI NGA JU NUK KENI THËNË GJË NË LIDHJE ME ASNJËRIN NGA JU, ASNJË FJALË TË VËRTETË NGA TË GJITHA ATO QË KAM SHKRUAR. KJO TREGON SE SHKALLA E LARTË E NACIONALIZMIT, URREJTJES DHE ÇDO GJËJE TJETËR, SEPSE NUK DO TA KUPTONI POPULLIN TONË, TË CILIN - REGJIMET E SË KALUARËS, POR EDHE PREJ '98-99, KANË KALLUR DHE DHUNUAR GJATË GJITHË HISTORISË, NE NUK DO TË MBETEMI TË VARUR NGA ASKUSHI, PORSE DUAM LIRINË, DEMOKRACINË DHE PAVARËSINË. KY ËSHTË VULLNETI I POPULLIT, QË PATJETËR DUHET TË REALIZOJË SYNIMET TONA. NËSE JO, ATËHERË NUK DO KETË PAQE NË BALLKAN, POR AS EDHE NË BE, SEPSE DO PËRHAPET ÇËSHTJA, PO E DESHI NEVOJA.

Porosinë e dërgon: Peçanac: 24 qershor, 2005 ora 12:03
Peçanac

Francë

****

Nuk di italisht, porse jua kaloj pjesën e parë të masakrës mbi civilët që ushtroi formacioni paramilitar, beretkat dhe skorpionët e banda të tjera.

Nuk është aspak e vështirë që ta kuptoni.

KËSHILLI PËR MBROJTEN E TË DREJTAVE DHE LIRIVE TË NJERIUT - PRISHTINË, LISTA E PERSONAVE TË ZHDUKUR NË KOSOVË, GJATË PERIUDHËS JANAR-MARS 1998:

Një dosje e Shoqatës popullore nga shtatori i vitit 1998, për të vrarët sipas emrit e mbiemrit:

- 1 Ali R. Fazliu, 44 M, i vrarë në Prishtinë
- 2 Hysen N. Manxholli, 52 M, i vrarë në Skënderaj
- 3 Avdi R. Neziri, 19 M, i vrarë në Kamenicë
- 4 Mustafë R. Kurti 27 M Glllogoc
- 5 Murat Dajaku 81 M Skënderaj

6 Avdullah B. Nika 1 52 M Gllogoc

7 Qerim U. Muriqi 50 M Peja

LISTA E PERSONAVE TË VRARË DHE TË MASAKRUAR NË QIREZ DHE NË LIKOSHAN TË DRENICËS, NË 28 SHKURT DHE 1 MARS 1988

N. EMRI DHE MBIEMRI:

- 1 Ismail Behrami M Baks i Poshtëm
- 2 Behram Fazliu 50 M Gradica
- 3 Muhamet Islami 70 M Likoshan
- 4 Naser Muhamet Islami 37 M Likoshan
- 5 Ahmet Ahmeti 50 M Likoshan
- 6 Gani Ahmeti 46 M Likoshan
- 7 Ilmi Ahmeti 44 M Likoshan
- 8 Hamëz Ahmeti 44 M Likoshan
- 9 Driton Ahmeti 23 M Likoshan
- 10 Naim Ahmeti 22 M Likoshan
- 11 Basri Ahmeti 19 M Likoshan
- 12 Shemsi Ahmeti 19 M Likoshan
- 13 Lumni Ahmeti 20 M Likoshan
- 14 Elhami Ahmeti 16 M Likoshan
- 15 Bekim Deliu 21 M Obri e Epërme
- 16 Nazmi Sejdiu 24 M Qirez
- 17 Bekim Sejdiu 23 M Qirez
- 18 Beqir Sejdiu 37 M Qirez
- 19 Bedri Sejdiu 24 M Qirez
- 20 Xhemshit Nebihu 33 M Qirez
- 21 Rukie Nebihu 27 F Qirez
- 22 Ilir Nebihu -- M Qirez
- 23 Ibish Rama -- M Qirez

24 Rexhep Rexhepi 63 M Qirez

25 Beqir Rexhepi 40 M Qirez

LISTA E TË VRARËVE DHE TË MASAKRUARVE NË PREKAZ E NË LLAUSHË TË DRENICËS, MË 5 DHE 7 MARS, 1988

N. EMRI E MBIEMRI DHE PROFESIONI

1 Shaban Murat Jashari 74 M Prekaz i Poshtëm

2 Zahide Jashari 74 F Prekaz i Poshtëm

3 Hamëz Shaban Jashari 47 M Prekaz i Poshtëm ---

4 Adem Shaban Jashari 42 M Prekaz i Poshtëm ---

5 Zarife Bahtir Jashari 49 F Prekaz i Poshtëm 6 Feride Jashari 43 F Prekaz i Poshtëm

7 Adile Bahtir Jashari 40 F Prekaz i Poshtëm

8 Hidajete Rifat Jashari 18 F Prekaz i Poshtëm Studente

9 Igball Rifat Jashari 13 M Prekaz i Poshtëm Studente

10 Igball Rifat Jashari 11 F Prekaz i Poshtëm Studente

11 Valdete Rifat Jashari 14 F Prekaz i Poshtëm Studente

12 Selvete Hamëz Jashari 20 F Prekaz i Poshtëm ---

13 Besim Hamëz Jashari 16 M Prekaz i Poshtëm Studente

14 Afete Hamëz Jashari 17 F Prekaz i Poshtëm Studente

15 Blerim Hamëz Jashari 12 M Prekaz i Poshtëm Studente

16 Fatime Hamëz Jashari 8 F Prekaz i Poshtëm Studente

17 Blerina Hamëz Jashari 7 F Prekaz i Poshtëm Studente

18 Lirije Hamëz Jashari 14 F Prekaz i Poshtëm Studente

19 Fitim Adem Jashari 17 M Prekaz i Poshtëm Studente

20 Kushtrim Adem Jashari 13 M Prekaz i Poshtëm Studente

21 Elhame Jashari 57 F Prekaz i Poshtëm ---

22 Blerim Zenë Jashari 12 M Prekaz i Poshtëm Studente

23 Bujar Zenë Jashari 5 M Prekaz i Poshtëm Studente

24 Abdullah Zenë Jashari --- M Prekaz i Poshtëm Studente

25 Hajzer Zymer Jashari 20 M Prekaz i Poshtëm Studente

26 Halit Imer Jashari 65 M Prekaz i Poshtëm

27 Feride Ramadan Jashari 43 F Prekaz i Poshtëm

28 Qazim Osman Jashari 47 M Prekaz i Poshtëm

- 29 Nazmi Zukë Jashari 26 M Prekaz i Poshtëm ---
- 30 Sinan Ramadan Jashari 66 M Prekaz i Poshtëm
- 31 Ali Ramadan Jashari 68 M Prekaz i Poshtëm
- 32 Beqir Bajram Jashari 43 M Prekaz i Poshtëm
- 33 Halil Bajram Jashari 35 M Prekaz i Poshtëm
- 34 Sherif Brahim Jashari 47 M Prekaz i Poshtëm
- 35 Bahtie Muharrem Jashari --- F Prekaz i Poshtëm ---
- 36 Murtez Zymer Jashari --- M Prekaz i Poshtëm ---
- 37 Faik Tahir Jashari 30 M Prekaz i Poshtëm
- 38 Qerim Husë Jashari 54 M Prekaz i Poshtëm
- 39 Salë Hajzer Jashari --- F Prekaz i Poshtëm ---
- 40 Isak Feriz Halili 35 M Prekaz i Poshtëm ---
- 41 Osman Shaban Geci 65 M Llausha ---
- 42 Sadik Miren Kaçkini 38 M Llausha ---
- 43 Miftar Rreci 43 M Llausha ---
- 44 Fatime Gashi 50 F Llausha ---
- 45 Gazmend Bajram Gashi 18 M Llausha ---
- 46 Makfirete Bajram Gashi 22 F Llausha ---
- 47 Kajtaz Jashari 44 M Prekaz i Poshtëm ---
- 48 Hamit Jashari 65 M Prekaz i Poshtëm ---

EDHE 48 VIKTIMA TË IDENTIFIKUARA DHE 10 PERSONA TË MASAKRUAR E TË PAIDENTIFIKUAR.

LISTA E PERSONAVE TË VRARË NË RRETHANA TË PANJOHURA NË DRENICË, GJATË MARSIT 1988 NË DRENICË

N. Emri e mbiemridhe rrethanat e vrasjeve:

- 1 Hamide Jashari 70 F Prekaz i Poshtëm
- 2 Xhafer Miftar Syla 36 M Tërrnac
- 3 Ali Rrahman Lutani 55 M Turiçec
- 4 Muhamet Beqir Miftari 45 M Vitak 5 Drenicë Sh. Shaqiri Bebë F Buroja ---
- 6 ? Fatmir Hoxha Bebë F Turiqefc ---
- 7 ? Ramë Sejdiaj Bebë M Kopiliq i Poshtëm ---
- 8 Marigonë J. Vojvoda Bebë F Llausha ---

- 9 ? ? Deliu Bebë M Rrezalla ---
- 10 ? Shyqri Deliu Bebë F Rrezalla ---
- 11 ? Sinan Zabeli --- M Rrezalla ---

LISTA DELLE PERSONE ASSASSINATE A GLLOGJAN DI DEÇAN 24 .3.98

N. Emri e mbnienri dhe rrethanat e vrasjeve

- 1 Gazmend H. Mehmetaj 19 M Gllogjan Assassinato
- 2 Agron N. Mehmetaj 20 M Gllogjan Assassinato
- 3 Himë R. Haradinaj 17 M Gllogjan Assassinato

LISTA e 660 PERSONAVE të vrarë e të masakruar gjatë periudhës prill-shtator 1998 nga forcat serbe 1998

N. Emri e mbiemri dhe datat e vrasjeve:

- Astrit Xhafer Hadërgjonaj 21 Sllup Deçan 23.4.98
- Bekë Sefer Hadërgjonaj 23 Sllup Deçan 23.4.98
- Bekim Sali Aliaj ? Hereç ç Gjakova 23.4.98
- Bekim Shefqet Mazrekaj 22 Sllup Deçan 23.4.98
- Beqë Binak Lokaj 30 Sllup ç Deçan 23.4.98
- Gazmend Hasan Ramaj 28 Hereç Gjakova 23.4.98
- Hajdar Lokaj 23 Sllup Deçan 23.4.98
- Hajdar Ramadan Thaçi 26 Hereç Gjakova 23.4.98
- Hasan Bajram Tahiraj ? Hereç Gjakova 23.4.98
- Imer Isuf Lokaj 28 Sllup Deçan 23.4.98
- Sadik Lush Aliaj 37 Hereç Gjakova 23.4.98
- Selman B. Lokaj 48 Sllup Deçan 23.4.98
- Shefqet Selim Aliaj 29 Hereç Gjakova 23.4.98
- Skënder Qazim Hajdari 29 Hereç ç Gjakova 23.4.98
- Tahir Abaz Mazrekaj 36 Sllup Deçan 23.4.98
- Ukë Misin Shabani 28 Hereç Gjakova 23.4.98
- Vehbi Asllan Hasanaj 31 Hereç Gjakova 23.4.98
- Hasan Bajram Tahiraj ? Hereç Gjakova 23.4.98
- Imer Isuf Lokaj 28 Sllup Deçan 23.4.98

- Sadik Lush Aliaj 37 Hereç Gjakova 23.4.98
- Selman B. Lokaj 48 Sllup Deçan 23.4.98
- Shefqet Selim Aliaj 29 Hereç Gjakova 23.4.98
- Skënder Qazim Hajdari 29 Hereç Gjakova 23.4.98
- Tahir Abaz Mazrekaj 36 Sllup Deçan 23.4.98
- Ukë Misin Shabani 28 Hereç Gjakova 23.4.98
- Vehbi Asllan Hasanaj 31 Hereç Gjakova 23.4.98
- Veli Noci ? Dujaka ç Gjakova 23.4.98
- Xhemajl Mazrekaj 29 Sllup Deçan 23.4.98
- Edmond Hysni Dabiqaj 22 Prejlep Deçan 27.4.98
- Haxhë Mustafë Tolaj 38 Prejlep Deçan 27.4.98
- Sadri Azem Latifaj 35 Prejlep Deçan 27.4.98
- Bilall Idriz Mazrrekaj 26 Dranoc Deçan 29.9.98
- Agim Emin Emmini 35 Turiçec Skënderaj 1.5.98
- Asllan Sylë Gashi 26 Vojnika Skënderaj 2.5.98
- Meritë Gashi 23 Vojnika Skënderaj 2.5.98
- Rabë Gashi 34 Vojnika Skënderaj 2.5.98
- Hajdar Osman Morina 59 Morina - Gjakova 3.5.98
- Abdyl Duçi 55 Ponoshecë jakova 4.5.98
- Binak Bakri 60 Ponoshecë Gjakova 4.5.98
- Bekë Sylë Shabanaj 62 Deçan 5.5.98
- Hajdar Halil Kuçi 75 Deçan 5.5.98
- Rifat Sadri Shala 30 Baran Peja 5.5.98
- Artim Sejdi Jashari 24 Mitrovica 6.5.98
- Bahri Fazliu? ? Prishtina 7.5.98
- Ilir Konushevci ? Prishtina 7.5.98
- Vehbi Mustafa 65 Peja 7.5.98
- Agim Hasanaj ? Gllareva - Klina 8.5.98
- Agim Ymer Hasanaj 21 Gllareva Klina 8.5.98
- Haki Din Kameraj 35 Lëbusha Deçan 8.5.98
- Mahmut Daut Kelmendi 60 Balinca Malisheva 8.5.98
- Nazif Ismajl Kelmendi 50 Balinca Malisheva 8.5.98
- Ramë Ali Neziri 88 Ponoshecç Gjakova 8.5.98
- Rexhep Ismet Kelmendi 16 Balinca Malisheva 8.5.98
- Besim Daut Halilaj 31 Tërdec Glllogoc 9.5.98
- Sefer Elshani 64 Gllobar Glllogoc 9.5.98
- Adem Sadik Bajrami 42 Ponoshecç Gjakova 12.5.98
- Agron Rrahmani 30 Prishtina 12.5.98

- Avdullah Xhemajl Rexha 21 Popoc Gjakova 12.5.98
- Elmi Binak Morina 50 Vranjaka - Rahovec 12.5.98
- Gëzim Hajdar Duçi 21 Ponoshecç Gjakova 12.5.98
- Hajdar Idriz Ademi 22 Ponoshecç Gjakova 12 .5.98
- Isuf Hajdari 55 Prishtina 12.5.98
- Malush Morina 57 Ratkoc Rahovec 12.5.98
- Mehmet Dulë Dula 24 Ponoshecç Gjakova 12.5.98
- Milaim Isak Krasniqi 26 Pastasella-Rahovec 12.5.98
- Murat Isuf Dula 29 Ponoshecç Gjakova 12.5.98
- Ramiz Avdyl Rexha 28 Ponoshecç Gjakova 12.5.98
- Sadri Rrustem Neziri 48 Ponoshecç Gjakova 12.5.98
- Shefqet Selim Rexha 32 Ponoshecë gjkova 12.5.98
- Sinan Hazir Rexha 21 Ponoshecç Gjakova 12.5.98
- çauş Haxhi Morina 45 çeskova - Klina 13.5.98
- Bajram Sejdi Himaj ? Gexha - Rahovec 14.5.98
- Mehedin Morina 31 Gllareva Klina 14.5.98
- Ymer Kajdomçaj ? Xërxa - Rahovec 14.5.98
- Gëzim Miftar Pepshi ? Junik - Deçan 15.5.98
- Muhamet Shaban çitaku 24 çitak ç Skënderaj 15.5.98
- Rifat çitaku 56 çitak ç Skënderaj 15.5.98
- Xhafer Bekë Kukaj ? Junik - Deçan 15.5.98
- Jahir Brahim Shabani 34 Bubla - Malisheva 16.5.98
- Arif Ramademaj ? Qeskova-Klina 17.5.98
- Brahim Demush Morina 45 Rixheva-Klina 17.5.98
- Faruk Elezi 21 Gjurgjevik-Klina 17.5.98
- Qaush Berisha 26 Qeskova-Klina 17.5.98
- Ramadan Halil Morina 35 Rixheva ç Klina 17.5.98
- Sefer Halil Morina 32 Rixheva ç Klina 17.5.98
- Ajmane çitaku 95 çitak ç Skënderaj 18.5.98
- Murat T. Berisha 71 Leshan - Peja 18.5.98
- Ramadan Loshi 67 Padalishta-Skënderaj 18.5.98
- Ymer Ali Delibeqa 40 Rahovec 19.5.98
- Bajram Osë Osdautaj 66 Isniq - Deçan 20.5.98
- Rexhë Selman Pajazitaj 65 Isniq ç Deçan 20.5.98
- Isuf Rexhë Morina 45 Grabanica - Klina 21.5.98
- Arben Aziz Halitaj 22 Jashanica-Klina 22.5.98
- Bajram Demë Kastrati 60 Zajm - Klina 22.5.98
- Brahim Ahmet Uka 75 Zajm ç Klina 22.5.98

- çelë Shaban Desku 41 Kliqina - Peja 24.5.98
- Shaqir Rrustem Zeqiri 26 Bokshiq-Klina 24.5.98
- Zekë Azem Brahimi 70 Bokshiq - Klina 24.5.98
- Bashkim Ymer Hamza 23 Lubeniq - Peja 25.5.98
- Brahim Ukë Hamza 64 Lubeniq - Peja 25.5.98
- Dervish Ukë Hamza 51 Lubeniq - Peja 25.5.98
- Gani Zeqë Hamza 25 Lubeniq - Peja 25.5.98
- Haxhi Mehmet Goga (Cacaj) 24 Deçan 25.5.98
- Hysen Daut Alimehaj 40 Lubeniq - Peja 25.5.98
- Ismet Ukaj- ? Strellc i Ep.-Deçan 25.5.98
- Ramiz Sadik Batusha 22 Baballoq - Deçan 25.5.98
- Rifat Zeqë Hamza 24 Lubeniq - Peja 25.5.98
- Sadri Komoni 65 Peja 25.5.98
- Ymer Deli Hamza 53 Lubeniq - Peja 25.5.98
- Zeqë Misin Hamza 68 Lubeniq - Peja 25.5.98
- Zoje Kuçi - Selmanaj 70 Rastavica - Deçan 25.5.98
- Nexhat Sabri Ibërhysaj 27 Deçan 26.5.98
- Feim Gashi ? Drenoc - Rahovec 27.5.98
- Përparim Ali Thaçi 21 Landovica - Prizren 27.5.98
- Sakip Bellaqa ? Pataçan - Rahovec 27.5.98
- Tahir Rrustem Kadriaj 75 Rastavica - Deçan 27.5.98
- Qaush Haxhi Fazlia 38 Bokshiq-Klina 28.5.98
- Beqir Rrustem Krasniqi 49 Vranoc 29.5.98
- Fazë Zenun Krasniqi 43 Vranoc 29.5.98
- Fidaïm Nazmi Berisha 17 Vasileva-Gllogoc 29.5.98
- Halit Asllani 37 Brovina-Gjakova 29.5.98
- Halit Krasniqi 50 Vranoc 29.5.98
- Imer Elez Ukaj 50 Vranoc 29.5.98
- Rexhep Sadiku ? Nivokaz-Gjakova 29.5.98
- Sami Bogiqi 35 Llapushnik-Gllogoc 29.5.98
- Fatmir Xhemajli 28 Kopiliq-Skënderaj 30.5.98
- Abdyl Gjonaj (Loshaj) ? Carrabreg-Deçan 31.5.98
- Adem Ukëhaxhaj ? Carrabreg i P.-Deçan 31.5.98
- Ahmet Berisha 40 Poklek i Ri-Gllogoc 31.5.98
- Ajmane Balaj 50 Carrabreg i E.-Deçan 31.5.98
- Ardian Haxhi Deliu 18 Poklek i Ri-Gllogoc 31.5.98
- Arif Mahmutaj 44 Strellc-Deçan 31.5.98
- Asllan Bozhdaraj ? Carrabreg i E.-Deçan 31.5.98

- Avni Adem Përgjegjaj 32 Lumbardh-Deçan 31.5.98
- Besart Dautaj 12 Carrabreg i E.-Deçan 31.5.98
- Blerim Dervishaj ? Irzniq-Deçan 31.5.98
- Blerim Shishani 14 Poklek i Ri-Gllogoc 31.5.98
- Gala Beli ? Carrabreg-Deçan 31.5.98
- Hajdar Ukë Ukshinaj ? Lubeniq-Deçan 31.5.98
- Hajriz Hajdini 45 Poklek i Ri-Gllogoc 31.5.98
- Hamdi Jakup Dautaj 25 Carrabreg i E.-Deçan 31.5.98
- Hate Balaj 60 Carrabreg i E.-Deçan 31.5.98
- Haxhi Metë Cacaj ? Deçan 31.5.98
- Mehmet Ukë Ukshinaj ? Lubeniq-Deçan 31.5.98
- Muhamet Hajdini 50 Poklek i Ri-Gllogoc 31.5.98
- Osman R. Tolaj 79 Pobërgja-Deçan 31.5.98
- Rexhep Pavataj ? Strelc-Deçan 31.5.98
- Sahit Qorri 55 Poklek i Ri-Gllogoc 31.5.98
- Sefer Qorri 55 Poklek i Ri-Gllogoc 31.5.98
- Shaban Kasumaj 43 Lloqan-Deçan 31.5.98
- Shaban Osaj 72 Deçan 31.5.98
- Shaqir Dobraj 80 Carrabreg i E.-Deçan 31.5.98
- Shkurte Niman Tolaj 70 Pobërgja-Deçan 31.5.98
- Shyhrete Jefgaj ? Deçan 31.5.98
- Tafil Kasumaj 47 Lloqan-Deçan 31.5.98
- Teuta Loshaj 21 Carrabreg i E.-Deçan 31.5.98
- Xajë Kuçi 47 Deçan 31.5.98
- Zize H. Tolaj 75 Pobërgja-Deçan 31.5.98
- Arif Mahmutdemaj ? Strelc i E.-Deçan 1.6.98
- Bajram Ramosaj 70 Carrabreg i P.-Deçan 1.6.98
- Besim Ukëhaxhaj ? Carrabreg i P.-Deçan 1.6.98
- Brahim Demaliaj ? Strelc i E.-Deçan 1.6.98
- Lavdërim Nitaj ? Carrabreg i P.-Deçan 1.6.98
- çaush çesku 33 Junik-Deçan 3.6.98
- Naser Veli Krasniqi 24 Ratkoc-Rahovec 4.6.98
- Haxhi Fetah Mazrekaj 75 Prejlep-Deçan 5.6.98
- Jeton Dabiçaj 22 Prejlep-Deçan 5.6.98
- Leutrim Esat Aga 3 Gramaçel-Deçan 5.6.98
- Lush Zhubi 63 Baballoq-Deçan 5.6.98
- Zukë Halil Zejnullahu 45 Llausha-Skënderaj 7.6.98
- Jusuf Rushiti 57 Suhogërrl-Skënderaj 8.6.98

- Muhamet Rushiti 53 Suhogërl-Skënderaj 8.6.98
- Ujkan Uka 55 Suhogërl-Skënderaj 8.6.98
- Ajëet Kamber Gashi 44 Bubavec-Malisheva 12.6.98
- Mefail Fejzullahu 33 Velekinca - Gjilan 13.6.98
- Muhamet Ymer Ukshini 22 Morina - Gjakova 14.6.98
- Shkëlzen Sylë Hasani 22 Morina - Gjakova 14.6.98
- Ymer Ramë Krasniqi 41 Carralluka-Malisheva 16.6.98
- Sabri Ahmeti 67 Carraleva-Shtime 17.6.98
- Sadri Thaçi 65 Kramovik-Rahovec 18.6.98
- Blerim Lokaj 23 Prejlep-Deçan 19.6.98
- Arben Kukleci 24 Isnig-Deçan 19.6.98
- Beqë Lokaj 82 Deçan 19.6.98
- Nezir Adem Cacaj 93 Deçan 19.6.98
- Bedri Sherif Sejdiu 43 Poklek i Ri-Gllogoc 20.6.98
- Valon Musa Kurti 12 Smolica-Gjakova 20.6.98
- Arbnore Sefedin Beqiraj 7 Shaptej-Deçan 20.6.98
- Mire Lataj 80 Deçan 20.6.98
- The mother of Have Balaj 80 Deçan 20.6.98
- Cufë Balaj 85 Deçan 20.6.98
- Tafë Malë Cacaj 79 Deçan 20.6.98
- Haxhi Binak Boshtraj ? Deçan 20.6.98
- Ramë Isuf Haradinaj ? Lubenig-Peja 20.6.98
- Shaban Ukë Sejfi 27 Gramaçel-Deçan 20.6.98
- Rexhep Binak Syla 55 Shish. I B. -Gjakova 27.6.98
- Naser Lani ? Llausha-Skënderaj 27.6.98
- Skënder Fejzullahu 24 Zabel i P.-Gllogoc 27.6.98
- Emine Vilaku 50 Komoran-Gllogoc 28.6.98
- Skënder Imer Ademi 51 Drenc-Klina 28.6.98
- Halit Z. Tolaj 80 Deçan 28.6.98
- Zize Tolaj 75 Deçan 28.6.98
- Murat Z. Tolaj 75 Deçan 28.6.98
- Mustafë Z. Tolaj 70 Deçan 28.6.98
- Behar Gojnovci 8 Lismir-F.Kosova 29.6.98
- Xhemajl A. Mehmeti 50 Hade-Obiliq 29.6.98
- Mentor Dervishaj 21 Hade-Obiliq 29.6.98
- Ismet S. Ukaj 40 Hade-Obiliq 29.6.98
- Ajëet Dedinca 48 Lajthishta-Obiliq 29.6.98
- Jahir Shala ? Hade-Obiliq 29.6.98

- Jakup Agushi 35 Drenoc-Klina 30.6.98
- Mon Rexhepi 90 Drenoc-Klina 1.7.98
- Gjylë Isufi 80 Drenoc-Klina 1.7.98
- Haxhi Sylë Ukaj 61 Cerovik- Klina 2.7.98
- Kadri Sadri Kokollari 30 Budakova-Suhareka 3.7.98
- Mehmet Sefer Haxhaj 38 Gllareva-Klina 3.7.98
- Ali Miftar Hasani 75 Prejlep-Deçan 4.7.98
- Daut Islam Pllana 25 Bardh i Madh-Obiliq 5.7.98
- Tahir Sali Shala 34 Loxha-Peja 5.7.98
- Lumni Surdulli 29 Samadrexha-Vushtrri 6.7.98
- Rustem Beqir Bruçi 40 Isniq-Deçan 6.7.98
- Enver Tahir Alaj 23 Dranoc-Deçan 6.7.98
- Xhavit Ahmet Qufaj 30 Peja 6.7.98
- Sadri Arif Kryeziu 40 Suhareka 8.7.98
- Arben Abdyl Ukshini 21 Morina-Gjakova 8.7.98
- Blerim Bajram Ukshini 21 Morina-Gjakova 8.7.98
- Nezir Halim Elezaj 21 Morina-Gjakova 8.7.98
- Sylejman Tafë Abdyl 32 Morina-Gjakova 8.7.98
- Ymer ? ? Ferizaj 8.7.98
- Shemsije Hoti 69 Peja 8.7.98
- Brahim Zeka ? Skivjan-Gjakova 8.7.98
- Ali Dibrani 54 Gradica-Glllogoc 9.7.98
- Ylber Zenel Fanaj 18 Vërmica-Zhur 10.7.98
- Albrim Zaim Fanaj 19 Vërmica-Zhur 10.7.98
- Selman Zhujë Morina 58 Loxha-Peja 11.7.98
- Rexhë Haxhi Morina 34 Loxha-Peja 11.7.98
- Ryve Morina 80 Loxha-Peja 11.7.98
- Jashar Haxhia ? Loxha-Peja 11.7.98
- Cyme Zeka ? Loxha-Peja 11.7.98
- Zekë Shala 79 Loxha-Peja 11.7.98
- Xhemajli Avdi Bytyçi 24 Peçan-Suhareka 13.7.98
- Muhamet Rustem Krasniqi 26 Peçan-Suhareka 13.7.98
- Isuf Hysen Ymeraj ? Isniq-Deçan 13.7.98
- Vllaznim Avdyl Jetishi 20 Brekoc-Gjakova 13.7.98
- Ali Rustemi ? Babaj i Bokës-Gjakova 14.7.98
- Ramadan Ukë Hajdaraj 22 Strellc i Epërm-Deçan 14.7.98
- Artan Nezir Qorraj 18 Carr. i Poshtëm-Deçan 15.7.98
- Rexhë Sadik Qorraj 39 Carr. i Poshtëm-Deçan 15.7.98

- Enver Hasan Avdimetaj 29 Strellc i Epërm-Deçan 15.7.98
- Miftar Ali Bajraktari 46 Isnig-Deçan 15.7.98
- Nazmi Xhemshir Ukëzmajli ? Jezerc-Ferizaj 16.7.98
- Raza Reshat Palushi 12 Budakova-Suhareka 17.7.98
- Bujar Jahir Buzhala 19 Budakova-Suhareka 18.7.98
- Gani Paçarizi ? Lubizhda-Malisheva 18.7.98
- Vlorë Musë Zogaj 16 Mleçan-Malisheva 18.7.98
- Tefik Vuniqi 17 Vërshec-Lipjan 18.7.98
- Tafil Nuhi Zyberaj 33 Drenoc-Rahovec 18.7.98
- Emine Hamdi Krasniqi 21 Drenoc-Rahovec 19.7.98
- Hashim Halit Ejupi 20 Zym-Opoja 19.7.98
- Zyrafete Krasniqi 27 Drenoc-Rahovec 19.7.98
- Ibrahim Popaj 82 Bellacerka-Rahovec 19.7.98
- Ziza Popaj 70 Bellacerka-Rahovec 19.7.98
- Hatixhe Hundozi 38 Rahovec 19.7.98
- Tahir Brahim Hasani 80 Klinë e Ulët-Skënderaj 20.7.98
- Haxhi Sharku ? Rahovec 20.7.98
- Ali Percaj ? Rahovec 20.7.98
- The ëife of Ramadan Abazibra 56 Rahovec 20.7.98
- Ramadan Abazibra 58 Rahovec 20.7.98
- Bula Abazibra 22 Rahovec 20.7.98
- Emsale Shala 27 Rahovec 20.7.98
- Abdullah Bugari 37 Rahovec 20.7.98
- Sakip Bugari 50 Rahovec 20.7.98
- The ëife of Hysen Bugari 58 Rahovec 20.7.98
- Hasan Shtavica ? Rahovec 20.7.98
- Faik Sylka ? Rahovec 20.7.98
- Fatime Bugari 22 Rahovec 20.7.98
- Agim Kelmendi 22 Rahovec 20.7.98
- Sahit Haxhihamza 71 Rahovec 20.7.98
- Hazir Rexha 66 Rahovec 20.7.98
- Drita Rexha 24 Rahovec 20.7.98
- Hamide Popaj 70 Rahovec 20.7.98
- Ibrahim Cena 50 Rahovec 20.7.98
- Agim Binak Qela 37 Rahovec 20.7.98
- Ferat Daka 58 Rahovec 20.7.98
- Baki Shtavica 35 Rahovec 20.7.98
- Xhafer Nurkasa 29 Rahovec 20.7.98

- Destan Sharku 36 Rahovec 20.7.98
- Selami Tahirama 35 Rahovec 20.7.98
- Xhemajl Rama ? Rahovec 20.7.98
- Qemajl Sylka ? Rahovec 20.7.98
- Eqrem Sylka ? Rahovec 20.7.98
- Nesim Sylka ? Rahovec 20.7.98
- Baki Shehu ? Rahovec 20.7.98
- Ramadan Vuqiterna 66 Rahovec 20.7.98
- Hasan Kafexhiu ? Rahovec 20.7.98
- Bekim Bugari ? Rahovec 20.7.98
- Sadik Shala ? Rahovec 20.7.98
- Muharrem Kadiri ? Rahovec 20.7.98
- Mehmet Kadiri ? Rahovec 20.7.98
- Halit Hoxha ? Rahovec 20.7.98
- Fossa no.1 ?? ? 20.7.98
- Fossa no.4 ?? ? 20.7.98
- Fossa no.8 ?? ? 20.7.98
- Fossa no.10 ?? ? 20.7.98
- Bashkim Hajda 34 Rahovec 20.7.98
- Sabri Mullabazi 90 Rahovec 20.7.98
- Muzair Mullabazi 27 Rahovec 20.7.98
- Sharki Mullabazi 45 Rahovec 20.7.98
- Luan Sefë Gashi 19 Sverka-Klina 21.7.98
- Nazmi Nebi Gashi 27 Sverka-Klina 21.7.98
- Ramiz Januz Gashi 27 Sverka-Klina 21.7.98
- Xhafer Latif Gashi 27 Përqeva-Klina 21.7.98
- Adem Ramadan Ademi 29 Galica-Vushtrri 21.7.98
- Rexhep Bislimi ? Ferizaj 21.7.98
- Ramadan Morina ? çupeva-Malisheva 22.7.98
- Sheh Muhedin Shehu ? Rahovec 22.7.98
- Dervish Aliçkaj 78 Lybeniq-Peja 24.7.98
- Hysen Ukë Komoni 17 Peja 24.7.98
- Hajdin Vrenezi 44 Qyshk-Peja 24.7.98
- Habib Berisha ? Gurabardh-Malisheva 25.7.98
- Salih Azem Duraku 74 Klinë e Mesme-Skënderaj 25.7.98
- Samir Nurkasa ? Rahovec 25.7.98
- Xhevat Kasapi ? Rahovec 25.7.98
- Gëzim Mullaabazi ? Rahovec 25.7.98

- Aziz Zogaj ? Lladrovc-Shtime 25.7.98
- Kadri Nuhë Pajaziti 75 Qubrel-Skënderaj 25.7.98
- Jakup Kadri çollaku 59 Qubrel-Skënderaj 25.7.98
- Rexhë Kadri çollaku 72 Qubrel-Skënderaj 25.7.98
- Muhamet Gashi 40 çabiq-Klina 25.7.98
- Brahim Uka 65 Zajm-Klina 25.7.98
- Bajram Kastrati 55 Zajm-Klina 25.7.98
- Hysen Ahmet Bujupi 65 Arllat-Gllogoc 25.7.98
- Lulëzim Metë Bujupi 35 Arllat-Gllogoc 25.7.98
- Mujë Amrush Bujupi 65 Arllat-Gllogoc 25.7.98
- Beqir Mujë Hajrizi 65 Kotorr-Skënderaj 26.7.98
- Azem Beqir Hajrizi 32 Kotorr- Skënderaj 26.7.98
- Faik Beqir Hajrizi 28 Kotorr-Skënderaj 26.7.98
- Haxhi Imer Ahmetaj 56 Radishevë-Skënderaj 26.7.98
- Shyqeri Azem Ahmetaj 56 Radishevë-Skënderaj 26.7.98
- Sabit Sadri Ahmetaj 27 Radishevë-Skënderaj 26.7.98
- Alban Muhamet Ahmetaj 17 Radishevë-Skënderaj 26.7.98
- Azize Hajdini Malaj 45 Klinë e Poshtme-Skënderaj 26.7.98
- Hajdar Rustë Gjoci 70 Baballoq-Deçan 26.7.98
- Nusret Rexhep Avdiu 25 Belinca-Shtime 26.7.98
- Ymer Alishani ? Komoran-Gllogoc 26.7.98
- Halit Bobaj ? Lladrovc-Malishevë 26.7.98
- Ali Zogaj ? Lladrovc-Malishevë 26.7.98
- Ruzhdi Biliqi ? Maralia-Malisheva 26.7.98
- Demush Avdyl Shala 34 Grabovc-Peja 26.7.98
- Shaban Gola 23 Gjakova 26.7.98
- Vezir Mehmeti 26 Sheremet-Gjakova 26.7.98
- Haki Ilazi ? Zborc-Shtime 26.7.98
- Xunë Kadriu ? Zborc-Shtime 26.7.98
- Sahit Brestovci 55 Breg i Zi-Lipjan 26.7.98
- Habibe Maliqi ? Klinë e Poshtme-Skënderaj 26.7.98
- Hajrullah çun Rexhepi ? Klinë e Poshtme-Skënderaj 26.7.98
- Sali Duraku 54 Klinë e Mesme-Skënderaj 26.7.98
- Shpresa Bashota 20 Cerovik-Klina 26.7.98
- Azem Daut Bashota 55 Cerovik-Klina 26.7.98
- Zelfije Bashota 50 Cerovik-Klina 26.7.98
- Afërdita Qeriqi 21 Krojmir-Lipjan 26.7.98
- Haxhi Kërpuzi 47 Shala-Lipjan 26.7.98
- ? Vuniqi 17 Vërshec-Lipjan 26.7.98

- Miradije Tahiri 44 Radisheva-Skënderaj 26.7.98
- Hashim Tërmkolli 65 Bardh i Madh-Fushë-Kosova 27.7.98
- Nazmi Ramadan Gashi 20 Komoran-Gllogoc 27.7.98
- Nazmi Nebi Gashi 27 Sverka-Klina 27.7.98
- Ramiz Jonuz Gashi 27 Sverka-Klina 27.7.98
- Xhafer Latif Gashi 32 Përqeva-Klina 27.7.98
- Agim Jaha 28 Maznik-Deçan 27.7.98
- Fadil Maloku 36 Ploqin-Klina 27.7.98
- Ardian Aliu 17 Batusha-Gjakova 27.7.98
- Halil Abazi 20 Kllodernicë-Skënderaj 28.7.98
- Alush Zeqir Berisha 42 Gjurgjevik i Madh-Klina 28.7.98
- Xhemal Hysen Daka 75 Cerovik-Klina 28.7.98
- Balë Balaj 50 Gllareva-Klina 28.7.98
- Dibran Shabani ? Dobërdol-Klina 28.7.98
- Ahmet Rexhep Kelmendi 17 Balinca-Gllogoc 28.7.98
- Smajl Ali Morina 58 Drenoc-Malisheva 28.7.98
- Hysen Fejzë Krasniqi ? Drenoc-Malisheva 28.7.98
- Sejdi Rexhep Javori 76 Llazicë-Malishevë 28.7.98
- Beamir Rrustem Memaj 25 Zhur 28.7.98
- Nexhat Qazim Fanaj ? Kobaj-Prizren 28.7.98
- Flamur Përteshi 18 Duhla-Suhareka 29.7.98
- Idriz Gashi 60 Drenoc-Rahovec 29.7.98
- Shefqet Shala 23 Kopiliq i Poshtëm-Skënderaj 29.7.98
- Ramë S. Gashi 78 Lutogllava-Peja 29.7.98
- Dul Ali Morina ? Ostrozub-Malisheva 30.7.98
- Islam Rexhep Morina 60 Ostrozub-Malisheva 30.7.98
- Muharrem Hasan Hoxha ? Dushanova-Prizren 30.7.98
- Vjollca Desku 22 Siçeva-Klina 30.7.98
- Ramadan Sokol Hoti ? Carralluka-Malisheva 30.7.98
- Jashar Paçarizi ? Dragobila-Malisheva 30.7.98
- Osman Demi ? Balinca-Shtime 31.7.98
- Flamur Qatani 20 Bllaca-Suharekë 31.7.98
- Mehmet Zekë Qosaj 17 Junik-Deçan 31.7.98
- Bajram Ramë Shehu 85 Junik-Deçan 31.7.98
- Agim Ali Jasiqi 35 Junik-Deçan 31.7.98
- Musë Ali Gjoci ? Junik-Deçan 31.7.98
- Vezir Hysen Ademaj 26 Shishman-Gjakova 31.7.98
- Fetah ? ? Junik-Deçan 31.7.98

- Hysen Komoni ? Loxha-Peja 31.7.98
- Valdet Zekë Komoni ? Loxha-Peja 31.7.98
- Rizë Ymer Gashi ? Loxha-Peja 31.7.98
- Faik Mjekiqi 36 Grabovc-Obiliq 31.7.98
- Hysni Arif Gashi 75 Qabiq-Klina 31.7.98
- Osman Marmullaku 70 Qabiq-Klina 31.7.98
- Daut Boja 55 Kerrnica-Klina 31.7.98
- Musa Qazim Kadiri 61 Rahovec 31.7.98
- Mujë Brahimi Gashi 60 Qabiq-Peja 2.8.98
- Bajram Demush Shala 60 Ujmir-Klina 2.8.98
- Sofije Zeqiri 60 Shtutica-Gllogoc 2.8.98
- Halim Zeqiri 34 Shtutica-Gllogoc 2.8.98
- Nazmije Zeqiri 26 Shtutica-Gllogoc 2.8.98
- Vahide Zeqiri 20 Shtutica-Gllogoc 2.8.98
- Kada Zeqiri Zabeli 30 Shtutica-Gllogoc 2.8.98
- Besim Zeqiri 15 Shtutica-Gllogoc 2.8.98
- Fatmir Hoti 24 Jashanica-Klina 2.8.98
- Sadik Hoti 33 Jashanica-Klina 2.8.98
- Qamil Hoti 28 Jashanica-Klina 2.8.98
- Shefqet Hasanaj 25 Gllareva-Klina 2.8.98
- Fatmir Xhemajl Veliqi 20 Polac-Skënderaj 2.8.98
- Ngadhënjim Ibrahim Hoxha 8 Suhareka 2.8.98
- Xhezide Hoxha 30 Suhareka 2.8.98
- Nekë Halit Pajaziti 53 Dobrosh-Gjakova 2.8.98
- Murat Rraci 55 Gjurgjevik i Madh-Klina 2.8.98
- Rexhep Krasniqi 50 Gjurgjevik i Madh-Klina 2.8.98
- Emine Miftar Dervishaj 27 Irzniq-Deçan 3.8.98
- Rexhep Brahimi Kadriaj 23 Rastavica-Deçan 3.8.98
- Sadri Agaj 75 Cërmjan-Gjakova 3.8.98
- Jeton Hoxha 23 Cërmjan-Gjakova 3.8.98
- Pjetër Kolë Krasniqi ? Meqe-Deçan 3.8.98
- Arif Adem Kasumaj 73 Jabllanica-Gjakova 4.8.98
- Sejdi Adem Kasumaj 80 Jabllanica-Gjakova 4.8.98
- Aze Ibrahimaj 60 Grabanica-Klina 4.8.98
- Zizë Zekaj 80 Grabanica-Klina 4.8.98
- Teki Ramshaj 26 Rahovec 4.8.98
- Haxhi Adem Brahimi 80 Krelan-Gjakovë 5.8.98
- Maliqe Miftari 93 Vitak-Skënderaj 5.8.98

- Agim Ibrahim Zekaj 27 Raushiq-Peja 5.8.98
- Ibrahim Krasniqi ? Maxhunaj-Vushtrri 5.8.98
- Idriz Ramadan Krasniqi 13 Billusha-Prizren 6.8.98
- Jeton Tërstena 24 Pantina-Vushtrri 6.8.98
- Elmi Veli Kadriu 51 Likoc-Skënderaj 7.8.98
- Sokol Aruçi 60 Rrezalla-Skënderaj 7.8.98
- Hana Zabeli 85 Rrezalla-Skënderaj 7.8.98
- Zekë Durmishi 52 Rakinica-Skënderaj 7.8.98
- Dibran Idrizi 70 Kopiliq i Ulët-Skënderaj 7.8.98
- Arife Haziraj ? Llausha-Skënderaj 7.8.98
- Mark Tunë Lleshaj 73 Vraniq-Gjakova 7.8.98
- Kolë Gjon Lleshaj 30 Vraniq-Gjakova 7.8.98
- Shaban Osaj ? Deçan 8.8.98
- Ajne Zymer Zymeraj ? Deçan 8.8.98
- çauş Arif Bajraktari ? Deçan 8.8.98
- La moglie di çauş Bajraktari 70 Deçan 8.8.98
- Miftar Zekaj 70 Rracaj i Rekës së Keqe-Deçan 8.8.98
- Fetah Bali Gashi 90 Bubavec-Malisheva 8.8.98
- Murat Kryeziu 50 Bubavec-Malisheva 8.8.98
- Hazir Kryeziu 50 Bubavec-Malisheva 8.8.98
- Zeqë Bajram Gashi 86 Llapushnik-Glllogoc 9.8.98
- Mevlude Gecaj ? Llausha-Skënderaj 9.8.98
- ? Taraku ? Vitak-Skënderaj 9.8.98
- Selim Rexhepi 55 Petrova-Shtime 9.8.98
- Hysen Malë Arifaj 38 Sheremet-Gjakova 9.8.98
- Musë Bajrami 80 Hereç-Gjakova 10.8.98
- Asllan Bajrami 19 Hereç-Gjakova 10.8.98
- Dinë Rexhepi 63 Hereç-Gjakova 10.8.98
- Metë Dervishi 80 Hereç-Gjakova 10.8.98
- Haxhi Tahiri ? Hereç-Gjakova 10.8.98
- Xheladin Miftar Kurtaj 24 Gabrrica-Kaçanik 10.8.98
- Feriz Ramiz Selimi 44 Radisheva-Skënderaj 10.8.98
- Xhemajli Muharrem Kryeziu 35 Suhareka 10.8.98
- Faik Durmishi 47 Rakinica-Skënderaj 10.8.98
- Zenel Mziu 26 ? 10.8.98
- Donjetë Beqiri 1 Turiqevc-Skënderaj 10.8.98
- Arsim Liman Hysenaj 15 Petrova-Shtime 10.8.98
- Mejreme Liman Hysenaj 2 Petrova-Shtime 10.8.98

- Bedri Shala ? Negroc-Gllogoc 10.8.98
- Mark Sokoli ? Nec-Gjakova 11.8.98
- Shaban Fetaj 73 Hereç-Gjakova 11.8.98
- Zade Zeneli 13 Mirena-Lipjan 12.8.98
- Elmije Zeneli 10 Mirena-Lipjan 12.8.98
- Nexhat Humaj ? Shaptej-Deçan 12.8.98
- Xheladin Mushkolaj ? Shaptej-Deçan 12.8.98
- Naim Nimanaj ? Gllogjan-Deçan 12.8.98
- Hasan Hazir Osmani 24 Nivokaz-Gjakova 12.8.98
- Maxhun Mujë çekaj ? Irzniq-Deçan 12.8.98
- Gëzim Dervishaj ? Gllogjan-Deçan 12.8.98
- Orhan Halilaj ? Gllogjan-Deçan 12.8.98
- Ahmet Deli Shala 22 Loxha-Peja 15.8.98
- Ahmet Bajram Krasniqi-Mehaj 31 Graboc-Peja 15.8.98
- Hysen Jusuf Gashi 70 Graboc-Peja 15.8.98
- Xhevë Daut Hulaj 80 Hulaj-Deçan 15.8.98
- Hatmane Xhemaj 83 Strellc i Epërm-Deçan 15.8.98
- Ajshe Halit Aliaj 75 Kodrali-Deçan 15.8.98
- Remzi Ademi 46 Zhur-Prizren 15.8.98
- Cen Dugolli 32 Nekoc-Gllogoc 17.8.98
- Fadil Muhamet Balaj 24 Korisha-Prizren 17.8.98
- Adem Berisha 37 Buqa-Opoja 18.8.98
- Ibrahim Begaj 45 Banja-Malisheva 18.8.98
- Hazir Selimaj 44 Grekoc-Suhareka 18.8.98
- Zenel Curraj 25 Grekoc-Suhareka 18.8.98
- Sabit Lushaj 23 Grekoc-Suhareka 18.8.98
- Mejdi Sadik Bytyçi 65 Brestoc-Rahovec 19.8.98
- Isuf Ahmeti 53 Ponoshec-Gjakova 19.8.98
- Shkëlzen Gani Berisha 14 Pozhar-Deçan 19.8.98
- Besart Kadriaj 19 Rastavica-Deçan 19.8.98
- Bekim Dalip Bekteshi 27 Samadraxha-Suhareka 19.8.98
- Avni Saraçi 29 Bivolak-Vushtrri 21.8.98
- Hajrije Ramë Gashi ? Plloçica-Skënderaj 23.8.98
- Ganimete Azem Gjylani 19 Bainca-Gllogoc 23.8.98
- Bahri Hajrush Golloopeni 20 Suhareka 23.8.98
- Mehmet Misin Bytyqi 20 Reshtan-Suhareka 23.8.98
- Behxhet Gashi 52 Suhareka 23.8.98
- Ruzhdi Gashi 41 Suhareka 23.8.98

- Haki V. Delijaj 38 Rrezalla-Skënderaj 23.8.98
- Ibrahim Bashota 73 Komoran-Gllogoc 23.8.98
- Adem Rexhep Dervishi 62 Batusha-Gjakova 23.8.98
- Zef Gjon Krasniqi 54 Meqa-Gjakova 23.8.98
- Ymer Jahaj 50 Sllapuzhan-Suhareka 23.8.98
- Sahit Jahaj 60 Sllapuzhan-Suhareka 23.8.98
- Jahir Sylaj 65 Sllapuzhan-Suhareka 23.8.98
- Remzi Sylaj 50 Sllapuzhan-Suhareka 23.8.98
- Jetish Sylaj 70 Sllapuzhan-Suhareka 23.8.98
- Pjetër Tal Krasniqi 70 Meqa-Gjakova 23.8.98
- Abedin Shala 63 Suhareka 23.8.98
- Shefqet Jemin Hoxha 40 Suhareka 23.8.98
- Haki Zenë Deliaj 38 Rrezalla-Skënderaj 24.8.98
- Safet Selim Malaj 37 Rrezalla-Skënderaj 24.8.98
- Mehmet Lumi 24 Suhareka 24.8.98
- Ruzhdi Haxhia 27 Raushiq-Peja 24.8.98
- Safet Ilaz Kicaj 21 Grekoc-Suhareka 24.8.98
- Fatmir Sahit Kastrati 44 Nekoc-Gllogoc 24.8.98
- Dinore Cikaqi 68 Dobërdolan-Suhareka 24.8.98
- Hajriz Haxhi Morina 26 Drenoc-Malisheva 24.8.98
- Adem Morina ? Drenoc-Malisheva 24.8.98
- Ibrahim Feriz Kastrati 48 Nekoc-Gllogoc 25.8.98
- Ahmet Miftar Sylaj 64 Nekoc-Gllogoc 25.8.98
- Rashit Murat Cani 40 Baica-Gllogoc 25.8.98
- Zenun Mataj 23 Baballoq-Deçan 25.8.98
- Gani Sheqir Kastrati 22 Nekoc-Gllogoc 25.8.98
- Islam Bytyqi 55 Peçan-Suhareka 25.8.98
- Shaban Islam Gashi 28 Peçan-Suhareka 25.8.98
- Halim Hasan Balaj 40 Dobërdolan-Suhareka 25.8.98
- Nebih Tafil çelaj 45 Komoran-Gllogoc 25.8.98
- Gjon Lush Prenaj 76 Cerovik-Klina 25.8.98
- Halime Pantina ? Gllareva-Klina 25.8.98
- Ramiz Shyqeri Ukëzmajli 23 Jezerc-Ferizaj 25.8.98
- Ilir Jemin Përteshi 21 Duhla-Suhareka 26.8.98
- Rrahim Alush Hykaj 75 Kishnareka-Gllogoc 26.8.98
- Rexhep Alush Hykaj 62 Kishnareka-Gllogoc 26.8.98
- Isuf Ahmet Qatani 30 Duhla-Suhareka 26.8.98
- Ridvan Ahmet Qatani 25 Duhla-Suhareka 26.8.98

- Ruzhdi Ymer Qatani 25 Duhla-Suhareka 26.8.98
- Jalldyze Asllani 65 Ranca-Shtime 26.8.98
- Halide Asllani 37 Ranca-Shtime 26.8.98
- Ajshe Asllani 27 Ranca-Shtime 26.8.98
- Burim Asllani 13 Ranca-Shtime 26.8.98
- Lumni Asllani 11 Ranca-Shtime 26.8.98
- Ejup Asllani 9 Ranca-Shtime 26.8.98
- Luljeta Asllani 7 Ranca-Shtime 26.8.98
- Shpend Asllani 5 Ranca-Shtime 26.8.98
- Xhafer Asllani 3 Ranca-Shtime 26.8.98
- Antigona Asllani 1 Ranca-Shtime 26.8.98
- Albiona Asllani 0,5 Ranca-Shtime 26.8.98
- Naim Hajrullah Berisha 30 Suhareka 26.8.98
- Xhelal Jemin Kuçi 33 Suhareka 26.8.98
- Sami Boka ? Greçevc-Suhareka 26.8.98
- Naim Boka ? Greçevc-Suhareka 26.8.98
- Izet Bytyçi 45 Semetisht-Suhareka 26.8.98
- Ramadan Mazrreku ? Semetisht-Suhareka 26.8.98
- Ekrem Ramë Prushi 17 Prush-Gjakova 26.8.98
- Avni Mazreku ? Prishtina 26.8.98
- Habib Zogaj ? Prishtina 26.8.98
- Muharrem çadraku 55 Vërshec-Lipjan 27.8.98
- Pajtime Xhelal Millaku 1,5 Ujëmir-Klina 27.8.98
- Besnik Brahim Olluri 2 Rakovina-Klina 27.8.98
- Emine Olluri 29 Krojmir-Lipjan 27.8.98
- Hyre Ramaj 60 Senik-Malisheva 27.8.98
- Albin Ramaj 4 Senik-Malisheva 27.8.98
- Halime Halitaj 17 Senik-Malisheva 27.8.98
- Sevdije Krasniqi 24 Carralluka-Malisheva 27.8.98
- Zade Kelmendi ? Banja-Malisheva 27.8.98
- Ramadan Berisha 60 ? 27.8.98
- La nuora di R. Berisha 30 ? 27.8.98
- Bujar Hamit Shala 0,7 Shala-Lipjan 27.8.98
- Xhemajl Rexhaj 36 Papaz-Suhareka 28.8.98
- Neonato 0,3 Javor-Suhareka 28.8.98
- Vehbi Shamolli 75 Shala-Lipjan 28.8.98
- Rabije Mulaku 23 Komoran-Gllogoc 28.8.98
- Bislim L.. Zekolli 40 Bllaca-Suhareka 28.8.98

- Getoar Hajdin Shala 0,2 Kleçka-Malisheva 28.8.98
- Nexhmedin Elshani 30 Ozdrim-Peja 29.8.98
- Bilall Shala 47 Guncat-Malisheva 29.8.98
- Isë Hysen Salihaj 76 Shushicë e Ulët-Istog 29.8.98
- Shaban Isë Salihaj 47 Shushicë e Ulët-Istog 29.8.98
- Milaim Isë Salihaj 36 Shushicë e Ulët-Istog 29.8.98
- Abedin Isë Salihaj 28 Shushicë e Ulët-Istog 29.8.98
- Hysen Shaban Salihaj 23 Shushicë e Ulët-Istog 29.8.98
- Arben Shaban Salihaj 19 Shushicë e Ulët-Istog 29.8.98
- Hysni Shaban Salihaj 17 Shushicë e Ulët-Istog 29.8.98
- Nazif Gashi 36 Vojnik-Skënderaj 29.8.98
- Zele Murseli 70 ? 29.8.98
- Naile Haradini 90 Fushtica e Epërme-Gllogoc 29.8.98
- Hamzi Bytyçi 34 Peçan-Suhareka 30.8.98
- Rexhep Musa 37 Ciceli-Vushtrri 30.8.98
- Fadil Sinani 35 Risinoc-Gllogoc 31.8.98
- Ganimet Sinani 28 Risinoc-Gllogoc 31.8.98
- Hajrije Osmani 50 Fushticë e Ulët-Gllogoc 31.8.98
- Besim Osmani ? Fushticë e Ulët-Gllogoc 31.8.98
- Skënder Azem Jonuzaj 30 Senik-Malisheva 1.9.98
- Zeqir Asllani 95 Ranca-Shtime 1.9.98
- Fatime Sinani 60 Rusinoc-Gllogoc 2.9.98
- Hysen Bislim Salihu ? Fushticë e Ulët-Gllogoc 2.9.98
- Arlind Kryeziu 5 Lubeçeva-Prizren 2.9.98
- Kadishe Berisha 65 Jeshkova-Prizren 2.9.98
- Fatime Shala 60 Jeshkova-Prizren 2.9.98
- Myrvete Shala 30 Jeshkova-Prizren 2.9.98
- Merxhan Shala 70 Jeshkova-Prizren 2.9.98
- Avdi Shala 80 Jeshkova-Prizren 2.9.98
- Agim Shala 23 Jeshkova-Prizren 2.9.98
- Besim Rrushen Shala 34 Jeshkova-Prizren 2.9.98
- Agush Ahmet Kryeziu 60 Lubeçeva-Prizren 3.9.98
- Qazim Ibrahim Ponikaj 70 Lubeçeva-Prizren 3.9.98
- Skender Mehmetaj 70 Lubeçeva-Prizren 3.9.98
- Nesim Cat Krasniqi 70 Lubeçeva-Prizren 3.9.98
- Mursel Brahë Ponikaj 65 Lubeçeva-Prizren 3.9.98
- Fate Shala 70 Hoqa-Prizren 3.9.98
- Xhemil Nezir Krasniqi 47 Hoqa-Prizren 3.9.98

- Fejzullah Sogojeva 55 Graboc-Obiliq 3.9.98
- Zenun Hima ? Sopnica-Rahovec 3.9.98
- Benita Gashi Ismaili 22 Cërmjan-Gjakova 3.9.98
- Haxhi Alia 67 Kodrali-Gjakova 4.9.98
- Shemsije Sylejmani 50 Potoçan i Ulët-Rahovec 4.9.98
- Ibrahim Mursel Osmani 19 Vërrin-Prizren 4.9.98
- Bekim Berisha ? Vërrin-Prizren 4.9.98
- Xhevat Berisha 36 Vërrin-Prizren 4.9.98
- Alajdin Berisha 34 Vërrin-Prizren 4.9.98
- Arben Sadri Bytyçi 20 Dejna-Rahovec 4.9.98
- Leonora Sadri Bytyçi 17 Dejna-Rahovec 4.9.98
- Shpresa Ramadan Bytyçi 30 Dejna-Rahovec 4.9.98
- Bahrie Gazmend Bytyçi 10 Dejna-Rahovec 4.9.98
- Sevdije Smajl Bytyçi 30 Dejna-Rahovec 4.9.98
- Il figlio di Sevdije Bytyçi 3 Dejna-Rahovec 4.9.98
- Elmaze Muharrem Bytyçi 7 Dejna-Rahovec 4.9.98
- Menkadize Fahredin Bytyçi 20 Dejna-Rahovec 5.9.98
- Shani Muharrem Hoti 45 Polluzha-Rahovec 5.9.98
- La moglie di Hamëz Bajraktari 65 Polluzha-Rahovec 5.9.98
- Ahmet Ali Kabashi 2 Polluzha-Rahovec 5.9.98
- Il figlio di Sadri Hafizi 20 Dejna-Rahovec 5.9.98
- La figlia Sadri Hafizi 18 Dejna-Rahovec 5.9.98
- La moglie di Gazmend Lata ? Dejna-Rahovec 5.9.98
- Il figlio di Gazmend Lata 3 Dejna-Rahovec 5.9.98
- La moglie di Fadil Dana ? Dejna-Rahovec 5.9.98
- La figlia di Fadil Dana ? Dejna-Rahovec 5.9.98
- Il figlio di Luan Bytyçi 4 Dejna-Rahovec 5.9.98
- Haki Avdi Hoti 67 Ratkoc-Rahovec 5.9.98
- Ali Hyzyr Kalimashi 37 Kodrali-Gjakova 5.9.98
- Naip Garip Berisha 25 Vërrin-Prizren 5.9.98
- Avdullah Krasniqi 45 Këpuz-Deçan 6.9.98
- Valentina Maloku ? ? 6.9.98
- Ibrahim Zogaj 58 Rixheva ç Kilna 6.4.98
- Fadil Ibrahim Zogaj ? Rixheva ç Kilna 6.4.98
- Ramadan Ibrahim Zogaj ? Rixheva ç Kilna 6.4.98
- Bajram Avdyl Berisha ? Zabërgja ç Klina 6.4.98
- Salih Avdyl Berisha 50 Zabërgja ç Klina 6.4.98
- Brahim Selim Salihaj 48 Zabërgja ç Klina 6.4.98

- Xhemajl Bislim Krasniqi 58 Klinac ç Klina 27.4.98
- Vesel Krasniqi ? Postasel ç Rahovec 5.5.98
- Avdyl Gashi ? Svërka ç Klina 13.5.98
- Naim Krasniqi ? Caralluka ç Malisheva 19.5.98
- Nexhat Pnishi 26 Damjan ç Gjakova 19.5.98
- Xhafer Krasniqi ? Gjakova 29.5.98
- Ismet Berisha ? Suhareka 20.6.98
- Muhamet Hamëz Elshani 60 Pirana-Prizren 6.7.98
- Afrim Muhamet Elshani 26 Pirana-Prizren 6.7.98
- Sali Azem Gashi 16 Pirana-Prizren 6.7.98
- Vedat Riza Komoni 32 Peja 6.7.98
- Hydaj Hazer Popaj 54 Bellacërka-Rahovec 7.7.98
- Shaban Binak Muçaj 65 Lluka e Epërme-Deçan 12.7.98
- Ali Panxhaj 44 Peja 12.7.98
- Idriz Selmani 65 Komoran-Gllogoc 14.7.98
- Abaz Hoti 53 Piskota-Gjakova 18.7.98
- Bakir Muhamet Gjukaj 31 Peja 23.7.98
- Adem Muhamet Gjukaj 27 Peja 23.7.98
- Sejzan Skënder Hoti 20 Prizren 25.7.98
- Ramë Sokol Gashi 75 Lutogllava-Peja 30.7.98

Flori Bruqi:

RIKOLONIZIMI MODERN I KOSOVËS NGA SERBIA

Serbia synon që në muajt dhe vitet e ardhshme, në kuadër të planeve për copëtimin dhe gllabërimin e Kosovës, të realizojë kthimin e organizuar dhe masiv të serbëve në Kosovë. Ky kthim mbështetet në standardin e katërt dhe quhet 'kthim i qëndrueshëm'...

Serbia ka arritur që UNMIK-ut, IPVQ-ve dhe shumë faktorëve ndërkombëtar t'ua imponojë tezën se kinse serbët nuk janë të sigurtë në Kosovë dhe se ata nuk mund të kthehen në Kosovë ngase shqiptarët do t'i dëbonin. Së pari, siç ka pohuar edhe përfaqësuesi i UNHCR-së, Ron Redmond, shumica dërrmuese e serbëve të Kosovës shkuan nga Kosova së bashku me forcat policore dhe ushtarake të Serbisë në qershor të vitit 1999. Së dyti, Serbia nuk don që serbët të kthehen atje ku ata i kanë pronat e tyre, meqë gjithandej do të jenë siç ishin – pakicë. Ministri për Kthim dhe Komunitete në qeverinë e Kosovës, Slavisha Petković, për radion B92, më 5 mars 2005, pat deklaruar: "Për një muaj, 85 familje janë kthyer në Kosovë. Kjo është më shumë sesa ajo që ka arritur të bëjë Nebojsa Çović për pesë vjet." Së treti, Beogradi pohon se në Kosovë jetojnë 132.012 serbë dhe joshqiptarë ndërsa janë 228.409 refugjatë të ikur nga Kosova pas luftës. Beogradi qëllimisht është i dobët në matematikë. Në bazë të këtyre të dhënave, del se ka më shumë refugjatë serbë nga Kosova sesa serbë që kishin jetuar ndonjëherë në Kosovë! Sipas Institutit Statistikor të Republikës së Serbisë ishin rreth 190.000 serbë të cilët jetonin në Kosovë në vitin 1991. Numri i serbëve në Kosovë nuk ka ndryshuar aq përgjatë viteve të 90-ta. Këtë e vërteton edhe Iniciativa Europiane për Stabilitet (ESI), e cila në njërin prej raporteve të veta thekson se në Kosovë jetojnë 130.000 serbë dhe janë 60.000 serbë refugjatë nga Kosova. Serbët e mbetur në Kosovë nuk do të qëndronin këtu sikur mos ta kishin jetesën më të mirë sesa në Serbi. Serbia i përçmon serbët e Kosovës dhe i lë që të jetojnë nëpër baraka në mjerim ekonomik e social, në mënyrë që atëherë kur të paraqitet një moment i volitshëm politik për t'i kthyer masivisht në Kosovë, serbët të mos kundërshtojnë ardhjen dhe të jetuarit në Kosovë. Kur kësaj i shtohen edhe 140.000 serbë në Serbi që janë refugjatë nga Kroacia dhe Bosnja, e të

cilët Serbia pa problem mund t'ua falsifikojë dokumentet dhe t'i paraqesë ata si ish-banorë të Kosovës, bëhet e qartë se Serbia nuk ka problem me gjetjen e një numri të madh të serbëve që do t'i sillte në Kosovë. Një anketë e zhvilluar në nëntor të vitit 2004, në kuadër të hulumtimit të përbashkët të USAID-it, UNDP-së dhe RIINVEST-it, në shtator-dhjetor 2004, tregoi se 30% të shqiptarëve të Kosovës dhe vetëm 12.3% të serbëve të Kosovës mendojnë të emigrojnë nga Kosova. Pra, janë shqiptarët ata që duan ta lëshojnë Kosovën dhe jo serbët, ngase pikërisht shqiptarët janë në pozitë më të vështirë politike dhe sociale. Sa për ilustrim, ta marrim shembullin e Mitrovicës. Sipas një tjetër raporti të ESI-t, në veri të Mitrovicës dhe Zveçan jetohet me mesatarisht 95 euro në muaj, 60% të të cilave sigurohen nga Beogradi dhe 23% nga Prishtina. Ndërkaq, në jug të Mitrovicës njerëzit jetojnë me 40 euro në muaj, nga të cilat 37% sigurohen nga Qeveria e Kosovës dhe 40% nga sektori privat. Serbia nuk do që t'i kthejë serbët atje ku ata do të ishin pakicë, sepse asisoj nuk do të mund të ushtronte ndikimin politik të tillë çfarë do që ta ketë. Serbia aspirojnë që serbët t'i kthejë atje ku ata janë shumicë për ta përforcuar edhe më shumë këtë shumicë, atje ku ata do të bëheshin shumicë nëpërmjet kthimit, ose atje ku do të siguronin vazhdimësi territoriale të enklavave sllave. Shumica dërrmuese e serbëve të Kosovës në të kaluarën jetonin nëpër qytete, d.m.th. ishin pakicë aty ku banonin. Dhjetëra mijëra serbë të kthyer në Prishtinë nuk do ta kishin as për së afërmi peshën e disa qindra serbëve të kthyer në pjesë të caktuara që do të mundësonin lidhjen e trevave ekzistuese të kontrolluara nga Qeveria e Serbisë drejt krijimit të entitetit autonom territorial të serbëve të Kosovës përbrenda Kosovës. Andaj, përdoret formulimi 'kthim i qëndrueshëm' dhe jo vetëm 'kthim'. Serbisë iu plotësua dëshira që të ketë të drejtë që serbët t'i kthejë edhe atje ku ata s'kanë jetuar më parë; pra, jo te prona e tyre dhe në pronën e tyre, por në vendbanime të reja që do të forconin e zgjeronin enklavat aktuale drejt bashkimit të tyre. 'Kthimi i qëndrueshëm' nuk është gjë tjetër veçse rikolonizim. Më 21 shkurt 2006, Qendra Koordinuese e Serbisë për Kosovën (QKSK), publikoi lajmin se udhëheqësja e kësaj Qendre dr.Sandra Rashković-Ivić dhe ministri për investime kapitale Velimir Ilić kanë nënshkruar protokolin e vlefshëm 115 milion dinarë për ndihmë personave të zhvendosur nga Kosova. 95 milion dinarë janë dhene për ndërtimin e 70 shtëpive ndërmjet Badofcit të Ri dhe Graçanicës për serbët e dëbuar nga shqiptarët me 17 mars të vitit 2004. Ndërkaq, 20 milion dinarë do të përdoren për infrastrukturën e nevojshme për furnizimin me ujë të Badofcit të Ri. Të gjitha shtëpitë e djegura gjatë 17 e 18 marsit të vitit 2004, i ka rindërtuar Qeveria e Kosovës me paratë e Buxhetit të Kosovës. Nuk ka arsye

që të ndërtohen shtëpi atje. Beogradi po ndërton shtëpi shtesë, sepse do që ta krijojë një zinxhir të fshatrave serbe ndërmjet Artanës dhe Graçanicës, dhe kështu të lidhen fuqishëm territoret në Anamoravë me fshatrat e banuara me serbë në pjesën qendrore të Kosovës. Nga Artana përmes fshatrave Izvor e Dragoc krijohet lidhja me fshatrat Hanrofc, Shashkofc, Shishare, Okosnicë, Badofc e Graçanicë. Me krijimin e komunës së Graçanicës, e cila do ta ngërthejë në vete edhe Hajvalinë, krijohet lidhja me fshatrat e banuara me serbë në komunën e Fushë Kosovës, Lipjanit dhe Kastriotit. Graçanica lidhet me Uglarin dhe fshatrat tjera të banuara me serbë në Fushë Kosovë përmes fshatrave Llaplasellë, Preoc e Çagllavicë si dhe me fshatrat Livaxhë, Skullan, Lepi e Radevë në komunën e Lipjanit nëpërmjet fshatit Sushicë. Nga fshati Uglar që është në komunën e Fushë Kosovës përmes fshatit Nakaradë depërtohet në fshatrat e Kastriotit: Krushec, Caravadicë e Leshkoshiq. Në CIMIC raportin javor nr. 1148 të KFOR-it të datës 8 shkurt 2006, thuhet se numri i shtëpive dhe banesave të blera në veri të Mitrovicës brenda një viti nga QKSK, e tejkalon numrin 150. Në dy muajt e fundit dy transaksione kanë ndodhur në Kodrën e Minatorëve – njëra e blerë nga QKSK dhe tjetra nga Kisha Ortodokse. Pesë banesa të njërit nga tre soliterat i janë shitur QKSK-së që nga tetori i vitit 2005, ndërsa një ndërtesë pesëkatëshe ndërmjet soliterëve i është shitur po ashtu QKSK-së për 300.000 euro para disa muajve. Blerjen po e bën Serbia, joserbët. Andaj bëhet fjalë vetëm edhe për një aspekt tjetër të rikolonizimit. Asnjë zyrtar dhe asnjë kryeadministrator i UNMIK-ut, asnjëherë në asnjë mënyrë nuk e kundërshtuan politikën e Beogradit që blen prona të shqiptarëve për t'i pastruar etnikisht ata prej aty. Madje, kjo është në kundërshtim edhe me vetë rregulloren e UNMIK-ut 2001/17 e nënshkruar nga danezi Hans Hakkerup më 22 gusht 2001. Kjo rregullore në seksionin e tretë të saj në pikën 3.1 a) thotë që administratori komunal i UNMIK-ut mund të refuzojë të regjistrojë kontratën për shitjen e pronës së banimit nëse ka bazë të mjaftueshme për të besuar se transaksioni është bërë ose përkrahur në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë nga ndonjë organizatë ose strukturë me qëllim që të sistematikisht të blejë pronësi të minoritarëve në mënyrë që ta ndryshojë balansin etnik përbrenda një treve të caktuar. Serbia, nëpërmjet QKSK-së po blen prona të shqiptarëve në veri të Kosovës të cilët kanë mbetur pakicë atje. UNMIK-u e di shumë mirë dhe e lejon këtë, duke bërë edhe shkelje të rregulloreve të veta. Gazeta ditore e Beogradit 'Politika', më 1 shkurt 2006, paralajmëron se si komunat nga Serbia dhe Vojvodina, e madje edhe Republika Srpska në Bosnjë, do të ndihmojnë kthimin e serbëve si dhe komu-

nat e reja serbe në Kosovë që do të krijohen së shpejti, duke bërë ndërtimin e 1.200 shtëpive, secila për dy familje serbe. Nëse marrim se një familje ka mesatarisht 4 anëtarë, kjo do të thotë se 9.600 persona do të vendosen nëpër vendbanime kolektive gjatë këtij viti. Në bazë të planit të QKSK-së të bërë publik tash së voni, kthimi nënkupton kthimin e organizuar të 6.500 familjeve dhe përkrahjen për kthimin individual të 2.000 familjeve të tjera. Decentralizimi dhe eksteritorialiteti i kishave dhe manastireve ortodokse, do të përcaktojnë kufijtë e brendshëm në Kosovë të cilët përkufizojnë entitetin serb brenda Kosovës. Enklavat serbe do të bashkohen duke krijuar enklava të reja përbrenda, që kësaj radhe janë shqiptare. 'Kthimi i qëndrueshëm' në Kosovë lidhet me trashëgiminë kulturore ngase kthimi mendohet që të ngajë te trashëgimia kulturore pasi që kjo të ketë fituar statusin eksteritorial. 'Kthimi i qëndrueshëm' lidhet edhe me decentralizimin sepse Serbia do që t'i kthejë serbët atje ku mendon të krijojë entitetin e veçantë të tyre. Për realizimit e të gjitha këtyre janë ndërmarrur edhe masa të tjera konkrete. Para se kryeadministratori Petersen të jap lejen për dy ministritë e reja për Kosovën, udhëheqësja e Qendrës Koordinuese për Kosovën pranë Qeverisë së Serbisë, Sandra Rashković-Ivić, e cila me 6 dhjetor 2005, u mor vesh në Beograd me zëvendës-kryeadministratorin dhe Shefin e Shtyllës së Parë të UNMIK-ut, Jean Dussourd, që në Kosovë të krijohen 14 nënstacione të reja policore, prej të cilave 12 në vendet ku shumicë janë serbët. Pra, Serbia fiton substancë solide në Kosovë, ndërkaq – Kosova edhe më shumë administratë formale dhe ministri simbolike. Me këto nënstacione policore, Serbia mëton që të krijojë mbrojtje paraprake për rikolonizimin por edhe të etablojë kufijtë e ri të brendshëm, së pari si kufij të zonave të operimit të këtyre nënstacioneve. Në Kosovë tashmë janë 33 stacione policore prej të cilave 5 sosh i kanë shumicën e stafit serbë. Edhe 12 nënstacione të reja për serbët që janë vetëm 5% të popullatës së Kosovës nuk bëhen për sigurinë e serbëve por të Serbisë brenda Kosovës, entitetit të kontrolluar nga ajo që do të legalizohet e zyrtarizohet. Serbia s'çan kokën për njerëzit dhe gjendjen e tyre, kushdo qofshin ata. Ajo brengoset vetëm për strukturat e saj, jo për njerëzit. Ajo i inkurajon serbët e Kosovës që të qarkullojnë me vetura që mbajnë targa të Serbisë, jo vetëm për ta dëshmuar veten e saj si shtet në Kosovë, por që ata serbë të gjojnë asisoj t'i bëjë shënjestër të shqiptarëve. Serbia do që t'i ekspozojë serbët e zakonishtë. Ajo do që ata të vriten e lëndohen. E çfarë ruan Serbia në Kosovë? Ajo i ruan 'rojet e urës', sikurse edhe forcat e tjera të 'sigurisë' që i ka në Kosovë. Të gjithë ata po i inkuadron si pjesëtarë të SHPK-së, të gjithë ata praktikisht po i maskon. Serbia kujdeset për sigurinë e forcave të saja të 'sigurisë', jo për sig-

urinë e serbëve civilë. Ata mendon t'i kthejë në Kosovë për t'i përdorur e assesi për t'ua përmirësuar jetesën. Dihet se Serbia financon strukturat e saj në Kosovë. Përkundër kësaj ka shumë serbë të varfër dhe madje në varfëri të thellë në Kosovë, ngase nga Serbia përfitojnë pikërisht vetëm strukturat e saj, jo edhe njerëzit e zakonshëm. Të gjitha këto plane të Serbisë për rikolonizimin e Kosovës i kanë përjetuar edhe të parët tanë. Ato duhet të kundërshtohen me të gjitha mënyrat. Sa më shpejtë aq më mirë dhe më lehtë do të jetë. Jo vetëm për neve, por edhe për brezat që do të vijnë. Në vijim janë dhënë fshatrat dhe qytetet nëpër regjionet përkatëse në Kosovë ku Serbia po i kthen apo planifikon t'i kthejë serbët. Regjioni i Mitrovicës LEPOSAVIQ Kthimi individual: Belloberdë, Bistricë, Borçan, Vraquevë, Vuçë, Krnin i Epërm, Graniçan, Gumnishtë, Krnin i Poshtëm, Dren, Kamenicë, Kijevçiq, Leposaviq, Leshak, Slatinë, Soçanicë, Trebiq, Cerajë, Bistrica e Shalës, Majdevë, Ostraq, Popoc, Potkonjë, Pridvoricë. ZUBIN POTOK Kthimi individual: Banjë, Bërnjak, Bube, Kaludër e Madhe, Vele Brijeg, Varagë, Dren, Zubin Potok, Zupç, Jagnjenicë, Lluçkarekë, Megjipotok, Oklac, Tushiqë, Crepulë, Çeçevë. ZVEÇAN Kthimi individual: Banovdoll, Banjskë, Vallaq, Rudar i Vogël, Graboc, Dolanë, Zherovnicë, Zhitkoc, Zveçan, Izvor, Jankov Potok, Korillë, Llovac, Maticë, Rudinë, Sendojë, Serbovec.

MITROVICA Kthimi individual: Mitrovicë, Suhodoll, Frashër.

SKËNDERAJ Kthimi individual: Bajë.

VUSHTRRI Kthimi individual: Gojbujë, Gracë, Prelluzhë. Kthimi i organizuar që tashmë ka filluar: Magjunaj Kthimi i planifikuar: Miroçë, Nedakoc, Vrnice. Regjioni i Pejës

BURIM Kthimi individual: Cërkolez, Suriganë. Kthimi i organizuar që tashmë ka filluar: Tuçep, Shalinoc, Osojan, Llukafci i Thatë. Kthimi i planifikuar: Kërninë, Belicë, Bellopojë, Gjurakoc, Dragollec, Zallq, Zhakovë, Burim, Kosh, Osojan, Polanë, Sinajë, Veriq, Prekallë, Lubozhdë, Kovragë, Dubravë, Serbobran.

PEJË Kthimi individual: Brestovik, Gorazhdec. Kthimi i organizuar që tashmë ka filluar: Bellopojë, Lëvoshë. Kthimi i planifikuar: Cerovërhë, Pejë, Sigë, Vitoimiricë, Zagërmë.

KLINA Kthimi i organizuar që tashmë ka filluar: Bixhë, Grabci. Kthimi i planifikuar: Bërkovë, Budisallc, Dollc, Drenik, Drenoc, Drenovçiq, Klinë, Vide, Shtupel Regjioni i Prishtinës

PRISHTINA Kthimi individual: Çaglavicë, Badofci, Graçanicë, Lapllasellë, Preoc, Slivovë, Shushicë, Bërnice e Epërme, Nëntë Jugoviqët, Bërnice, Lebane. Kthimi i planifikuar: Dragoc, Prishtinë.

FUSHË KOSOVË Kthimi individual: Batushë, Fushë Kosovë, Kuzmin, Uglar.

Kthimi i planifikuar: Miradi e Epërme.

KASTRIOT Kthimi individual: Babimoc, Caravodicë, Milloshevë, Kastriot, Plemetin. Kthimi i planifikuar: Krushec.

LIPJAN Kthimi individual: Dobratin, Gushtericë e Ulët, Goleshko Vrello, Gushtericë e Epërme, Janjevë, Lepi, Livaxhë, Dobrajë e Vogël, Radevë, Skullan, Grackë e Vjetër, Suhodoll. Kthimi i planifikuar: Sllovi, Magurë. Regjioni i Anamoravës

DARDANË Kthimi individual: Qarakofc, Hajnoc, Bozhefc, Bollefc, Bratillofc, Bushincë, Carefc, Domoroc, Kormnjan i Poshtëm, Drenoc, Gogollofc, Kormnjan i Epërm, Kolloleç, Dardanë, Kostadincë, Leshtar, Ropotovë e Vogël, Moçarë, Odevcë, Panqelë, Rajnovc, Strelicë, Strezofc, Romancë, Vaganesh, Ropotovë e Madhe. Kthimi i planifikuar: Firiqejë, Tirincë, Koretin, Leshtar, Rahovicë.

GJILAN Kthimi individual: Cërnice, Budriga e Ulët, Livoç i Poshtëm, Dragancë, Kufcë e Epërme, Livoç i Epërm, Makresh i Epërm, Kmetofc, Parallovë, Partesh, Pasjan, Ponesh, Stanishor, Strazhë, Shillovë, Koretishtë. Kthimi i organizuar që tashmë ka filluar: Muzgovë. Kthimi i planifikuar: Gjilan, Zhegër, Përlepnice.

SHTËRPECË Kthimi individual: Berovc 1, Berovc 2, Bitijë e Poshtme, Drajkofc, Bitijë e Epërme, Gotovushë, Jazhincë, Sevc, Sushicë, Viçë, Vërbeshticë, Shtërpçë.

FERIZAJ Kthimi i organizuar që tashmë ka filluar: Bablak. Kthimi i planifikuar: Nerodime e Epërme, Babush. ARTANË Kthimi individual: Bostane, Izvor, Jasevovik, Llabjan, Manushinc, Prekoc, Tërniqefc, Zebnicë. Kthimi i organizuar që tashmë ka filluar: Kllobukar. Kthimi i planifikuar: Artanë.

VITI Kthimi individual: Binçë, Gërnqar, Kllokot, Letnicë, Mogillë, Viti, Vërboc, Vërnavokollë, Vërnez, Shashare. Kthimi i organizuar që tashmë ka filluar: Podgorc. Kthimi i planifikuar: Zhiti, Tërpezë, Gërmovë, Gushicë, Kabash, Novosellë. Regjioni i Prizrenit

SHARR Kthimi individual: Baçkë, Brod, Dikancë, Sharr, Gllaboçicë 1, Kërsteç, Krushevë, Kukujan, Leshtan, Lubivshhtë, Mlikë, Oruçashë, Radeshë, Rapçë, Restelicë, Vranishtë, Zlipotok.

RAHOVEC Kthimi individual: Hoçë e madhe, Rahovec. Kthimi i planifikuar: Zaçishtë, Opterushë.

PRIZREN Kthimi individual: Drajçiq, Urbiçan. Kthimi i organizuar që tashmë ka filluar: Llokvicë, Mushnikovë, Novak, Pllanjan, Sreckë. Kthimi i planifikuar: Dojnicë, Gornjasellë, Zhivinjan, Lubizhdë, Smaq, Prizren.

Burimi: <http://www.shqip.dk/modules.php?name=Neës&file=article&sid=1736>

Lobimi dhe heshtja

Java e fundit shënoi disa zhvillime jo fort të favorshme për Kosovën. Kryenegociatori finlandez, Martti Ahtisaari, deklaroi se zgjedhja e statusit të Kosovës mund të shtyhet për vitin e ardhshëm, për shkak të zgjedhjeve në Serbi...

Një deklaratë edhe më shqetësuese e bëri shefi i diplomacisë evropiane, Haver Solana, i cili tha se pritja e rezultatit të zgjedhjeve në Serbi mund të jetë "arsye" për shtyrjen e marrjes së vendimit për statusin e Kosovës. Ndërkohë që në media u shkrua dhe u fol duke tërhequr vërejtjen për këtë mundësi të rrezikshme, politikanët e Kosovës e kaluan në heshtje injorante. Kryeparlamentari Kolë Berisha i prerë deklaroi se këtë çështje do ta komentojë në një "rast tjetër", duke u kthyer shpinën mikrofonave kureshtarë të gazetarëve. Edhe anëtarët e Ekipit të Unitetit ishin të heshtur dhe jo fort të shqetësuar për këtë mundësi reale. Pak më i arsyeshëm ishte kryeministri Agim Çeku, i cili thirri në një takim urgjent përfaqësuesit e Grupit të Kontaktit dhe të Bashkimit Evropian në Prishtinë. Nga ky takim u rikonfirmua mosndryshimi i agjendës dhe i afateve të vëna nga Grupi i Kontaktit dhe kështu paksa u çlirua kryeministri Çeku. 2. Serbia, për herë të parë zyrtarisht, ka angazhuar një firmë lobimi, nga Uashingtoni. Ajo është firma "Barbur, Grifit and Rogers" (BG&R), e cila për një pagesë prej 60.000 dollarësh në muaj duhet ta ndryshojë imazhin e tanishëm të Serbisë dhe t'i mbrojë interesat e saj në Amerikë. Kjo agjenci ka lidhje të mira në administratën e presidentit Bush dhe sigurisht është zgjidhje e mirë për Serbinë. Lobistët janë angazhuar dhe më parë në Serbi, por jo në këtë formë. Taktika e kësaj firme bazohet në propagandimin e qëndrimeve, sipas të cilave islami kërcënon krishterimin. Ky mesazh për Kosovën lidhet me njëriun kryesor të saj të lobimit, Xhim Xhatras, grek me origjinë, i cili kohë më parë ka punuar si këshilltar në Senat, ndërsa në shtator të vitit 2004 u shfaq si dëshmitar në gjyqin e Milosheviçit në Hagë. Nga viti 1991 kompaninë e udhëheq republikani Hejlli Barbur, ndërsa tani guvernatori i Misisipit. Në vitin 2001 mediet më me ndikim e kanë vlerësuar si kompaninë më të fortë lobuese amerikane. Kompaninë "BG&R" për fushatë të veten e ka angazhuar edhe kryetari i Partisë Demokratike të Shqipërisë, Sali Berisha, për t'i fituar zgjedhjet në Shqipëri. Përveç Shqipërisë, në Ballkan "BG&R" ka punuar edhe për fushatën e kryeministrit Millo Gjukanoviq në Mal të Zi, për presidentin

maqedonas Trajkovski në Maqedoni, për presidentin Borivoje Tadiç në Serbi dhe për presidentin Stipe Mesiç në Kroaci. Fitorja e republikanëve në zgjedhjet e fundit në SHBA, kontrolli nga kjo parti e Shtëpisë së Bardhë dhe e Kongresit, janë disa nga rezultatet e kësaj kompanie. "BG&R" është njëra ndër tri agjencitë kryesore, që merret me lobim në SHBA. Më parë është spekuluar se ish-kryeministri i Serbisë, Zoran Zhivković, kishte angazhuar "BG&R" për mbrojtjen e interesave serbe, madje është thënë se dhe radikalët serbë, gjatë fushatës presidenciale të vitit 2004, e kishin angazhuar "BG&R", por zyrtarët e kësaj agjencie kanë përgënjeshtuar gjithmonë.

3. Ndërkohë, Kosova vazhdon të besojë në të drejtën e saj ndërkombëtare për vetëvendosje dhe se Kosovës nuk iu dashka lobimi as në Amerikë! Rolin e lobuesit e mori zv/kryeministri Lutfi Haziri, i cili u kthye entuziast nga SBA-të. Nga kjo vizitë Lutfi Haziri mori mesazhe se Kosova do të jetë e pavarur dhe nuk do të ketë ndarje territoriale. Si duket Kosovës i mjafton kjo vizitë dhe vizita të ngjashme, që politikanët e saj të flenë të qetë. Vlera e 60.000 dollarëve të Serbisë nuk është e vogël, por për ta arritur rezultatin e duhur për Serbinë është minimale. Duke i pasur parasysh rezultatet lobuese të "BG&R" mbase do të duhej që edhe Kosova të kursente pak më shumë nga luksi politik dhe ta angazhonte ndonjë agjenci lobuese për ta ndryshuar qëndrimin e bashkësisë ndërkombëtare, i cili tashmë dihet, por për ta përshpejtuar procesin e tej zgjatur të përcaktimit të statusit të Kosovës, i cili duket se është futur në një rrugë pa krye dhe pa rezultat të kënaqshëm për Kosovën. Është indikative se lobime shumë të rëndësishme për pavarësinë e Kosovës më shumë janë duke bërë forumet virtuale në internet si fjala vjen : <http://alb-net.com> forumi Art Café <http://floart-press.blogspot.com> <http://flori-press.blogspot.com> <http://shqip.dk> <http://floart.nlogspot.com> <http://www.frosina.org> <http://rugova.net> <http://kumanova.li> <http://www.savekosova.org> <http://www.tokashqiptare.com> <http://kosova-press.com> Pra këto forume virtuale pa asnjë lek kanë bërë sensibilizimin (lobimin) e opinionit ndërkombëtarë më shumë se sa disa anëtarë të Qeverisë së Kosovës, që po sorollatëm me meditje marramendse të dhëna nga MEF-i i Kosovës në metropolet ndërkombëtare : Vienë, New York, Washington, Londër, Paris dhe Tiranë...

www.shqip.dk

Dy evangjelistë amerikanë i kanë bashkuar forcat me kishën serbe kundër pavarësisë

Dy evangjelistë amerikanë janë kyçur në fushatën e tyre në SHBA që Kosova të mbetet brenda kufijve të Serbisë. ...

Siç shkruan gazeta britanike "Fajnenshëll tajms" (Financial Times) Xheri Folvel dhe Pat Robertson, televangjelistë me ndikim, i kanë bashkuar forcat me Kishën Ortodokse serbe në fushatën kundër pavarësisë së Kosovës. Peshkopi serb i Kosovës Artemie i ka thënë gazetës në fjalë se dy meshtarët televizivë i kanë premtuar se për realizimin e këtij qëllimi, do të alarmojnë ithtarët e tyre dhe do të shfrytëzojnë ndikimin që kanë. Ata i kanë thënë Artemisë se kanë miq në nivelin më të lartë të pushtetit dhe do t'u bëjnë thirrje atyre që të ndihmojnë që Kosova të mbetet brenda kufijve të Serbisë. Sipas gazetës "Fajnenshëll tajms", diplomatët në Uashington kanë vërejtur se ndezja e zjarrit të krishterë në SHBA është reflektim dhe shprehje e diskutimeve jotolerante e helmuese në Kosovë të cilat herë pas herë shndërrohen në dhunë. Vetë Peshkopi Artemie i ka thënë gazetës se "pavarësia e Kosovës do të krijonte bazën për xhihadin eskترم islamik dhe do të rrezikonte Ballkanin, Evropën dhe SHBA-të". Në cilësimet e tij esktrime Artemie shkon edhe më larg, duke thënë se ithtarët e lëvizjes vehabiste dhe të Al Kaidës kanë mbërritur në Kosovë, e cila sipas tij, është "vrimë e zezë" e Evropës, në të cilën sundojnë "bandat kriminale të trafikantëve të drogës, të qenieve njerëzore dhe të armëve", ndërsa "vrasësit dhe përdhosësit e kishave dhe të varrezave përpiqen të çrrënjosin bashkësinë e krishterë në Kosovë". Pas këtij fjalori të padëgjuar kundër Kosovës të një prifti serb, tani mbetet të shihet nëse Artemie do të thërrasë në luftë kryqëzatash kundër shqiptarëve dhe Kosovës. Burimi:<http://www.shqip.dk/modules.php?name=Neës&file=article&sid=1445>

(Ri)Kolonizimi i Kosovës nga Serbia

Në hartën e publikuar vitit e kaluar nga Lëvizja Vetevendosja , me rrathë të zinj që kanë nga një X në mes janë paraqitur zonat e banimit kolektiv në kuadër të kthimit të organizuar masiv të serbëve sipas planit të Qendrës Koordinuese të Serbisë për Kosovën...

Me ngjyrë të verdhë janë shenjuar vendbanimet ku përkrahet kthimi individual ndërsa me ngjyrë të kuqe ato për kthim të organizuar e masiv të serbëve në Kosovë. Vërehet se një zonë e banimit kolektiv është paraparë në afërsi të Graçanicës. Dihet që serbët nuk e kanë lëshuar Graçanicën as pas mbarimit të luftimeve. Atëherë, kush po kthehet aty?! Në emër të 'kthimit të qëndrueshëm' po bëhet rikolonizimi i Kosovës meqë serbëve po u pranohet e drejta që të kthehen ku të duan, pra jo vetëm te prona e tyre. Në rastin e ndërtimit të banesave kolektive për kolonët e rinj serbë në Graçanicë, qëllimin e Serbisë po e realizon Kuvendi Komunal i Prishtinës me në krye me presidentin komunal ,juristin Ismet Beqiri. Kuvendi Komunal i Prishtinës, me datën 21 shkurt të vitit 2006, ka përcaktuar lokacionin prej përafërsisht 54 ari, për ndërtimin e katër objekteve të tërësisë së përbashkët në qytetzen buze Prishtinës me emrin Graçanicë. Kjo është bërë duke u thirrur në nenin 3.1b) të Rregullores 2000/45 që ka të bëjë me planifikimin urban dhe të fshatit dhe shfrytëzimin e tokës. Pra, rregullorja për vetëqeverisjen e komunave përveç për decentralizim është treguar e përdorshme edhe për rikolonizimin(Tigrizimi n & Leopardizimin me enklava serbe) t e Kosovës. Në vijim është paraqitur vendimi kolaboracionist i Kuvendit Komunal të Prishtinës lidhur me këtë. Klike këtu për të parë vendimin. Shqiptaret (Kosoavret)nuk jane kunder minoriteteve(sebeve,turqve,kroateve,romeve etj)po ata jane decidivisht kunder Leopradizimit-Tigrizimit te Kosoves ne enklava. Nje gje e tille do te lene shume pasoja ne Harten tigrizuese te Kosoves,kurse fajtoret jane te binjakizuar (lëxoni ndërkombëtarët dhe ELEFANTET Kosovarë) ! Deputeti I Parlamentit të Kosovës Nait Hasani,kohë më pare kundërshtojë nenin 7.18 te Ligjit per trashegimi kulturore,I cili pritët të miratohët këto ditë në Seancë e ardhshme të Parlamentit të Kosovës. Neni në fjalë (7.18) thotë: Nuk lejohet asnje intervenim ne toke brenda zones mbrojtese ne kuptimin e aktivitetit bujqesor duke perdore parmende (plugun) ose ndonje mjet tjeter qe mund te demtoj ate hapesire pa nje leje te shkruar nga Institucioni Kompetent. Si-pas deputetit Nait Hasani Ky nen shkel te drejtat e njeriut mbi pronen private

etj. Një nen i tillë është skandalozë .Fjala vjen çfarë do të bejnë fshatarët e Komunës së Deçanit ,kur mbi 800 apo 900 hektare toke punuese ,male etj. Afer Manastirit të Deçanit nuk mund ti punojnë tokat e tyre pronarët legjitimë pa një leje te vecante .Në Kosovë thotë ai Elefantët kanë” miratuar” qe mbi 40 objekte te vecanta në Kosovë të kenë një mbrojtje të vecantë të trashëgimisë kulturore. Rrezikshmeria per nje lufte te re mes shqiptareve dhe serbeve eshte e mundshme per shkak te ketij tigrizimi ,po i paraprin edhe ardhja e rreth 1000 policeve të MUP-it Serb në Kosovë ... Një gjë e tillë është shumë e rrezikshme që sate të dal jashtë kontrollit ,prandaj per nje gje te tille do te ishte e udhes qe Grupi i Kontaktit, OKB-ja dhe konkretisht NATO te jene syqele dhe shume te matur ne keto sproveda te reja te dala nga Kushtetuta e re e (neo)komunisteve,radikaleve(lexo çetnikeve) dhe demokrateve serb !

Burimi:<http://www.shqip.dk/modules.php?name=Neës&file=article&sid=1426>

Nuk e durojnë filmin për luftën e Kosovës

Mediat serbe e kanë cilësuar si pamflet filmin e regjisorit Sunaj Raça. Ndërsa regjitori thotë se e ka paraqitur një realitet dhe se serbët janë ata që shpesh kanë bërë pamflete kundër shqiptarëve ...

Filmi “Etjet e Kosovës” i regjisorit Sunaj Raça është kritikuar ashpër në mediat serbe, pas prezantimit në panairin e Festivalit Ndërkombëtar të Filmit në Kanë, “Cannes Market”. Nga mediat serbë, rrëfimi për luftën dhe pasojat e saj në Kosovë është cilësuar si pamflet dhe, gjithashtu, ata e kanë minimizuar interesimin që të huajt kishin për filmin. Më “meritorja” për këtë ishte gazetarja Ana Otasheviq e agjencisë së lajmeve “Tanjug”, nga e cila u “furnizuan” disa gazeta. Sipas Otasheviqit, qëllimi i “Etjeve të Kosovës” (filmi i parë i Kosovës, siç e quan ajo) ka qenë i qartë. “Që publikut perëndimor t’ia dëshmojë pse shqiptarët në Kosovë kanë të drejtë t’i dëbojnë edhe ata pak serbë që kanë mbetur atje të jetojnë”, citon gazetaren serbe e përditshmja “Glas Javnosti”. Regjitori Sunaj Raça, shkrimet e gazetave serbe i quan të qëllimshme. Sipas tij, shfaqja e filmit kosovar në tregun më të madh evropian të filmit në Kanë është pritur mirë dhe ka zgjuar interesim të shumë gazetarë dhe producentë

të huaj. "Duke dashur të minimizojë interesimin për filmin, gazetarja serbe flet gënjeshtër. Nuk është e vërtetë se filmi është parë vetëm nga pesë veta, pasi që vetëm stafi ynë, i kompanisë 'Lara' nga Gjermania, kishte 12 veta", tha Raça për "Lajm". Sipas tij, me shfaqjen në festivalin e Kanës, filmi i janë hapur dyert edhe për shumë festivale të tjera. "Etjet e Kosovës" është shfaqur në dy termine - në orën 10 ish-in 50 shikues, kurse në orën 14 - 84 shikues. "Është e logjikshme që një gazetar serb të shkruajë kështu për një film kosovar, duke mos dashur të merret me anën profesionale të filmit. Megjithatë, janë serbët që për një kohë të gjatë në kinematografinë e tyre kanë bërë pamflete edhe kundër shqiptarëve". Pas shfaqjes në Kanë, "Etjet e Kosovës" pritet të marrë pjesë në disa festivale të tjera ndërkombëtare. Regjisori Raça shpreson që filmin ta shfaqë edhe në festivalin e Sarajevës. "Etjet e Kosovës" tregon fatin e një nëne kosovare, e cila kërkon dy fëmijët e saj të rrëmbyer nga forcat serbe, teksa si refugjatë po iknin nga Kosova. Teksa në mesin e viktimave të kthyer nga varrezat masive në Serbi ajo identifikon eshtrat e të birit, nuk i mbetet gjë tjetër veçse ta djegë veten. Ndërkohë vajza, për të cilën mendonte se i ka vdekur, kthehet shëndosh e mirë. "Ushtarët serbë e rrëmbejnë fëmijën pesëvjeçar nga duart e nënës së përbotur dhe më pas e vrasin priftin katolik që i mbron fëmijët shqiptarë", tregon ngjarjen e filmit gazetarja. Regjisori Raça thotë se ngjarja në film është vetëm një realitet, që ai është përpjekur ta prezantojë në ekranin e madh. Në film luajnë Sheqerie Buqaj, Blerim Destani, Rajmonda Bulku, Faruk Begolli etj. (Lajm) Fadil Berisha sjell Eliza Dushkun në Shqipëri Fotografi Fadil Berisha ia ka dalë ta bindë aktoren Eliza Dushku që të shkojë në Shqipëri, gjegjësisht në Korçë, prej nga e ka origjinën babai i saj. "Ka kohë që me Elizën bënim plan që të udhëtojmë bashkë drejt Shqipërisë", thotë Berisha për "Lajm". Ditët e fundit, ai ka realizuar disa seri fotografish me Dushkun, disa prej të cilave edhe me simbole kombëtare. Serinë tjetër do ta bëjë në Shqipëri. Është paralajmëruar që gjatë qëndrimit në Shqipëri, Dushku të jetë mysafire në Festivalin evropian të videoklipeve, që mbahet më 3 qershor në Tiranë. Dushku shoqërohet në vizitë nga dy vëllezërit e saj dhe në Korçë ata do të takohen me të afërm të tyre. Është paraparë që në aeroportin "Nëna Terezë" të Rinasit, aktore t'i përgatitet një befasi - një stendë gjigande me fotografinë e saj. E lindur më 30 dhjetor 1980 në Boston, Eliza Dushku (Eliza Patricia Dushku) ka nisur të luajë filma qysh si fëmijë (rolin e motrës së vogël të personazhit të interpretuar nga Leonardo Di Caprio), për të vazhduar në projekte të mëdha, në krah të Robert De Niros, Arnold Schëarzeneggerit, Jamie Lee Curtisit etj. Këto ditë ka përfunduar xhirimet e filmave "The Final Season" dhe "Nobel Son". Familja e babait të saj emigroi në SHBA në periudhën mes të dy luftërave botërore, ashtu si mijëra shqiptarë të zonës së Korçës.

Në një intervistë dhënë kohëve të fundit, ajo thotë se ndjehet krenare që është shqiptare dhe mezi pret që ta vizitojë Shqipërinë. Babai i saj është i martuar me daneze. "E dua shumë nënën time, por asnjëherë nuk jam ndjerë daneze. Përkundrazi, në çdo film fus nga një fjalë shqipe, apo bëj diçka ta kujtoj Shqipërinë", i ka thënë Dushku Berishës. Ajo nuk pranon asnjëherë të luajë role, në të cilat do të shfaqej lakuriq. "Më kollaj është ta shohësh të zhveshur Zotin, se sa mua". Në një intervistë me yllin e ekranit të vogël amerikan, Regis Philbin, Dushku u habit kur mori vesh se edhe ai ishte me prejardhje shqiptare. "Deri tash e dija vetëm për Vëllezërit Belushi dhe Nënën Terezë". (Lajm Kultura) Regjisori Orhan Kerkezi - S'e ka "gjetur veten" në "Përrallë me tupan" Regjisori Orhan Kerkezi e ka bërë regjinë vetëm të katër episodeve të shou komedisë "Përrallë me tupan" dhe thotë se nuk e ka "gjetur veten" në të. E konceptuar nga humoristi Valon Maloku, "Përralla..." përfundon sezonin sonte, pas shtatë emisioneve të shfaqura në Radio Televizionin e Kosovës (RTK). Kerkezi thotë se misioni i tij ka qenë "vetëm me i dhanë hov" shout dhe se me Malokun ishin marrë vesh që t'i ndihmojë vetëm në katër emisionet e para. Më pas, Kerkezi e ka hequr emrin e tij nga shou. "Për shkak të obligimeve tjera, nuk kam mundur t'i ndihmoj më Valonit", tha ai për "Lajm". Kerkezi premton se në shtator mund të kthehet prapë me shoun humoristik në qoftë se, sipas tij, ndërrohet profili i emisionit. "Unë kam menduar të jetë pak më ndryshe..., mirëpo ai projekt është njëqind për qind i Valonit. Thjesht, unë nuk e kam gjetur veten". Për regjisorin e dokumentarit "Tre hapat e shpëtimit", ky nuk do të jetë fundi i bashkëpunimit me RTK-në. Prej korrikut, "Okey Division" dhe RTK do të fillojnë një seri të re emisionesh, që mbajnë vulën e Kerkezit. "Do të jenë emisione që përfshijnë reportazhe, turizëm, dokumentarë etj". (Lajm Kultura) Gaultier stilon për Madonën "Dikur ishte vajzërore, sot është perfekt" Përshtypja ime për Madonën kur e kam parë për herë të parë ka që në e një vajze shumë sensuale. Sot ajo është bërë profesioniste në mënyrën e të veshurit, është me e dobët, më fine dhe më muskuloze. Është e gjatë një metër e 73 dhe ka propocione perfekte. Ajo mban masë n 40. Një yll i vërtetë", përfundon Gaultier. Jean-Paul Gaultier kthehet për t'u bërë një kopje e pandashme me Madonën, për të modeluar lukun e një gruaje që josh fansat e saj me anë të trupit të saj perfekt dhe me anë të zërit sigurisht. Për gjashtëmbëdhjetë vjet radhazi, stilisti ka stiluar për kë të këngëtare që shquhet për format e saj muskulore të trupit. I ka qëndruar besnik në shumë turne dhe në këtë të fundit që do të nisi në Los Angeles do të jetë po ai që do ta veshë në mënyrë të veçantë Madonën. Në stil fustani mbrëmjeje që të krijon përshtypjen e një amazone, me një kurore të mbushur me gurë ose me

një luk të tipit Travolta, Madona do të vazhdojë të na çudisë përsëri. Gaultier është i bindur në çdo rast për këtë .. Ka publikuar disa skica të veshjeve të saj në revistën "Liberation" dhe i ka thënë Françoise-Marie Santuç i dhe Oliver Eïckerit se është i habitur nga arritja profesionale që ka arritur popstarja në mënyrën e të veshurit. Stilisti ka dizenuar katërqind kostume për të, për balerinët dhe për muzikantët. Kostot janë top sekret por "Confessions Tour" në Romë e prezanton këtë si suksesin më të madh në histori, më të ardhura që mund të arrijnë rreth 200 milionë dollarë. Gaultier është një fans shumë i madh i Madonës. Admiron punën, fizikun dhe karakterin e saj. Është kënaqë si të punosh me të : "Sfilatat e mia i realizoj sipas mendjes time ndërsa me Madonën më ndodh ndryshe, duhet të hyj në mendjen e saj". Për sa i përket materialit të rrobave, ato duhet të jenë të butë , si psh., materiale të lehta, shifoni, etj. Sipas Gaultierit, Madona shikon gjithçka, ndien gjithçka dhe kontrollon gjithçka : "Syri i saj ndalet tek çdo detaj. Ajo është një super perfeksion". Top Ten i së ardhmes Të reja, të holla dhe shumë të gjata. Të gjitha kërkojnë suksesin në për pasarella dhe koopertina revistash. Greta, Johanna, Eve, Domenika, Ekaterina, Liz, Eve, Helene, Michelle, Susan, Charlby: një italiane, dy çeke, një sllovake, një ruse, një holandeze, një daneze, një angleze, një amerikane dhe një afrikano-jugore. Janë 10 të panjohura që "Panorama" i ka përzgjedhur si Naomi dhe Kate e së ardhmes. Të gjitha vajzat janë të reja, rreth moshë s 15 dhe 16 vjeç, përjashtim kë tu bë n vetë m Ekaterina, sozia e Milla Jovovich, e cila është 20 vjeç por duket si më e vogla nga të gjitha vajzat. Kriteri kryesor i përzgjedhjes ka që në eleganca. Modelet duhet të kishin masën ndërmjet 38 dhe 42, gjatësia rreth 1.80, një gjoks të sheshtë që është tipik për modelet, këmbë kilometrike janë disa nga kushtet që duhen të përmbushin kë to vajza. Të gjitha pretendojnë revistë n "Vogue", pasarelat e Milanos, Parisit dhe Nju Jorkut. "Panorama" i ka zgjedhë si prototipë të tendencës së re. Kush tjetër përveç tyre, mund të ilustrojë bukurinë bashkë kohore? Gjithmonë e më tepër femrat po synojnë bukurinë perfekte, buzë më të plota, hundë më të vogël, gjoks më të plotë , peshë më të vogël dhe një garderobë të re me rroba më moderne. Pak a shumë ti afrohen fizikut të njëkukulle barbi. Së fundi një imazh ideal femëror, atë që shumë meshkujt do ta adhuronin. Porvajzat e përzgjedhura kanë një tjetër mission, ato kanë kthyer sërish modën e trupitimperfekt pra të gjitha ato femra që nuk kanë përmasa 90-60-90 nuk duhet të prokupohen për të gjetur mënyrën e për t'i realizuar. Ka ardhur koha që secila femër të kënaqet me trupin e saj, ta pëlqejë atë edhe pse mund të ketë defekte sepse kjo është moda që përcjellin modelet e së ardhmes. Janë pikërisht këto modele qëdotëdominojnë-

nëbotënemodës. Një problem që shfaqet nga të qëniet e bukur perfekte është se të gjitha janë njësoj, nuk ka variacion më shumë, ashtu siç është edhe moda. Boll të kujtojmë Kate Moss e cila nuk është shumë e gjatë, ka këmbë të shtembëra, dhëmbë jo perfektë dhe një fytyrë normale por sekreti i saj qëndron në të qëniet shumë ekspresive. Nuk mjafton të jesh e bukur, duhet të transmetosh diçka tekta parakalon në pasarelë. Pra thjesht fare, kënaquni me trupin tuaj, është ai që shpreh më shumë. Leonora Morina -Synon titullin "Miss Shqipëria" Pas titullit "Mis Peja 2005" dhe "Mis Fotogjenia" në "Mis Kosova 2005", Leonora Morina synon ta fitojë edhe titullin "Miss Shqipëria 2006". Spektakli këtë vit organizohet në Lezhë. Dita ende nuk është caktuar, kurse Morina është një ndër vajzat që do ta përfaqësojë Kosovën. "Mezi pres të nisem drejt Shqipërisë. Shpresoj që organizimi të jetë i mirë. Para së gjithash, dëshiroj që atje të kaloj mirë, të krijoj miqësi të reja dhe të marr përvojë të reja". Thotë se titulli do t'i ndihmonte shumë që t'i realizojë ambiciet e veta në fushën e menaxhimit dhe të marketingut". Ndërkaq, e ka ndërmend të studiojë në Fakultetin Juridik. "NRG Band" e promovoi albumin e ri - "Hallabatana" MANIK BEGOLLI (Lajm Ekskluzive) "Hallabatana" titullohet albumi i ri i grupit "NRG Band", që u promovua më së pari në Prishtinë. Kitaristi i grupit, Meti Çaka, thotë se në këtë projekt është punuar rreth një vit e gjysmë dhe i përmban 10 këngë, ndër të cilat e fundit është "Bonus track" e kënduar "live". "Kënga e dytë titullohet 'Hallabatana' dhe për ta bërë më interesant, vendosëm që edhe albumin ta quajmë ashtu. Në popull kjo fjalë njihet si diçka që bëhet pa dashje". Sipas Çakës, nëntë tekste këngësh i ka shkruar Mithat Sadiku, ndërkaq një Drita Sadiku-Nokshiqi. "Zhanri i muzikës është përafërsisht i ngjashëm me albumin e kaluar. Ka rege, pop e rok. Besoj se publiku do ta presë mirë". Deri më tash, këngës "Paja" i janë punuar dy videoklipe, në dy versione - bardh e zi dhe me ngjyra. Ndërkaq, së shpejti do të xhirohen edhe dy-tre videoklipe të tjera. Çaka thotë se grupi është duke punuar edhe në disa projekte të tjera, por tash për tash është i përqendruar në editimin e albumit. "Pas promovimit të albumit, do ta vazhdojmë punën nëpër mëbrëmje të ndryshme, por sigurisht do të marrim pjesë në ndonjërin nga festivalet e mëdha". Në albumin e kaluar, hit ishte kënga "Ama", ndërsa nga albumi i ri Çaka nuk veçon ndonjërin, sepse, siç thotë, të gjitha janë të mira. Finlanda me një shesh të quajtur LORD Qyteti finlandez, Rovaniemi ka njoftuar se do ta quajë sheshin kryesor të tij 'Lordi', për nder të grupit të muzikës, 'heavy metal' që fitoi edhe edicionin e këtij viti të festivalit evropian. Sheshi i ri do të jetë pjesë e qendrës së rindërtuar të qytetit. Kryetari i Bashkisë së Rovaniemit, Mauri Gardin, tha se qyteti dëshironte të nderonte djemtë e tij për këtë sukses, siç u shpreh ai, senzacional.

Grupi Lordi është i pari fitues nga Finlanda në Eurovizion. Finlanda është vendi që ka patur edhe prezantimin më të dobët ndër vite në festivalin e këngës evropiane. Qyteti Rovaniemi ndodhet në Artikun e Veriut dhe e përshkruan veten si shtëpia e plakut të vitit të ri prej vërteti. Ai i ka përgëzuar djemtë e grupit Lordi, duke thënë se me shumë punë ëndërrat mund të bëhet realitet. Grupi me paraqitjen monstruoze është mbrojtur duke thënë se paraqitja e tyre skenike është thjesht për argëtim dhe ata nuk janë ndjekës të ndonjë sekti satanist, sikur u tha nga disa. Finlandezët mundën në garën për vendin e parë, favoritët, rusin Dima dhe boshnjakun Hari Mata Hari. Shpërblehet Ardita Statovci Pianistja nga Prishtina, e cila studion pianon në Universitetin e Muzikës dhe të Arteve Aplikative "Mozarteum" në Salzburg, është nderuar me të vetmin çmim që jepet në këto gara NAIME BEQIRAJ (Lajm Ekskluzive) Pianistja prishtinase Ardita Statovci është shpallur fituese e garave ndërkom-bëtare të muzikës, që u mbajtën të premtën në Salzburg të Austrisë. Ajo u nderua me çmimin "Bösendorferpreis". Universiteteve austriake të muzikës ky çmim u jepet nga fabrika me renome e pianove "Bösendorfer". Statovci tha për "Lajmin" se gara ishte më shumë "sportive", e jo muzikore, sepse gjithë mjeshtëria është dashur të tregohet gjatë tre minutave interpretim. "Të gjithë pjesëmarrësit kishin zgjedhur që gjatë kësaj kohe të interpretojnë pjesë virtuozë, d.m.th. ndonjë pjesë që lë mbresë. Unë interpretova një pjesë nga kompozitori Rachmaninov, 'Moment musicaux' në e-mol". Në garën e zhvilluar në Universitetin "Mozarteum", në të cilin u dha vetëm një çmim, morën pjesë pianistë nga vende të ndryshme të botës, si nga Koreja, Japonia, Kina, Kroacia, Austria, Rumania, Franca, etj. "Në këtë garë fitoi Kosova, edhe pse, fatkeqësisht, ende pa status", thotë Statovci. Ajo premtën se pjesën muzikore, për të cilën është shpërblyer, së shpejti do ta luajë në një koncert në Prishtinë. Statovci (1982), studente e pianos në Universitetin e Muzikës dhe të Arteve Aplikative "Mozarteum", ka arritur edhe të tjera suksese në fushën e muzikës klasike (piano). Premiera botërore për "parinë" kosovare Premiera e filmit "The Da Vinci Code" u prit mirë nga publiku kosovar. Në premierë dominonin fytyrat publike, por mungonin regjisorët kosovarë. Prishtina në mbrëmjen e nëntëmbëdhjetë majit i ngjante një kryeqyteti të madh evropian. Edhe pse kjo ndjenjë ishte afatshkurtër, adhuresit kosovarë të kinematografisë patën rastin ta shijojnë të njëjtën kënaqësi si adhuresit e filmit anë e mbanë botës. Ndjenja e të qenit "metropol botëror", të paktën vetëm për një natë, erdhi së bashku me premierën e filmit "The Da Vinci Code". Merita për këtë i takoi Kinemasë ABC. Premiera botërore e këtij filmi të shumëpritur të premtën mbrëma u dha në tërë botën. Kësaj radhe pjesë e një bote të moderuar ishte edhe

Kosova, respektivisht Prishtina. "Grabitësit" e biletave për premierën e parë në Kinemanë ABC ishin kryesisht fytyra publik e - artistë, ministra, biznesmenë. Ndër të pranishmit ishte edhe deputeti i Partisë Demokratike të Kosovës, Enver Hoxhaj. Ai e kishte pritur premierën me padurim, ndonëse përkushtimi i tij i madh rreth negociatave të Vjenës, e la atë pa e shikuar filmin deri në fund. "Edhe pse e kam pritur me padurim, nuk kam mbërritur ta shoh filmin deri në fund, ngase është dashur t'i kryej ca punë. Kam qëndruar gati 50 minuta. Megjithatë edhe libri por edhe filmi, aq sa ia dola ta shoh, për mua kanë qenë fascinues. Ideja kryesore e këtij libri por edhe filmit sjellë disa dilema që e kanë përcjellë krishterimin që d y mijë vjet dhe tash shfaqen me një realizim modern. Mua më ka lënë shumë përshtypje", u shpreh Hoxhaj. Katër bileta për premierën e filmit "The Da Vinci Code" ishin rezervuar edhe nga ana Ministrit të Kulturës, Astrit Haraqisë. Megjithatë ai nuk erdhi. Mungesa me e madhe në sallë ishte ajo e regjisoreve kosovarë. Ndër gjithë regjisorët që ka Kosova, në sallën e kinemasë u vërejtën vetëm Agim Sopi dhe Bekim Lumi. "Së pari, mendoj se shfaqja e filmit 'Kodi i Da Vinçit' në Kinemanë ABC në të njëjtën kohë kur ky film po shfaqet edhe nëpër kinematë e shumë kryeqyteteve botërore, të paktën për një natë, e bënë Prishtinën kryeqytet evropian", tha Lumi. "Mendoj se ky film është një triler interesant, i cili padyshim e provokon debatin mbi një temë të ndjeshme dhe mbi një personazh të tillë siç është Jezu Krishti, me të cilin është i lidhur besimi i miliona njerëzve kudo në botë. Kjo, ndërkaq, në një ambient provincial siç është Kosova, ku njerëzit nuk disponojnë me informacione të mjaftueshme mbi jetën dhe bëmat e Krishtit e të pasuesve të tij, herë - herë filmin e bënë të turbullt, të pakapshëm, të pakuptueshëm dhe monoton", vazhdoi ai. Lumi gjithashtu mendon se filmi mund të kuptohet dhe deshifrohet vetëm nga ata që paraprakisht, disponojnë me kulturë të mjaftueshme biblike. Më së miri nga kjo premierë u nda Kinemaja ABC, pasi ishte pjesë e një ngjarjeje botërore dhe brenda natës mbajti dy premiera për një film të vetëm. "Salla ka qenë e mbushur në dy premierat. Filmi është pritur shumë mirë, këtë e dëshmuar edhe diskutimet e mëdha që filluan menjëherë pas mbarimit të filmit", tha zëdhënësi i Kinemasë ABC, Avni Dobraj. "The Da Vinci Code" do të shfaqet në repertor të rregullt në Kinemanë ABC, ndonëse për dy ditët e ardhshme biletat tashmë janë rezervuar. Ka diçka magjike në gjithë këtë rrëfim. Në 25 vjetorin e vdekjes së Bob Marleyt Bob Marley ishte stari i parë me famë botërore nga një vend i botës së tretë. Sot muzika e tij vazhdon të dëgjohet me kënaqësi në Gjermani jo vetëm nga ata që e kanë përjetuar atë vetë dhe kohën e tij, por edhe nga më të rinjtë. (DË) Në Nine Mile, një fshat i vogël në Xhamajkë gjendet një mauzoleum. Aty

është varri i Bob Marleyt, profetit të muzikës reggae. Para 25 vjetësh Bob Marley vdiq prej kancerit. Në varr përveç trupit pa jetë të këngëtarit u vendosën edhe kitara e tij, bibla si dhe një degë e bimës *canabis sativa*. Në varrimin e tij morën pjesë asokohe 100.000 vetë, që kishin ardhur nga e gjithë bota. Në vitet 70-të nëpër koncertet e Bob Marleyt shkonin me miliona dashamirës të muzikës. Ai ishte stari i parë me famë botërore që vinte nga një vend i botës së tretë. Por edhe sot muzika e Bob Marleyt vazhdon të dëgjohet me kënaqësi në Gjermani jo vetëm nga ata që e kanë përjetuar vetë kohën e tij, por edhe nga të rinjtë. Mund të thuhet madje se muzika reggae me të tria stilet e saj jungle, dub dhe dancehall po përjetojnë një revival, një rindezje në diskotekat gjermane. Në Danziger Strasse në Berlin gjendet diskoteka "Freistil". Në fasadën e saj shkruhet me shkronja të mëdha reklama, "Reggae-Night". Shumë mirë themi me dy miq dhe tentojmë të hyjmë në diskotekë, ku portjetri na sheh dhe na thotë, urdhëroni po publiku nuk është për moshën tuaj. Për moshën tonë? pyesim me sy duke parë njëri-tjetrin të habitur. Asnjë prej nesh nuk ka mbushur 40 vjeç dhe muzika reggae, në fakt me ritmet e saj të qeta është tamam për "chill out", për t'u qetësuar dhe relaksuar. Pak qejfprishur me portjerin që na rreshtoi në brezin e të moshuarve, i themi se këtu jemi për një reportazh dhe hyjmë në diskotekë. Të rrethuar prej 17-23 vjeçarësh e marrim vesh menjëherë, se ku e kishte fjalën portjeri, po mikrofoni na bën të hyjmë menjëherë në bisedë me vizitorët e diskotekës, ndërkohë që nga altoparlantët dëgjohet një kënga e Bob Marleyt: "Get up, stand up" "Kjo muzikë më pëlqen shumë dhe më jep kënaqësi ta dëgjoj, sidomos kur shkëlqen dielli.", thotë një 19-vjeçar. "Këtë muzikë mund ta dëgjosh gjithmonë, sepse është muzikë reggae klasike.", thotë një 23-vjeçar. "Në fakt unë njoh vetëm dy këngë të Bob Marleyt dhe ato më pëlqejnë shumë, "No Ëoman, no cray" dhe një tjetër, që është pak më reggae.", - shton një 22-vjeçar. Në një cep të diskotekës janë ulur disa të rinj që pinë duhan me nargjile. Një 17-vjeçar e thith një herë thellë dhe thotë: "Unë nuk mund ta dëgjoj përditë këtë muzikë, por kur thith nargjile, apo për t'u relaksuar më duket cool." Sot muzika e Bob Marleyt vazhdon të jetojë në të ashtuquajturit "sound systems", grupe prej dy apo tre DJ, të cilët ofrojnë rimikse të këngëve të tij dhe përfaqësuesve të tjerë të muzikës reggae nëpër diskoteka. Dhe publiku çirret duke shoqëruar tingujt e këtyre këngëve. Stadium Arcadium dy orë muzikë nga Chilis Irena Luto - Ritëm&Pop (BBC) Pas gati një çerek shekulli bashkë, Red Hot Chili Peppers janë në majat e e karrierës së tyre. Kanë kaluar katër vjet që prej albumit të fundit, dhe Stadium Arcadium duket sikur dëshiron të ngopë të gjithë 'fansat' (adhuruesit) e uritur për krijimtari të re nga Chilis. Albumi me numër 9 i kalifornianëve ka 28 këngë dhe gjithësej dy orë të plota muzikë. Në Stadium Ar-

cadium ka dy lloj këngësh; të mira dhe shumë të mira, disa këngë të ngjashme me krijmtarinë e mëparshme si edhe plot këngë dashurie. Çfarë po ndodh me Chilis? Pas regjistrimit të albumit 'By the Ëay' në 2002 dhe koncerteve të suksesshme në Hyde Park në Londër, Red Hot Chili Peppers u tërhoqën në shtëpinë e producentit të tyre të vjetër dhe regjistruan materiale sa për tre albume. Në fillimet e tyre në 1985, u tha se asgjë e mirë nuk pritej të dilte nga ky grup që ishte i dominuar nga një anë e errët. Sot Chilis të mahnisin me kreativitetin e tyre. Stadium Arcadium, nuk është një album me një koncept të caktuar. Ai është një reflektim i spiritualizmit imagjinar të periudhës pas daljes nga varësia prej drogës. Anthony Kiedis, lideri dhe vokali i grupit, thotë se titulli i albumit ka të bëjë me euforinë gati religjioze që ka shoqëruar koncertet e tyre në stadiume. Në këtë album të dyfishtë, ka gjithandej këngë dashurie, këngë ku shprehet keqardhje për të kaluarën. Këto janë pjesërisht refleksime të eksperiencave që e identifikuan vokalistin Kiedis me drogën dhe gratë. Jo seks, por dashuri Stadium Arcadium lulëzon në krijmtari, dhe kjo sipas Kiedis ka të bëjë me ideologjinë dhe harmoninë që ekziston brenda grupit, por nga ana atjetër edhe me dashuritë që i ka prekur më të fund jetët e mesoburrave të grupit. Basisti Flea ka një vajzë katër muajshe, pas të cilës është i çmendur fare, beteristi Chad Smith ka një djalë 10 muajsh, truri muzikor i albumit John Frusciante (dhe më i riu i grupit) ka rënë kokë e këmbë në dashuri me këngëtare Emily Kokal, me të cilën ka bashkëpunuar edhe nga ana muzikore. Për vetë 'zotin Kiedis' flitet se pret të bëhet baba nga lidhja me një modele 19- vjeçare e quajtur Jessica Stam. Disa nga këngët e albumit: 'Charlie' është një këngë për një shpirt imagjinar që sillet në mendje. Ky shpirt mund të jetë kokaina ose një femër. 'C'mon girl' është një këngë që vlerëson dëmin që kanë shkaktuar mbi Kiedis marrëdhëniet (jo normale) me gratë. 'Ëet sand' është për një djalë që beson në zot dhe një vajzë që beson në evolucion. Debati mes tyre nuk mund të dalë me një kokluzion. 'Hey' është kënga himn e albumit. Ajo të con në vendin përpara se të lindësh dhe në atë që shkon pasi vdes, thotë Kiedis. Kënga jep mesazhin lëre 'atë gjë që po të bën të vdesësh'. 'Dani California' është një vazhdim i jetës së personazhit në qendër të këngëve nga albumet 'Californication' dhe 'By the Ëay'. Ajo është vajza e një polici e dhënë jashtë mase pas anarkisë, por në këtë këngë ajo takohet me Perëndinë. 'Tell me Baby' është në stilin e vjetër të Kiedis. Casanova duke kërkuar prenë e rradhës. Në Stadium Arcadium, Chilis janë më të pjekur si burra dhe të dhënë pas një tjetër dependence, kësaj rradhe shpirtërore. "Më mirë pak dritë, sesa fare", ka thënë Kiedis i pyetur përse ishte ndjekës i fesë Kabalah, sekt që rrjedh nga besimi hebraik, promovues i të cilit është bërë

Madonna. Në 25 vjetorin e vdekjes së Bob Marleyt Bob Marley ishte stari i parë me famë botërore nga një vend i botës së tretë. Sot muzika e tij vazhdon të dëgjohet me kënaqësi në Gjermani jo vetëm nga ata që e kanë përjetuar atë vetë dhe kohën e tij, por edhe nga më të rinjtë. Në Nine Mile, një fshat i vogël në Xhamajkë gjendet një mauzoleum. Aty është varri i Bob Marleyt, profetit të muzikës reggae. Para 25 vjetësh Bob Marley vdiq prej kancerit. Në varr përveç trupit pa jetë të këngëtarit u vendosën edhe kitara e tij, bibla si dhe një degë e bimës *canabis sativa*. Në varrimin e tij morën pjesë asokohe 100.000 vetë, që kishin ardhur nga e gjithë bota. Në vitet 70-të nëpër koncertet e Bob Marleyt shkonin me miliona dashamirës të muzikës. Ai ishte stari i parë me famë botërore që vinte nga një vend i botës së tretë. Por edhe sot muzika e Bob Marleyt vazhdon të dëgjohet me kënaqësi në Gjermani jo vetëm nga ata që e kanë përjetuar vetë kohën e tij, por edhe nga të rinjtë. Mund të thuhet madje se muzika reggae me të tria stilet e saj jungle, dub dhe dancehall po përjetojnë një revival, një rindezje në diskotekat gjermane. Në Danziger Strasse në Berlin gjendet diskoteka "Freistil". Në fasadën e saj shkruhet me shkronja të mëdha reklama, "Reggae-Night". Shumë mirë themi me dy miq dhe tentojmë të hyjmë në diskotekë, ku portjetri na sheh dhe na thotë, urdhëroni po publiku nuk është për moshën tuaj. Për moshën tonë? pyesim me sy duke parë njëri-tjetrin të habitur. Asnjë prej nesh nuk ka mbushur 40 vjeç dhe muzika reggae, në fakt me ritmet e saj të qeta është tamam për "chill out", për t'u qetësuar dhe relaksuar. Pak qejfprishur me portjetrin që na rreshtoi në brezin e të moshuarve, i themi se këtu jemi për një reportazh dhe hyjmë në diskotekë. Të rrethuar prej 17-23 vjeçarësh e marrim vesh menjëherë, se ku e kishte fjalën portjeri, po mikrofoni na bën të hyjmë menjëherë në bisedë me vizitorët e diskotekës, ndërkohë që nga altoparlantët dëgjohet një kënga e Bob Marleyt: "Get up, stand up" "Kjo muzikë më pëlqen shumë dhe më jep kënaqësi ta dëgjoj, sidomos kur shkëlqen dielli.", thotë një 19-vjeçar. "Këtë muzikë mund ta dëgjosh gjithmonë, sepse është muzikë reggae klasike.", thotë një 23-vjeçar. "Në fakt unë njoh vetëm dy këngë të Bob Marleyt dhe ato më pëlqejnë shumë, "No woman, no cry" dhe një tjetër, që është pak më reggae.", - shton një 22-vjeçar. Në një cep të diskotekës janë ulur disa të rinj që pinë duhan me nargjile. Një 17-vjeçar e thith një herë thellë dhe thotë: "Unë nuk mund ta dëgjoj përditë këtë muzikë, por kur thith nargjile, apo për t'u relaksuar më duket cool." Sot muzika e Bob Marleyt vazhdon të jetojë në të ashtuquajturit "sound systems", grupe prej dy apo tre DJ, të cilët ofrojnë rimikse të këngëve të tij dhe përfaqësuesve të tjerë të muzikës reggae nëpër diskoteka. Dhe publiku çirret duke shoqëruar tingujt e këtyre

këngëve. “Kodi i Da Vinçit” pritet keq në Kanë Në Francë, festivali i filmit në Kanë ka filluar këtë vit, sipas shumë kritikëve, pa ndonjë shkëlqim me premierën e filmit Kodi i Da Vinçit. Adaptimi i romanit shumë të shitur të shkrimtarit Dan Broën ka ngjallur shumë debate edhe para shfaqjes së filmit. Filmi ka marrë shumë kritika gjatë prezantimit të tij në Kanë. Filmi shkaktoi mjaft reagime dhe të qeshura në shumë momente thelbësore ndërsa shfaqej. Në përfundim të shfaqjes nuk kishte duartrokitje, por pati fërshëllima. Filmi Kodi i Da Vinçit, me regji të Ron Hoëard dhe në rol kryesor Tom Hanks, ashtu si edhe libri është kundërshtuar nga shumë grupe të krishtera që i kanë kundërshtuar sugjerimet se Jezu Krishti është martuar me Maria Magdalenën duke filluar një degë trashëgimtarësh që vazhdon edhe sot. Konkurrimi në Kanë Filmi Kodi i Da Vinçit nuk konkuron në Kanë - ai shërbeu si filmi i hapjes të festivalit thjesht për ta bërë atë më tërheqës për mediat. Por, megjithëse nuk mund të thuhet se ishte një dështim, ai nuk shërbeu si një nisje e fortë. Pas një jave fillimi disi jo i mirë i festivalit ndoshta do të jetë harruar. Sigurisht që kameramanët kishin dalë në numra marramendës për të filmuar yjet kinematografike që mbërritën në Croisette, skena e hyrjes nga ana e detit, por ndjenja e përgjithshme në Kanë ishte se festivali ka parë hapje më të mira që kur filloi edicionet e tij në vitin 1939. Në festivalin e Kanës mbeten ende edhe 11 ditë të tjera të mbushura me shfaqje filmash. Ndër to është filmi i ri i Pedro Almodovar “Volver”, me aktore kryesore Penelope Cruz. Regjizori britanik Ken Loach ka sjellë një film interesant për nacionalizmin irlandez, “The Wind That Shakes The Barley”. Filma të tjerë që parashikohet të shfaqen gjatë festivalit përfshijnë edhe X Men Instalment, por dhe filma të tjerë jo shumë të njohur nga vende që nuk njihen për nga prodhimtaria kinematografike. Juria e festivalit të sivjetëm drejtohet nga regjizori Eong Karuai. Ai vjen nga Hong Kongu. (BBC).

Burimi:<http://www.shqip.dk/modules.php?name=Neës&file=article&sid=1008>

OPERACIONI SEKRET SERB “ZINGJIRI” DO TË DËSHTOJË

Më 17 gusht të vitit 2006,në një ndërtesë të ushtrisë serbe kanë vendosur për planin e operationit secret,më qëllim të rianeksimit të Kosovës,Serbisë dhe ndërprerjen e kahes së zhvillimit të proceseve për pranimin e Kosovës shtet sovra...

Prishtinë,9 nëntor 2006.

- Për këtë krijuan Shtabin e veçantë operativ për Kosovën“Komiteti i Mbrojtjes Nacionale të Kosmetit-KMNK”, cili do të jetë nën urdhërat e plota të kryeministrit të Serbisë,prof.dr.Vojislav Koshtunica të përbërë nga: SLLO-BODAN SAMARXHIQ,këshilltari i Kryeministrit prof.dr.Vojislav Koshtunica,i cili në të njëjtën kohë do të jetë edhe përcjellës kryesor i zhvillimeve të operacionit për kryeministrin serb. SVETKO KOVAQ,kreu i VBA-s(ish Kontra Obavestajna Sluzba-KOS-I famëkeq)structure e cila ka mbetur ende më e pacenuara në serbi,që dyshihet se edhe e mabnë të fshehur gjeneralin serb të Bosnës Serb,Ratko Mlaldiç. ZORAN ANXHELLKOVIQ,nga Partia Socialiste Serbe(PS),njohës i mire i rrethanave të Kosovës dhe njeri më influencë i ish sistemit të sigurisë së Slllobodan Millosheviqit në serbi dhe gjatë luftës në Kosovë ishte kryeprefekt i Kosovës. ALEKSANDER VUQIQ,nga Partia Radikale Serbe(SRP) NENAD POPOVIQ,nga “Qendra Kordinuese Serbe” PATRIARKU ARTEMIJE,nga Kisha Ortodokse Serbe(SPC),si pjesë e influencës dhe e besimit me të madh të serbëve të Kosovës të mbetur ende ndaj faktorëve relevantë politikë,institucionalë apo fetarë nga Serbia. MOMIR JEFTIQ,i cili konsiderohet një nga njerëzit më më influence nga BIA(ish UDB-a),që njëherësh është edhe krah i prof.dr.Vojislav Koshtunicës dhe presidenti kryesor për të udhëhëqur BIA-në në Serbi pas zgjedhjeve të dhjetorit 2006. ACA TOMIQ,ish shefi i Shërbimit informative Ushtrake(KOS) njëherësh njeri ende nga më të besuarit e prof.dr.Vojislav koshtunicës,të cilit,në fakt,do t’i jipet përgjegjësia e krijimit të grupit operativ për Kosovën,edhe përgjegjësia e realizimit të operacioneve të drejtëpërdrejta në Kosovë. Operation secret “ZINGJIRI”(LANAC) do të vinte sipas planit serb,si reagim ndaj provokimeve

të shqiptarëve nëpërmes Korpusit 52 të Prishtinës si dhe Armatës së Tretë Serbe të Postës Ushtarake 1912 nga Nishi. E tëra kjo mendohët të realizohët në një të ardhme të operacionit "Lanac". Plani operacional "LANAC" për rianeksimin më force i Republikës së Kosovës ,është pamundshëm falë syqeltësisë së forcave të ushtrisë,policies,rezervistëve të UÇK-së,popullatës 2 milionshe kosovare,Ushtrisë Shqiptare dhe forcave Ndërkombëtare të NATO-s /KFOR-it , Policisë së UNMIK-ut, etj., është një dështim politik dhe ushtarak i verbër i serbisë pas millosheviqjane.vet serbisë.

Flori Bruqi

Burimi:<http://www.shqip.dk/modules.php?name=Neës&file=article&sid=1770>

Shtypi serb kërkon burgosjen e liderëve politikë të FBKSH-së që përkrahin pavarësinë

Kryeartikulli, i botuar kohë më parë në gazetën "Kurir", i titulluar thjesht "Burgu", thekson se, sipas Kushtetutës Serbe, secili person që bën thirrje për shpërbërjen e Serbisë, mund të dënohet me 15 vjet burg. Kjo gazetë i ka bërë thirrje Zyrës së Prokurorisë që të nisë një procedurë të hapur kundër organizatës serbe "Rrjeti i grave në të zeza", që është një nga dy partnerët e këtij koalicioni...

Prishtinë,10 mars.

Në një deklaratë të lëshuar këto ditë, Koalicioni e ka akuzuar këtë gazetë për frikësim, duke shtuar se gazetari i "Kuririt", duket sikur të ketë vepruar "sipas instruksioneve nga ato qendra të fuqive, që e dëshirojnë destabilizimin e mëtutjeshëm të Ballkanit dhe tjetërsimin e mëtutjeshëm të Serbisë (nga Evropa)". Rrjeti i Grupeve të Grave të Kosovës (RRGGK) dhe Rrjeti i Grave në të Zeza nga Serbia, e kanë themeluar Koalicionin e Grave për Paqe, në mars të vitit 2006, për të monitoruar negociatat shqiptaro-serbe për statusin e ardhshëm të Kosovës - nga perspektiva e grave - dhe për të refu-

zuar “ndarjet etnike dhe religjioze sikur edhe kufijtë shtetëror dhe barrierat”. Ky koalicion është aktiv në të dy anët e konfrontuara, që kur përfaqësuesi i posaçëm i OKB-së, Martti Ahtisaari, ka propozuar një pavarësi të kufizuar për Kosovës, nën mbikëqyrjen e vazhdueshme ndërkombëtare. Në një deklaratë të këtyre ditëve, Rrjeti i grave në të zeza ka insistuar se e ardhmja politike e Serbisë dhe Kosovës duhet të bazohet në të drejtat njerëzore dhe jo në nacionalizëm, madje edhe nëse kjo shpie drejt pavarësisë së Kosovës. Këtë deklaratë ky koalicion e ka fuqizuar me një letër të hapur gjatë javës së kaluar, nëpërmjet se cilës, ka kërkuar që gratë kosovare të përfshihen në bisedimet rreth statusit të ardhshëm të Kosovës dhe në hartimin e kushtetutës së re të Kosovës. Që të dy partnerët e koalicionit e kanë të qartë se pozicioni i tyre nuk mirëpritet nga segmentet politike e të dy anëve të frontit. Opinioni publik në Kosovë, mbështet fuqishëm pavarësinë e plotë të Kosovës, ndërsa më 10 shkurt, dy shqiptarë janë vrarë nga plumbat e gomës të shkrepur nga policia e UNMIK-ut, gjatë një proteste kundër planit të Ahtisaarit. Nga ana tjetër, në Serbi, artikulli i gazetës “Kurir”, jep indikacione se nacionalistët serbë do ta shfrytëzojnë shtypin e djathtë për ta persekutuar secilin që flet në favor të modernizimit politik dhe të drejtat në vend të ekstremizmit. Gazetari ushtarako-politë i Beogradit i cili ishte pjesëmarrës në të gjitha luftat e Armatës Jugosllave Milovan Drecun (4.10.1957 në gazette “Večernji novosti”, të Beogradit ,sulmoj këto ditë lideret politiKo-ushtarak të FBKSH-së (Mr.Gafurr Adilin,Astrit Gashin,Dalip Dalipin,Ilir Berishën,Agim Sylejmanin ,Florentin Dibrën,Petrit Nimanin,Mehmet Ismajlin,Mark Antonin ,Behar Zajmin ,Tom Markun ,Fehmi Llukën,Abaz Sylejmanin, e disa të tjerë ...”së gjëja këta janë ushtarakë të Armatës Kombëtare Shqiptare (AKSH) dhe se ata janë ushtrakët kryesorë që luftojnë më të madhe për Ribashkimin e Tokave Shqiptare (sipas çetnikut serb Drecun “Shqipërisë së Madhe”). Drecuni është një ish gazetar i Radio Televizionit Serb të Beogradit(tash është komentator politiko-ushtarak i BIA-së Serbe) i cili prej viteve të 90-ta e deri më tash ishte dorë e djathtë e rexhimit të Kishës Serbe,Politikës së Akademikëve Serb për “Serbinë e Madhe” më në krye Dobrica Qosiqin, Luba Tadiçin,Antonije Isakoviçin,Sllobodan Millosheviçin. dhe hap pas hapi tash e 8-të vjetë “Drecuni i Zi” ishte krah i djathtë i Shërbimëve informative të disa shteteve të Unmik-ut. Fatkeqësisht Drecuni,Dragan Damjanoviqi,Marko Llopushina e disa “analistë”(lexoni spi-juj) serb më disa shqipfolës të UNMIK-ut ,po i gjurmojnë shkrimet tona në internet (shkrime këto publike të botuara në forumet virtuale Art-Café,Floart-Press,www.dervina.com,www. Al-Today .com,www.hasanprishtina.com ,www.frosina.org,Alb-Shkenca.org etj) po ju servojnë shkrimet e publikuara

të gazetarëve tanë dhe po ju dorëzojnë për analiza politiko-ushtarake shërbimeve serbe të BIA-së në Graçanicë, Mitrovicë Veriore, Beograd e UNMIK (shërbimeve sekrete të UNMIK-ut)... Drecuni më shokë "ushtarak" po kërkon kokat e liderëve të FBKSH-së (bile edhe disa i kanë vrarë dhe burgosur këto ditë)!... Djemtë tanë (të Shqipërisë Etnike) nuk janë duke kërkuar Tapitë e Serbisë por Tapitë e Arbërisë të marra më dhunë nga Evropa Plakë ! Ju preferojmë SO-ROS-istëve ,shqipfolësve që punojnë në OJQ-të, BIRN-istëve dhe spiujve tjerë (që finansohen nga Soros-i, Serbia...dreqi dhe i biri) të vetëdisohen dhe të punojnë për të mirën e vetëvehtës dhe bijve të tyre ,sa nuk është vonë!!!
Flori BRUQI

Burimi:<http://www.ip.dk/modules.php?name=News&file=article&sid=2956>

‘MOS HARRONI KRIMET SERBE NË KOSOVË..!’

Gjatë luftës së UÇK-së (1998-1999) shteti vrastar serb angazhoi mbi mijëra forca të sofistikuara forcash ushtarake -policore dhe paramilitare ,kundër popullsisë shqiptare dhe ushtrisë së lëvizshme çlirimtare të Kosovës martire. Forca serbe ishin një strukturë e kombinuar e armatës serbosllave ,njësive elite të MPB të Serbisë dhe paramilitarëve të "tigrave" të Arkanit ,Vojislav Sheshelit,Vuk Drashkoviqit , policisë lokale, dhe një morie forcash vullnetare tjera, që vinin në Kosovë si në " bahqë të babës",nga Rusia,Ukraina,Rumania,Bullgaria,Greqia ,Republika Srpska,Srpska Krajina etj. Dhe e gjithë kjo makineri vrastare kishte një hallkë komanduese "vicioze" qe që merrte komandat nga kriminelin çetnik tashmë i vdekur në Hagë Slobodan Millosheviq.

Armata Jugosllave kishte komandën e përgjithshme gjatë periudhës së bombardimeve të NATO-s. Sipas ligjit ushtarak , Vojska Jugosllavije (VJ) kishte nën varësinë e saj policinë dhe forcat paramilitare, megjithëse gjeneralët në Ministrinë e Punëve të Brendshme serbe (MUPS) ushtruan dukshëm një ndikim shumë të fortë gjatë luftës në Kosovë. Armata Jugosllave(VJ) kontrollonte rrugët kryesore dhe kufijtë duke koordinuar dhe lehtësuar kështu "spastrimin etnik" dhe "tokën e djegur" (në Kosovë). Policia dhe forcat paraushtarake u përfshinë në mënyrë direkte në largimin më dhunë të mbi

1.000.000 vetëve si dhe shkatërrimin e fshatrave,qyteteve për të cilën kishin mbeshtetjen e artilerisë së Armatës Jugosllave ,policisë dhe paramilitarëve . Gjatë këtyre operacioneve spastruese burrat veçoheshin nga gratë dhe fëmijët për t'u marrë në pyetje për UÇK-në dhe më pastaj shumë prej tyre egzekutoheshin në vend.

Dihët mirëfilli se Armata jugosllave(serbosllave) ishte nën kontrollin e Këshillit të Lartë të Mbrojtjes, i përbërë nga presidentët e Serbisë, Malit të Zi dhe "Jugosllavise" dhe kryesohej nga kryetari jugosllav Slobodan Millosheviq.

Shefi i Shtabit të Përgjithshëm i Armatës Jugosllave gjatë luftës në Kosovë ishte gjeneral kolonel Dragolub Ojdaniq,(pas luftës ishte ministër i mbrojtjes në VJ deri në tetor 2000).

Armata serbe, ndonëse kishte 3 armata,prej tyre armata e tretë (apo armata e Nishit -Posta ushtarake 1912) ishte përgjegjëse për luftën në Kosovë.

-Armata e 3, gjatë luftës komandohej nga gjeneral kolonel . Nebojsa Pavkoviq (1952).

Më Korpusin 52 të Prishtinës të armatës së 3 të Nishit që ishte në Kosovë komandohej nga gjeneral majori Vladimir Lazareviq .

Nën komandën e gjeneral Lazareviqit ishin :5 brigada, 1 njësi policore ushtarake dhe 1 regjiment aviacioni.

Struktura udhëheqëse-komanduese në Ministrinë e Punëve të Brendshme të Serbisë (Ministarstvo Unutrasnjih Poslova, apo MUP), gjatë luftës në Kosovë komandohej nga ministri i MUP-it Serb gjenerali Vlatko Stojilkoviq.

Brenda Ministrisë së Punëve të Brendshme të Serbisë bënë pjesë policia e rregullt e Kosovës, e komanduar nga gjeneral majori Streten Lukiq.

-Forcat policore speciale (Posebne Jedinice Policije, apo PJP) komandoheshin nga Gjeneral kolonel Obrad Stevanoviq.

Forcat Antiterroriste (Specijalna Antiteroristicka Jedinica, apo SAJ), komandoheshin nga Kolonel Zhivko Trajkoviq.

Gjenerali Vlastimir Gjorgjeviq ishte kreu i sektorit te sigurimit publikë në Ministrinë e Punëve të Brendshme (tash ka ikur në Rusi), si dhe ishte kordinator i ministrit të punëve te brendshme të Serbisë gjeneralit Vljako Stojkoviq.

Ministria e Punëve të Brendshme të Serbisë kishte gjithashtu edhe shërbimin e sekret të sigurimit, e cila komandohej nga gjenerali Gajiq David, psikolog, i cili luajti një rol të madh mbi 10 vjetë sa ishte prezent në Kosovë (banonte në Hotelin "Grand" Prishtinë dhe kishte kordinatorë policët më në zë të shërbimit sekret të Prishtinës, kryeshefin Mishko Llakoviq).

Përveç aktiviteteve të fshehta për zbulimin e aktiviteteve të UÇK-së..., sigurimi i shtetit serb, në Kosovë dislokoj gjithashtu njësi operative speciale, JSO-në (Jedinica za Specijalne Operacije), dhe ndihmoi në forma të ndryshme njësitë kriminale paramilitare, të njohur si "Beretat e Kuqe" apo "Djemtë e Frenkit" (Ky emertim u more sipas Frenki Simatoviq (kroat) një personalitet kyç në Ministrinë e Punëve të Brendshme, dhe njëje si themeluesi i këtij grupi).

Gjate luftës JSO-ja komandohej nga Milorad Lukoviq, një njeri i njohur si "Legija" (tash në burg i akuzuar për organizimin e vrasjes së kryeministrit serb Gjorgjiq).

Deri në janar të vitit 2001, në krye të sigurimit të shtetit serb

ishte gjeneral koloneli Radomir Markoviq, ndërsa kreu i sigurimit të shtetit serb në Kosovë para dhe gjatë luftës ishte gjenerali Gajiq David, psikolog.

Gjatë luftës në Kosovë ishin të angazhuar gjithashtu edhe forca të ndryshme paramilitare si dhe forca të huja, të cilat ishin nën kontrollin e qeverisë dhe të kryetarit jugosllavë Slobodan Millosheviq.

Për manifestimin e trimërisë dhe të guximit në "vrasjen dhe masakrimin e mijëra shqiptarëve në Kosovë", kriminelin Slobodan Millosheviq u dha "urdhërin e trimërisë" këtyre pjestarëve të armatës së tretë: Gjeneral brigadier Milan D. Gjakoviç, kolonel Zoran M. Jabllanoviç, kolonel Milivoje P. Braniç, kolonel Miloje Miletiç, kolonel Dragan Petroviç, kolonel Radojko Stevanoviç, kolonel Veroljub Zhivkoviç, lejtënant kolonel Simo Ivoseviç, lejtënant kolonel Stojan Konjikavac, lejtënant kolonel Pera Petroviç, Major Zoran Bojkoviç, major Urosh Nikoliç, major Radivoje Paravinja, major Ljubisav Stojanoviç, kapiten i urd-

hërit të parë Ljubisha Vuçetiç,kapiten i urdhërit të parë Zoran Raseta,kapiten i urdhërit të parë Boban Rajkoviç,kapiten Dragan Lukiç,kapiten Jovica Milak,kapiten Perica Nastasijeviç,kapiten Milosh Raleviç,kapiten Cedo Tërpkovski ,lejtënant Boban Kuzmanoviç,nënlejtënant Nenad Popoviç,rreshteri veteran Radisha Iliç,

Rreshteri veteran Zheljko Alar,rreshteri veteran Branko Vukoviç,rreshteri Aleksandër Rakoviç,rreshteri i ri Ivan Niqiforoviç,kaporal Branisllav M.Fungerhut,ushtar Dragan Beloseviç,ushtar Milan Bogdanoviç,ushtar Veroljub Mijatoviç,ushtar Sasha Pejiç,ushtar Milinko Pendiç,ushtar Nikolla Popoviç etj.

-Gjithashtu u dekoruan edhe këta oficerë të UDB-së në Kosovë: Kolonel Dragutin ADAMOVIQ-Gjakovë,kolonel Dushan B.GAVRANIQ-Gjilan,kolonel Gradimir R.ZEKAVICA-Prizren ,nënkolonel Millan S.GJURIQI-(Prizren,kreu i departamentit të policisë),major Milenko M.BOZOVIQ-komandant i policisë në Skënderaj.

-Kryekrimineli Slobodan Millosheviq,me “Urdhërin e lirisë ,Urdhërin e heroit Kombëtar, Urdhërin e Flamurit Jugosllav dhe Urdhërin e Flamurit të Luftës të Shkallës së parë” dekoroi këta komandantë të lartë që luftuan në Kosovë:

Urdhëri i Lirisë iu dha: Gjeneralit Dragolub Ojadaniq ; Gjeneralit Nebojsa Pavkoviç(Komandant i Armatës së Tretë)

Urdhëri i Heroit Kombëtar iu dha: Kolonel Dragan Zhivanoviç-komandant i Brigadës 125 të motorizuar,kolonel Bozhidar Deliq-komandant i Brigadës 549 të motorizuar; Kolonel Ljubisha Dikoviç- komandant i Brigadës 37 të motorizuar;

Nënkolonel Ilija Todorov-komandant i Brigadës 63 të parashutistëve;
Kolonel Zharko Brankoviç-komandant i Brigadës 124 të ndërhyrjes policore;

Urdhëri i Flamurit Jugosllavë iu dha:

Zoran Angjelkoviçit-“Komandant i Këshillit Ekzekutiv të Përkohshëm për Kosovë e Metohi”, Nikolla Shainoviçit-Zëvendës kryeministër i qeverisë jugosllave, Vlastimir Gjorgjeviçit-gjeneral kolonel i policisë se MUP-it Serb, Obrad Stevanoviçit-gjeneral kolonel i policisë se MUP-it serb, Sreten Lukiqit-

gjeneral major i policisë se MUP-it serb,Gajiq David- gjeneral kolonel i Shërbimit Sekret Serb.

***

Pas një fillimi të ngadaltë në vitin 1998, Gjykata Ndërkombetare Penale për ish- Jugosllavinë filloi një hetim të plotë të krimeve të luftës në Kosovë. Meë 27 maj 1999 gjykata bëri te ditur padine me te rendesishme kunder: Slobodan Miloseviqit, dhe 4 zyrtarë të tjerë të lartë që akuzoheshin për “vrasje, persekutime dhe dëbime në Kosovë” nga 1 janari 1999 deri ne fund te majit te 1999.

Te paditurit e tjerë janë:

Milan Milutinoviq, president i Serbisë dhe anëtar i Këshillit të Lartë të Mbrojtjes,
Dragoljub Ojdanië, Shef i Shtabit të Përgjithshëm i Ushtrisë Jugosllave,
Nikola Sainovië, zëvendëskryeministër i Republikës Federale të Jugosllavisë (FRY), dhe Vljako Stojiljkoviç, ministri i Punëve të Brendshme në Serbi.

Me 1 prill 2001 kriminelin Slobodan Milloshevic u arrestua, ndërsa më 28 qershor ai u transferua në Gjykatën e Krimeve të Luftës në Hagë.

Në shkurt të vitit 2006 Slobodan Millosheviqi vdes, pa e marrë dënimin e merituar nga gjykata ndërkombëtare në Hagë, ndërsa bashkëpunëtorët e tij janë duke u gjykuar!!!

Derisa krerët e lartë përmendur janë ne proces te gjykimit ne Hagë, shpesh herë shtrohet pyetja: Kur do të arrestohen edhe qindra zyrtare tjerë të lartë të ushtrisë dhe policisë serbe (qe janë graduar dhe kanë marrë mirënjohje nga Slobodan Millosheviqi), për krimet me monstruoze të kryera ne Drenicë(Prekaz ,Obri) etj, Lubeniq (Pejë),Deçan ,Gjakovë,Istog, etj.etj.?!
Shumë kriminelë janë të lirë edhe në Graçanicë,Gorazhdac,Mitrovicë,ku janë prokurorët ndërkombëtarë të UNMIK-ut, apo ata kombëtarë, që nuk i shoshitin dosjet e nxehta të krimeve dhe kriminelëve serbë?!!!

Klikoni:

Për këto krime (dhe qindra e mijëra si këto) që mund t'i shihni më poshtë:

<http://www.ess.uwe.ac.uk/Kosovo/Kosovo-Photographs22.htm>

<http://www.ess.uwe.ac.uk/Kosovo/Kosovo-Photographs18.htm>

<http://www.alb-net.com/ëarcrimes-img/abri.htm>

<http://www.ess.uwe.ac.uk/Kosovo/Kosovo-Photographs5.htm>

<http://www.ess.uwe.ac.uk/Kosovo/Kosovo-Photographs27.htm>

UÇK-ja dhe forca etike e saj

Gjendja psikologjike e popullit të Kosovës para fillimit të luftës. Lufta bëhet nga njerëzit me moral të lartë, me mendje të kthjelltë e me zemër të fortë. Sido që diskutohet, lidhur me raportet ndërmjet njeriut dhe armës, si faktorët kryesorë, që vendosin fatin e luftës, përvoja historike e të gjitha luftërave ka provuar rolin parësor të shpirtit njerëzor, që buron nga aspirata e lirisë...

Njerëzit, që luftojnë për tu çliruar nga pushtuesi i huaj, luftojnë për një çështje të drejtë, për të drejtën natyrore të jetës së lirë në tokën e vet. Tek këta njerëz, që nuk duan të jenë skllevër, që duan të jetojnë me dinjitet, duke trashëguar traditat e veta kombëtare, motivi i luftës bëhet një burim i fuqishëm moral, përballë të të cilave edhe armët më të sofistikuara thyhen. "Arma jonë kryesore në Luftën Çlirimtare të Kosovës, -thotë një nga komandantët e UÇK-së, Fatmir Lima, -ka qenë morali i lartë".¹ Realiteti është se shqiptarët e Kosovës, historikisht kanë pasur monopolin e të drejtës, por asnjëherë nuk kanë pasur fuqinë. Numerikisht kanë qenë inferiorë dhe ushtarakisht kanë qenë gjithmonë në nivelin zero, krahasuar me Serbinë me ushtri të fortë e të armatosur deri në dhëmbë, me armët më moderne të kohëve. Aq më e fortë dhe e pajisur është komentuar ushtria jugosllave (serbe) gjatë 20 vjetëve të fundit. Përballë këtij realiteti shumica e popullit stepej. Mbisundonte ideja se nuk mund të luftohej me Serbinë, se ajo "ka ushtri të fuqishme dhe të shuan". Demonstrimi i forcës ushtarake, i shoqëruar me propagandë, krijonte një stres psikologjik të shumica e njerëzve. Ishte krijuar miti i pathyeshmërisë së Serbisë si dhe ideja e nënshtrimit ndaj fatit. Kishte edhe faktorë të tjerë, që e fuqizonin idenë e pamundësisë për të hyrë në luftë me Serbinë. Rreth një shekull nën pushtim është një periudhë kohore mjaft e gjatë për t'i larguar njerëzit nga ideja e mundësisë së çlirimit. Përvoja e hidhur historike i kishte forcuar rrënjët e kësaj ideje trishtuese, kur çdo përpjekje e shqiptarëve për liri ishte shtypur me gjak. Nga brezi i sotëm ruhen si të gjalla masakra e Drenicës, e Gjilanit dhe ajo e Tivarit, apo shtypja me tanke e demonstratave të vitit 1981 e ato të viteve 1989-1990, burgosjet e qindramijë djemëve e vajzave, si dhe përzënia e tyre me dhunë nga Kosova. Edhe hapësira gjeografike e Kosovës është mjaft e ngushtë. Kosova paraqet një terren kryesisht fushor e kodrinor

të butë dhe fare pak malor. Në pamje të përgjithshme, është një terren i papërshtatshëm për luftë çlirimtare, karakteri i së cilës nuk mund të ishte veçse luftë partizane, e cila kërkon terren malor dhe hapësira të gjera. Përkundrazi, ky territor i mundësonte Serbisë përqëndrim shumë të madh të forcave ushtarake dhe të teknikës luftarake, si dhe lëvizshmërinë dhe manovrimin e tyre. Veç faktorëve të tillë objektivë, kishte edhe faktorë subjektivë, me ndikim të fuqishëm paralizues: ishte rryma e pacifizmit, e cila e kishte hipnotizuar ndjenjën e heroizmit e të sakrificës, duke ushqyer idenë e frikës së zhdukjes në rast ngritjeje në luftë kundër Serbisë. Kjo ide artikulohej në kafenetë e qyteteve, në odat kosovare dhe në mjediset e tjera shoqërore, jo vetëm nga njerëz ordinierë, por edhe nga intelektualë. “Ja si po i shfarosë Serbia boshnjakët”, argumentonin pacifistët gjatë masakrave në Serbrenicë e gjetkë. I frynte me të madhe kësaj ideje propaganda dhe shërbimi sekret serb. Si mund të gjykonte njeriu i thjeshtë, në këtë amulli të madhe, të mpleksur me realitete ushtarake e ideologji pacifiste?! Vështirë e kishte të orientohej. I pëlqente të merrte për të vërtetë idenë e gënjeshtërt se: “liria do të vijë me rrugë paqësore!” Mungesa e kohezionit politik, ose më saktë, përçarja partiake, ishte shkaktuar nga diversiteti i thellë ndërmjet pacifistëve, nga njëra anë, dhe përkrahësve të luftës, nga ana tjetër. Fatkeqësisht, duke e parë në global, shumica ishte në krahun e pacifistëve. Ky është realiteti tepër i padëshirueshëm, një njollë e errët në historinë e lavdishme të popullit të Kosovës, një dukuri që nuk është shfaqur në këto përmasa në të kaluarën. Qëndrimi moral karshi luftës ndërmjet përkrahësve e jopërkrahësve ka ndryshuar ekstremisht. Si mund të shpjegohej që njerëz të një kombi, të një gjaku, të një atdheu: dikush dilte nga spitali e me plagë në trup turrej drejt luftës në Kosovë, kurse tjetri, i të njëjtës moshë, turrej me vrap drejt plazheve të bregdetit shqiptar?! Çfarë mund t’i kenë thënë njeri-tjetrit, kur janë takuar pas luftës, një djalë që kishte lënë prindërit, nusen e fëmijët në Amerikë e shkoi në luftë, duke dhënë gjymtyrët e trupit, atij tjetrit që i kishte kthyer shpinën Kosovës në ato ditë të vështira?! Si mund të shikohen sy më sy një djalë i gjymtuar në luftë, që dikush, për bamirësi, e shtynë me karrocë rrugëve të Prishtinës, me një tjetër hipur në “Bens”, i cili ka ikur nga lufta e sot është biznesmen, që të “thyen brinjët” me para?! Janë kontraste të tejskajshme. Kosova është e të gjithëve. Detyrimi ndaj saj është i njëjlojtë për të gjithë. Mirëpo në ato ditë kushtrimi dikush shkonte drejt luftës e vritej për Kosovën, tjetri i bënte karshillëk nëpër diskoteka. Fatkeqësisht kështu ka ndodhur. Ringjallja e shpirtit të qëndresës. Përkrahësisit e luftës ishin njerëzit më idealistë e të vendosur deri në vdekje për çështjen e Kosovës. Mbi Kosovën ata nuk vinin asgjë, as jetën, as familjen. Ata që nisën luftën çlirimtare në Kosovë e njihnin në thellë-

si gjendjen morale të popullit dhe psikologjinë e nënshtrimit, që kishte filluar të bëhej sunduese në shpirtin e tij. Dhe për ta nxjerrë atë nga kjo gjendje, për ta bindur që të futej në luftë, për t'i krijuar besimin se shqiptarët e bashkuar të Kosovës mund të ndeshen me forcën ushtarake të Serbisë e ta thyejnë atë, nuk mjaftonte vetëm referimi tek heroizmi i brezave të kaluar. Tek brezat e sotëm duhej ringjallur krenaria kombëtare dhe heroizmi shqiptar në përmasa edhe më të mëdha, gjë që do të ishte e mundur vetëm nëpërmjet shembullit vetiak. Ata që nisën luftën e morën parasysh që në fillim domosdoshmërinë e shembullit sublim për të ngritur popullin në luftë. Duke u nisur nga amamenti i Josuf Gërvallës, ata formuluan motivin, në një mënyrë tepër origjinale, të pa dëgjuar ndonjëherë: "E dimë që do të vdesim, por kështu kemi vendosur"! Pas Josufit, Bardhoshit e Kadri Zekës, i pari kishte rënë Afrim Zhitia. Viti 1998 shënoi kalimin në luftë të hapët me Serbinë. Në shkurt u flijua Zahir Pajaziti. Në mars një burrë nga Drenica, kreu një akt të pashembullt në botë, me përmasa legjendare. Adem Jashari u vetëflijua me gjithë familje e me një pjesë të farefisit prej 56 anëtarësh. Adem Jashari e kreu këtë akt me vetëdije të plotë, duke u bërë kurban për lirinë e Kosovës. "Ky akt,-thotë Ramush Haradinaj,-ka qenë kulmi që ka përcaktuar se nga do të rrokullisej populli i Kosovës: të vazhdonte të ishte ashtu i hutuar, apo të kthjellohej, që të kuptonte se Serbia ishte armku ynë dhe se do të rrezikoheshim të zhdukemi, nëse nuk i kundërviheshim asaj".² Dhe me të vertetë gjaku i Ademit dhe i tërë familjes së tij, nuk shkoi kot. Shumë shpejt situatat e krijuar mori përmasa të jashtzakonshme, duke u shndërruar atë në një simbol tepër të fuqishëm frymëzimi. Shumë shpejt figura e tij, në ndergjegjen e Kosovës u shndërrua në një komandant legjendar. Sepse asnjë komandant në botë, pas rënies, nuk do të mund të mbledhte aq shumë luftëtarë të vendosur për të vdekur, se sa Adem Jashari. Ra Adem Jashari-Kosova u ngrit në këmbë. Kosova ishte në shpirtin e Adem Jasharit dhe heroizmi i saj u ringjall. Drenica u bë edhe një herë qendra e heroizmit shqiptar. Vëllezërit Haradinaj, Ardian Krasniqi etj., u vetëflijuan për Kosovën dhe ndezën flakën e luftës në Dukagjin. Fehmi Lladrovci e Xhevdet Lladrovci (Krasniqi), bashkëshortë, treguan rrugën e vetme të lirisë. Fehmi Lladrovci kërkonte që populli masivisht të ngrihej në luftë dhe tërë pasurinë ta shkrinte për luftën. Ata që ishin jashtë Kosove, që të gjithë të ktheheshin atje dhe jo 3 apo 30 përqind, por të gjitha të ardhurat t'i jepnin për Kosovën. "Kush nuk derdh një pikë gjak për tokën e vet, kush nuk jep asnjë qindarkë, ai s'ka të drejtë të varroset në të",-thoshte rilindasi ynë i madh, Sami Frashëri. Të frymëzuar nga këta atdhetarë të përmasave kaq të mëdha, djemtë e vajzat më të mira të Kosovës, ranë që të ngrihen mijëra të tjerë. Dhe ashtu ndodhi.

Populli i Kosovës u zgjua me fuqi të shumëfishuara dhe iu bashkëngjiti UÇK-së. Vetëm brenda tre muajve, që nga marsi deri në qershor të viti 1998, UÇK-ja ishte shtrirë në të gjitha zonat e Kosovës, duke shpërndarë me luftë policinë dhe ushtrinë serbe nga pjesa më e madhe e zonave rurale e duke e detyruar atë të mbledhë nëpër qytetet kryesore. Suksesi më i madh që u arrit brenda kësaj periudhe kaq të shkurtër ishte thyerja e mitit mbi forcën ushtarake të Serbisë, ringjallja e shpirtit luftarak të popullit shqiptar të Kosovës dhe e besimit në forcat e veta për fitore. Aritjen e kësaj shkalle të lartë të vetëdijes e ka nxitur poshtimi e dhuna e ushtruar gjatë dhjetra vjetësh mbi popullin shqiptar të Kosovës, nga pushtuesi serb deri te përpjekja e fundit për ta shfarosur, ose për ta shpërngulur nga trojet e veta. E gjithë kjo ka shkaktuar reagimin e kundërt, reagimin e natyrshëm mbrojtës, që ka çdo qënie e gjallë. Tiparet morale të UÇK-së. Tiparet morale të UÇK-së, në këndvështrimin ushtarak (morali si faktor i luftimit), mund të përmbledhen në këto cilësi: betimi e gatishmëria për të dhënë jetën për lirinë e Kosovës; besimi në fitoren mbi pushtuesin serb; disiplina e ndergjegjëshme në zbatimin e përpiktë të rregullave të vendosura dhe, sidomos, zbatimi pa hezitim i urdhrit të komandantit (epërmirë); sjelljet korrekte dhe marrëdhëniet e ngushta me popullin (shkrimi me popullin); dashuria për shokun, ndihma e ndërsjelltë, deri te sakrificat sublime për të mos e lënë njëri-tjetrin në fushën e luftës, të plagosur apo të vdekur; padurimi për tu ndeshur me armikun; humanizmi; pjesëmarrja e femrës në radhët e saj. -Betimi e gatishmëria. UÇK-ja, që në fillim, ishte një ushtri vullnetare. Djemtë dhe vajzat e Kosovës e kishin për krenari, që ishin luftëtarë të kësaj ushtrie, sepse bënë një luftë të drejtë e të ndershme. Ata kishin guximin të luftonin ushtri me ushtri e jo me gra e me fëmijë, me pleq e me plaka, siç bënte ushtria dhe forcat e tjera policore e speciale serbe. Luftëtarët e UÇK-së e kishin për krenari të vriteshin në fushën e luftës për çlirimin e Kosovës. E kishin për krenari edhe familjet e tyre, prindërit, motrat e vëllezërit. Komandant Vandami i famshëm i Malishevës tregon: "M'u vranë 5 shokë, midis tyre edhe zëvendëskomandanti i njësisë speciale, Mentor Morina. Kur i shkova të jatit në shtëpi me lajmin e kobshëm, ai më tha këto fjalë: "Hej, more Vandam, më vjen shumë keq që djali im iu ka lënë në mes të rrugës, se që do të vritej e kam ditur që atë ditë kur mori pushkën për liri". U ngritëm të largohemi dhe duke zbritur shkallët, doli nëna e Mentorit dhe e pyeti burrin e vet: "Çfarë ka ndodhur Nazmi?" "Është vrarë Mentorin,"-iu përgjigj ai. "Hajli kjoftë, hajli kjoftë, shqyrr që kemi pasur kesi djali!" Këto ishin fjalë zemre, që na jepnin kurrajo e frymëzim të jashtzakonshëm".³ Edhe një shembull tjetër: Një vajzë, Idajete Buçaj, e fejuar në Kosovë, vinte nga Malisheva kur i shpërnguli serbi dhe u sistemuan me familje në Durrës. Ajo e kishte të vëllanë në UÇK, i cili ishte

plagosur dhe e kishin sjellë ne spitalin e Kukësit. Vajti me gjithë nënën për ta parë. Ndërsa nëna filloi të qante, Idajetja i thotë të vëllait: "Lum si t'i që je plagosë për Kosovën". Pastaj Idajetja u drejtohet prindërve: "Do të shkoj në vend të vëllait". Prindërit i thanë: "Je e fejuar, nuk mund të shkosh pa lejen e të fejuarit". Idajetja zbatoi porosinë e prindërve dhe i tha të fejuarit: "Eja të shkojmë së bashku në UÇK". Ai kundërshtoi. Ajo i tha: "Po nuk erdhe t'i do të shkoj vetem". Ai ia ktheu: "Po shkove, nuk ke më punë me mua".⁴ Idajete Buçaj zgjodhi dasmën e luftës për lavdinë e Kosovës. Edhe një shembull tjetër, siç e tregon Besim Mala, vëllai i dëshmorit Hazir Mala: "Kam takuar në spitalin e Bajram Currit një djalë të plagosur në Koshare, shqiptar i Kosovës, lindur e rritur në Suedi. Kishte ardhur me vëlla e me dhëndërr të vet, i cili edhe ky lindur e rritur në Suedi. Pasi ishin stërvitur në Shqipëri ishin futur në frontin e luftës dhe ishin plagosur që të dy vëllezërit, ai tjetri kishte humbur këmbën. Ky që po më tregonte interesohej për ta nisur vëllanë me këmbë të këputur për Tiranë e prej andej, në Suedi. Vet, pasi të shërohej, do të rikthehej në front". Të tillë djem ka Kosova, kudo që ndodhen në botë. Ata, megjithëse plagoseshin dhe e provonin shijen e vdekjes, megjithëse humbnin njerëzit e tyre, jo vetëm nuk tërhiqeshin nga fronti i luftës, por çuditërisht riktheheshin edhe më të vendosur për të vdekur, edhe më të motivuar. Me këto motive u nisën edhe nga Amerika: "Do të shkojmë të vdesim për Kosovën!" Komandanti i batalionit "Atlantik", Skënder Doçi, në fjalimin e tij para luftëtarëve në Nju Jork, duke e korrigjuar këtë parrullë, u tha: "Ne do të shkojmë në Kosovë, jo të vdesim, por të fitojmë!" - Besimi. Besimi në fitore ka ardhur në rritje, me lëkundjet e veta në procesin e zhvillimit të luftës. Dhe për këtë kanë ndikuar shumë faktorë me veprim të përhershëm e spontan, të diktuar nga rrethanat, që krijoheshin në fushën e luftës. Por, në bazë të një analize të të gjithë përvojës së kësaj lufte, veç faktorëve subjektivë e atyre rastësorë, një faktor tjetër objektiv shumë i rëndësishëm ka qenë edhe mungesa e armëve dhe municioneve. Lidhur me këtë, Remi thotë: "Mendoj se lufta e Kosovës ka qenë lufta më e varfër sa u përket armëve ... njerëzit kanë pritur për armë dhe kur nuk kemi mundur t'ua sigurojmë, ata kanë biseduar nëpër kafene, mendime të ndryshme".⁵ Besimi në fitore është krijuar në procesin e zhvillimit të luftimeve, kur forcat serbe nuk guxonin të dilnin në fushë të hapur e të luftonin ballë për ballë. Atyre u kishte hyrë frika në palcë, sepse pavarësisht nga propaganda që u bëhej, për ta Kosova ishte një tokë e huaj, një tokë ku do të llinin kockat. Ushtarët nga Serbia nuk dëshironin të vinin e të luftonin në Kosovë, ndërsa mercenarët rus, bjellorus a ukrainas nuk ishin në atë masë e në atë shkallë vetëdije që të mund ta mbanin Kosovën me luftë për një kohë të

gjatë. Në fillim, në periudhën mars-korrik 1998, kur radhët e UÇK-së u shtuan me shpejtësi dhe territoret e çliruara, u zgjeruan shumë, besimi në fitore u rrit deri në shkallën e euforisë. Por kur filloi mësymja serbe dhe UÇK-ja u detyrua të tërhiqet, natyrisht edhe me humbje, morali, besimi në fitore pati një lëkundje të ndjeshme. Frikacakët, pacifistët filluan të thonë "Ja kush është Serbia, na morët më qafë. Ju kemi thënë se nuk luftohet me Serbinë me një pushkë të vjetër, nuk luftohet tanku me automatik ..." etj. Komandantët dhe Shtabi i Përgjithshëm qëndruan si burrat. Qëndruan përkrah tyre edhe luftëtarët e vendosur e trima të vërtetë. Morali u ngrit përsëri. Besimi në fitore, sidomos pas Konferencës së Rambujesë, u konsolidua edhe më tepër. Në një intervistë, që autori i këtij libri i ka marrë komandant Rremi, pyetjes "A mund ta fitonte luftën UÇK-ja, nëse nuk ndërhynte NATO-ja?" ai i është përgjigjur: "Ne do ta fitonim luftën, por, natyrisht, për një kohë më të gjatë e me humbje më të mëdha".⁶ -Disiplina. Disiplina e ndërgjegjshme në zbatimin e përpiktë të rregullave të vendosura, sidomos zbatimi i urdhrit të komandantit i çfarëdo shkalle qoftë, ka qenë një tregues tjetër i një morali të shëndoshë në gjirin e UÇK-së. Si një ushtri e organizuar në luftë e sipër dhe e rritur me shpejtësi të madhe nuk mundësonte hartimin e rregulloreve të mirëfillta ushtarake të një ushtrie të rregullt kazërme. Djemtë e vajzat e UÇK-së, në pjesën dërrmuese nuk kishin kryer shërbimin ushtarak. Edhe ata që e kishin kryer këtë shërbim nuk mund të ishin të unifikuar. Ata që ishin stërvitur në Shqipëri e që në fillim, disa prej tyre, bënë pjesë në bërthamën drejtuese të UÇK-së, kishin përvetësuar një shkollë tjetër, ndryshe nga ata që kishin kryer shërbimin ushtarak jugosllav. Madje ata preferonin zbatimin e rregullave të ushtrisë shqiptare dhe urrenin rregulloret jugosllave. Këtu lindën edhe keqkuptime, si p.sh., në rregullin e nderimit ushtarak. Disa, duke zbatuar rregulloren shqiptare të para vitit 1990, nderonin me grusht, si simbol bashkimi, që e kishte zanafillën në Ushtrinë Nacionalçlirimtare të Shqipërisë gjatë Luftës së Dytë Botërore. Por pacifistët i akuzuan me epitete të ndryshme. Ndërkohë, ashtu sikurse në Ushtrinë Nacionalçlirimtare të Shqipërisë, edhe në UÇK, mungonte hierarkia e gradave. Ja si shprehej lidhur me këtë, njëri ndër komandantët e UÇK-së, Agim Ramadani (dëshmorë): "Ne nuk kemi krijuar ushtri të gradave. Këto do t'i vendosim pas luftës, pas çlirimit të Kosovës. Ne, njësitë tona, i kemi të përgatitura në kushtet e luftës e jo në kushtet e paqes ... Ne nuk bëjmë thirrje që të shkoni në luftë, por ju themi: "Ejani me ne në luftë!"⁷ Shembulli personal i komandantëve ishte komandimi dhe udhëheqja më e mirë e një ushtrie vullnetare, siç ishte UÇK-ja. Fjala dhe urdhri i komandantëve të tillë ishte ligj suprem për çdo luftëtar, i pa shkruar në ndonjë rregullore

konkrete të kësaj ushtrie. Me urdhrin e komandantëve të gjithë luftëtarët pa hezitim shkonin drejt vdekjes. Madje në situata tepër të vështira, kur detyra kishte të bënte me kokën, komandantët zbatonin parimin e vullnetarizmit, duke shtruar problemin dhe pyetjen: "Duhet kryer kjo detyrë me rrezik për jetën: Kush del vullnetar të bëjë një hap përpara nga rreshti"! Të gjithë dilnin vullnetarë dhe komandantit i mbetej të zgjidhte ata që nuk duhej të shkonin në aksion. Shprehja më karakteristike e luftëtarëve të UÇK-së ishte: "U tha, u bë". -Sjellja korrekte. Sjelljet korrekte dhe marrëdhëniet e ngushta me popullin, për UÇK-në janë unike në histori. Vështirë të gjendet ndonjë popull në botë, që ta ketë dëshiruar aq tepër ushtrinë e vet, sa populli i Kosovës. Ushtria Çlirimtare e Kosovës lindi nga gjiri i popullit të vet, për lirinë e popullit të vet. Ajo përbëhej nga djemtë e vajzat më të mira të popullit, të vendosura për të dhënë jetën në emër të idealeve të lirisë. UÇK-ja ishte nderi dhe lavdia e Kosovës, të ngritura në pedestalin më të lartë të historisë. UÇK-ja ia zbardhi fagen Kosovës, ia vuri në vend dinjitetin dhe nderin e nëpërkëmbur. Prandaj populli i vet e deshi shumë UÇK-në dhe ndau me të kafshatën e gojës në ditët më të vështira të luftës. "Nebëjmë si bëjmë, -uthoshin fshatarët komandantëve, -por UÇK të mos e lini pa ushqim". Shpreheshin kështu në ato çaste kur nënat me fëmijë për gjiri nuk kishin qumësht të ushqenin foshnjat e tyre. Një pjesë e madhe e popullit të Drenicës, të Llapit, të Nerodimes, të Dukagjinit etj., që nuk u largua nga Kosova, por iu bashkua UÇK-së gjatë bombardimeve të NATO-s, kishte vendosur të vdiste bashkë me të. Brengosjen e ushtarëve në një moment e përshkruan kështu një epror i UÇK-së, Ram Bibaj, në ditarin e tij të datës 3 prill 1999: "Ushtarët ishin të lodhur nga luftimet e pandërprera dhe nga shiu që nuk pushonte. Popullata e fshatrave Bellanicë, më shumë se gjysma ishte në duart e armikut. Fshati Lladroc digjej. Ushtarët e mi ishin tepër të tronditur dhe kritikonin vetën: "Çka duhej të kishim bërë më shumë që popullata të mos binte në dorë të armikut"? Më shikonin në sy, si komandant i tyre dhe kërkonin t'u jepja një shpresë morale. Por unë isha i rënduar, sa as bjeshka s'mund ta mbante atë peshë të madhe që ndjeja në ato momente. "Mbahuni djema, -u thash, -se serbi s'mund të ngjitet atje lart ku kemi popullatën, atje ku kemi shtetin e Kosovës"! Të gjithë m'u përgjigjen një zëri: "Jo kurrë, o mixhë, ne do të luftojmë deri në vdekje"! Në këtë bisedë e sipër, vjen një ushtar nxitmi e na thotë: "Komandant, forcat armike po tërhiqen nga Seniku"! Ishte një lehtësim i jashtzakonshëm"⁸ Forca e një ushtrie popullore, siç ishte UÇK-ja, qëndron tek populli që e ka lindur. Kjo ushtri është e pamposhtur. -Dashuria për shokun. Dashuria për shokun, ndihma e ndërsjellte deri te sakrifica sublime për të mos e lënë njeri-tjetrin në fushën e luftës të

plagosur apo të vrarë, ka qenë një tipar moral i fuqishëm kohezioni në radhët e UÇK-së. Që në fillim UÇK-ja u krijua nga njerëz idealistë, nga njerëz që i bashkonte një qellim i shenjtë. Këta ishin shokë të vërtetë, që nuk lidheshin me njeri-tjetrin me interesa të ngushta materiale, por me idealet e lirisë. Ata ishin të betuar ndaj njëri-tjetrit, për të rriskuar së bashku. Dhe rastet janë të shumta. Tregon Vandami (Refki Mazreku): "Ishim në bazën e Lluzhnicës. Kjo pikë sulmohej egërsisht. Ne shkuam për t'u dhënë ndihmë shokëve. Forcat armike na kishin dalë në shpinë. Gani Kastrati mbeti i vrarë, unë u plagosa me tre plumba. Arriti edhe Nuhi Mazreku, por menjëherë u vra, pastaj edhe Afrim Buçaj. Mbetën tre shokë të vrarë. Komandant Kumanova, kishte lënë në Zvicërr 5 vajza dhe kishte ardhur të luftonte për çlirimin e Kosovës. Vrasja e shokëve e kishte pikëlluar thellë. Të nesërmen, më 25 gusht 1998, së bashku me Habib Zogaj (Arbëri), vendosën të sulmojnë për të nxjerrë shokët e vrarë. Por ishte një "çmenduri" e vërtetë. Armiku e kishte rrethuar vendin me forca të shumta. U hodhën në sulm, të vetëdjshëm se do të vriteshin. Dhe ranë që të dy për të nxjerrë 3 shokët tanë të vrarë një ditë më parë".⁹ Raste të tilla janë të shumta. Shoqëria ndërmjet luftëtarëve të UÇK-së ishte shoqëri luftarake, shoqëri e sinqertë, shoqëri e kohës së vështirë. -Padurimi për t'u ndeshur me armikun. Ishte një element tjetër moral, që buronte nga urrejtja e madhe e serbëve ndaj shqiptarëve të Kosovës për shfarosjen e tyre. Kjo urrejtje e kultivuar dhe e akumuluar për një kohë shumë të gjatë te serbët kishte krijuar të njëjtën gjendje edhe te shqiptarët. Në qoftë se serbi e mbante një thikë në brez, shqiptari mbante një sopatë nën jastek, siç shprehet diku Ukshin Hoti. Pra pabesia dhe urrejtja kishin krijuar vetëm urrejtje dhe burimi i saj ka qenë politika e serbomëdhenjëve. Në kohën e luftës, kur Serbia kishte kaluar në masakra të përbindshme, kur policët, ushtarët e paramilitarët serbë përdhunonin gra e vajza, vrisnin e digjnin në zjarr fëmijë e pleq, kur i shpërngulnin me dhunë nga shtëpitë e tyre, të cilave u vinin zjarrin, urrejtja që krijohej nuk kishte kufi. Luftëtarët e UÇK-së, mbi familjet e të cilëve kryheshin të tilla masakra, bëheshin të papërmbajtur. Ata donin të hakmerreshin dhe nuk pyesnin për asgjë. Ata mezi prisnin të përlesheshin me ushtarët serbë për jetë a vdekje. Edhe djemtë dhe vajzat që erdhën nga Perëndimi dhe u stërvitën disa ditë në Shqipëri, shpreheshin: "Na jepni nga një automatik, do të shkojmë të vrasim shqipëtarët, që na kanë përdhunuar motrat tona"! Një oficer që stërviti batalionin "Atlantik" tregon: "Ata, vdekjen nuk e benin hesap, vetëm donin të shkonin sa më parë në front. "Shikoni ç'bëhet! Serbi po na i djeg gratë e fëmijët për së gjalli e ne po vonohemi këtu. Duhet të ikim sa më parë". Sipas planit, që kishte komanda e tyre ajo i tërhiqte pjesë-pjesë. Ata që ngelnin për radhën tjetër

nuk përmbaheshin dhe vinin e më thoshnin: "Ti komandant nuk na ke stërvitur mirë prandaj nuk na morën për front". Dy herë i kam parë me sy të përlotur".¹⁰ Papërmbajtja kishte shkak urrejtjen. Pa e urreyer armikun nuk mund ta luftosh atë. -Humanizmi. Ka qenë tipar i veçantë i UÇK-së, një tipar karakteristik që buron nga natyra e brendshme e kombit shqiptar. Luftëtarët e UÇK-së, në qoftë se kishin mllef e urrejtje të papërmbajtur në front, ushtar me ushtar, një sjellje krejt tjetër e manifestonin me civilët e paarmatosur, apo me robërit e luftës. Madje ata e kishin për turp të tregonin trimëri ndaj tyre, apo t'u bënin kërcënime. Mirësjelljen e UÇK-së me robërit e kanë treguar para kamerave vetë ushtarët serbë të zënë robër. Shqiptari e ka për traditë që njëriun e dorëzuar e trajton si njeri që i ka rënë në besë dhe e mbron me jetën e tij. Kështu vepruan shqiptarët gjatë Luftës së Dytë Botërore me ushtarët italianë, të cilët pasi kapitulloi Italia dhe ata u dorëzuan, i morën nëpër shtëpira, i mbajtën si fëmijët e tyre dhe i mbrojtën nga gjermanët, të cilët i kërkonin për t'i asgjësuar si tradhtarë të çështjes së tyre të përbashkët. Në vazhden e kësaj tradite, luftëtarët e UÇK-së janë treguar të kujdesshëm, sidomos, me fëmijët. Komandant Sami Lushtaku tregon: "Në kohën kur filluan bombardimet e NATO-s jemi mpleksur, forcat tona me ato serbe. Gjatë bombardimeve, serbëve iu kufizua mundësia e përdorimit të tankeve dhe mjeteve të blinduara. Kemi zhvilluar luftime të afërta dhëmb për dhëmb, për jetë a vdekje. Por në luftim të afërt ushtar me ushtar, ne dilnim gjithnjë fitimtar. Gjatë kësaj mpleksjeje popullsia serbe është larguar në panik, duke lënë edhe fëmijët. Ne i morëm në kujdestari, i ushqyem e i mbajtëm si fëmijët tanë. Ata, duke parë dhe përjetuar kujdesin dhe trajtimin tonë thanë: "Do të bëhemi luftëtarë të UÇK-së".¹¹ -Pjesëmarrja e vajzave dhe grave në radhët e UÇK-së. Pjesëmarrja e vajzave dhe grave në radhët e UÇK-së ka qenë një mrekulli e vërtetë. Ato i dhanë UÇK-së një nur të rrallë dhe vlera të pakrahasueshme morale e frymëzuese. Xhevë Krasniqi, edhe pasi ju vra burri i saj, Fehmi Lladrovci, urdhëroi të tërhiqen luftëtarët e tjerë dhe vet nuk luajti nga pozicioni deri sa ra heroikisht. Hyrë Emini, një vajzë intelektuale e cila kur nisi lufta më 1998, e la universitetin përgjysmë dhe shkoi në luftë deri sa u çlirua Kosova. Pastaj u kthye dhe mbaroi studimet me rezultate të shkëlqyera. Por shkoi përseri, tashmë, në Ushtrinë Çlirimtare Kombëtare e dha jetën përkrash komandantit Tahir Sinani. Në UÇK erdhën shumë vajza, madje dhe gra, nga Zvicëra, Gjermania, Franca, vendet Skandinave e deri nga Amerika. Kishte prej tyre të fejuara e të martuara, që kishin krijuar një jetesë prrallore, por që ruanin në shpirt dashurinë për atdheun dhe ndjenin detyrim për çlirimin e tij nga pushtuesit barbarë serbë. Ato erdhën vetëm për të çliruar Kosovën e,

nëse shpëtonin gjallë, për t'u kthyer në gjirin e familjeve të tyre. Pjesëmarrja e femrës në UÇK ishte shembulli më i lartë i karakterit të gruas shqiptare, i guximit e trimërisë dhe, mbi të gjitha, i pastërtisë morale të saj, që i frymëzonte dhe i ngrinte peshë djemtë, luftëtarë të lirisë. Femra shqiptare, edhe në këtë luftë, sikurse në Luftën Antifashiste Nacionalçlirimtare, duke përtrirë lavdinë e Tringë Smailes e Shote Galicës, të Bule Naipit e Persefoni Kokëdhimës, të Ganimet Tërbeshit e Margarita Tutulanit, të Shejnaze Jukës e Hibe Palikuqit, gjithësej të 6000 vajzave e grave, që morën pjesë në atë luftë, edhe këtë radhë e tregoi vetën të denjë, të emancipuar dhe krenare. Vajzat e gratë e Kosovës, me pjesëmarrjen e tyre në këtë luftë, ia ngritën edhe më lart lavdinë kombit shqiptar. UÇK-ja, mbijetoi në rrethana tepër të vështira. "UÇK-ja është një Feniks, që lind nga hiri i vet, edhe më e bukur se më parë", vlerësoi zëdhënësi i NATO-s, Xhejmi Shea, në selinë e aleancës në Bruksel, para gazetarëve të mediave botërore. Ushtria Çlirimtare e Kosovës, si nga misioni i saj, ashtu dhe nga veprimet praktike në terrenin e luftimeve është treguar humane. Ajo luftoi kundër barbarisë, kundër gjenocidit, për të drejtën natyrore të njeriut, që të jetojë i lirë, në trojet e veta stërgjyshore. UÇK-ja është krijesa më e lavdishme e Kosovës ndër shekuj. Literatura: Halil Katana, "Tre dimensionet e Luftës Çlirimtare të Kosovës", botim Argenta, Tiranë, 2002. Bardh Hamzaj: Ramush Haradinaj "Rrefim për luftën dhe lirinë", Prishtinë, '99. Revista "Mbrojtja", Nr. 6, 200, f.57 Muhamet Çeta: "Me UÇK-në në Koshare", Prishtinë, 2000. Nga biseda me oficerë shqiptarë që stërvitën batalionin "Atlantik". Nga biseda me komandantin e Zonës së Drenicës, Sami Lushtaku, botuar në revistën "Mbrojtja", Nr.7/2000. 1 Halil Katana, "Tri dimensionet e Luftës Çlirimtare të Kosovës", botim Argenta, Tiranë, 2002, f. 120. 2 Bardh Hamzaj: Ramush Haradinaj "Rrefim për luftën dhe lirinë", Prishtinë, '99, f. 20. 3 Bisedë me "Vandamin"-ish komandant i njësisë speciale "Arbëri", botuar në "Tri dimensionet...", f. 97. 4 Revista "Mbrojtja", Nr. 6, 2000, f. 57. 5 Cituar sips S. Zejnullahut, në librin "Tri dimensionet...", f. 93. 6 Tri dimensionet ... f. 94. 7 Muhamet Çeta: "Me UÇK-në në Koshare", Prishtinë, 2000, f. 25. 8 "Tri dimensionet ...", f. 96. 9 Po aty, f. 97. 10 Nga biseda me oficerë shqiptarë që stërvitën batalionin "Atlantik". 11 Nga biseda me komandantin e Zonës së Drenicës, Sami Lushtaku, botuar në revistën "Mbrojtja", BuNr.7/2000, f. 63.

<http://www.shqip.dk/modules.php?name=Neës&file=article&sid=229>Burimi:

Flori Bruqi

Flori (Maxhun) Bruqi u lind më 29 .06. 1952 në Isniq të Deçanit(Kosovë).

Studimet e Defektologjisë i kreu në Beograd ,ndërsa ato posdiplo-mike (Magjistraturë) në Universitetin e Prishtinës - në Fakultetin e Kulturës Fizike dhe Sportit (2004). Bashkëpunoi më shtypin e përditshëm e periodik të vendit dhe të jashtëm që nga viti 1974 e deri me tash (" Bota e re"-Prishtinë,"Rilindja"-Prishtinë, "Danas"-Zagreb, "Dello"- Lubjanë,"Dnevnik"- Lubjanë, "Vequer"- Maribor,"Le Mond","Corriera della Sera" etj).

Është anëtar i Lidhjes së Shkrimtarëve të Kosovës (2000) si dhe moderator i sitit në internet <http://www.bruqi.com> .

Është menagjer i kompanisë "Flomed" nga Prishtina dhe menagjer gjeneral për Kosovë në distribuim të preparateve farmaceutike të "Schulke-Mayr"it të Gjermanisë dhe " Borer chemie AG " të Zvicres.

Deri më tash ka botuar këta libra:

- 1.Zjarri i diellit,poezi,Prishtinë,1995.*
- 2.Ndërgjegjja,roman,Prishtinë,1995.*
- 3,Vrasësit e lironëve,roman,Prishtinë,Tiranë,1996.*
- 4.Ringjallja,roman,Tiranë,Prishtinë,1996.*
- 5.Gjarpërinjtë e pallatit,roman,Tiranë,Prishtinë,1996.*
- 6.Dorëzeza,roman,Tiranë ,Prishtinë,1997. 7.Tokë e djegur,roman,*

- Shkodër,Tiranë,Prishtinë,1998.*
- 8.*Burri dhe gruaja, libër shkencor, Tiranë, Prishtinë, 2000.*
9. *Pallati i akereonit, roman, Tiranë, Prishtinë, New York, 2000.*
10. *Vademecum DDD, libër shkencor, Prishtinë, 2002.*
- 11.*Struktura faktoriale e dimensioneve antropometrike dhe fiziologjike , Prishtinë,2004.* 12.*Ndikimi i sportit në personalitetin e njeriut,libër shkencor, Prishtinë, 2004.*
- 13.*Delinkuenca e të miturve dhe ushtrimet fizike,Prishtinë,2004.*
- 14.*Vademecum për preparate higjenike të "Schulke – Mayr"– it , libër shkencor , Prishtinë,2004.*
- 15.*Dallimet në disa ndryshore fiziologjike ndërmjet studentëve sportistë dhe jo sportistë para dhe pas vrapimit 400 metra(Punim magjistrature,Prishtinë 2005).*
- 16.*Antropometri-Jakov Milaj"Raca shqiptare,recension i zgjëruar i botuar në Floart,2005.*
- 17.*Si ta njohim internetin,Flomed ,tetor-2005.*
- 18.*Sëmundjet infektive seksuale",Floart,tetor-2005.*
- 19.*Udhëzues i shkurtër i preparative dezinfektuese, Flomed, 2006.*
- 20.*Merruni me sport dhe ushtrime fizike për t'u relaksuar,Floart,janar 2006.*
- 21.*Kosova nuk është i berzë e zezë , Floart,dhjetor 2005.*
- 22.*Fshehtësitë dhe të vërtetat për virusin avian',Flomed,2005.*
- 23.*THE ECONOMIC ASPECTS OF SPORTS RECREATION AND HEALTH",Sport ritmi-zemrës,janar 2006,etj.*
- 24.*DETERMINANTAT SOCIO-PSIKOLOGJIKE TË USHTRIMIT FIZIK(Hulumtim socio-psiko –kineziologjikë më studentët e Universitetit të Prishtinës),Flomed,2006.*
- 25.*Guxim shqiptar,Prishtinë, 2008.*
- 26.*Olimpi shqiptar,Prishtinë,2009.*
- 27.*Delikuenca e të miturve në Kosovë në periudhën 2003-2004,Prishtinë,2009*
- Botoi 21 fejtone publicistiko-shkëncore në gazetën "Rilindja" të Prishtinës,në periudhën 1974-1982., si dhe mija punime në shumë web faqe interneti(2003-2009.*

PËRMBAJTJA

FJALA E RECENSENTIT	5
NUK HARROHET REÇAKU	7
NUK ËSHTË HARRUAR NJË KOMENT PËR "REÇAKUN"	9
REAGIMI I MR.SCI. FLORI BRUQI, SHKENCËTAR NGA PRISHTINA.....	11
TRUPAT TOKËSORE	14
TRUPAT ISHIN ZHVENDOSUR	16
MINISTRI JANKOVIÇ: RAPORTI I HELENA RANTA ËSHTË KONTRADIKTOR	18
EKSPERTI STANKOVIÇ PËR RASTIN REÇAK	20
KOSOVA - NGA MEDIAT E HUAJA.....	21
HAPUR PËR KOSOVËN	27
SHQIPTARËT NUK KANË QENË JUGOSLLAVË, AS MË PARË DHE AS JANË TASH	43
10 KOMENTE PËR "SHQIPTARËT NUK JANË AS ISH-JUGOSLLAVË DHE AS SOT".....	46
KOSOVA - ËSHTË UASHINGTON I SHQIPTARËVE	51
SHTYPI SERB KËRKON BURGOSJEN E LIDERËVE POLITIKË TË FBKSH-SË QË PËRKRAHIN PAVARËSINË E KOSOVËS.....	56
TË GJITHË MIQTË E SHQIPTARËVE TË KOSOVËS	59
KUSH ËSHTË NË TË VËRTETË MEDLIN OLBRIGHT?	61
HISTORIA ANTIKE	63
INKORPORIMI NË SERBINË	64
MBRETËRIA E SERBËVE	65
PERANDORIA SERBE DHE DESPOTIZMI.....	66
SUNDIMI OTTOMAN	67
KOHA MODERNE.....	67

MBRETËRIA E JUGOSLLAVISË	
DHE LUFTA E DYTË BOTËRORE	70
KOSOVA NË JUGOSLLAVINË E DYTË	71
KOSOVA DHE SHPËRBËRJA E JUGOSLLAVISË	73
LUFTA E KOSOVËS	74
KOSOVA PAS LUFTËS	75
VAZHDON PËRGJIGJA E FLORI BRUQI-t	77
PROCESI I STATUSIT TË KOSOVËS	78
EKONOMIA E KOSOVËS	79
HISTORIA DEMOGRAFIKE E KOSOVËS	81
REFERENCAT	83
BURIMET	84
BORDERING ALBANIA AND MONTENEGRO.....	88
KOSOVO WAR KINGDOM OF YUGOSLAVIA AND WORLD WAR II	99
KOSOVO IN THE SECOND YUGOSLAVIA	100
KOSOVO AND THE BREAKUP OF YUGOSLAVIA	102
KOSOVO WAR	103
KOSOVO OFTER THE WAR	104
POLITICS AND GOVERNANCE	105
ECONOMY OF KOSOVO.....	108
DEMOGRAPHIC HISTORY OF KOSOVO.....	109
ALBANIAN/KOSOVAN MUSICIANS, MUSIC OF KOSOVO, MUSIC OF SERBIA, LIST OF SERBIAN MUSICIANS	111
ALBANIAN INITIATIVE FOR RECONCILIATION WITH SERBIAN PEOPLE	119
KOSOVA NGA PALEOLITI DERI MË SOT.....	121
F. BRUQI: "PO ZGJIDHET LËMSHI PËR TË VËRTETËN E REÇAKUT"	149
RIKOLONIZIMI MODERN I KOSOVËS NGA SERBIA	183
LOBIMI DHE HESHTJA	189
DY EVANGJELISTË AMERIKANË I KANË BASHKUAR FORCAT ME KISHËN SERBE KUNDËR PAVARËSISË	191

(RI)KOLONIZIMI I KOSOVËS NGA SERBIA	192
NUK E DUROJNË FILMIN PËR LUFTËN E KOSOVËS	193
OPERACIONI SEKRET SERB	
“ZINGJIRI” DO TË DËSHTOJË	204
SHTYPI SERB KËRKON BURGOSJEN E LIDERËVE	
POLITIKË TË FBKSH-SË QË PËRKRAHIN PAVARËSINË	205
‘MOS HARRONI KRIMET SERBE NË KOSOVË..!’	207
UÇK-JA DHE FORCA ETIKE E SAJ	213
BIOGRAFIA.....	223

Katalogimi në botim – **(CIP)**
Biblioteka Kombëtare dhe Universitare e Kosovës

821.18-92
32(496.51)

Bruqi, Flori

Polemika shqip / Flori Bruqi. - Prishtinë :
Rugova Art, 2009. - 228 f. : ilustr. ; 21 cm. -
(Biblioteka Feniksi)

[Shënime për autorin] : f. 223-224

ISBN 978-9951-536-04-2